

BLEJK KRAUČ

PAJNS

Za ljubitelje Twin Peaks, Izgubljenih, Dosjea fles i Zatvorenog ostrva.

www.balkandownload.org

www.balkandownload.org

B L E J K K R A U Č

PAJNS

Preveo
Goran Skrobonja

Laguna

Naslov originala

Blake Crouch

PINES

Copyright © 2012 by Blake Crouch

Translation Copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

PAJNS

Prvo poglavlje

Došao je k sebi ležeći na leđima dok mu je sunce obasjavalo lice, a u blizini se čuo žubor tekuće vode. Osećao je blistavo tištanje u optičkom nervu, i stalno, bezbolno pulsiranje u dnu lobanje - daleku grmljavinu nastupajuće migrene. Okrenuo se na bok i odgurnuo u sedeći položaj, da bi spustio glavu između kolena. Naslutio je nestabilnost sveta mnogo pre nego što je otvorio oči, kao da mu je osa bila oslobođena i puštena da se klata. Prvi duboki udisaj mu je doneo bol nalik na zariveni čelični klin između rebara visoko u levom boku, ali on je zastenjao dok je to savladavao i primorao sebe da otvori oči. Levo oko mu je bilo sigurno gadno otečeno, zato što mu se činilo da zuri kroz prorez.

Najzelenija trava koju je ikada video - šuma dugačkih, mekih vlata - spuštala se do obale. Voda je bila bistra i brzo je tekla između stenja koje je štrčalo iz kanala. S druge strane reke, litica se uzdizala preko trista metara uvis. Borovi su rasli u šumarcima duž rubova, a vazduh je bio ispunjen njihovim mirisom i slašću tekuće vode.

Imao je na sebi crne pantalone i crni sako sa košuljom, a njen beli pamuk bio je isprskan krvlju. Crna kravata mu je visila o krajnje labavo vezanom čvoru oko kragne.

Pri prvom pokušaju da ustane, kolena su mu zaklecala i on je seo dovoljno jako da oseti vibracije vrelog bola u grudnom košu. U drugom pokušaju je uspeo, i shvatio da se klata, ali ipak stoji, dok mu je tle pod nogama bilo kao paluba broda na nemirnom moru. Polako se okrenuo, povukavši i raširivši stopala kako bi zadržao ravnotežu.

Sa rekom iza sebe, stajao je na ivici otvorene poljane. Na drugoj strani, metalne površine ljuljaški i tobogana svetlucale su pod jakim podnevnim suncem.

Unaokolo ni žive duše.

Iza parka je ugledao viktorijanske kuće i, nešto dalje, građevine glavne ulice. Varoš u promeru nije imala više jednog i po kilometra, i nalazila se usred kamenog amfiteatra, okružena laticama koje su se uzdizale najmanje hiljadu metara sa svake strane, sačinjene od stenja prošaranog crvenim prugama. U najvišim, zasenčenim planinskim udubljenjima zadržali su se

džepovi snega, ali tu, u dolini, bilo je toplo, a nebo gore tamnoplavo kao kobalt, bez oblaka.

On proveri šta ima u džepovima pantalona, a potom i u sakou s jednim džepom na grudima.

Nije bilo novčanika. Ni štosa novčanica. Ni lične karte. Ni ključeva. Ni telefona.

Našao je samo mali perorez u jednom unutrašnjem džepu.

* * *

Kada je stigao do druge strane parka, bio je budniji i zbunjeniji, a damaranje u vratnim pršljenovima više nije bilo bezbolno.

Znao je šest stvari:

Ime aktuelnog predsednika.

Kako izgleda lice njegove majke, premda nije mogao da joj se seti imena, pa čak ni zvuka njenog glasa.

Da ume da svira na klaviru.

I pilotira helikopterom.

Da mu je trideset sedam godina.

I da mora nekako da stigne do bolnice.

Mimo tih činjenica, svet i njegovo mesto u njemu nisu bili toliko skriveni koliko odštampani stranim pismom koje je prevazilazilo njegovo poimanje. Slutio je da istina lebdi na rubu njegove svesti, ali ležala je tik izvan domašaja.

Pošao je mirnom ulicom sa kućama za stanovanje, zagledajući sva kola kraj kojih je prolazio. Da li neka od njih pripadaju njemu?

Kuće okrenute jedna prema drugoj bile su besprekorne - sveže okrečene sa savršenim kvadratima svetle trave ograđenim belim tarabama, a ime svakog domaćinstva bilo je šablonom ispisanostampanim slovima sa strane na crnom sandučetu za poštu.

U gotovo svakom zadnjem dvorištu video je bujni vrt, pun ne samo cveća već i povrća i voća.

Sve boje su bile tako čiste i žive.

Negde na sredini puta između dve raskrsnice, trgao se. Zbog napornog hoda teško je disao, a bol u levom boku naterao ga je da stane u mestu. Skinuo je sako, izvukao košulju iz pantalona, otkopčao dugme i raskrilio je. Izgledalo je još gore nego što mu se činilo - duž celog levog boka imao je tamnoljubičastu modricu prošaranu bolesnim žutilom.

Nešto ga je udarilo. Jako.

Prešao je lako rukom preko cele glave. Osećao je glavobolju, sve izraženiju iz minuta u minut, ali nije osećao nikakve znakove teške traume osim bola u levom boku.

Ponovo je zakopčao košulju, zavukao je u pantalone i nastavio ulicom.

Očigledan zaključak bio je da je doživeo nekakvu nesreću.

Možda sudar. Možda pad. Možda je bio napadnut - to bi objasnilo zbog čega nije imao novčanik sa sobom.

Trebalo bi odmah da ide u policiju.

Osim ako...

Šta ako je uradio nešto loše? Počinio neki zločin?

Je li to bilo moguće?

Možda bi trebalo da sačeka i vidi hoće li se ičega prisetiti.

Iako mu ništa u ovom gradu nije izgledalo ni najmanje poznato, shvatio je, dok se teturao ulicom, da čita imena na svim poštanskim sandučićima. Nešto podsvesno? Jer je negde duboko u sećanju znao da će na jednom od tih sandučića sa strane biti odštampano *njegovo* ime? I da će se svega setiti kada to bude video?

Zgrade u centru uzdizale su se iznad borova nekoliko ulica napred, i čuo je, prvi put, zvuke kola u pokretu, udaljene glasove, zujanje ventilacionih sistema.

Ukopao se u mestu nasred ulice i nevoljno nakrivio glavu.

Zurio je u poštansko sanduče koje je pripadalo crveno-zelenoj dvospratnoj viktorijanskoj kući.

Zurio je u ime odštampano sa strane.

Puls mu je počeo da ubrzava, iako nije shvatao zbog čega.

MEKENZI

„Mekenzi.“

To ime mu ništa nije značilo.

„Mek...“

Ali prvi slog jeste. Ili bolje rečeno, izazivao je neku emotivnu reakciju.

„Mek. Mek.“

Je li on Mek? Da li se tako zove?

„Zovem se Mek. Zdravo, ja sam Mek, drago mi je što smo se upoznali.“

Ne.

Reč mu nije silazila prirodno s jezika. Nije mu se činilo da mu pripada. Iskren da bude, mrzeo je tu reč, zato što je izazivala...

Strah.

Baš čudno. Iz nekog razloga, ta reč je u njemu izazivala strah.

Zato što ga je povredio neko po imenu Mek?

Nastavio je da hoda.

Posle tri raskrsnice došao je do ugla Glavne i Šeste ulice, gde je seo na klupu u hladovini i udahnuo polako, obazrivo. Obazreo se po ulici, očajnički pokušavajući da pronađe bilo šta poznato.

Nigde nije video prodavnicu koja bi mogla da pripada nekom lancu.

Dijagonalno od mesta gde je sedeo nalazila se neka apoteka.

I kafić kraj nje.

Trospratnica kraj kafića imala je tablu koja je visila nad tremom:

HOTEL VEJVARD PAJNS

Miris mlevene kafe naterao ga je da ustane sa klupe. Podigao je pogled, video mesto po imenu *Vrelo zrno* na pola puta uz ulicu, odakle je taj miris sigurno dopirao.

Hmm.

Kad se sve ima u vidu, to i nije bilo naročito korisno saznanje, ali svanulo mu je da voli dobru kafu. Da žudi za njom. Još jedno parčence zagonetke koju je predstavljao njegov identitet.

Prišao je kafiću i otvorio vrata sa mrežicom. Lokal je bio star i staromodan, i bio mu je dovoljan miris unutra da shvati kako se tu sprema sjajna kafa. Iza šanka koji se pružao s desne strane bile su mašine za espresso, mlinovi, blenderi, boce sa likerima. Tri barske stolice su bile zauzete. Duž suprotnog zida stajalo je nekoliko sofa i fotelja. Polica sa izbledelim džepnim knjigama. Dva starca su ratovala za šahovskom tablom sa rasparenim figurama. Na zidovima su bile lokalne umetnine - niz crno-belih autoportreta neke sredovečne žene čiji je izraz, bio isti iz fotografije u fotografiju. Menjao se samo fokus kamere.

Prišao je registar-kasi.

Kad ga je šankERICA od dvadeset i nešto godina sa plavim uvojcima konačno primetila, učinilo mu se da je uočio treptaj užasa u njenim lepim očima.

Da li me ona poznaje?

U ogledalu iza kase, ugledao je sopstveni odraz i odmah shvatio šta je izazvalo taj njen izraz gađenja - leva strana njegovog lica bila je prekrivena ogromnom modricom, a levo oko mu je bilo naduveno, gotovo zatvoreno.

Pobogu. Neko me je premlatio.

Ako se izuzme ta grozna modrica, nije loše izgledao. Činilo mu se da je visok oko metar osamdeset, možda još koji centimetar preko toga. Kratka crna kosa i brada od dva dana koja mu se pružala kao senka donjom polovinom lica. Snažna, mišićava građa vidljiva po tome kako mu je sako stajao na ramenima i kako mu je košulja bila zategnuta preko grudi. Pomislio je da liči na funkcionera neke reklamne ili marketinške firme - i verovatno je izgledao prilično upečatljivo kad je bio obrijan i sređen.

„Čime bih mogla da vas poslužim?“ upita šankERICA.

Mogao bi da ubije za šolju kafe, ali nije imao ni prebijene pare.

„Kuvate ovde dobru kafu?“

Činilo se da je žena zbunjena zbog tog pitanja.

„Pa, da.“

„Najbolju u gradu?“

„Ovo je jedini kafić u mestu, ali da, kafa nam je izvanredna.“

Muškarac se nagnu preko pulta. „Da li me poznajete?“, šapnu on.

„Molim?“

„Da li me prepoznajete? Dolazim li inače ovamo?“

„Ne znate da li ste već bili ovde?“

On odmahnu glavom.

Zagledala ga je načas, kao da procenjuje je li iskren, kao da pokušava da ustanovi je li taj lik izubijanog lica lud, ili je samo zavlači.

Ona konačno reče: „Mislim da vas nikada ranije nisam videla.“

„Sigurni ste u to.“

„Pa, nije vam ovo baš Njujork.“

„Vala baš. Radite li već dugo ovde?“

„Nešto duže od godine.“

„I ja nisam redovna mušterija ili tako nešto?“

„Definitivno niste redovna mušterija.“

„Smem li još nešto da vas pitam?“

„Svakako.“

„Gde sam ja to?“

„Ne znate gde se nalazite?“

Oklevao je, jer jednim delom svog biča nije želeo da prizna da je sasvim bespomoćan. Kad je konačno odmahnuo glavom, šankerica je nabrala čelo kao da ne može da poveruje u to što čuje.

„Ne zavitlavam se s vama“, reče on.

„Ovo je Vejvard Pajns. Vaše lice... šta vam se dogodilo?“

„Ja - ne znam još, stvarno. Postoji li u gradu neka bolnica?“ Dok je postavljao to pitanje, osetio je da ga prožima zloslutna struja.

Niskonaponska slutnja?

Ili prsti nekog duboko zakopanog sećanja koji su mu prešli niz kičmu?

„Da, sedam ulica južno odavde. Morate odmah na urgentno. Mogu da vam pozovem kola hitne pomoći.“

„Nije neophodno.“ Odmaknuo se od pulta. „Hvala... kako se zovete?“

„Miranda.“

„Hvala, Miranda.“

Ponovni izlazak na svetlost sunca poremetio mu je načas ravnotežu i pojačao glavobolju za nekoliko stepeni tako da je bila gotovo nepodnošljiva. Nije bilo saobraćaja, pa je nepropisno prešao na drugu stranu Glavne ulice i pošao prema Petoj, prošavši kraj neke mlade majke i njenog sinčića koji je šapnuo nešto nalik na: „Mama, je li to on?“

Žena je ućutkala sina, uhvatila muškarčev pogled namrštivši se s izvinjenjem i rekla: „Izvinite zbog toga, nije hteo da bude nepristojan.“

Stigao je do ćoška Pete i Glavne ispred dvospratnice od smeđeg kamena

sa natpisom PRVA NACIONALNA BANKA VEJVARD PAJNSA ispisanim šablonom preko dvokrilnih staklenih vrata. Iza zgrade je primetio telefonsku govornicu u blizini uličice.

Othramao je prema njoj što je brže mogao i zatvorio se u kabinu.

Nikad u životu nije video tako tanak telefonski imenik, i stajao je tamo listajući ga u nadi da će doći do nekakvog otkrovenja, ali bilo je tamo samo osam stranica sa nekoliko stotina imena koja mu, kao ni bilo šta drugo u ovom gradu, ništa nisu značila.

Ispustio je imenik, pustio ga da visi o metalnoj uzici, i oslonio čelo o hladno staklo.

Pogled mu privuče brojčanik.

On se osmehnu zbog slatke spoznaje.

Znam svoj kućni broj.

Pre nego što je podigao slušalicu, otkucao je broj nekoliko puta koliko da bude siguran, i činilo se da mu on teče s vrhova prstiju lako kao nešto što zna mehanički, upamćeno u mišićima.

Pozvaće na račun pozvanog broja, u žarkoj nadi da je neko kod kuće - pod pretpostavkom da uopšte ima nekoga od porodice. Naravno, neće moći da se predstavi, makar ne pravim imenom, ali možda će mu prepoznati glas i prihvatiti poziv.

Podigao je slušalicu i primaknuo je uhu.

Posegnuo za nulom.

Nije bilo signala za biranje.

Zalupkao je nekoliko puta po viljušci, ali ništa se nije dogodilo.

Iznenadila ga je brzina kojom ga je preplavio bes. Zalupio je slušalicom, a talas straha i besa raširio se njime kao ubrzani snimak paljenja plamena, u potrazi za oduškom. Zamahnuo je desnom rukom unazad u iskrenoj nameri da razbije staklo pesnicom, đavo neka nosi zglavke, ali bol u njegovim slomljenim rebrima spržio je sve ostalo i naterao ga da se presamiti na podu telefonske govornice.

Sada je pulsiranje u osnovi njegove glave pohrlilo napred.

Udvojilo mu se pred očima, zamutilo, a onda zacrnilo...

Govornica je bila u senci kad je ponovo otvorio oči. Dograbio je metalnu uzicu telefonskog imenika i povukao se na noge. Kroz prljavo staklo je video kako gornja zakrivljena ivica sunca klizi iza grebena litica koje su grad zaklanjale sa zapadne strane.

Istog trenutka kad je sunce nestalo, temperatura je pala za deset stepeni.

I dalje je pamtio svoj broj telefona, odvežbao ga je nekoliko puta na brojčaniku čisto da bi bio siguran, i još jednom proverio ima li signala za biranje u slušalici - tišina izuzev pucketanja belog šuma na liniji, koje nije

ranije čuo.

„Alo? Alo?“

Spustio je slušalicu i ponovo uzeo imenik. Prvi put je tragao po prezimenima, pokušavajući da nađe bilo koju reč koja bi pokrenula neko sećanje ili izazvala emociju. Sada je pretraživao imena, prelazio prstom po spisku i pokušavao da ne obraća pažnju na bol u podnožju glave koji se već krišom vraćao.

Prva strana - ništa.

Druga strana - ništa.

Treća - ništa.

Pri dnu šeste strane, prst mu je zastao.

SKOZI Mek i Džejn
403 E 3. ul. V. Pajns 83278.....559-0196

Prešao je preko dve poslednje stranice - Skozi je bio jedini Mek naveden u telefonskom imeniku Vejvard Pajnsa.

Zabivši rame u preklopna staklena vrata, istupio je iz govornice u rano veče. Pošto je sunce sada bilo ispod prstena litica, svetlost je brzo čilela iz neba, a temperatura je počela da pada.

Gde ću večeras da prespavam?

Zateturao se pločnikom, i nešto u njemu zaurlo je da mora pravo u bolnicu. Bio je bolestan. Dehidriran. Gladan.

Zbunjen. Bez prebijene pare. Celo telo mu je bridelo. A bilo mu je sve teže da diše pošto mu je zaslepljujući bol sebao kroz rebra kad god bi mu se pluća napunila i pribila uz njih.

Ali nešto u njemu još se odupiralo pomisli na odlazak u bolnicu, i dok se udaljavao od centra prema adresi Meka Skozija, shvatio je šta je posredi.

Ponovo... strah.

Nije znao zašto. To nije imalo smisla. Ali on nije želeo da kroči nogom u tu bolnicu.

Ne u svom sadašnjem stanju. Niti bilo kada.

Bio je to veoma čudan strah. Neodređen. Kao kad koračaš noću šumom, ne znajući tačno čega bi trebalo da se plašiš, a strah je još jači upravo zbog te misterije.

Posle dva raskršća prema severu, stigao je u Treću ulicu, i grudi su mu se neobjašnjivo stegle kad je skrenuo na pločnik i pošao prema istoku, dalje od centra.

Prvo poštansko sanduče kraj kog je prošao imalo je odštampan broj 201 sa strane.

Pretpostavljao je da je kuća Skozijevih dve ulice dalje.

Deca su se igrala na travi u dvorištu pravo ispred njih, pretrčavajući na

smenu kroz mlaz prskalice. Pokušao je da korača uspravno i ravnomerno dok je prilazio njihovoj ogradi, ali morao je da se naginje udesno kako bi olakšao bol u rebrima.

Deca su se umirila i utihnula dok se približavao, neskriveno ga posmatrajući kako vuče noge kraj njih - sa mešavinom radoznalosti i nepoverenja koja mu je izazivala nelagodnost.

Prešao je još jednu ulicu i išao sporije do sledeće raskrsnice dok je prolazio ispod granja tri ogromna bora koje se nadnosilo nad pločnikom.

Svi brojevi živopisnih viktorijanskih kuća u toj ulici počinjali su trojkom.

Skozijeva kuća će biti sledeća.

Dlanovi su počeli da mu se znoje, a pulsiranje pozadi u glavi zvučalo mu je kao dumbaranje bas-bubnja zakopanog negde duboko pod zemljom.

Dve sekunde udvojenog vida.

Čvrsto je stisnuo oči, i kad ih je ponovo otvorio, to je nestalo.

Na sledećem raskršću je stao. Usta su mu bila suva, ali sad su se pretvorila u vatru. Upinjao se da diše, dok je žuč pretela da mu se popne u grlo.

Sve će to imati smisla kad mu vidiš lice.

Mora biti tako.

Oprezno je stupio na ulicu.

Sada je bilo veče, hladnoća se spuštala sa tih planina i prekrivala dolinu.

Stenje oko Vejvard Pajnsa je od alpskog sjaja imalo ružičastu nijansu, kao i sve tamnije nebo. Pokušao je da pomisli kako je prizor divan i dirljiv, ali bol ga je sprečio u tome.

Jedan stariji par se udaljavao od njega, držeći se za ruke u tihoj šetnji.

Ulica je inače bila prazna i nema, a zvuci iz centra u potpunosti su nestali.

Pošao je preko glatkog crnog asfalta i stupio na pločnik.

Sanduče za broj 401 bilo je pravo napred.

403 je bio sledeći broj.

Sada je morao neprestano da čkilji kako bi odagnao udvojeni vid i prodorno damaranje migrene.

Petnaest bolnih koraka, i našao se kraj crnog sandučeta s brojem 403.

SKOZI.

Uspostavio je ravnotežu, držeći se čvrsto za oštre vrhove ograde od dasaka.

Uklonio je rezu sa kapije i gurnuo je špicem ulubljene crne cipele.

Šarke su zaškripale kad se kapija otvorila.

Tiho je udarila u ogradu.

Staza je bila napravljena od starih opeka i vodila je do pokrivena verande sa dve stolice za ljuljanje razdvojene stočićem od kovanog gvožđa. Sama kuća je bila ljubičasta sa zelenom živom ogradom, a on je kroz tanke zavese video da unutra gori svetlo.

Kreni samo. Moraš da znaš.

Posrnuo je prema kući.

Udvojeni vid se probijao kroz mučne nalete koje je on sve teže i teže sprečavao.

Stupio je na verandu i pružio ruku taman na vreme da se pridrži i ne padne, a onda se naslonio na dovratak. Ruke su mu se nekontrolisano tresle dok je hvatao zvekir i odizao ga sa mesingane pločice.

Nije dao sebi ni delić sekunde da se predomisli.

Četiri puta je udario zvekirom po pločici.

Bilo je to kao da ga je neko na svake četiri sekunde udario u potiljak, a plamene mrlje mraka zaplivala su mu u vidokrugu kao minijaturne crne rupe.

S druge strane vrata začuo je stenjanje drvenog poda pod težinom koraka koji su se približavali.

Kolena kao da su mu se pretvorila u tečnost.

Obgrlio je jedan od stubova koji su podupirali nadstrešnicu kako bi zadržao ravnotežu.

Drvena vrata su se otvorila, i neki muškarac koji je možda bio star koliko i njegov otac zagledao se u njega kroz mrežicu na spoljnim vratima. Bio je visok i mršav, sa malo sede kose na temenu, belom jarećom bradicom, a sitni crveni kapilari u njegovim obrazima ukazivali su na ceo život proveden uz piće.

„Izvolite?“, upita muškarac.

On se uspravi, zatreptavši snažno kroz migrenu. Bila mu je potrebna sva preostala snaga samo da bi stajao bez pridržavanja.

„Jeste li vi Mek?“ Čuo je strah u svom glasu, pretpostavivši da ga čuje i taj čovek.

Mrzeo je sebe zbog toga.

Stariji muškarac se nagnu prema mrežici da bolje pogleda neznanca na tremu.

„Šta mogu da učinim za vas?“

„Jeste li vi Mek?“

„Jesam.“

On se primače bliže, kako bi starca oštrije video, i oseti ovome u dahu kiselosladak miris crnog vina.

„Da li me poznajete?“, upita on.

„Molim?“

Sada se strah pretvarao u bes.

„Da. Li. Me. Poznajete. Da li ste mi vi ovo uradili?“

Starac reče: „Nikad te u životu nisam video.“

„Je li tako?“ Šake su mu se same od sebe stezale u pesnice. „Postoji li u ovom gradu još neki Mek?“

„Ne, koliko ja znam.“ Mek otvori vrata sa mrežicom, odvaži se da stupi na trem. „Druškane, ne izgledaš baš sjajno.“

„I ne osećam se sjajno.“

„Šta se to desilo s tobom?“

„To ti meni kaži, *Mek*.“

Glas neke žene začu se odnekud iz kuće: „Dušo? Je li sve u redu?“

„Da, Džejn, sve je u redu!“ Mek je zurio u njega. „Da te odvežem u bolnicu? Povređen si. Treba ti...“

„Neću ja nikuda s tobom.“

„Šta ćeš onda u mojoj kući?“ U Mekovom glasu se začu nabusit prizvuk. „Upravo sam ti ponudio pomoć. Ako to ne želiš, u redu, ali...“

Mek je i dalje govorio, ali njegove reči počele su da se rastaču, zaglušene bukom koja je narastala u dnu njegovog stomaka kao rika teretnog voza koji se stuštio prema njemu. Crne rupe su se umnožavale, a svet se zavrteo. Jednostavno neće moći da ostane na nogama još pet sekundi, ako mu najpre ne eksplodira glava.

On podiže pogled prema Meku, dok su se čoveku usta još pomerala, a taj teretni voz se primicao s tutnjavom, u ritmu brutalne lupnjave u njegovoj glavi, i nije mogao da odvoji pogled od Mekovih usta, od starčevih zuba - dok su mu sinapse sevale, pokušavale da uspostave vezu, a buka, bože, ta buka i pulsiranje...

On oseti kako mu kolena popuštaju.

Nije čak ni shvatio da se zateturio unazad.

U jednom trenutku je bio na tremu.

U sledećem, na travi.

Ležao je na leđima, a u glavi mu se vrtelo od jakog udarca o zemlju.

Mek je sada stajao pognut nad njim, zurio odozgo u njega, presamićen sa rukama na kolenima, dok su mu reči beznadežno bile izgubljene zbog voza koji mu je urlao kroz glavu.

Izgubiće svest - osećao je da će se to dogoditi, za samo nekoliko sekundi - i želeo je to, hteo je da bol prestane, ali...

Odgovori.

Bili su baš tu.

Tako blizu.

Nije imalo smisla, ali posredi je bilo nešto u vezi s Mekovim ustima. Njegovi zubi. Nije mogao da prestane da gleda u njih, i nije znao zašto, ali sve je bilo tamo.

Objašnjenje.

Odgovori za sve.

I pade mu na pamet - prestani da se boriš protiv toga.

Prestani da to toliko žarko želiš.

Prestani da misliš.

Samo pusti da ti dođe.

Zubi zubi zubi zubizubizubizubizubizubi...

Nisu to zubi.

Već sjajna i jarka rešetka sa slovima

MEK

odštampanim spreda.

Stalings, čovek koji sedi na suvozačkom sedištu, ne vidi ono što nailazi.

Za vreme trosatne vožnje iz Bozija, postalo je očigledno da Stalings obožava zvuk rođenog glasa, i on radi ono što je radio sve vreme - govori. Prestao je da ga sluša pre jednog sata, kad je otkrio da može potpuno da ga odstrani pod uslovom da ubacuje „nisam o tome tako razmišljao“ ili „hmm, interesantno“ otprilike na svakih pet minuta.

Okrenuo se da tako simbolično učestvuje u razgovoru, kad je pročitao reč MEK na oko metar od druge strane Stalingsovog prozora.

Nije ni počeo da reaguje - jedva je i pročitao reč - kad prozor kraj Stalingsove glave prsnu u mlazu staklenih oblutaka.

Vazdušni jastuk eksplodira iz stuba volana, ali za milisekund prekasno, promašivši mu jedva glavu, koja udari o prozor dovoljno snažno da ga probije.

Desna strana linkoln limuzine uruši se u apokalipsi srče i savijenog metala, a Stalingsovu glavu udari direktno rešetka kamiona.

Itan oseća vrelinu kamionskog motora dok se ovaj zariva u kola.

Iznenadni zadrž benzina i tečnosti za kočnice.

Krv je svuda - lije niz unutrašnju stranu raspuklog vetrobrana, isprskalaje kontrolnu tablu, u očima mu je, i dalje brizga iz onoga što je ostalo od Stalingsa.

Limuzina klizi postrance kroz raskrsnicu, kamion je gura prema zidu te kuće od smeđeg kamena sa telefonskom govornicom blizu uličice, kad on izgubi svest.

Drugo poglavlje

Neka žena se osmehivala odozgo prema njemu. Makar je imala lepe zube, iako nije bio baš siguran u to zbog zamućenog, udvojenog vida. Ona se nagnu malo bliže, i njene dve glave se spojiše, a crte lica iskristalisaše dovoljno da vidi kako je lepa. Uniforma kratkih rukava bila joj je bela, sa dugmetima sasvim sprema do mesta gde joj se suknja završavala neposredno iznad kolena.

Neprestano je ponavljala njegovo ime.

„Gospodine Berk? Gospodine Berk, čujete li me? Gospodine Berk?“

Više ga nije bolela glava.

Udahnuo je sporo, oprezno, dok ga nije presekao bol u rebrima.

Sigurno se trgao, pošto je bolničarka rekla: „Da li vas još tišti s leve strane?“

„Tišti.“ On zastenja kroz smeh. „Da, tišti me. To svakako.“

„Mogu da vam dam nešto malo jače za bol ako želite.“

„Mislim da ću izdržati.“

„U redu, ali nemojte da se mučite, gospodine Berk. Ako nečim mogu da pomognem da se prijatnije osećate, samo recite. Vaša sam devojka. Uzgred, zovem se Pam.“

„Hvala, Pam. Mislim da vas se sećam od moje prethodne posete. Nikad neću zaboraviti tu klasičnu uniformu za bolničarke. Nisam ni znao da ih još prave.“

Ona se nasmeja. „Pa, drago mi je što vam se vraća pamćenje. To je veoma dobro. Ubrzo će doći doktor Majter da vas pogleda. Da li bih mogla da vam izmerim pritisak?“

„Svakako.“

„Divno.“

Bolničarka Pam podiže pumpicu sa kolica kod uznožja kreveta i priveza mu manžetnu oko leve mišice.

„Dobro ste nas uplašili, gospodine Berk“, reče ona dok je pumpala manžetnu. „Da se tako udaljite.“

Začutala je dok je igla padala.

„Jesam li prošao?“, upita on.

„Pravi odlikaš. Gornji vam je sto dvadeset dva. Donji sedamdeset pet.“ Skinula mu je manžetnu. „Kad su vas doneli, bili ste u delirijumu“, reče ona. „Činilo se da ne znate ko ste.“

On se uspravi u sedeći položaj na krevetu, i magla u njegovoj glavi poče da se podiže. Bio je u privatnoj bolničkoj sobi - pomislio je da mu izgleda poznato. Kraj prozora je bio krevet. Šaloni su bili zatvoreni, ali svetlo koje se probijalo izgledalo je dovoljno stidljivo da bude ili rano jutro ili rano veče.

„Gde ste me pronašli?“, upita on.

„U dvorištu Meka Skozija. Onesvestili ste se. Da li se sećate šta ste tamo radili? Mek reče da ste izgledali prilično uzrujano i zbunjeno.“

„Juče sam se probudio kraj reke. Nisam znao ni ko sam ni gde se nalazim.“

„Otišli ste iz bolnice. Sećate li se odlaska?“

„Ne. Otišao sam do kuće Skozijevih zato što je on bio jedini Mek u telefonskom imeniku.“

„Mislim da ne razumem.“

„Mek je bilo jedino ime koje mi je išta značilo.“

„Šta mislite, zbog čega?“

„Zato što je Mek poslednja reč koju sam pročitao pre nego što nas je kamion udario.“

„O, tako je... kamion marke 'mek' se zabio u vaša kola.“

„Upravo tako.“

„Um je čudna stvar“, reče bolničarka dok je obilazila oko kraja kreveta i prilazila prozoru. „Funkcioniše na tajanstvene načine. Traga za najneobičnijim vezama.“

„Koliko je vremena prošlo otkad sam vraćen ovamo?“

Ona otvori salone.

„Dan i po.“

Svetlost pokulja unutra.

Bilo je zapravo jutro, i sunce se upravo dizalo iznad istočnog ruba litica.

„Imali ste gadan potres mozga“, reče ona. „Mogli ste tamo da umrete.“

„Osećao sam se kao da umirem.“

Rana svetlost koja je lila odozgo u grad bila je neverovatna.

„Kako vaše pamćenje?“ upita Pam.

„Čudo neviđeno. Sve mi se vratilo kada sam se setio nesreće. Kao da je neko upravo okrenuo prekidač. Kako je agent Stalings?“

„Ko?“

„Čovek koji se vozio na mestu suvozača u kolima kada je došlo do sudara.“

„O.“

„Nije se izvukao, je li tako?“

Bolničarka Pam se vratila do kreveta. Spustila je ruku na njegov ručni zglob. „Plašim se da nije.“

Tako je i pretpostavljao. Takvu traumu nije video još od rata. Opet,

otreznilo ga je to što je njegova sumnja bila potvrđena.

„Je li vam bio blizak prijatelj?“, upita bolničarka.

„Ne. Prvi put sam ga sreo nešto ranije tog dana.“

„Mora da je bilo prosto grozno. Veoma mi je žao.“

„Kakva su *moja* oštećenja?“

„Molim?“

„Moje povrede?“

„Doktor Majter će moći da vas uputi u to bolje nego ja, ali pretrpeli ste potres mozga, što je sada sanirano. Nekoliko napuklih rebara. Malo površinskih posekotina i modrica. Kad se sve ima u vidu, mogli ste da prođete mnogo, mnogo gore.“

Okrenula se i pošla prema vratima, i zastala kada je počela da ih otvara kako bi se brzo osvrnula prema njemu.

„Dakle“, reče ona. „Sigurni smo da vam se sećanje vraća?“

„Apsolutno.“

„Kako se zovete?“

„Itan“, reče on.

„Odlično.“

„Da li biste mogli nešto da mi učinite?“ upita Itan.

Veliki, blistavi osmeh. „Samo recite.“

„Moram da se javim nekim ljudima. Svojoj ženi. Svom šefu. Je li iko bio u kontaktu sa njima?“

„Mislim da je neko iz šerifove kancelarije stupio u vezu s vašim kontaktima za slučaj opasnosti odmah posle nesreće. Javio im šta se dogodilo, u kakvom ste stanju.“

„Imao sam ajfon u sakou u vreme sudara. Znate li možda gde je on?“

„Ne, ali svakako mogu da malo izigravam detektivku i potražim ga.“

„Bio bih vam veoma zahvalan.“

„Ono crveno dugmence pored ograde kreveta? Vidite ga?“

Itan baci pogled tamo.

„Dovoljno je da ga pritisnete i eto me.“

Bolničarka Pam ga zablesnu još blistavijim osmehom i izađe.

U sobi nije bilo televizora niti telefona. Najbolji i jedini izvor zabave bio mu je zidni časovnik koji je visio iznad vrata, i on je ležao nekoliko sati u krevetu i gledao kako se velika kazaljka okreće u beskrajnoj orbiti dok se jutro pretvaralo u podne, a zatim i poslepodne.

Nije mogao da bude siguran, ali činilo mu se da je njegova soba negde na trećem, možda četvrtom spratu. Bolničarka Pam je ostavila podignute roletne, i kada se umorio od posmatranja časovnika, pažljivo se okrenuo na nepovređeni bok i zagledao u događanja u Vejvard Pajnsu.

S mesta na kom se nalazio, video je pravo dole Glavnu ulicu, i još nekoliko raskrsnica s obe strane.

Znao je pre dolaska ovamo da je to mali, usnuli grad, ali puka neaktivnost ga je i dalje iznenađivala. Prošao je sat, a on je izbrojao desetak ljudi koji su prošli pločnikom kraj bolnice, a ni jedna jedina kola nisu prošla najprometnijom gradskom saobraćajnicom. Najefektniji predmet za skretanje pažnje nalazio se dve ulice dalje - građevinski radnici su tamo podizali okvir za kuću.

Pomislio je na svoju ženu i sina u Sijetlu, ponadavši se da su oni već krenuli da ga posete. Verovatno su uhvatili prvi avion. Morali bi da dolete do Bozija ili Misule. Zakupe auto za dugu vožnju do Vejvard Pajnsa.

Kada je sledeći put pogledao na časovnik, bilo je četvrt do četiri.

Ležao je ceo dan na ovom krevetu, a doktor Majter, ili kako mu je već ime, nije se potrudio čak ni da svrati. Itan je proveo mnogo vremena u bolnicama, i po njegovom iskustvu, bolničarke i lekari nisu vas nikad ostavljali same duže od deset sekundi - neko je uvek donosio novi lek, uvek je bockao i čačkao.

Ovde su ga praktično ignorisali.

Bolničarka Pam se uopšte nije pojavila s njegovim ajfonom i drugim stvarima. Koliko je ova bolnica usred bestragije mogla da ima posla?

Posegnuo je za kontrolnom tablom i nabio palac u dugme s natpisom POZIV ZA BOLNIČARKU.

Petnaest minuta kasnije, vrata njegove sobe su se otvorila i bolničarka Pam je dohujala.

„O moj bože, tako mi je žao. Tek sam pre deset sekundi videla da ste pozvali. Mislim da imamo nekih problema s našim interkomom.“ Stala je kraj uznožja kreveta i spustila ruke na metalnu ogradu. „Kako mogu da vam pomognem, Itane?“

„Gde je doktor Majter?“

Iskrivila je lice. „Celo popodne radi neku hitnu operaciju. Jedan od onih petosatnih košmara.“ Nasmejala se. „Ali jutros sam mu prenela kakvi su vam rezultati bili i to koliko fantastično napredujete sa povratkom pamćenja, i on smatra da vam super ide.“

Ona pokaza Itanu oba palca podignuta uvis.

„Kada ću moći da ga vidim?“

„Izgleda da će krenuti u vizitu sad posle večere, koja će biti za oko pola sata.“

Itan se borio da prikrije da je sve više iznerviram.

„Da li ste imali sreće i pronašli moj telefon i druge stvari koje sam imao pre nesreće? Pritom mislim na moj novčanik i crnu aktovku.“

Bolničarka Pam ga pozdravi po vojnički i zamaršira u mestu nekoliko koraka.

„Radim na tome, kapetane.“
„Dajte mi onda odmah neki fiksni telefon. Moram da pozovem neke ljude.“
„Naravno, maršale.“
„Maršale?“
„Zar vi niste američki maršal, ili tako nešto?“
„Ne, ja sam specijalni agent Tajne službe Sjedinjenih Država.“
„Stvarno?“
„Stvarno.“
„Mislila sam da vi ljudi štitite predsednika.“
„Bavimo se mi i nekim drugim stvarima.“
„I šta onda radite ovde, u našem krajičku raja?“
Itan joj uputi hladan, stegnut osmeh.
„O tome ne smem da govorim.“
Zapravo je smeo, samo mu nije bilo do toga.
„E pa, sad ste me skroz zaintrigirali.“
„Telefon, Pam.“
„Molim?“
„Zaista mi treba telefon.“
„Baciću se na to.“

Tek kada je večera konačno stigla - posluženje od zelene i smeđe sluzi koja se zgrušala na sjajnom metalnom poslužavniku - a telefon nije, Itan je odlučio da ode odatle.

Svakako, već je jednom šmugnuo napolje, ali tada je bio van sebe i imao je težak potres mozga.

Sada je jasno razmišljao.

Glavobolja je nestala, disao je lakše i s manje bola, a da se doktor iole brinuo za njegovu zdravlje, možda bi mu govнар ukazao toliko pažnje da navrati u nekom trenutku u poslednjih deset sati.

Itan je sačekao da bolničarka Pam ode, uveravajući ga na rastanku da je bolnička hrana „ukusnija nego što izgleda“.

Kad su se vrata zatvorila, istrgnuo je iglu za infuziju iz ručnog zgloba i popeo se preko ograde. Pod pokriven linoleumom bio mu je hladan pod bosim tabanima. Osećao je da nije još sasvim stabilan, ali je opet svetlosnim godinama bio daleko od stanja u kom se nalazio pre četrdeset osam sati.

Itan je dotapkao do plakara i otvorio vrata.

Njegova košulja, sako i pantalone bili su na vešalici, a cipele ispod njih na podu.

Bez čarapa.

Bez gaćica.

Moraću izgleda gologuz.

Osetio je bol samo kad se sagnuo kako bi navukao pantalone - oštar trzaj u levom boku koji je nestao kad se ponovo uspravio.

Načas je ugledao svoje gole noge i, kao i obično, neksus ožiljaka istrgnuo ga je iz sadašnjosti, upinjući se da ga odvuče osam godina unazad do sobe smeđih zidova čiji ga zadah smrti nikada neće ostaviti na miru.

Pogledao je i ustanovio da mu je perorez i dalje u sakou. Dobro. Bila je to relikvija iz njegovih ranih dvadesetih, kada je radio kao mehaničar na helikopteru - sada je više predstavljao talisman nego funkcionalno oruđe - ali samo saznanje da je nož tamo pružalo mu je izvesnu utehu.

Stajao je ispred ogledala u kupatilu i petljao oko kravate. Uspeo je da je veže tek iz petog pokušaja. Prsti su mu bili nespretni i grešili su, kao da nije vezivao kravatu godinama.

Kad je konačno uspeo da veže osrednje uspešan vindzorski čvor, odmaknuo se za korak da se pogleda.

Modrice na njegovom licu izgledale su malo bolje, ali na sakou je i dalje imao mrlje od trave i zemlje, dok je na levom džepu imao malu poderotinu. I bela košulja na kopčanje ispod sakoa bila je prljava - videli su se tragovi krvi blizu kragne.

U poslednjih nekoliko dana izgubio je gotovo deset centimetara oko struka, pa je morao da zakopča kaiš na poslednjoj rupi. I opet mu se činilo da su mu pantalone previse šljampave.

Pustio je vodu iz slavine, ovlažio prste i začušljao kosu.

To je sredio. Pokušao tome da pruži neku naznaku reda.

Nekoliko puta je isprao usta mlakom vodom, ali činilo mu se da su mu zubi i dalje neoprani.

Omirisao se ispod pazuha - *smrad*.

Takođe, trebalo mu je brijanje. Prošle su godine otkad je izgledao ovako jadno.

Nazuo je cipele, vezao pertle i pošao iz kupatila prema vratima.

Prvi nagon mu je bio da ode neprimećen, i to ga je zbunilo. On je bio savezni agent sa punim ovlašćenjima vlade Sjedinjenih Država. To je značilo da ljudi moraju da rade ono što im kaže. Čak i bolničarke i lekari. Nisu želeli da on ode? E pa, žalim slučaj. A opet, neki deo njegovog bića opirao se gnjavaži zbog incidenta. Bilo je to glupo, znao je, ali nije hteo da ga bolničarka Pam uhvati.

Okrenuo je kvaku, odškrinuo vrata dva-tri centimetra.

Video je samo da je hodnik iza vrata prazan.

Napregnuo se da oslušne.

Nije bilo udaljenog ćeretanja bolničarki.

Nije bilo koraka.

Samo zaglušujuća tišina.

Provirio je napolje.

Brz pogled ulevo potvrdio je njegovu sumnju. U tom trenutku, tamo nije bilo nikoga, čak ni za pultom za bolničarke petnaest metara niz hodnik.

Izašao je iz sobe na pod pokriven linoleumom koji je izgledao kao šahovska tabla i tiho zatvorio vrata za sobom.

Tu napolju, čule su se samo neonske lampe iznad njegove glave - tiho, neprekidno zujanje.

Najednom je shvatio šta je najpre trebalo da uradi i sagnuo se uz bol u rebrima kako bi razvezao pertle na cipelama.

Bosonog, pošao je hodnikom.

Sva vrata u ovom krilu bila su zatvorena i kroz pukotine ispod vrata nije dopiralo nikakvo svetlo, a činilo se da je samo njegova soba bila zauzeta.

Pult za bolničarke bio je prazan na raskrsnici Četiri hodnika, od kojih su tri vodila prema dodatnim krilima sa sobama za pacijente.

Na kraju kraćeg hodnika iza pulta nalazila su se dvojica dvokrilna vrata iznad kojih je bila ploča sa natpisom HIRURŠKO.

Itan stade kod lifta preko puta pulta i pritisnu strelicu naniže.

Začu kroz vrata kako čekrci počinju da se okreću.

„Hajde.“

Kao da su prolazile godine.

Shvatio je da je trebalo jednostavno da siđe niz stepenice.

Stalno se osvrtao, osluškiavao približavanje koraka, ali nije ništa čuo od zvuka uspinjanja kabine lifta.

Vrata su se konačno otvorila uz škripu od koje su ga zaboile zubi, i on je stupio u stranu za slučaj da se neko popeo.

Niko nije izašao iz kabine.

Ušao je i pritisnuo dugme za prizemlje.

Zagledajući osvetljene brojeve iznad vrata, posmatrao je kako kabina počinje da se spušta od broja 4, i prošao je čitav minut - dovoljno vremena da ponovo navuče cipele - pre nego što je zasvetlelo slovo P, a vrata počela da se bučno razmiču.

Provukao se između njih i stupio na još jedno raskršće hodnika.

Nedaleko se čulo mrmljanje.

Zvuk nosila koja su se kotrljala na škripavim točkićima.

Pošao je na suprotnu stranu, zalazeći u tri dugačka hodnika, i već je pomislio da se izgubio kad je ugledao znak IZLAZ.

Pohitao je niz polustepenište, pritisnuo dugme na vratima u njegovom podnožju i isteturao se napolje.

Bilo je rano večer, nebo vedro i sve tamnije, a planine su poprimile zaostali sunčev sjaj u tonovima ružičaste i narandžaste boje. Stajao je na kratkom prilazu koji se pružao od bolnice - četvorospratne zgrade od crvene opeke koja ga je više podsećala na školu ili ludnicu.

Udahnuo je kiseonik što je dublje mogao a da ne prizove bol, i osećao se

neverovatno zbog toga što je bio u prilici da udiše taj sveži vazduh sa mirisom borova posle udisanja bolničkog antiseptičkog mirisa.

Stigao je do pločnika i pošao Glavnom ulicom prema zgradama u centru.

Napolju je bilo više ljudi nego tog popodneva.

Prošao je pored restorana smeštenog u maloj kući s verandom sa strane. Ljudi su večerali napolju, pod stablima jasike na kojima su bili pokačeni beli lampioni.

Od mirisa hrane zakrčala su mu creva.

Na čošku Glavne i Pete, prešao je ulicu i vratio se telefonskoj govornici u kojoj je izgubio svest dva dana pre toga.

Stupivši unutra, prelistao je imenik sve dok nije pronašao adresu kancelarije šerifa Vejvard Pajnsa.

* * *

Osećao se bolje nego danima pre toga, koračajući prema istočnoj strani grada, dok je svetlo polako čilelo, a temperatura padala.

Prošao je kraj roštiljijade koja je bila u toku.

Miris ćumura na vetru.

Dobra, kisela aroma piva dizala se iz plastičnih čaša.

Dečji smeh odjekivao je dolinom.

Škljocanje obližnje prskalice nalik na zrikavce.

Gde god da je pogledao, sve je bilo kao na slici.

Poput platonskog ideala malog grada. Tu nije moglo da živi više od četiri ili pet stotina ljudi, i on je počeo da se pita šta ih je ovamo dovelo. Koliko ih je otkrilo Vejvard Pajns slučajno, zaljubilo se u njega i ostalo tu? Koliko ih se ovde rodilo i nikada nije napustilo grad?

Iako je oduvek bio čovek iz velikog grada, mogao je da shvati zbog čega neko ne bi napustio ovakvo mesto. Zašto napustiti nešto što izgleda potpuno savršeno? Sušta amerikanština okružena najvećim prirodnim lepotama koje je ikada ugledao. Video je slike Vejvard Pajnsa one noći pre odlaska iz Sijetla, ali nijedna od njih nije bila ni blizu da dostojno da prikaže ovu dolinu.

A opet, *on* je bio tu.

I samo po tome, ili bolje rečeno *usled* toga, ovo mesto nije bilo savršeno.

Po njegovom iskustvu, gde god su se okupljala ljudska bića, bilo je tame.

Tako je to bilo sa svetom.

Savršenstvo je bilo površinska stvar. Epiderm. Zaseći malo dublje i počećeš da primećuješ tamnije nijanse.

Zasećeš li do kosti - mrkli mrak.

Dok je hodao, nije mogao da odvoji pogled od planina. Istočni zid se dizao sigurno više od kilometar. Pri vrhu, sve stene i led.

Poslednje pruge horizontalne svetlosti padale su na litice iza njega i on se okrenuo i sačekao na tren da posmatra kako sjaj jenjava.

Kada je svetlost nestala, stenje je istog trena poprimilo boju kaljenog čelika.

A njegova priroda se promenila.

Još je bilo divno.

Ali daleko.

Ravnodušno.

Ploča iznad dvokrilnih staklenih vrata:

KANCELARIJA ŠERIFA VEJVARD PAJNSA

Dok je išao prilazom oivičenim mladim borovima, osetio je kako ga ponovo hvata nervoza.

Kroz staklo je video da je predvorje tamno i prazno.

Ipak, dograbio je kvaku i snažno cimnuo.

Zaključano.

Bilo je kasno, svakako, ali *dođavola*.

Itan uzmaknu od ulaza, pa osmotri prizemnu zgradu. S druge strane, činilo se da malo svetla prolazi kroz roletne iza prozora.

Ponovo je krenuo napred i pokucao zglavcima po staklenim vratima.

Ništa.

Zalupao je još jače, udarajući po staklu toliko snažno da su se vrata zatresla u ramovima.

Prošlo je pet minuta, ali niko se nije pojavio.

Dve zvezde i jedna planeta pojavile su se kada je došao do Glavne ulice, i hladnoća koja je pre petnaest minuta bila prijatna postala je neugodna, probijajući se kroz njegovu tanku košulju, a stopala bez čarapa počela su da mu trnu.

Još gore, prvi znak stvarne gladi ispoljio se šupljim tištanjem u dnu stomaka i vrtoglavicom iza očiju.

Vratio se nekoliko ulica natrag do hotela *Vejvard Pajns* i popeo se uz kamene stepenice do ulaza.

Kroz staklena okna u vratima ugledao je svetla unutra i mladu ženu koja je sedela za recepcijom.

Itan uđe u predvorje, u dobrodošao nalet toplote.

Jedan veliki klavir zauzimao je ugao preko puta masivnog kamina, u kom je buktala jaka vatra.

Stao je na trenutak i pružio ruke prema toploti. Proključala smola bora odavala je slatki miris sveće. Mogao bi da se ispruži na kauču i danima drema.

Trenutak kasnije odvukao se odatle i prišao recepciji.

Žena se osmehnu Itanu dok je prilazio.

Činilo mu se da je u svojim srednjim dvadesetim. Slatka, premda pomalo gojazna, crne kose vezane u kratak konjski rep. Imala je belu bluzu ispod crnog prsluka, a na pločici s imenom pisalo je „Lisa“.

Itan stade kraj recepcije i spusti podlaktice na visoki pult kako bi zadržao ravnotežu.

„Dobro večer“, reče Lisa. „Dobro došli u hotel *Vejvard Pajns*. Kako vam večeras mogu pomoći?“

Činilo mu se da nešto u njenom pozdravu nije u redu. Ne reči, već način na koji ih je izgovorila. Kao da se potrudila da kaže nešto za šta joj se retko pružala prilika.

„Imate li večeras praznih soba?“

„Svakako da imamo.“

Lisa zakucka po tastaturi.

„Samo večeras?“, upita ona.

„Da. Makar zasada.“

Itan baci pogled na monitor računara - drevno čudovište. Kao nešto s kraja osamdesetih. Nije mogao da se seti kad je poslednji put video takvog dinosaurusu.

„Imam sobu za nepušače, bez kućnih mezimaca, na drugom spratu sa bračnim krevetom.“

„To je sasvim u redu.“

Završila je s kucanjem. „A da li biste to platili kreditnom karticom?“

Itan se osmehnu. „To je zanimljivo pitanje.“

„Stvarno? Otkud?“

„Pre nekoliko dana sam imao saobraćajnu nesreću. Jedan kamion mi se sa strane zabio u kola. Zapravo, samo ulicu odavde. Možda ste videli to?“

„Ne, svakako nisam.“

„Pa, upravo su me pustili iz bolnice, i stvar je u tome što... nisam uspeo da pronađem svoj novčanik. Zapravo, ništa od mojih ličnih stvari.“

„O, baš mi je žao što to čujem.“

On pomisli da je video kako je Lisin osmeh izgubio malčice od njenog početnog entuzijazma.

„I kako onda mislite da platite, gospodine...?“

„Berk. Itan Berk. Vidite, to i pokušavam da vam kažem. Moći ću da platim sobu tek sutra kada ponovo dođem do svog novčanika. Rekli su mi da su moje stvari kod šerifa. Nisam siguran zašto, ali...“ On slegnu ramenima. „To mu je tako.“

„Hmm. Vidite, ne smem da otvorim rezervaciju bez avansa u gotovini, ili makar broja kreditne kartice. To je politika hotela. Za slučaj - i naravno, ne kažem da će se to obavezno desiti - ali za slučaj da dođe do bilo kakvih

oštećenja ili troškova u sobi koji..."

„Razumem ja to. Sasvim sam svestan svrhe depozita. Kažem vam da ću moći da vam platim sutra ujutro.”

„Nemate čak ni vozačku dozvolu?”

„Sve mi je u novčaniku.”

Lisa se ujede za donju usnu i on vide šta se sprema - ljubazna devojka koja pronalazi snagu da bude nemilosrdna.

„Gospodine Berk, plašim se da bez kreditne kartice, gotovine ili ličnih dokumenata prosto neću biti u mogućnosti da vam večeras izdam sobu. Zaista. Ali to je prosto politika hotela i...”

Ona začuta kad se Itan nagnuo preko šanka.

„Lisa, da li znate zbog čega imam na sebi crno odelo?”

„Ne.”

„Ja sam specijalni agent Tajne službe Sjedinjenih Država.”

„Mislite na one likove koji čuvaju predsednika?”

„Nije nam to jedina dužnost. Primarna misija nam je da štitimo integritet finansijske infrastrukture naše zemlje.”

„I ono, kao, imate istragu u Vejvard Pajnsu?”

„Tako je. Taman sam stigao u grad kada se dogodila nesreća.”

„Kakva je to istraga?”

„Ne smem da razgovaram o pojedinostima.”

„Ne zavitlavate me valjda?”

„Da je tako, počinio bih savezni zločin.”

„Zaista ste specijalni agent?”

„Da. I umoran sam, pa vas molim da mi pomognete. Treba mi soba za večeras. Obećavam vam - odužiću vam se.“

„I platićete sutra? Odmah ujutro?”

„Odmah ujutro.”

Sa ključem u ruci, teškim koracima se popeo na drugi sprat i izašao u dugačak, tih hodnik. Na svakih šest metara na zidu su bili električni fenjeri, koji su bacali slabu žutu svetlost po persijskim tepisima.

Soba mu je bila na suprotnom kraju, broj 226. Otključao je vrata, ušao unutra i upalio svetlo. Dekor je bio prilično narodnjački.

Dve loše izvedene vestern scene.

Kauboj na divljem ždrepcu.

Grupa radnika sa ranča zgurena oko logorske vatre. Soba je bila zagušljiva i nije bilo televizora.

Samo staromodan crni telefon s brojčanikom koji se nalazio na noćnom stočiću.

Sam krevet je izgledao meko i ogromno. Itan se spustio na dušek i

razvezao pertle. Kako je išao okolo bez čarapa, već je imao nekoliko žuljeva na bridovima stopala. Skinuo je sako, kravatu, i raskopčao prva tri dugmeta košulje.

U fioci noćnog stočića nalazio se telefonski imenik, i on ga je izvadio, stavio na krevet i podigao drevnu slušalicu.

Signal za biranje.

Bogu hvala.

Začudo, kućni telefonski broj mu nije odmah došao u misli. Morao je da provede minut zamišljajući ga, pokušavajući da zamisli kako je to broj izgledao dok ga je automatski birao na svom ajfonu. Znao ga je pre neki dan, ali... „Dva... nula... šest.“ Znao je da počinje sa te tri cifre - pozivni broj Sijetla - i on ih je pet puta odvrteo na brojačniku, ali pet puta je zablokirao posle šestice.

Okrenuo je 411.

Posle dva zvona, operaterka na centrali odgovorila je sa: „Koji grad i ime?“

„Sijetl, Vašington. Itan Berk. B-E-R-K.“

„Samo trenutak, molim.“ Čuo je preko linije kako žena kucka. Nastade duga stanka. Zatim: „B-E-R-K?“

„Tako je.“

„Gospodine, nemam listing pod tim imenom.“

„Sigurni ste?“

„Da.“

Bilo je to svakako čudno, ali ako se ima u vidu priroda njegovog posla, broj mu verovatno nije bio u imeniku. Sad kad bolje razmisli, bio je gotovo siguran da je tako. Gotovo siguran.

„U redu, hvala vam.“

Stavio je telefon na stočić i otvorio imenik, a onda u njemu pronašao broj šerifove kancelarije.

Zazvonilo je pet minuta, a onda prešlo na govornu poštu.

Posle piska, Itan reče: „Ovde specijalni agent Itan Berk iz Tajne službe Sjedinjenih Država, iz kancelarije u Sijetlu. Kao što znate, imao sam saobraćajnu nesreću na Glavnoj ulici pre nekoliko dana. Moram da razgovaram s vama čim vam to bude odgovaralo. U bolnici su mi rekli da su moje lične stvari kod vas, među njima moj novčanik, telefon, aktovka i pištolj. Doći ću odmah ujutro po njih. Ako iko dobije ovu poruku pre toga, molim da me pozove na hotel *Vejvard Pajns*. Odseo sam u sobi dvesta dvadeset šest.“

Noć se sasvim spustila kada je Itan sišao niz stepenice pred ulazom u hotel, dok su ga stopala bolela, đavolski gladan.

Kafić do hotela bio je zatvoren, pa je krenuo na sever pod nebom punim zvezda, kraj knjižare s raritetima, nekoliko prodavnica poklona i advokatske

kancelarije.

Nije bilo toliko kasno, ali pošto je sve bilo zatvoreno pre mraka, pločnici Glavne ulice su se ispraznili. Počeo je da se miri s užasom preskakanja večere povrh svega ostalog, kad je ugledao svetlost koja je lila na pločnik iza sledeće raskrsnice. Nevoljno je ubrzao korak kada je uhvatio prvi dašak mirisa vruće hrane iz otvora za ventilaciju u zgradi ispred njega.

Kada je došao do ulaza, zagledao se kroz staklo na pročelju radnje u slabo osvetljen pab po imenu *Birgarten*.

Srce mu se ispunilo - lokal je još bio otvoren.

On uđe unutra.

Tri stola su bila zauzeta, ali mimo toga, pab je bio mrtav.

On sede na barsku stolicu ukraj šanka.

Kroz leptir-vrata čulo se cvrčanje mesa koje se peklo na otvorenom roštilju.

Dok je sedeo u tom pabu, ruku naslonjenih na izlizani šank, prvi put posle više dana osetio je smirenost. Sećanje na Stalingsa i nesreću bilo je blizu, pretilo je da se progura unutra, ali on je odbio da dozvoli da mu ono zavlada umom. Jednostavno je udisao i izdisao, i trudio se da u tom trenutku ostane što stabilniji.

Pet minuta kasnije, visoka žena sa bujnom podignutom smeđom kosom koju su pridržavali štapići progurala se kroz leptir-vrata i otvorila deo šanka na šarkama.

Obišla je oko šanka kako bi prišla Itanu, sva osmehnuta, i bacila podmetač za piće ispred njega.

„Š a pijete?“

Imala je na sebi crnu majicu sa imenom paba u sito-šampi preko grudi.

„Pivo bi bilo sjajno.“

Šankerka dograbi kriglu i priđe slavinama za točenje. „Neko svetlo? Tamno?“

„Imate ginis?“

„Imam nešto nalik tome.“

Već je počela da toči kad se setio da je bez novca.

Spustila je čašu ispred njega, dok se kremasta pena preivala sa strane, i rekla: „Samo pijete, ili biste da vidite i jelovnik?“

„Hranu svakako“, reče on, „ali ima da me ubijete.“

Žena se osmehnu. „Još ne. Jedva vas i poznajem.“

„Nemam novca.“

Osmeh joj zgasnu. „U redu, možda ste dobro naslutili.“

„Mogu da objasnim. Videli ste onaj sudar na Glavnoj pre nekoliko dana?“

„Ne.“

„Čuli ste za njega?“

„Ne.“

„Pa, desio se, samo nekoliko ulica južno odavde, i ja sam bio žrtva. Zapravo, samo što sam izašao iz bolnice.“

„Znači, odatle vam sve te lepe modrice?“

„Tako je.“

„I dalje se trudim da shvatim kakve to ima veze sa tim što mi ne plaćate.“

„Ja sam savezni agent.“

„Isto pitanje.“

„Izgleda da su mi novčanik i telefon kod šerifa. U stvari, sve moje stvari. To mi je zadalo veliku glavobolju.“

„Pa odakle ste vi, onda, iz FBI-ja ili tako nešto?“

„Tajna služba.“

Žena se osmehnu, nagnu prema njemu preko šanka. Nije bilo to lako ustanoviti u polumraku, ali izbliza je đavolski dobro izgledala - nekoliko godina mlađa od Itana, sa jagodicama manekenke, kratkim trupom i dugim nogama. U svojim dvadesetim je verovatno obarala s nogu, premda ni dob od trideset četiri ili trideset pet - koliko je otprilike danas imala - kao da joj nije mnogo smetala.

„Ne znam jeste li neki prevarant koji najpre obrlati žrtvu, pa vam je samo fora to što ste ušli ovamo u crnom odelu i s tom ludom...“

„Ne lažem...“

Ona prinese prst usnama. „Kako meni izgleda, ili ste upravo onaj za kog se predstavljate, ili ste spektakularan lažov. Hoću reći, ovo je dobra priča, a ja volim dobre priče. Kako god bilo, naravno da ću vam dozvoliti da večerate na kredit.“

„Nije to laž... kako se zovete?“

„Beverli.“

„Ja sam Itan.“

Ona se rukova s njim. „Drago mi je što smo se upoznali, Itane.“

„Beverli, čim sutra ujutro dođem do svog novčanika i stvari, doći ću ovamo i...“

„Da pogađam... daćete mi veliku napojnicu.“

Itan zavrte glavom. „Sad mi se već rugate.“

„Izvinjavam se.“

„Ako mi ne verujete, ja ću...“

„Upravo sam vas prvi put videla“, reče ona. „Dok završite s večerom, znaću hoću li vas ikada ponovo videti ili ne.“

„Prerano je da to ustanovite, a?“ Osmehnuo se, pomislivši da ju je možda pridobio.

Ona mu donese jelovnik i on naruči kriške krompira sa čizburgerom krvavim onoliko koliko je ministarstvo zdravlja bilo spremno da odobri.

Kada je Beverli nestala u kuhinji s njegovom porudžbinom, on srknu malo piva.

Hmm. Nešto nije bilo u redu. Pivo je bilo izvetrelo, i osim jedva primetnog nagoveštaja gorčine na kraju, gotovo bez ukusa.

On spusti čašu od pinte na šank kada se Beverli vratila.

„Dajete mi besplatan obrok, pa se ustežem da prigovorim“, reče on, „ali nešto nije u redu s ovim pivom.“

„Stvarno?“ Ona mahnu prema čaši. „Smem li?“

„Samo napred.“

Ona podiže čašu i srknu, obliznu penu sa gornje usne i spusti je.

„Meni je ukus sasvim dobar.“

„Stvarno?“

„Da.“

„Ne, izvetrelo je i... šta znam... prosto... bezukusno je.“

„Čudno. Uopšte nemam takav utisak. Hoćete da probate neko drugo pivo?“

„Ne, ionako verovatno ne bih smeo da pijem. Dajte mi samo vode.“

Donela mu je novu čašu i sipala vode preko leda.

Podigao je obema rukama s tanjira zadimljeni vreli hamburger.

Beverli je brisala drugi deo šanka kad ju je pozvao k sebi, držeći pljeskavicu ispred usta.

„Šta je bilo?“ upita ona.

„Ništa. Još. Dođite ovamo.“

Ona priđe i stade ispred njega.

„Po mom iskustvu“, reče on, „u oko osamdeset procenata slučajeva, kad naručim krvavi hamburger kao što sam malopre uradio, stigne mi dobro pečen. Ne znam zašto je većina kuvara nesposobna da ispeče hamburger kako treba, ali tako mu je to. A znate šta uradim kad dobijem prepečenu pljeskavicu?“

„Vratite je?“ Nije izgledala naročito veselo.

„Baš tako.“

„Vas je prilično teško zadovoljiti, znate?“

„Svestan sam toga“, reče on i zagriže.

Žvakao je dobrih deset sekundi.

„Pa?“, upita Beverli.

Itan spusti hamburger na tanjir, gutajući dok je brisao ruke platnenom salvetom.

On pokaza na pljeskavicu. „Neviđeno je dobar.“

Beverli se nasmeja i prevrnu očima.

Dok je Itan olizao i poslednju mrvu s tanjira, ostao je jedina mušterija u restoranu.

Šankerica odnese njegov tanjir, pa se vrati da mu dospe vode.

„Hoće li sve sa vama večeras biti u redu, Itane? Imate li gde da odsednete?"

„Da, obrlatio sam recepcionarku u hotelu da mi dozvoli da uzmem sobu.“

„I ona je nasela na to vaše sranje od priče, a?" Beverli se podrugljivo osmehnu.

„Progutala je sve, do poslednje reči.“

„Pa, pošto ja častim, da vam ponudim desert? Naša 'čokoladna smrt' je da vam pamet stane.“

„Hvala, ali verovatno bi trebalo da krenem.“

„A šta vi u stvari radite ovde? Mislim, u zvaničnom svojstvu. Razumem ako ne smete da pričate o tome...“

„Reč je o potrazi za nestalim licima.“

„Ko je nestao?"

„Dva agenta Tajne službe.“

„Nestali su *ovde*? U Vejvard Pajnsu?"

„Pre oko mesec dana, agent Bil Evans i agentkinja Kejt Hjuson došli su u strogo poverljivu istragu. Večeras je deset dana kako niko nije čuo za njih. Potpuni gubitak kontakta.“

Bez imejlova. Bez telefonskih poziva. Čak je signal izgubio i GPS čip u njihovim službenim kolima.“

„I vas su poslali da ih pronađete?"

„Nekada sam radio sa Kejt. Bili smo partneri dok je živela u Sijetlu.“

Beverli reče: „Samo to?“

„Molim?"

„*Samo* partneri?"

Osetio je drhtaj nečega - tuge, gubitka, besa - koji je zavibrirao kroz njega. Ali dobro je to sakrio.

„Da, bili smo samo partneri. Mada, i prijatelji. U svakom slučaju, došao sam da im nađem trag. Ustanovim šta se dogodilo. Odvedem ih kući.“

„Mislite da se desilo nešto loše?"

Nije odgovorio, samo se zagledao u nju, ali bilo je to odgovor samo po sebi.

„Pa, nadam se da ćete pronaći ono što tražite, Itane.“ Beverli izvadi račun iz prednjeg džepa kečelje i doturi mu ga preko šanka.

„Znači za ovoliko sam vas oštetio, a?"

Itan baci pogled na račun. Tamo nije bilo zapisano po stavkama ono što je večerao. Beverli je preko kolona ispisala adresu.

Prva avenija br. 604

„Šta je ovo?", upita Itan.

„Tu ja stanujem. Ako vam išta zatreba, ako upadnete u nevolju, šta god...”

„Šta? Sad ste se zabrinuli za mene?”

„Ne, ali bez para, telefona, lične karte, u ranjivom ste stanju.”

„Znači, sada mi verujete?”

Beverli pruži ruku preko šanka i spusti je preko njegove, samo na sekund.

„Verovala sam vam od samog početka.”

Ispred paba se izuo i krenuo pločnikom bos, sa hladnim betonom pod nogama, ali makar je mogao da korača bez bola.

Umesto da se vrati u hotel, pošao je jednom od ulica koje su se ukrštale s Glavnom i zašao tamo.

Razmišljao je o Kejt.

Viktorijanske kuće su stajale s obe strane ulice, razdvojene sjajem svetiljki na verandama.

Tišina je bila neverovatna.

U Sijetlu noću nikada nije ovako.

Uvek se može čuti daleko zavijanje kola hitne pomoći, auto-alarm ili dobovanje kiše po ulicama.

Ovde je potpunu, mrtvu tišinu remetio samo tihi bat njegovih tabana po pločniku...

Čekaj malo.

Ne, čuo se još neki zvuk - usamljeni cvrčak koji je cvrčao u grmu ispred njega.

To ga je vratilo u detinjstvo u Tenesiju i one večeri sredinom oktobra kada je sedeo na verandi iza mrežice, dok je njegov otac pušio lulu, zurio preko njiva soje, kada bi hor cvrčaka utihnuo u cvrčanje jednog jedinog samotnjaka.

Zar pesnik Karl Sendburg nije pisao upravo o tome? Itan nije mogao doslovce da se seti stihova, znao je samo da je imalo nekakve veze s glasom poslednjeg cvrčka iznad mraza.

Iver pesme.

Eto je - fraza koja mu se dopadala.

Iver pesme.

Stao je kraj grma, gotovo očekujući da cvrčanje naglo prestane, ali ono se nastavilo ritmom toliko pravilnim da je izgledao gotovo mehanički. Cvrčci trljaju krila jedno o drugo kako bi proizveli taj zvuk - pročitao je to negde.

Itan pogleda u grm.

Neka vrsta kleke.

Jak, opojan miris.

Obližnja ulična lampa pristojno je obasjavala grane, pa se on nagnuo kako bi pokušao da ugleda cvrčka.

Zrikanje se nastavilo, bez prekidanja.

„Gde li si samo, maleni?”

Nakrivio je glavu.

Sada je čkiljio u nešto što je jedva virilo između granja. Ali to nije bio cvrčak. Umesto njega, bila je to nekakva kutija, velika otprilike koliko i njegov ajfon.

On pruži ruku kroz granje i dodirnu površinu kutije.

Cvrčanje se utiša.

On odmaknu ruku.

Glasnije.

Dodavola, kakva je bila svrha ovoga?

Cvrčanje je dopiralo iz zvučnika.

* * *

Bilo je skoro pola jedanaest kada je otključao svoju sobu u hotelu i stupio u nju. Ispustio je cipele, skinuo se nag i zavukao u krevet ne potrudivši se čak ni da upali svetlo.

Pre nego što je izašao da večera, odškrinuo je jedan prozor i osetio je kako ga slab, hladan lahor miluje po grudima i odnosi zagušljivu vrelinu nagomilanu preko dana.

Samo minut kasnije, bilo mu je hladno.

Uspravio se u sedeći položaj, zadigao prekrivače i čaršav i zavukao se ispod njih.

Borio se za život, gubio bitku, a stvorenje na njemu mahnitalo je dok je pokušavalo da mu iščupa grkljan, i Itan je i dalje bio živ samo zahvaljujući tome što je čvrsto držao monstruma oko vrata - stezao i stezao - ali stvor je bio pun čiste, zverske snage. Osećao je tvrde ispupčene mišiće dok su mu se prsti zarivali u mlečnu, providnu kožu. Ali time ga nije zaustavio, tricepsi su počeli da mu se grče, a ruke povijaju unazad dok su se lice i zubi sve više primicali...

Itan se naglo uspravi na krevetu, sav u znoju, dahćući u pokušaju da dođe do vazduha, dok mu je srce toliko jurcalo da je manje podsećalo na kucanje a više na neprekidno drhtanje u njegovim grudima.

Nije imao pojma gde se nalazi sve dok nije ugledao sliku s kaubojima i logorskom vatrom.

Na budilniku koji je stajao na noćnom stočiću brojke su se promenile u 3.17.

Uključio je svetlo i zagledao se u telefon.

Dva... nula... šest...

Dva... nula... šest...

Kako to da ne može da se seti broja svog fiksnog telefona? Pa čak ni Terezinog mobilnog? Kako je to moguće?

Prebacivši noge preko ivice kreveta, on ustade i priđe prozoru.

Razmaknuo je roletne, pogledao odozgo mirnu ulicu.

Mračne zgrade.

Prazni pločnici.

Pomislilo je: *Sutra će biti bolje.*

Doći će do svog telefona, pištolja, aktovke. Pozvaće ženu, sina. Pozvaće Sijetl i razgovarati s koordinatorom specijalnih agenata Haslerom. Vratiće se istrazi koja ga je tu i dovela.

Treće poglavlje

Probudio se sa glavoboljom, od sunca koje je naviralo u njegovu sobu kroz razmaknute šalone.

Okrenuo se, zagledao u budilnik.

„Sranje.“

12.21.

Prespavao je podne.

Itan se izvukao iz kreveta, i dok je posezao za pantalonama - zgužvanim na podu - začuo je kako mu neko kuca na vrata. Morao je da se ispravi - neko mu je već duže vreme kucao na vrata, i on je upravo počeo da shvata kako daleko bubnjanje nije ograničeno samo na njegovu glavu.

„Gospodine Berk! Gospodine Berk!“

Kroz vrata je vikala Lisa, recepcionerka.

„Samo sekund!“, doviknu on. Navuče pantalone i zatetura se do vrata. Otključa brave, lanac, cimnu da ih otvori.

„Da?“, upita Itan.

„Soba se napušta do jedanaest.“

„Izvinjavam se, ja...“

„Šta bi s onim 'odmah ujutro'?“

„Nisam ni znao...“

„Jeste li došli do svog novčanika?“

„Ne, upravo se budim. Zar je zaista prošlo podne?“

Nije htela da mu odgovori, samo je s mržnjom piljila u njega.

„Idem odmah u šerifovu kancelariju“, reče on, „i čim se vratim...“

„Morate da mi vratite ključ i morate da ispraznite sobu.“

„Šta da radim?“

„Da ispraznite sobu. Izađete. Niko ne voli da bude iskorišćavan, gospodine Berk.“

„Niko vas ne iskorišćava.“

„Ja čekam.“

Itan je dobro pogleda u lice, tražeći nešto - blagost, napukline u njenoj odlučnosti - ali ne pronade ni trunke saosećanja.

„Samo me pustite da se obučem.“ On počeo da zatvara vrata, ali ona

umetnu stopalo preko praga.

„O, hoćete da me gledate? Stvarno?“ On ustuknu u sobu. „Dobro. Uživajte onda u predstavi.“

I to je i uradila. Stajala je na vratima i gledala kako vezuje pertle na bosim nogama, zakopčava prljavu belu košulju i dva mučna minuta se trudi da veže kravatu.

Kada je konačno zavukao ruke u crni sako, dograbio je ključ sobe sa noćnog stočića i spustio joj ga na dlan dok je izlazio.

Rekao je: „Za dva sata ćete se osećati užasno zbog ovoga“, dok je išao hodnikom prema stepenicama.

* * *

U drogeriji na uglu Glavne i Šeste, Itan je dograbio bočicu s aspirinom sa police i poneo je do kase.

„Ne mogu da vam platim za ovo“, rekao je dok ju je spuštao na pult. „Ali obećavam da ću se vratiti za pola sata s novčanikom. To je duga priča, ali pakleno me boli glava i moram nešto odmah da uzmem.“

Apotekar u belom sakou bio je usred ispisivanja recepta - brojao je pilule na plastičnoj tacni. Spustio je bradu i pogledao u Itana preko četvrtastih naočara u srebrnom okviru.

„Šta vi to tačno tražite od mene?“

Apotekar je bio proćelav, zabasao u onu depresivnu polovinu četrdesetih. Bled. Mršav. Krupnih smeđih očiju koje su izgledale još krupnije kroz piksle od naočara.

„Da mi pomognete. Stvarno... stvarno me boli.“

„Idite onda u bolnicu. Ja vodim apoteku, a ne kreditnu zadrugu.“

Blesak udvojenog vida uzdrma Itana na delić sekunde, i on oseti da je strašno pulsiranje ponovo počelo da mu se javlja u dnu vrata, a svaki puls mu je slao talas zaprepašćujućeg bola niz kičmu.

Nije upamtio kako je izašao iz apoteke.

Već u sledećem trenutku posrtao je pločnikom Glavne.

Iz minuta u minut bilo mu je sve gore, i upitao se da li bi trebalo da se vrati u bolnicu, ali to ni najmanje nije želeo. Samo je hteo malo prokletog aspirina, nečeg da mu ublaži bol tako da može da funkcioniše.

Itan stade kod sledećeg prelaza. Pokuša da se ponovo orijentiše prema smeru kojim je morao da pođe kako bi stigao do šerifove kancelarije, kad se seti. Zavuče ruku u unutrašnji džep sakoa, izvuče cedulju i otvori je.

Prva avenija br. 604

Bio je sumnjičav. Da pokuca na vrata neznanke i zatraži lek? S druge strane, nije hteo u bolnicu, a nije mogao da se pojavi u šerifovoj kancelariji u

grčevima ove zaslepljujuće glavobolje. Nameravao je da im malo natrlja nos, a to obično bolje ide kad te ne savladava želja da se odvučeš u neku mračnu prostoriju i zgrčiš u fetusni položaj.

Kako joj beše ime?

Tako je - Beverli.

Verovatno je zatvorila sinoć, što znači da bi sada mogla da bude kod kuće. Dođavola, sama se ponudila. Mogao bi da svrati, pozajmi nekoliko pilula, uspostavi kontrolu nad glavoboljom pre nego što krene kod šerifa.

Prešao je ulicu, ostao na Glavnoj sve dok nije stigao do Devete, a onda skrenuo oko bloka i pošao na istok.

Ulice su se ukrštale sa Glavnom.

Avenije su se pružale paralelno.

Računao je da ima da pređe još nekih sedam ulica.

Posle treće, osetio je da je odrao tabane, ali nije stao. Bilo je to bolno ali dobrodošlo skretanje pažnje s tutnjave u njegovoj glavi.

Škola je zauzimala čitav gradski blok između Pete i Četvrte avenije, pa je hramao duž žičane ograde oko igrališta.

Bio je odmor za razred osmogodišnjaka ili devetogodišnjaka, i oni su igrali neku komplikovanu verziju šuge, dok je devojčica sa plavim kikicama jurila sve u vidokrugu, a horska vriska je odjekivala između zgrada od opeke.

Itan je gledao njenu igru i trudio se da ne misli na krv koja je počela da mu se nakuplja u cipelama - hladna između nožnih prstiju.

Plavuša s kikicama najednom je stala usred grupe dece i zagledala se u Itana.

Ostala deca su načas nastavila da trče i vrište, ali su postepeno i ona stala, primetivši najpre da ih šugica više ne juri, a onda i šta je to privuklo njenu pažnju.

Jedno po jedno, svako dete se okrenulo i zagledalo u Itana - praznim pogledima u kojima je bilo, mogao se zakleti u to, nečeg nalik na slabo prikriveno neprijateljstvo.

Osmehnuo se uprkos bolu i malo im mahnuo.

„Hej, deco.“

Nijedno od njih nije mu mahnuo u znak pozdrava niti reagovalo na neki drugi način. Samo su stajali ukočeni u mestu kao zbirka figurica, i jedino su im se glave okretale dok su posmatrali kako zalazi izvan vidokruga oko ugla gimnastičke sale.

„Govnari uvrnuti mali“, promrmljao je Itan u pola glasa kad su se ponovo začuli njihov smeh i krici, a igra nastavila.

Na drugoj strani Četvrte avenije ubrzao je, i bol u njegovim stopalima bio je sve jači, ali on se probijao kroz to razmišljajući: *Samo stigni tamo. Kezi se i trpi, i stigni tamo.*

Sad je bio iza Treće avenije i trčao je, a rebra su ponovo počela da ga bole.

Prošao je kraj niza kuća koje su izgledale ruševnije. *Oronula strana Vejvard Pajnsa?*, zapitao se. Zar je takav grad mogao da ima lošu stranu?

U Prvoj aveniji je stao.

Put je postao zemljani - šljunak se odavno već izlizao i krupnije oblutke je odnela voda. Nije bilo pločnika, niti puta iza ovog. Došao je do istočne strane Vejvard Pajnsa i iza kuća koje su bile nanizane duž ulice, civilizacija se naglo završavala. Strmo brdo, pošumljeno borovima, pružalo se nekoliko desetina metara do podnožja litica kojima je grad bio okružen.

Itan je hramao sredinom praznog zemljanog puta.

Čuo je cvrkut ptica u obližnjoj šumi, i ništa više. Bio je potpuno izolovan od ono malo gužve koju je centar Vejvard Pajnsa mogao da prizove.

Prolazio je kraj sandučića za poštu čiji su brojevi već prešli 500, osetivši prvi treptaj olakšanja, znajući da je Beverlina kuća iza sledeće raskrsnice.

Ponovo mu je zapretila vrtoglavica, zapljusnuvši ga u talasima - zasad blagim.

Sledeća raskrsnica je bila potpuno prazna.

Napolju nije bilo ni žive duše.

Topao vetar je klizio s planina i podizao male vrtloge prašine po ulici.

Eno ga - 604, druga kuća s desne strane. Video je to po čeličnoj pločici koja je bila zašrafljena za ono što je preostalo od sandučeta za poštu, potpuno prekrivenog rđom izuzev velikih, iskrzanih rupa. Iznutra je dopiralo tiho pištanje i on na trenutak pomisli da je to možda još jedan zvučnik, ali onda ugleda načas krilo ptice koja se unutra gnezdila.

Podiže pogled prema samoj kući.

Nekad je to verovatno bila ljupka viktorijanska dvospratnica, sa strmim krovom i verandom s ljuljaškom, te kamenitom stazom koja je vodila kroz prednje dvorište do ulaza.

Boja je odavno već bila oljuskana. Čak i dok je stajao na ulici, Itan je video da nije preostala ni trunka farbe. Daske su i dalje bile pričvršćene za nahereni ram i izbledele su na suncu gotovo u belu boju, a većina je bila u poslednjem stadijumu raspadanja od truleži. U prozorima nije ostalo ni parčence stakla.

Izvukao je račun za sinoćnu večeru iz džepa i ponovo pogledao adresu. Rukopis je bio jasan - Prva avenija br. 604 - ali možda je Beverli zamenila brojeve, ili napisala „avenija" iako je mislila na „ulicu".

Itan se progura u korov visok do pojasa u koji je prednje dvorište obraslo, i pod rastinjem se tek mestimično videla kamena staza.

Dva stepenika prekrivene verande izgledala su kao da su prošla kroz seckalicu za drvo. On ih prekorači i stade na podnu dasku, koja zaglušujuće škripnu pod njegovom težinom.

„Beverli?"

Kuća kao da mu je progutala glas.

Obazrivo je prešao preko verande, prošao kroz dovrtak bez vrata, i

ponovo je pozvao. Čuo je kako vetar duva kroz kuću, i kako joj stenje drveni ram. Posle tri koraka u dnevnoj sobi, stao je. Opruge su ležale zardale na podu usred oronulog okvira drevne sofe. Stočić za kafu prekriven paučinom, i ispod njih stranice nekog časopisa, vlažne i istrulele do neprepoznatljivosti.

Beverli nije nikako mogla da poželi da on dođe ovamo - čak ni u šali. Sigurno mu je slučajno zapisala pogrešnu...

Brada mu se podiže kad je osetio miris. Oprezno je stupio napred, izbegavši tri eksera koja su štrčala iz podne daske.

Ponovo je omirisao vazduh.

Nov nalet ga zapahnu kad je vetar zatresao kuću, i on je smesta zabio nos u prevoj lakta. Krenuo je napred, pored polovine stepeništa, u uzan hodnik koji se pružao između kuhinje i trpezarije, gde je kaskada svetla kuljala na rascepljene ostatke tamo gde se tavanica srušila i smrvila sto za obedovanje.

On nastavi dalje, birajući put kroz minsko polje loših dasaka i pravih rupa koje su zjapile u prostor ispod kuće.

Frižider, sudopera, šporet - rđa je prekrivala svaku metalnu površinu kao gljivice, i to mesto ga je podsećalo na stara domaćinstva na koja su on i njegovi prijatelji nailazili prilikom letnjih istraživanja šuma iza farmi. Napuštene štale i brvnare, sa krovovima izbušenim rupama kroz koje je sunce žarilo u cevima svetla. Jednom je pronašao novine od pre pedeset godina u starom radnom stolu, koje su izveštavale o izboru novog predsednika, poželeo da ih odnese kući i pokaže roditeljima, ali bile su toliko krte da su mu se okrunile u rukama.

Itan se nije usuđivao da diše kroz nos duže od minuta, ali je ipak imao utisak da je smrad sve jači i jači. Zakleo bi se da mu oseća ukus u ustima, a od njegove puke jačine - gore od amonijaka - navirale su mu suze na oči.

Suprotni kraj hodnika se smračio - još zaštićen pod tavanicom koja je kapala posle poslednje dobre kiše, premda on nije znao kada je ona to padala.

Vrata na kraju hodnika bila su zatvorena.

Itan trepnu da otera suze iz očiju i posegnu za kvakom, ali nje nije ni bilo.

On ćušnu vrata cipelom i otvori ih.

Škripa šarki.

Vrata tresnuše u zid, a Itan stupi napred preko praga.

Baš kao u sećanjima na ta stara imanja, svetlosni meci probijali su se kroz rupe u suprotnom zidu, svetlucali u lavirintu paučine, pre nego što bi udarili o jedini komad nameštaja u sobi.

Metalni ram je još stajao, a kroz kašastu ruinu dušeka video je opruge kreveta kao sklupčane otrovnice.

Tek je sada čuo muve, zato što su se okupile u čovekovim ustima - prava metropola muva, a zvuk njihovog kolektivnog zujanja podsećao je na mali vanbrodski motor.

Viđao je i gore - u borbi - ali nikada nije namirisao gore od toga.

Belo se probijalo posvuda - kosti ručnih zglobova i gležnjeva koji su bih lisicama vezani za uzglavlje i gvozdene rešetke kod uznožja kreveta. Tamo gde mu je bila ogoljena desna noga, meso je izgledalo gotovo iskidano. Unutrašnja arhitektura leve strane čovekovog lica bila je izložena, sve do korenja njegovih zuba. I stomak mu je bio naduven - Itan je video njegovu izbočinu ispod iscepanog odela, crnog i sa jednorednim kopčanjem.

Baš kao njegovo.

Premda mu je lice bilo uništeno, dužina i boja kose su odgovarali.

I visina je bila odgovarajuća.

Itan se zatetura unazad i nasloni na dovratak.

Bog te jebo da te jebo.

Bio je to agent Evans.

* * *

Kad se ponovo obreo napolju, na tremu napuštene kuće, Itan se presamitio, oslonivši se rukama o kolena, i počeo dugo, prodorno da diše kroz nos kako bi pročistio smrad iz nozdrva. Ali smrad ga nije napuštao. Taj zadah smrti usadio se u njegovu sinusnu šupljinu, i kao gorak, kužan ujed pozadi u njegovom grlu.

Skinuo je sako i otkopčao košulju, nekako se iskobeljao iz rukava. Sada je smrad bio u vlaknima njegove odeće.

Bez košulje, krenuo je kroz izdžikljalo rastinje koje je zagušilo dvorište, i konačno stigao do zemljanog puta.

Osećao je hladnoću odrane kože na ljubovima stopala i duboko pulsiranje u glavi, ali bol je izgubio oštrinu zahvaljujući čistom adrenalinu.

Krenuo je žustrim korakom sredinom ulice, dok je grozničavo razmišljao. Došao je u iskušenje da pretraži džepove sakoa na lešu, da vidi hoće li pronaći novčanik, neku ličnu kartu, ali pametnije mu je bilo da ga se kloni. Da ništa ne dira. Neka se ljudi sa gumenim rukavicama i maskama na licu, sa svim zamislivim najmodernijim forenzičkim spravicama, sjate u tu sobu.

I dalje nije mogao da shvati ono što je video.

Savezni agent je ubijen u ovom krajičku raja.

Nije bio mrtvozornik, ali sa sigurnošću je znao da Evansovo lice nije tek tako istrulilo. Deo lobanje mu se urušio. Zubi su mu bili izbijeni. Nedostajalo mu je jedno oko.

On je isto tako bio podvrgnut mučenju.

Šest ulica kao da je proletelo, a onda je on potrčao prema ulazu u šerifovu kancelariju.

Ostavio je sako i košulju napolju na klupi i otvorio jedna od dvokrilnih vrata.

Prijemno odeljenje je bila prostorija obložena drvetom sa smeđim tepihom i prepariranim životinjskim glavama okačenim po svim

raspoloživim zidnim površinama.

Za prednjim pultom, žena od šezdeset i nešto godina, sa dugom, srebrnom kosom, igrala je pasijans pravim kartama. Na njenom stolu je stajala pločica s imenom „Belinda Moran“.

Itan stiže do njenog stola i odgleda kako ona spušta još četiri karte pre nego što je konačno prestala da obraća pažnju na igru.

„Mogu li vam pomo...“ Razrogačila je oči. Odmerila ga je i nabrala nos pred onim što je verovatno bio gnusni zadržak ljudskog raspadanja koji se osećao od njega. „Nemate košulju na sebi“, reče ona.

„Specijalni agent Tajne službe Sjedinjenih država Itan Berk, došao sam kod šerifa. Kako se on zove?“

„Ko?“

„Šerif.“

„O. Poup. Šerif Arnold Poup.“

„Je li on tu, Belinda?“

Umesto da odgovori na njegovo pitanje, ona podiže slušalicu svog telefona s brojčanikom i okrenu trocifreni lokal. „Ćao, Arni, došao ti je neki čovek. Kaže da je tajni agent ili tako nešto.“

„Specijalni agent iz...“

Ona podiže prst. „Ne znam, Arni. Nema košulju na sebi, i...“ Ona okrenu leđa Itanu na obrtnoj stolici, pa šapnu: „...gadno smrdi. Baš gadno... Dobro. Dobro, reći ću mu.“ Ona se okrenu natrag i spusti slušalicu.

„Šerif Poup će ubrzo doći.“

„Moram odmah da se vidim s njim.“

„Razumem. Tamo možete da sačekate.“ Ona pokaza na nekoliko stolica u obližnjem ćošku.

Itan je načas oklevao, a onda se konačno okrenuo i pošao prema čekaonici. Pametnije je da se ponaša uljudno pri ovom prvom susretu. Po njegovom iskustvu, lokalni čuvari reda i mira postali bi defanzivni, čak neprijateljski raspoloženi kad god bi savezni policajci još sa vrata počeli da se razmetljivo ponašaju. S obzirom na ono što je pronašao u toj napuštenoj kući, moraće u doglednoj budućnosti da saraduje s ovim likom. Bolje bi bilo da počne fino nego da mu odmah pokaže srednjak.

Itan se spusti u jednu od četiri tapacirane stolice u čekaonici.

Preznojio se dok je trčao ovamo, ali pošto mu se sada ritam srca vratio u normalu, počeo je da oseća jezu zbog znoja na koži, pod vazduhom koji je duvao iz centralnog klima-uređaja iznad njegove glave.

Na stočiću ispred njegove stolice nije bilo naročito interesantne aktuelne štampe - samo nekoliko starih brojeva *Nešenel džigrafika* i *Popularne nauke*.

Zavalio se u stolicu i zatvorio oči.

Bol u glavi počeo je da se vraća - svaki damar je zasecao sve jače na nekom molekularnom nivou primetnom tek posle nekoliko minuta. Mogao je

bukvalno da čuje bubnjanje glavobolje u potpunoj tišini šerifove kancelarije, gde se čulo samo okretanje karata.

On začu kako Belinda kaže: „To!“

Otvori oči taman na vreme da vidi kako ona postavlja i poslednju kartu, tako da su joj se sve otvorile. Pokupila je karte, promešala ih i počela iznova.

Prođe još pet minuta.

Još deset.

Belinda je dovršila igru i mešala je ponovo špil kad je Itan primetio prvi impuls razdraženosti - trzaj u levom oku.

Bol je i dalje rastao, a on je sada čekao, po sopstvenoj proceni, petnaest minuta. U tom periodu telefon nije zazvonio nijednom, i niko živi nije ušao u zgradu.

Zatvorio je oči i izbrojao od šezdeset do nule, dok je masirao slepoočnice. Kad ih je ponovo otvorio, i dalje je sedeo tamo bez košulje, bilo mu je hladno, Belinda je još redala karte, a šerif još nije dolazio.

Itan ustade, suprotstavi se naletu nesvestice koji je potrajao deset sekundi pre nego što je konačno ponovo uspostavio ravnotežu. Ponovo je prišao recepciji i sačekao da Belinda podigne pogled.

Spustila je pet karata pre nego što je pokazala da ga primećuje.

„Da?“

„Žao mi je što vas gnjavim, ali čekam već nekih dvadeset minuta.“

„Šerif je danas zaista zauzet.“

„Siguran sam da je tako, ali moram odmah da razgovaram sa njim. E sad, ili ga ponovo pozovite telefonom i recite da mi je dosta čekanja, ili ću sam da uđem tamo i...“

Zazvoni joj telefon na stolu.

Ona se javi: „Da?... Dobro, svakako.“ Ona spusti slušalicu i osmehnu se Itanu. „Sada možete ući. Eno onim hodnikom. Kancelarija mu je ona na samom kraju.“

* * *

Itan pokuca ispod pločice s imenom.

Dubok glas dreknu s druge strane: „Ajd!“

On okrenu kvaku, gurnu vrata i kroči unutra.

Pod kancelarije bio je od tamnog i veoma izgrebanog tvrdog drveta. Levo od njega, ogromna glava losa visila je na zidu spram velikog, rustičnog radnog stola. Iza stola su stajale tri antikvarne vitrine za oružje pune pušaka, sačmarica i, kako je izračunao, dovoljno kutija municije da se svi stanovnici ove varošice triput pobiju.

Muškarac deset godina stariji od njega bio je zavaljen u kožnu fotelju, a noge u kaubojskim čizmama podigao je na sto. Imao je talasastu plavu kosu koja će za deceniju verovatno biti sasvim bela, a vilica mu je bila posuta

čekinjama posle nekoliko dana nebrijanja.

Tamnosomeđe platnene pantalone.

Košulja na kopčanje dugih rukava - lovački zelena.

Šerifova zvezda je sijala pod svetiljkama. Činilo se da je od čistog mesinga, sa komplikovanim rezbarijama i slovima vp u crnoj podlozi u centru.

Dok je prilazio stolu, Itan pomisli da se šerifu oteo prikriven podrugljiv osmeh.

„Itan Berk, Tajna služba.“

Pružio je ruku preko stola, a šerif je oklevao, kao da održava neku internu raspravu o tome da li mu je do pomeranja ili ne. Konačno, skinuo je čizme sa stola i nagnuo se u stolici.

„Arnold Poup.“ Rukovali su se. „Sedite, Itane.“

Itan se spusti na drvenu stolicu s uspravnim naslonom.

„Kako se osećate?“, upita Poup.

„Bilo mi je i bolje.“

„Mogu misliti. Verovatno ste bolje i mirisali.“ Poup mu se brzo osmehnu. „Imali ste tešku nesreću pre neki dan. Tragičnu.“

„Da, ponadao sam se da ću saznati malo više pojedinosti o tome. Ko je naleteo na nas?“

„Očevici kažu da je to bio kamion tegljač.“

„Vozač je u zatvoru? Pod optužbom?“

„Bio bi da sam mogao da ga nađem.“

„Vi to govorite da nas je udario i pobegao?“

Poup klimnu glavom. „Zbrisao iz grada pošto se zabio s boka u vas. Kad sam stigao na lice mesta, već ga odavno nije više bilo.“

„I niko nije zapisao broj tablice, ili tako nešto?“

Poup odmahnu glavom i podiže nešto sa stola - staklenu kuglu s pahuljama na zlatnom postolju. Minijaturne zgrade ispod staklene kupole zahvatio je snežni vihor dok je on premetao kuglu iz ruke u ruku.

„Šta ste učinili da biste pronašli taj kamion?“ upita Itan.

„Radimo na tome.“

„Jeli?“

„Nego šta.“

„Hteo bih da vidim agenta Stalingsa.“

„Telo mu je u mrtvačnici.“

„A gde je ona?“

„U podrumu bolnice.“

Itanu najednom svanu. Pravo niotkuda. Kao da mu je neko to šapnuo u uvo.

„Da li bih mogao da pozajmim parče papira?“, upita Itan.

Poup otvori fioku i zguli lepljivu cedulju s vrha paketa, pa je dodade Itanu zajedno s olovkom. Itan pomeri stolicu napred i stavi cedulju na tablu stola,

pa zapisa broj.

„Koliko shvatam, kod vas su moje stvari“, reče Itan dok je stavljao cedulju u džep.

„Koje stvari?“

„Moj mobilni, pištolj, novčanik, značka, aktovka...“

„Ko vam je rekao da je to kod mene?“

„Bolničarka u bolnici.“

„Pojma nemam odakle joj to pade na pamet.“

„Čekajte. Znači, moje stvari *nisu* kod vas?“

„Ne.“

Itan se zagleda u Poupa preko stola. „Je li moguće da su još u kolima?“

„Kojim kolima?“

Upinjao se da kontroliše glas. „U onim kolima koja je udario tegljač dok sam ja bio u njima.“

„Pretpostavljam da je moguće, ali sam prilično siguran da su vaše stvari uzeli ljudi iz hitne pomoći.“

„Zaboga.“

„Šta je bilo?“

„Ništa. Da li bi vam smetalo ako obavim nekoliko telefonskih poziva pre nego što pođem? Već danima nisam razgovarao sa svojom ženom.“

„Ja sam razgovarao s njom.“

„Kada?“

„Na dan nesreće.“

„Je li pošla ovamo?“

„Pojma nemam. Samo sam joj javio šta se dogodilo.“

„Trebalo je takođe da pozovem svog šefa...“

„Ko je to?“

„Adam Hasler.“

„On vas je poslao ovamo?“

„Tako je.“

„Da li vam je isto tako rekao da se ne trudite i unapred mi javite da će savezni agenti da mi upadnu u grad? Ili ste vi to tako rešili?“

„Mislite da sam imao neku obavezu da...“

„Učtivost, Itane. Učtivost. Opet, kao savezni agent, možda i ne znate za taj koncept...“

„Pozvao bih vas u nekom trenutku, gospodine Poupe. Niko nije nameravao da vas izostavi iz svega.“

„O. Pa, ako je već tako.“

Itan je oklevao, u želji da bude jasan, da prenese samo informaciju koju je želeo da obznani, i ni trunku preko toga. Ali glava ga je ubijala i udvojeni vid je pretio da preseče šerifa u dva govna.

„Poslali su me ovamo da pronađem dvoje agenata Tajne službe.“

Poupu se podigoše obrve. „Zar su nestali?"

„Ima već jedanaest dana."

„Šta su radili u Vejvard Pajnsu?"

„Nisam dobio detaljan izveštaj o njihovoj istrazi, premda znam da se odnosila na Dejvida Pilčera."

„To ime mi zvuči donekle poznato. Ko je on?"

„Stalno se pojavljuje na spisku najbogatijih ljudi na svetu. Jedan od onih povučenih milijardera. Nikad ne razgovara sa novinarima. Vlasnik je gomile biofarmaceutskih kompanija."

„I ima neke veze s Vejvard Pajnsom?"

„Ponavljam, ne znam to. Ali ako je Tajna služba bila ovde, onda je verovatno u toku neka istraga o finansijskom kriminalu. To je sve što znam."

Poup najednom ustade. Itan je mogao da zaključi da je ovaj krupan i dok je sedeo za stolom, ali dok je bio ovako uspravljen u čizmama, Itan je video da je visok gotovo dva metra.

„Možete slobodno koristiti telefon u sali za sastanke, agente Berk."

Itan se ne pomeri sa stolice.

„Nisam još završio, šerife."

„Sala za sastanke je evo, ovamo." Poup obiđe oko stola i pode prema vratima. „A da sledeći put možda obučete košulju? Ono, samo predlažem."

Tutnjava u Itanovoj glavi bila je pomešana s besom.

„Želite li da znate zbog čega nemam na sebi košulju, šerife?"

„Ne naročito."

„Jedan od agenata koje sam došao da pronađem raspada se u kući šest ulica odavde."

Poup stade kraj vrata, leđima okrenut Itanu.

„Upravo sam ga pronašao pre nego što sam došao ovamo", reče Itan.

Poup se okrenu i zapilji odozgo u Itana.

„Razjasnite to: 'Upravo sam ga pronašao'."

„Sinoć mi je šankerica u *Birgartenu* dala svoju adresu za slučaj da mi bilo šta zatreba. Jutros sam se probudio sa strašnom glavoboljom. Bez para. Izbacili su me iz hotelske sobe. Otišao sam do njene kuće kako bih došao do nekog leka za glavobolju, samo je adresa koju mi je dala bila pogrešna."

„Koja je to adresa?"

„Prva avenija broj šeststo četiri. Ispostavilo se da je to neka stara, napuštena kuća. Ruševina. Agent Evans je bio vezan lancem za krevet u jednoj sobi."

„Sigurni ste da je to čovek koga ste došli da pronađete?"

„Osamdeset posto siguran. Raspadanje je poodmaklo, a lice mu je pretrpelo udarac tupim predmetom."

Šerif se mrštio otkad je Itan ušao u njegovu kancelariju, ali sada je taj izraz nestao i lice kao da mu je smekšalo. Prišao je Itanu i spustio se u praznu

stolicu kraj njega.

„Izvinjavam se, agente Berk. Ostavio sam vas da čekate na recepciji. Naljutio sam se što se niste javili pre dolaska u grad, i dobro, u pravu ste. Niste imali tu obavezu. Ja sam prilično naprasit - to mi je mana - i moje ponašanje je zaista bilo neprihvatljivo.“

„Primam izvinjenje.“

„Pretrpeli ste nekoliko teških dana.“

„Jesam.“

„Idite i javite se telefonom kome treba, pa ćemo razgovarati kada završite.“

Sala za sastanke bila je zakrčena dugačkim stolom, sa jedva dovoljno mesta između stolica i zida da se Itan probije do telefona s brojčanikom na drugom kraju.

Izvukao je cedulju iz džepa i podigao slušalicu.

Signal za biranje.

Okrenuo je broj.

Zazvonilo je.

Popodnevno sunce je u kriškama prodiralo između venecijanera i padalo na uglačani furnir stola u sečivima zaslepljujućeg svetla.

Posle tri zvona, on reče: „Hajde, dušo, podigni.“

Posle petog zvona, dobio je mašinu.

Terezin glas: „Ćao, dobili ste Berkove. Žao nam je što nismo tu da se javimo... osim naravno ako ne želite nešto da nam prodate... u tom slučaju se radujemo što nas niste našli, i u stvari, verovatno vas izbegavamo i podstičemo vas da zaboravite ovaj broj. U suprotnom, ostavite poruku posle zvučnog signala.“

„Tereza, ja sam. Bože, kao da ti godinama nisam čuo glas. Pretpostavljam da znaš da sam ovde imao saobraćajnu nesreću. Čini se da niko ne može da mi pronađe telefon, pa ako si pokušavala da me dobiješ, žao mi je. Odseo sam u hotelu *Vejvard Pajns*, u sobi dvesta dvadeset šest. Možeš probati da zoveš i na šerifovu kancelariju. Nadam se da ste ti i Ben dobro. Ja sam u redu. Još me pomalo boli, ali oporavljam se. Molim te, zovi me večeras na hotel. Probaću da ti se uskoro ponovo javim. Volim te, Tereza. Mnogo.“

Spustio je slušalicu, ostao na trenutak da sedi tamo i pokušava da se seti broja ženinog mobilnog telefona. Stigao je do prvih sedam cifara, ali poslednje tri su ostale zaodenule misterijom.

Odmah se setio broja područne kancelarije u Sijetlu. Okrenuo je, i posle tri zvona, javila se neka žena čiji glas Itan nije prepoznao.

„Tajna služba.“

„Zdravo, ovde Itan Berk. Moram da razgovaram s Adamom Haslerom,

molim."

„Trenutno nije dostupan. Mogu li vam nekako pomoći?"

„Ne, zaista moram da razgovaram s njim. Zar danas nije u kancelariji?"

„Trenutno nije dostupan. Mogu li vam nekako pomoći?"

„Kako bi bilo da pokušam da ga dobijem na mobilni? Možete li mi dati njegov broj?"

„O, plašim se da ne smem da dajem tu informaciju."

„Da li razumete ko sam ja? *Agent* Itan Berk?"

„Mogu li vam *ja* nekako pomoći?"

„Kako se zovete?"

„Marsi."

„Vi ste novi, zar ne?"

„Ovo mi je treći dan."

„Gledajte, ovde sam, u Vejvard Pajnsu, u Ajdahu, usred neviđenog sranja. Odmah mi dajte Haslera na telefon. Baš me briga šta radi. Da li je na sastanku... da li kenja... dođavola, dajte mi ga na telefon."

„O, žao mi je."

„Šta?"

„Neću moći da nastavim s ovim razgovorom ako tako razgovarate sa mnom."

„Marsi?"

„Da?"

„Izvinjavam se. Žao mi je što sam podigao glas na vas, ali moram da razgovaram sa Haslerom. Hitno je."

„Rado ću mu preneti poruku, ako to želite."

Itan zatvori oči.

Zaškrgutao je zubima kako ne bi zaurlao preko telefona.

„Recite mu da zove agenta Itana Berka na šerifovu kancelariju u Vejvard Pajnsu, ili u hotelu *Vejvard Pajns*, soba broj dvesta dvadeset šest. Mora to da uradi čim dobije poruku. Agent Evans je mrtav. Da li me razumete?"

„Preneću mu poruku!", reče Marši vedro i spusti slušalicu.

Itan odmaknu slušalicu od lica i tresnu njom pet puta po stolu.

Dok je vraćao slušalicu na viljušku, primetio je da šerif Poup stoji na vratima sale za sastanke.

„Je li sve u redu, Itane?"

„Da, samo što.... samo imam malo problema da dođem do svog šefa."

Poup uđe i zatvori vrata. Sede za sto naspram Itana.

„Rekoste da su nestala dva agenta?" upita Poup.

„Tako je."

„Recite mi za tog drugog."

„Ime joj je Kejt Hjuson. Radila je za područnu kancelariju u Bojziju, a pre toga u Sijetlu."

„Da li ste je tamo poznavali?"

„Bili smo partneri."

„Znači, dobila je prekomandu?"

„Da."

„A Kejt je bila ovde s agentom..."

„Bilom Evansom."

„...u strogo poverljivoj istrazi."

„Tako je."

„Voleo bih da vam pomognem. Želite li da vam pomognem?"

„Naravno, Arnolde."

„Dobro. Da počnemo od osnovnog. Kako Kejt izgleda?"

Itan se zavalio u stolicu.

Kejt.

Toliko je sebe obučio u protekloj godini da *ne misli* na nju da mu je bio potreban trenutak da se priseti njenog lica, a sećanje na njega bilo je kao otvaranje rane koja je upravo počela da zarasta.

„Visoka je metar pedeset pet - pedeset šest. Teška oko pedeset kila.“

„Sitna cura, a?“

„Najbolja policajka koju sam ikada video. Kad sam je poslednji put video, imala je kratku crnu kosu, ali mogla je da joj izraste. Plave oči. Neobično lepa.“

Bože, još je osećao njen ukus.

„Ima li nekih osobenih oznaka?"

„Zapravo da. Ima blede mladež na obrazu. Boje bele kafe, veličine novčića.“

„Javiću svojim zamenicima, možda čak i dati da se napravi njen crtež kako bi ga pokazivali po gradu.“

„To bi bilo sjajno.“

„Šta rekoste, zašto je Kejt prekomandovana iz Sijetla?"

„Nisam rekao.“

„Pa, znate li?"

„Pričalo se da je posredi neko interno mešanje karata. Hteo bih da vidim kola.“

„Kola?"

„Crnu linkoln limuzinu koju sam vozio kad se dogodila nesreća.“

„O, naravno.“

„Gde bih mogao da ih nađem?"

„Na rubu grada je auto-otpad.“ Šerif ustade. „Kako ono rekoste, koja adresa?"

„Prva avenija broj šeststo četiri. Poći ću sa vama.“

„Nema potrebe.“

„Želim to.“

„Ali ja *ne želim*“

„Zašto?"

„Da li vam treba još nešto?"

„Hteo bih da saznam rezultate vaše istrage."

„Vratite se sutra posle ručka. Videćemo onda na čemu smo."

„I odvešćete me do auto-otpada da pogledam kola?"

„Mislim da je to izvodljivo. Ali zasad hajdemo. Ispratiću vas napolje."

Itanov sako i košulja mirisali su jedva malo bolje kad je zavukao ruke u rukave i krenuo ulicom, dalje od kancelarije šerifa Vejvard Pajnsa. I dalje je smrdeo, ali mislio je da će privlačiti manje pažnje ako gadno zaudara na raspadanje nego ako ide po gradu samo u pantalonama odela.

Išao je žustro koliko je mogao, ali nesvestica ga je saletala u talasima, i glava mu je bila puna bola, a svaki korak mu je slao nove pipke agonije u zabačene kutke lobanje.

Birgarten je bio otvoren i prazan ako se izuzme šanker koji je sedeo na stolici iza šanka sa izrazom dosade na licu i čitao džepnu knjigu - jedan od ranih romana F. Pola Vilsona.

Kad je Itan stigao do šanka, rekao je: „Da li Beverli večeras radi?"

Čovek podiže prst.

Prođe deset sekundi dok nije završio sa čitanjem pasusa.

On konačno zatvori knjigu i posveti Itanu punu pažnju.

„Šta biste da popijete?"

„Ništa. Tražim ženu koja je sinoć ovde radila za šankom. Zove se Beverli. Lepa brineta. Trideset i nešto. Prilično visoka."

Šanker siđe sa svoje barske stolice i spusti knjigu na pult. Njegova dugačka, proseda kosa bila je boje prljave vode iz sudopere, i sakupio ju je pozadi u konjski rep.

„Bili ste ovde? U ovom restoranu? Sinoć?"

„Tako je", reče Itan.

„I velite da je neka visoka brineta radila za šankom?"

„Baš tako. Ime joj je Beverli."

Muškarac odmahnu glavom i Itan primeti trag poruge u njegovom osmehu.

„Ovde su na platnom spisku samo dvojica koji rade za šankom. Lik po imenu Stiv, i ja."

„Ne, sinoć me je služila ta žena. Pojeo sam hamburger, a sedeo sam eno tamo." Itan pokaza na stolicu u ćošku.

„Nemojte pogrešno da me shvatite, druškane, ali koliko ste popili?"

„Nisam popio ništa. I nisam vam ja nikakav druškan. Ja sam savezni agent. I znam da sam sinoć bio ovde, i znam ko me je služio."

„Žao mi je, čoveče, ne znam šta da vam kažem. Mora da ste bili u nekom drugom restoranu."

„Ne, ja...”

Itan najednom više nije bio usredsređen.

Zari vrhove prstiju u slepoočnice.

Sadje osećao bilo u čeonj arteriji, a svaki otkucaj srca nosio je u sebi udar onih glavobolja od hladnoće koje je imao kao dečak - taj nestalni, nesnosni bol koji je sledio posle previse gladnog ugriza sladoleda na štapiću ili u kornetu.

„Gospodine? Gospodine, da li ste dobro?”

Itan se zatetura unazad od šanka i uspe da izusti: „Bila je ovde. Znam to. Ne znam zašto vi to...”

A onda je stajao napolju, oslonjen rukama o kolena, povijen iznad barice bljuvotine na pločniku, pretpostavivši brzo da je njegova, pošto ga je grlo peklo od žuči.

Itan se ispravi, obrisa usta rukavom sakoa.

Sunce je već zašlo za litice i svežina večeri spustila se na grad.

Morao je da obavi neke stvari - da pronađe Beverli, pronađe ljude iz hitne pomoći i dođe do svojih ličnih stvari - ali želeo je samo da se sklopča na krevetu u nekoj mračnoj sobi. Da prespava bol. Zbrku. A ispod svega toga bila je osnovna emocija koju je sve teže mogao da prenebregava.

Strava.

Sve jača slutnja da nešto nikako, nikako nije u redu.

Zateturao se uz kamene stepenice i gurnuo vrata kako bi ušao u hotel.

Predvorje je grejala vatra u kaminu.

Neki mladi par je sedeo najednom dvosedu kraj ognjišta i ispijao penušavo vino iz čaša. Na romantičnom odmoru, pretpostavio je, uživaju u potpuno drugačijoj strani Vejvard Pajnsa.

Muškarac u fraku sedeo je za koncertnim klavirom i svirao *Always Look on the Bright Side of Life*.

Itan stiže do recepcije i natera sebe da se osmehne uprkos bolu.

Ista recepcionarka koja ga je izbacila tog jutra iz sobe zaustila je pre nego što je uopšte podigla pogled.

„Dobro došli u hotel *Vejvard Pajns*. Kako vam mogu pom...”

Začutala je kad je ugledala Itana.

„Zdravo, Lisa.”

„Impresionirana sam“, reče ona.

„Impresionirana?”

„Vratili ste se da platite. Rekli ste mi da ćete to uraditi, ali iskreno, nisam mislila da ću vas ikada ponovo videti. Izvinjavam se zbog...”

„Ne, slušajte, nisam danas uspeo da pronađem svoj novčanik.”

„Hoćete reći da se niste vratili da platite za sobu od prošle noći? Kao što

ste mi obećali više puta?"

Itan zatvori oči, dišući kroz izuzetno jak bol.

„Lisa, ne možete da zamislite kakav sam dan imao. Treba samo da legnem na nekoliko sati. Čak mi ne treba soba na celu noć. Samo mesto gde bih razbistrio glavu i zaspao. Strahovito me boli.”

„Čekajte.” Ona skliznu sa stolice i nagnu se prema njemu preko pulta. „I dalje ne možete da platite, a sad od mene tražite *novu* sobu?”

„Nemam kuda da idem.”

„Slagali ste me.”

„Žao mi je. Zaista sam mislio da ću ga naći do...”

„Zar ne shvatate koliko sam rizikovala zbog vas? Da bih mogla da izgubim posao?”

„Žao mi je, nisam mislio...”

„Odlazite.”

„Kako molim?”

„Zar me niste čuli?”

„Nemam kuda da odem, Lisa. Nemam telefon. Nemam para. Ništa nisam pojeo od prošle noći i...”

„Objasnite mi, molim vas, zašto bi to bio moj problem.”

„Samo mi je potrebno da legnem na nekoliko sati. Preklinjem vas.”

„Gledajte, rekla sam vam jasno i glasno. Vreme je da odete.”

Itan se nije ni pomerio. Samo je zurio u nju, u nadi da bi mogla da vidi bol u njegovim očima, sažali se.

Umesto toga, Lisa podiže slušalicu i poče da okreće brojčanik.

„Šta radite to?”, upita Itan.

„Zovem šerifa.”

„Dobro, u redu.” On podiže ruke u gestu predaje, uzmičući od pulta. „Idem.”

Dok je prilazio vratima, Lisa doviknu za njim: „Ne želim da vas ikada više vidim ovde.”

Itan umalo nije pao silazeći niz stepenice, i u glavi mu se vrtelo kada je došao do pločnika. Ulične lampe i svetla kola u prolazu počeli su da se kovitlaju, a Itan je shvatio da mu snaga čili iz nogu kao da je neko izvukao zapušač u odvodu.

Bez obzira na to, krenuo je pločnikom, i video zgradu od crvene cigle koja se dizala dalje niz ulicu, osam raskrsnica dalje. Još se plašio bolnice, ali bila mu je potrebna. Želeo je krevet, san, lekove. Samo da nešto odstrani ovaj bol.

Ili će otići u bolnicu, ili prespavati napolju - u nekom sokaku, ili parku, izložen atmosferskim prilikama.

Ali bilo je to osam ulica dalje, toliko daleko, i svaki korak je sada zahtevao strahovito trošenje energije, a svetla su se dezintegrisala na sve strane oko njega - zakovitlani dugi repovi bili su sve jači, sve izraženiji, probadali su mu

vid kao da svet može da sagleda samo poput noćnog snimka grada sa dugom ekspozicijom, gde su se farovi kola rastezali u brilijantne trake, a ulične lampe gorele kao baklje.

On nalete na nekoga.

Neki muškarac ga odgurnu, reče: „Je l' tako i vozite?“

Na sledećoj raskrsnici, Itan stade, posumnjavši da će biti u stanju da stigne preko puta.

Zaneo se i svalio na pločnik uz neku zgradu.

Na ulici je bila gužva - nije mogao ništa jasno da vidi, ali čuo je korake na betonu kraj sebe i deliće razgovora u prolazu.

Izgubio je svaki osećaj za vreme.

Možda je i sanjao.

A onda je ležao na boku na hladnom betonu, osećao nečiji dah, nečiji glas na licu.

Reči su mu pristizale, mada nije mogao da ih poreda na neki smisleni način.

Otvorio je oči.

Pala je noć.

Drhtao je.

Neka žena je klečala kraj njega, i osećao je da mu njene ruke stežu ramena. Drmala ga je, obraćala mu se.

„Gospodine, da li ste dobro? Čujete li me? Gospodine? Možete li da me pogledate i kažete mi šta nije u redu?“

„Pijan je.“ Muški glas.

„Ne, Harolde. Bolestan je.“

Itan pokuša da joj jasno vidi lice, ali ono je bilo tamno i zamućeno, a on je mogao samo da vidi te ulične lampe koje su sijale kao omanja sunca s druge strane ulice, i povremenu prugu svetla kola u prolazu.

„Boli me glava“, reče on glasom koji je zvučao previše slabo, bolno i prestrašeno da bi bio njegov. „Trebam pomoć.“

Uzela ga je za ruku i rekla mu da ne brine, da se ne plaši, da je pomoć već na putu.

I premda šaka koja je držala njegovu očito nije pripadala mladoj ženi - koža je bila previše zategnuta i tanka, kao stara hartija - bilo je u njenom glasu nečeg toliko poznatog da mu se srce cepalo od toga.

Obrada: ßä]xãñdöwñ]ôãd.

Četvrto poglavlje

Otišli su iz Sijetla trajektom s ostrva Bejnbridž i pošli na sever uz poluostrvo prema Port Anđelesu, u konvoju od četiri automobila sa petnaest najprisnijih Berkovih prijatelja.

Tereza se nadala lepom danu, ali padala je hladna, siva kiša, nacionalni park Olimpik je bio skriven, i ništa se nije videlo iza njihovog uskog koridora od auto-puta.

Ali ništa od svega toga nije bilo važno.

Išli su bez obzira na vreme, i ako niko drugi ne poželi da joj se pridruži, ona i Ben će pešačiti gore sami.

Vozila je njena prijateljica Darla, a Tereza je na zadnjem sedištu držala za ruku svog sedmogodišnjeg sina i zurila napolje u kišom isprskano staklo dok je prašuma promicala kraj njih u tamnozelenim mrljama.

Nekoliko kilometara zapadno od grada na auto-putu br. 112, stigli su do početka staze koja je vodila prema Prugastom vrhu.

Još je bilo oblačno, ali kiša je stala.

Krenuli su u tišini, pešačeći kraj vode, i čulo se samo šljapkanje njihovih koraka po blatu uz beli šum talasa.

Tereza baci pogled u uvalu iznad koje je staza prolazila, i voda nije bila tako plava kao što je pamtila, pa je za za mućenje boje okrivila pokrov oblaka, a ne grešku u njenom pamćenju.

Grupa je prošla kraj bunkera iz Drugog svetskog rata i popela se kroz šumarke papratnica, a zatim i u šumu.

Mahovina na sve strane.

Drveće sa kog još kaplje.

Bujnost čak i na početku zime.

Približili su se vrhu.

Sve vreme niko nije progovarao.

Tereza oseti da joj noge gore, a suze naviru.

Počelo je da pada kad su stigli do vrha - ništa jako, samo nekoliko nasumičnih kapi koje je vetar nosio postrance.

Tereza je izašla u dolinu.

Sada je plakala.

Da je bilo vedro, videlo bi se sve kilometrima daleko, sa morem trista metara niže.

Danas je vrh bio u magli.

Sručila se na vlažnu travu, spustila glavu između kolena i zaplakala.

Kiša je dobovala po kapuljači njene kabanice, i nije bilo ničeg drugog.

Ben sede kraj nje, a ona ga zagrla i reče: „Prilično si propešačio, drugar. Kako se osećaš?“

„Dobro, valjda. Je li ovo to?“

„Da, ovo je to. Video bi mnogo dalje da nema magle.“

„Šta ćemo sad?“

Ona obrisa oči, pa duboko, drhtavo udahnu.

„Sada ću da kažem nešto o tvom tati. Možda će to uraditi i neki drugi ljudi.“

„Moram li i ja?“

„Samo ako to želiš.“

„Ne želim.“

„Ništa zato.“

„To ne znači da ga ne volim.“

„Znam to.“

„Da li bi ti htela da pričam o njemu?“

„Ne ako ti je neprijatno zbog toga.“

Tereza zatvori oči, sačeka trenutak da se pribere.

S mukom se uspravi na noge.

Njeni prijatelji su se muvali po papratnicama i duvali u ruke kako bi ih zagrejali.

Bilo je hladno gore, na vrhu, i snažan vetar je njihao paprat u talasima, a vazduh je bio dovoljno hladan da im se magli dah.

Pozvala je prijatelje da joj priđu pa su se svi zgurili jedni uz druge spram kiše i vetra.

Tereza je ispričala kako su ona i Itan otputovali do poluostrva nekoliko meseci pošto su počeli da se viđaju. Odseli su u pansionu u Port Andelesu, i jednog kasnog popodneva, natrapali su na početak staze prema Prugastom vrhu. Stigli su do vrha u suton vedrog, mirnog dana, i dok je zurila preko moreuza u predele južne Kanade, Itan se spustio na jedno koleno i zaprosio je.

Kupio je tog jutra prsten-igračku u mašini sa drangulijama u nekoj piljarnici. Rekao je da nije planirao ništa nalik tome, ali je na tom putovanju shvatio da želi da provede ostatak života s njom. Kazao joj je da nikad nije bio srećniji nego u tom trenutku, dok je stajao na vrhu ove planine, a svet se prostirao ispod njih.

„Ni ja nisam planirala ništa nalik tome“, reče Tereza, „ali rekla sam 'da, pa smo ostali ovde i gledali kako sunce zalazi za more. Itan i ja smo uvek pričali

o tome da se vratimo ovamo za vikend, ali znate kako se ono kaže za život i za druge planove. U svakom slučaju, imali smo svoje savršene trenutke..." Poljubila je sina u teme. „...a i one ne baš savršene, ali mislim da Itan nikada nije bio srećniji, nikad bezbrižniji i ispunjeniji nadom za budućnost nego u taj suton na vrhu ove planine, pre trinaest godina. Kao što znate, okolnosti u vezi s njegovim nestankom..." Ona se zguri pred olujom emocija koja je čekala, stalno čekala, „...pa, nemamo telo, pepeo niti bilo šta slično. Ali..." Osmeh kroz suze. „Ponela sam ovo.“ Ona iskopa stari plastični prsten iz džepa, sa kog se zlatna boja odavno već oljuštila, dok su tanki šiljci i dalje pridržavali staklenu prizmu boje smaragda. Sada su plakali i drugi. „Na kraju mi je poklonio dijamant, ali činilo mi se prikladnim, ako ne i jeftinijim, da donesem ovo.“ Izvukla je baštenski ašov iz vlažnog ranca. „Želim da ovde ostavim nešto blisko Itanu, i mislim da je ovo sasvim u redu. Bene, hoćeš li mi pomoći?"

Tereza kleknu i ukloni paprat, kako bi otkrila zemlju.

Bila je natopljena kišom i ašov ju je lako probio. Iskopala je nekoliko grumenova, a onda pustila Bena da učini isto to.

„Volim te, Itane", šapnu ona, „i mnogo mi nedostaješ."

Onda ona ispusti prsten u plitki grob i prekri ga iskopanom zemljom, pa to izravna pljoštimice okrenutim ašovom.

* * *

Te noći, kad su se vratili kući na gornjem delu brda Kraljice Ane, Tereza je priredila prijem.

Kuću je napunila prijateljima, poznanicima, saradnicima, velikim količinama pića.

Njihovi najbliži prijatelji - sada odgovorni, krotki profesionalci - nekada su bili razuzdani i skloni izgredima, pa su se na putu kući svi zakleli da će se otkačiti u Itanovu čast.

Održali su reč.

Pili su kao smukovi.

Pričali su priče o Itanu.

Smejali se i plakali.

U pola jedanaest, Tereza je stajala na njihovoj verandi iznad malog zadnjeg dvorišta i gledala, u retkim vedrim danima, prema silueti Sijetla i nadnesenoj beloj masi Maunt Rejnijera na jugu. Večeras su zgrade u centru bile skrivene u izmaglici, a njihovo prisustvo je bilo svedeno na obasjavanje osmatračnice neonskim svetlom.

Naslonila se na ogradu, pušeći cigaretu s Darlom - nije to radila još od druge godine fakulteta - sa svojim petim džin-tonikom u ruci za to večer. Odavno nije ovoliko pila, i znala je da će platiti za to ujutro, ali sada je uživala

u toj divnoj zaštiti od oštrih ivica stvarnosti - od pitanja bez odgovora, od straha koji je oduvek bio sa njom. Pohodio joj snove.

Ona reče Darli: „Šta ako mi ne isplate njegovo životno osiguranje?“

„A zašto ne bi, draga?“

„Nema nikakvog dokaza o smrti.“

„To je smešno.“

„Moraću da prodam ovu kuću. Ne mogu da otplaćujem kredit platom advokatske sekretarice.“

Ona oseti kako Darla provlači ruku kroz njenu. „Nemoj sada da razmišljaš o tome. Znaj samo da imaš prijatelje koji te vole. Koji nikad neće dozvoliti da se nešto dogodi tebi ili Benu.“

Tereza spusti praznu čašu na ogradu.

„On nije bio savršen“, reče ona.

„Znam.“

„Daleko, daleko od toga. Ali greške koje je pravio, kad se sve sabere i oduzme... priznavao ih je. Volela sam ga. Oduvek. Čak i kad sam saznala, znala sam da ću mu oprostiti. Mogao je to da ponovi, i iskrena da budem, ja bih opet ostala. *Imao* me je, znaš?“

„Dakle, vas dvoje ste se potpuno pomirili pre nego što je otišao?“

„Da. Hoću reći, bila su tu još ta stvarno... teška osećanja. To što je uradio...“

„Znam.“

„Ali prebrodili smo ono najgore. Išli smo kod bračnog savetnika. Izvukli bismo se. A sada... sad sam samohrana majka, Di.“

„Da te lepo smestimo u krevet, Tereza. Bio je ovo dug dan. Ne pipaj ništa. Doći ću ujutro i pomoći ti da počistiš.“

„Nema ga već skoro petnaest meseci, a ja se svakog dana budim i još ne verujem da se ovo stvarno dešava. Samo čekam da mi zazvoni mobilni. Da dobijem od njega poruku.“

Ben me stalno pita kad tata dolazi kući. Zna odgovor, ali isto je i sa mnom... ja iz istog razloga stalno proveravam svoj telefon.“

„Zašto, draga?“

„Zato što će se možda ovog puta pokazati propušteni poziv od Itana. Zato što ću možda ovog puta, kad me Ben bude pitao, imati za njega drugačiji odgovor. Reći ću mu da se tata sledeće nedelje vraća s puta.“

Neko pozva Terezu po imenu.

Ona se okrenu pažljivo, nesigurna u ravnotežu zbog džina.

Parker, jedan od mlađih partnera u advokatskoj kancelariji u kojoj je radila, stajao je na pragu kliznih staklenih vrata.

„Neko ti je došao u posetu, Tereza.“

„Ko to?“

„Neki lik po imenu Hasler.“

Tereza oseti drhtaj u stomaku.

„Ko je to?" upita Darla.

„Itanov šef. 'Bem ti, ala sam pijana."

„Hoćeš da mu kažem da ne možeš..."

„Ne, želim da razgovaram sa njim."

Tereza uđe za Parkerom.

Svi su preterali s pićem, i prijem se pretvorio u pravu katastrofu.

Džen, njena cimerka s prve godine koledža, obeznanila se na kauču.

Nekoliko ostalih drugarica okupilo se u kuhinji oko nečijeg ajfona, i veoma pijane, pokušavale su da pozovu taksi preko spikerfona.

Njena sestra Mardži, koja se potpuno uzdržavala od alkohola i bila verovatno jedina trezna odrasla osoba u kući, dograbi je za mišicu dok je prolazila i šapnu joj da Ben mirno spava gore u svojoj sobi.

Hasler je stajao i čekao u predvorju, u crnom odelu, sa razlabavljenom kravatom i izraženim podočnjacima. Upitala se je li on upravo došao iz kancelarije.

„Zdravo, Adame“, reče ona.

Brzo se zagriše, brzo poljubiše u obraz.

„Žao mi je što nisam mogao ranije da dođem“, reče Hasler. „Bio je... pa, bio je ovo žešći dan. Ali hteo sam da svratim makar na minut.“

„To mi mnogo znači. Da ti donesem neko piće?“

„Pivo bi mi sjajno leglo.“

Tereza se zatetura do polupraznog bureta „fet tajera“ i napuni plastičnu čašu.

Ona sede s Adamom na treći stepenik stepeništa.

„Izvinjavam se“, reče ona. „Malčice sam pijana. Hteli smo da otpremimo Itana kao u starim dobrim danima.“

Hasler srknu pivo. Bio je godinu ili dve stariji od Itana. Mirisao je slabašno na old spajs i još je imao istu onu vojničku frizuru kao kad ga je prvi put srela na božićnoj proslavi u firmi pre toliko godina. Trag crvenila - od brade stare tek jedan dan - pojavio mu se na vilici. Osećala je nabreknuce njegovog pištolja na kuku.

„Imaš li još problema s Itanovim životnim osiguranjem?“ upita Hasler.

„Da. Odugovlače s plaćanjem. Mislim da će me naterati da ih tužim.“

„Ako nemaš ništa protiv, ja bih da im se javim odmah sledeće nedelje. Da vidim mogu li malo da utičem, pokrenem stvari s mrtve tačke.“

„Baš bih ti bila zahvalna za to, Adame.“

Primetila je da govori sporo i krajnje oprezno, kako ne bi zaplitala jezikom.

„Poslaćeš mi informacije sa kontaktom procenitelja?“, upita on.

„Da.“

„Hoću da znaš, Tereza, da svakog dana najpre pomislim na to, da ustanovim šta se dogodilo s Itanom. I otkriću to.“

„Misliš li da je mrtav?“

To pitanje nikad ne bi postavila trezna.

Hasler je neko vreme ćutao i zurio u pivo boje ćilibara.

On reče konačno: „Itan je... bio sjajan agent. Možda moj najbolji. Ne kažem to tek tako.“

„I misliš da bi nam se dosad već javio, ili...“

„Baš tako. Izvini.“

„Ne, to je...“ On joj dodade maramicu i ona se načas zaplaka u nju, pre nego što je obrisala oči. „Kad ne znaš... strašno je teško. Molila sam se da je još živ. Sada se samo molim za telo. Nešto fizičko što će mi dati odgovore i omogućiti mi da nastavim dalje. Adame, smem li nešto da te pitam?“

„Naravno.“

„Šta ti misliš da se dogodilo?“

„Možda sada nije trenutak...“

„Molim te.“

Hasler iskapi pivo.

Ode do bureta, napuni čašu ponovo, vrati se.

„Počnimo od onoga što znamo, važi? Itan je stigao u Bojzi direktnim letom iz Sijetla u 8.30 ujutro dvadeset četvrtog septembra prošle godine. Otišao je u područnu kancelariju u centru, u zgradu Banke Sjedinjenih Država, i sastao se s agentom Stalingsom i njegovim timom. Održali su sastanak u trajanju dva i po sata, a onda su Itan i Stalings napustili Bojzi otprilike u 11.15 pre podne.“

„I otišli su u Vejvard Pajns kako bi istražili...“

„Između ostalog, nestanak agenta Bila Evansa i Kejt Hjuson.“

Na samo pominjanje njenog imena Tereza je osetila ubod noža između rebara.

Najednom je poželela novo piće.

Hasler nastavi: „Ti si poslednji put razgovarala s Itanom kad ti se javio preko mobilnog u 13.20 iz Loumena u Ajdahu, gde su se zaustavili da natoče benzin.“

„Veza je bila loša zato što su bili u planinama.“

„U tom trenutku, bili su na oko sat vožnje do Vejvard Pajnsa.“

„Poslednje mi je rekao: 'Zvaću te večeras iz hotela, ljubavi', a ja sam pokušala da mu kažem zdravo i da ga volim, ali veza se prekinula.“

„I to je bio poslednji kontakt koji je iko imao s tvojim mužem. Makar iko živ. Naravno... ostalo znaš.“

Znala je, i nije morala ponovo to da čuje.

U 15.07, na jednoj raskrsnici u Vejvard Pajnsu, agent Stalings je izleteo ispred kamiona „mek“. Poginuo je na licu mesta, a zbog siline sudara i uništenja prednje suvozačke strane, kola su morala da se odvezu na drugo mesto kako bi se odatle izvuklo Itanovo telo. Samo što su, kada su otkinuli ta vrata i izdigli krov dovoljno da uđu unutra, ustanovili da je to mesto prazno.

„Tereza, došao sam i zato da bih ti preneo malu vest. Kao što znaš, nismo bili zadovoljni internim pregledom koji smo obavili na Stalingsovoj linkoln limuzini.“

„Tako je.“

„Zato sam zatražio uslugu od tima FBI-ja za naučnu analizu, CODIS-a.¹ Oni prave čuda, sjajno rade, i upravo su završili rad na kolima koji je trajao sedam dana.“

„Mogu da ti sutra pošaljem imejlom izveštaj, ali da skratim priču, nisu našli ništa.“

„Kako to misliš?“

„Mislim da nisu našli ništa. Nikakav trag ćelija kože, krvi, kose, makar i ostataka znoja. Čak ni ono što nazivaju degradiranom DNK. Da se Itan vozio tim kolima tri sata od Bojzija do Vejvard Pajnsa, ova ekipa bi pronašla makar neki njegov molekularni trag.“

„Kako je to moguće?“

„Još ne znam.“

Tereza dograbi ogradu i s mukom se osovi na noge.

Priđe sudoperi, gde je stajalo piće.

Nije se čak potrudila ni da napravi sebi novi džin-tonik. Samo je pokupila malo leda, sasula ga u čašu i nasula prvoklasnu votku.

Otpila je dug gutljaj, zateturala se natrag preko stepeništa.

„Ne znam kako ovo da shvatim, Adame“, reče ona, i sa sledećim gutljajem, znala je da će je ovo piće snažno gurnuti preko ivice.

„Ni ja. Pitala si me šta mislim da se desilo?“

„Da?“

„Nemam za tebe nikakve odgovore. Još ne. Strogo među nama, ponovo pomno proveravamo agenta Stalingsa. Pomno proveravamo sve koji su imali pristup mestu nesreće pre mog dolaska. Ali do sada nas to nije ni do čega dovelo. A kao što znaš, sve se dogodilo pre više od godinu dana.“

„Nešto nije u redu“, reče ona.

Hasler se zagleda u nju sa brigom u prodornim očima. „Ma nemoj mi reći“, reče on.

Tereza ga je otpratila do kola i stajala je na mokroj ulici na kiši, gledajući kako se zadnja svetla sve više smanjuju da bi konačno nestala preko vrha brda.

Duž cele ulice videla je svetla božićnih jelki u kućama njihovih suseda. Ona i Ben svoju nisu još okitili, i sumnjala je da će se ove godine uopšte nakaniti da to urade. Taj gest bi previše ličio na prihvatanje ovog košmara, konačno priznanje da se on nikada neće vratiti kući.

Kasnije, kada su svi taksijem otišli kućama, legla je na kauč u prizemlju među ostacima prijema, opirući se vrtoglavici. Nije mogla da spava, nije mogla da se obeznani.

Kad god bi otvorila oči, usredsredila bi se na zidni časovnik dok se minutara polako pomerala između dva i tri ujutro.

U 2.45, nesposobna da izdrži mučninu i vrtoglavicu makar još i sekund, skotrljala se s kauča, osovila na noge i nesigurno pošla u kuhinju.

Uzela je jednu od preostalih čistih čaša iz kredenca i napunila je pod česmom.

Popila je i napunila još dvaput pre nego što je utolila žeđ.

Kuća je bila u haosu.

Prigušila je svetlo i počela da puni mašinu za pranje sudova, osetivši nekakvo zadovoljstvo dok je gledala kako u njoj ima sve manje mesta. Uključila je mašinu, a onda krenula po kući s plastičnom kesom, sakupljajući čaše za pivo, papirne tanjire, bačene salvete.

Oko četiri ujutro kuća je izgledala bolje, a ona se više nije osećala ni blizu onoliko pijano, premda je osećala sve primetnije bubnjanje iza očiju - prvu naznaku nastupajuće glavobolje.

Ona ubaci tri aspirina u usta i ostade da stoji kraj sudopere u kuhinji u tišini praskozorja, osluškujući kišu koja je dobovala napolju po verandi.

Napunila je sudoperu vrelom vodom i štrcnula unutra deterdžent za sudove, posmatrajući kako se na površini javljaju mehurići.

Zavukla ruke pod vodu.

Ostavila ih tamo sve dok vrelina nije postala nepodnošljiva.

Stajala je upravo na tom istom mestu kada je Itan došao kući kasno s posla.

Nije čula kako se zatvaraju ulazna vrata.

Nije čula njegove korake.

Ribala je tiganj kad je osetila njegove ruke oko struka i njegov dah na vratu.

„Izvini, Ti.“

Ona i dalje riba, kaže: „Sedam sati, osam. To je kasno. Sad je pola jedanaest, Itane. Ne znam čak ni šta da kažem za ovo.“

„Kako je naš mališa?“

„Zaspao je u dnevnoj sobi čekajući da ti se pohvali svojim trofejom.“

Nervira je to koliko je dovoljno samo prisustvo njegovih ruku na njenom telu da joj stiša bes u milisekundi. Osećala je zaslepljujuću privlačnost prema njemu čim ga je ugledala s druge strane šanka u Tini Bigzu. Bila je to nepoštena prednost.

„Moram sutra ujutro da letim za Bojzi“, kaže joj on u uho.

„Itane, u subotu mu je rođendan. Samo jednom u životu će napuniti šestgodina.“

„Znam. I mrzim to. Ali moram da idem“

„Znaš li šta će to značiti za njega ako ne budeš tu? Koliko će me još puta pitati zašto nisi...“

„Jasno mi je, Tereza, u redu? Misliš da tebe ovo više boli nego mene?“

Gura njegove ruke s kukova i okreće se prema njemu.

Pita: „Da li ovaj novi zadatak ima ikakve veze sa tvojim pokušajima da nađeš nju?“

„Tereza, nemam nameru sada da se upuštam u to. Moram da ustanem za pet sati kako bih stigao na let. Nisam se čak ni spakovao.“

Neposredno pre nego što izađe iz kuhinje, on stane i okrene se ponovo prema njoj.

Na trenutak samo zure jedno drugome u oči, sa stolom za doručak između njih i tanjirom hladne hrane na njemu, poslednjim obrokom koji će Itan pojesti pod ovim krovom.

„Znaš“, kaže on, „gotovo je. Krenuli smo dalje. Ali ti se ne ponašaj kao da se bilo šta...“

„Samo sam umorna od toga, Itane.“

„Od čega?“

„Radiš, radiš i samo radiš, a šta tu ostaje za nas? Otpaci.“

Ne odgovara, ali ona vidi kako mu drhture mišići vilice.

Čak i ovako kasno uveče, posle petnaestčasovnog radnog dana, on izgleda izvanredno dok stoji pod lampom na šini u tom crnom odelu koje joj na njemu nikada neće dosaditi. Već oseća da gnev u njoj slabi.

Deo njenog bića ima potrebu da mu priđe, bude s njim. Tako je opčinjena njime.

Ima u tome nekakve magije.

Peto poglavlje

Prilazi mu kroz kuhinju, on je grli, zabija nos u njenu kosu. Često to radi, pokušavajući odnedavno da ponovo uhvati miris tog prvog susreta - neku mešavinu parfema, regeneratora i čiste esencije od koje mu se svojevremeno srce saplelo i posrnulo. Ali to je sada drugačije, izgubljeno, ili je toliko postalo njegov sastavni deo da on više ne može da pronađe miris koji ga je, u vreme kad je to mogao, uvek vraćao tim prvim danima. Više ju je definisao nego njena kratka plava kosa i zelene oči. Osećaj novine. Svežeg preokreta. Kao oštro oktobarsko popodne i nebo plavo i vedro, dok je na Kaskadama i Olimpiku novi sneg, a drveće u gradu tek počinje da žuti.

Grli je.

Bol i stid usled svega što joj je priredio još su sveži. Nije sasvim siguran, ali podozreva da bi on, samo da je ona to isto uradila njemu, već otišao. Čudi se tome koliko ga voli.

Koliko mu je odana. Mnogo više nego što zaslužuje, pa je zato njegov stid samo još jači.

„Idem da pogledam kako je“, šapnu Itan.

„Dobro.“

„Kad se vratim, hoćeš li mi praviti društvo dok jedem?“

„Naravno.“

On okači sako o ogradu stepeništa, izu crne cipele i zatapka na sprat, preskočivši škripavi peti stepenik.

Posle njega više nema nepravilnih podnih dasaka, i Itan ubrzo stoji na pragu spavaće sobe, polako otvara vrata sve dok se odsečak svetla ne probije kroz prostor između vrata i dovratka.

Za Benov peti rođendan okrečili su zidove tako da liče na svemir: tama. Zvezde. Uskovitlane daleke galaksije. Planete. Poneki satelit za duboki svemir ili raketa. Astronaut koji lebdi.

Njegov sin spava u zamršenim čaršavima, s malim trofejom koji steže u rukama - zlatni plastični dečak koji šutira fudbalsku loptu.

Itan tiho prelazi preko poda i izbegava razbacane lego kockice i automobilčiće.

Čučne kraj kreveta.

Oči su mu se navikle na mrak taman toliko da razabere pojedinosti Bendžaminovog lica.

Blagost.

Spokoj.

Zatvorene oči, bademaste kao u njegove majke.

Itanova usta.

Oseća fizički bol dok kleči tamo u mraku kraj kreveta svog sina koji samo što nije napunio šest godina, posle još jednog njegovog dana koji je propustio.

Sin mu je nešto najsavršenije i najlepše što je ikada video, i on oseća, akutno, neumitni prolazak hiljade trenutaka sa tom malom osobom koja će postati muškarac pre nego što Itan uopšte može da zamisli.

Dodirnu Benov obraz nadlanicom.

Naže se napred, poljubi dečaka u čelo.

Začešlja mu pramen kose iza uha.

„Tako se ponosimo tobom“, šapnu on. „Ne možeš to ni da zamisliš

Prošle godine, ujutro onog dana kada je umro u staračkom domu, izmožden starošću i upalom pluća, otac je Itana upitao hrapavim glasom: „Provodiš li vreme sa sinom?“

„Kolikogod mogu“, odgovorio je on, ali otac je prepoznao laž u njegovim očima.

„To će za tebe biti gubitak, Itane. Doći će dan kad će on porasti i tada će biti prekasno, a ti ćeš poželeći da daš čitavo kraljevstvo kako bi se vratio i proveo jedan sat sa svojim sinom kao dečakom. Držao ga u rukama. Kako bi mu čitao knjigu. Dobacivao se loptom s nekim u čijim si očima nepogrešiv. On još ne vidi tvoje mane. Gleda te s čistom ljubavlju, a to neće potrajati, pa zato uživaj u tome dok još imaš.“

Itan često misli na taj razgovor, uglavnom dok noću leži budan na krevetu, a svi ostali spavaju i život huči kraj njega brzinom svetlosti - a težina računa, budućih i prošlih neuspeha i svih tih trenutaka koje propušta - sve te izgubljene radosti - navaljena mu je na grudi kao stena.

„Da li me čujete? Itane?“

Ponekad mu se čini da ne može da diše.

Ponekad mu misli dolaze toliko brzo da mora da pronade jedno savršeno sećanje.

Uhvati se za njega.

Kao za pojas za spavanje.

„Itane, želim da se uhvatite za moj glas i pustite da vas on dovede na površinu svesti.“

I pušta je iznova i iznova sve dok teskoba ne prođe, dok ne nastupi

iscrpljenost i on konačno ne uspe da sklizne ispod.

„Znam da je teško, ali morate se potruditi.”

U jedini deo života koji mu i dalje pruža mir...

„Itane.”

U snove.

Oči mu se naglo otvoriše.

Lice mu je bilo izloženo svetlu - maloj, fokusiranoj tački jarkog, zaslepljujućeg plavetnila.

Lampa-olovka.

On trepnu, ona nestade, i kad je ponovo otvorio oči, neki muškarac je gledao u njega kroz naočari sa zlatnim okvirom, na jedva tridesetak centimetara od njegovog lica.

Sitne, crne oči.

Obrijana glava.

Slaba srebrna brada bila je jedina naznaka njegovih godina, a koža mu je inače bila glatka i čista.

Osmehnuo se - zubi su mu bili sitni, savršeni i beli.

„Sada me čujete, je li?”

U njegovom tonu je bilo nečeg zvaničnog. Ukazivalo je to na ućtivost.

Itan klimnu glavom.

„Znate li gde ste?”

Itan je načas morao da razmisli - sanjao je Sijetl, Terezu i Bena.

„Da počnemo od nečeg drugog. Znate li kako se zovete?”, upita taj muškarac.

„Itan Berk.”

„Vrlo dobro. I opet, znate li gde se nalazite, Itane?”

Slutio je odgovor negde u pamćenju, ali bilo je tu i zbunjenosti, nekoliko stvarnosti u međusobnoj konkurenciji.

U jednoj, bio je u Sijetlu.

U drugoj, u bolnici.

U trećoj, u idiličnom planinskom gradu po imenu... tamo gde je trebalo da bude ime, nalazila se rupa.

„Itane.”

„Da?”

„Ako bih vam rekao da ste u bolnici u Vejvard Pajnsu, da li bi vas to podsetilo na nešto?”

Nije ga samo podsetilo - vratilo mu je sve odjednom kao snažan, iznenadan udarac protivničkog beka, tako da je njegovo sećanje na protekla

četiri dana bilo uzdrmano i dovedeno u operativno stanje, u niz događaja na koje je mislio da može da se osloni.

„Dobro“, reče Itan. „Dobro. Setio sam se.“

„Svega?“

„Mislim da jesam.“

„Čega se poslednjeg sećate?“

Bio mu je potreban trenutak da dođe do toga, da očisti paučinu sa sinapsi, ali pronašao je ono što je tražio.

„Imao sam strašnu glavobolju. Sedeo sam na pločniku Glavne ulice i...“

„Onesvestili ste se.“

„Baš tako.“

„Osećate li i dalje tu glavobolju?“

„Ne, više je nema.“

„Ja sam doktor Dženkins.“

Muškarac se rukova s Itanom, a onda sede na stolicu kraj kreveta.

„Kakav ste vi to tačno doktor?“ upita Itan.

„Psihijatar. Itane, treba da odgovorite na nekoliko pitanja, ako vam ne smeta. Rekli ste neke zanimljive stvari doktoru Majteru i njegovoj bolničarki kad su vas doneli. Da li znate na šta mislim?“

„Ne.“

„Govorili ste o lešu u jednoj kući ovde, u gradu. I o tome da niste mogli da stupite u kontakt sa svojom porodicom.“

„Ne sećam se da sam razgovarao sa bolničarkom ili lekarom.“

„U to vreme ste bili u delirijumu. Da li ste nekada bili mentalno bolesni, Itane?“

Itan je bio potpuno opružen na krevetu.

Sada se s mukom uspravio u sedeći položaj.

Niti sjaja probijale su se kroz spuštene šalone.

Napolju je bio dan.

Na nekom praiskonskom nivou, bilo mu je drago zbog te činjenice.

„Kakvo je pa to pitanje?“, upita Itan.

„Onakvo kakvo sam plaćen da postavim. Pojavili ste se sinoć ovde bez novčanika, bez lične karte...“

„Pre nekoliko dana su me izvukli iz kola posle sudara, i šerif ili medicinari iz hitne pomoći nisu odradili svoj posrani posao, pa sam sada zaglavljen ovde bez telefona, para ili lične karte. Nisam izgubio novčanik.“

„Opustite se, Itane, niko ne tvrdi da ste uradili išta loše. Ponovo, treba da mi odgovorite na pitanja. Da li ste patili od mentalnih bolesti?“

„Ne.“

„Je li bilo mentalnih bolesti u vašoj porodici?“

„Ne.“

„Da li ste imali poremećaj usled posttraumatskog stresa?“

„Ne.“

„Ali služili ste u Drugom zalivskom ratu.“

„Otkud to znate?“

Dženkins pokaza na njegov vrat.

Itan spusti pogled na grudi, vide da mu vojnička pločica visi o lančiću. Čudno. Oduvek je to držao skriveno u fioci noćnog stočića. Nije mogao da se seti kad ju je poslednji put nosio. Mislio je da je nije poneo na ovo putovanje, a svakako se nije sećao da ju je spakovao ili odlučio da je stavi oko vrata.

Pogledao je svoje ime, čin, broj socijalnog osiguranja, krvnu grupu i veroispovest („VERSKI NEOPREDELJEN“), sve to ugravirano u nerđajućem čeliku.

Vodnik Itan Berk.

„Itane?“

„Šta je bilo?“

„Služili ste u Drugom zalivskom ratu?“

„Da, pilotirao sam na UH-60.“

„Šta je to?“

„Helikopter 'crni jastreb'.“

„Pretpostavljam da ste učestvovali u ratnim dejstvima?“

„Jesam.“

„Ekstenzivno?“

„Moglo bi se tako reći.“

„Jeste li ranjavani?“

„Ne shvatam kakve ovo veze ima sa...“

„Samo mi odgovarajte na pitanja, molim vas.“

„Oboren sam u drugoj bici za Faludžu u zimu dve hiljade četvrte. Bila je to misija medicinske evakuacije, i upravo smo ukrcali nekoliko ranjenih marinaca.“

„Je li iko poginuo?“

Itan duboko udahnu.

Ispusti vazduh.

Da bude iskren, pitanje ga je iznenadilo, i sada je shvatio da se sprema za slajd-šou slika sa kojima je uspeo da se pomiri tek posle mnogo psihoterapije.

Udarni talas od eksplozije rakete iz bacača iza njih. Otkinuti rep i rotor koji pada četrdeset pet metara niže na ulicu.

Iznenadna sila gravitacije dok se helikopter obrće. Poludeli alarmi.

Nemoguće kruta upravljačka palica.

Udar ni blizu strahoti koju je očekivao.

Svest izgubljena na samo pola minuta.

Sigurnosni kaiš zaglavljen, ne može da dohvati nož u koricama.

„Itane, je li iko poginuo?“

Vatra pobunjenika već se zabija u drugu stranu olupine, neko puca iz kalašnjikova.

*Kroz napukli vetrobran, dvojica sanitetlija hramaju dalje od helikoptera.
U šoku od udara.*

„Itane...“

Pravo u rotor sa četiri elise koji se još okreće dovoljno brzo...

Sad su tu.

A sad nisu.

Krv se sliva niz vetrobran.

Još pucnjave.

Pobunjenici nailaze.

„Itane?“

„Svi su izginuli osim mene“, reče Itan.

„Vi ste jedini preživeli?“

„Tako je. Bio sam zarobljen.“

Dženkins zapisa nešto u notesu u kožnom povezu. Reče: „Moram da vam postavim još nekoliko pitanja, Itane. Što iskreniji budete, to ću više imati šanse da vam pomognem, a svi to želimo. Da li čujete neke glasove?“

Itan pokušava da se uzdrži i neprijateljski ne zapilji.

„Šalite se?“

„Ako biste samo mogli da odgovorite...“

„Ne.“

Dženkins zaškraba po beležnici.

„Da li ste imali problema sa govorom? Na primer, da li vam je govor bio nejasan ili reči pomešane?“

„Ne. I ne patim od deluzija. I nemam halucinacije, niti...“

„Pa, ne biste baš bili u stanju da znate imate li halucinacije, je li tako? Verovali biste da su stvar koje vidite i čujete stvarne. Hoću reći, ako biste halucinirali da sam tu sa vama u ovoj bolničkoj sobi i da vodimo ceo ovaj razgovor, ne bi vam to izgledalo nimalo drugačije, je li?“

Itan prebaci noge preko ivice kreveta i spusti stopala na pod.

„Šta to radite?“, upita Dženkins.

Itan krenu prema plakaru.

Slab, nestabilan na nogama.

„Niste u stanju da odete, Itane. Još vam procenjuju magnetnu rezonancu. Mogli biste da imate unutrašnju povredu glave, čiju težinu još ne znamo. Treba da nastavimo s evaluacijom...“

„Doći ću ja do evaluacije. Samo ne ovde. Ne u ovom gradu.“

Itan otvori vrata plakara, skinu odelo sa vešalice.

„Ušli ste u šerifovu kancelariju bez košulje na sebi. Je li to tačno?“

Itan zavuče ruke u svoju belu košulju na kopčanje, koja je izgleda bila oprana otkad ju je poslednji put obukao. Smrad ljudskog raspadanja bio je zamenjen mirisom deterdženta za pranje veša.

„Zaudarala je“, reče Itan. „Smrdela je na mrtvacu koga sam upravo...“

„Mislite na onog kog ste navodno našli u napuštenoj kući.“

„Ne *navodno*. Našao sam ga.“

„A jeste li otišli do kuće Meka i Džejn Skozi, koje nikad u životu niste sreli, pa ste verbalno napali gospodina Skozija na njegovoj verandi. Je li to valjana tvrdnja?“

Itan poče da se zakopčava, drhtavim prstima, pokušavajući da ugura dugmad kroz rupe. Nije ih zakopčao kako treba, ali nije ni mario zbog toga. Obuci se. Idi odavde. Napusti ovaj grad.

„Šetkanje okolo s potencijalnom povredom mozga nije baš mnogo pametno“, reče Dženkins. On ustade sa stolice.

„Ovde nešto nije u redu“, reče Itan.

„Znam, to sam i pokušavao da vam...“

„Ne. Ovaj grad. Ljudi u njemu. Vi. Nešto nije kako treba, i ako mislite da ću da sedim ovde i dopuštam da me još samo sekund zajebavate...“

„Ja vas ne zajebavam, Itane. Ovde vas niko ne zajebava. Imate li pojava koliko ta tvrdnja zvuči paranoično? Ja samo pokušavam da ustanovim da li ste usred nekakve psihotične epizode.“

„Pa, nisam.“

Itan navuče pantalone, zakopča ih i posegnu dole za cipelama.

„E pa, oprostite ako *vama* ne verujem na reč. Abnormalno stanje uma, generalno karakterisano gubitkom dodira sa stvarnošću. To je definicija psihoze iz udžbenika, Itane. Možda je to izazvano sudarom. Time što ste videli kako vam partner gine. Ili nekom potisnutom traumom iz rata koja je sada isplivala na površinu.“

„Marš iz moje sobe“, reče Itan.

„Itane, život bi mogao da vam bude...“

Itan pogleda u Dženkinsa s druge strane sobe i nešto u njegovom pogledu, držanju tela, sigurno je ukazivalo na stvarnu pretnju nasiljem, pošto je psihijatar razrogačio oči i prvi put začutao.

Bolničarka Pam podiže pogled sa papirologije iza pulta u prostoru za bolničarke.

„Gospodine Berk, zaboga, pa šta radite budni, obučeni i van kreveta?“

„Odlazim.“

„Odlazite?“ Rekla je to kao da ne razume tu reč. „Iz bolnice?“

„Iz Vejvard Pajnsa.“

„Pa vi niste u stanju ni da budete van...“

„Trebaju mi smesta moje lične stvari. Šerif mi je rekao da su ih možda bolničari iz hitne pomoći uzeli iz kola.“

„Mislila sam da su kod šerifa.“

„Ne.“

„Sigurni ste u to?“

„Da.“

„Pa, mogu malo da izigravam detektivku i...“

„Prestanite da mi traćite vreme. Da li znate gde su?“

„Ne.“

Itan se okrenu od nje, pođe.

Bolničarka Pam ga pozva.

On stade kraj lifta, pritisnu strelicu okrenutu nadole.

Sada je dolazila - čuo je njene brze korake na linoleumu u šari šahovske table.

Okrenuo se da posmatra kako mu prilazi u toj ljupkoj starinskoj bolničkoj uniformi.

Ona stade na oko metar od njega.

Bio je viši deset do dvanaest centimetara od nje. I nekoliko godina stariji.

„Ne mogu vam dozvoliti da odete, Itane“ reče ona. „Ne dok ne saznamo šta nije u redu s vama.“

Vrata lifta se otvoriše sa škripom.

Itan uzmaknu od bolničarke u kabinu.

„Hvala vam za pomoć i brigu“, reče on, pritisnuvši triput dugme za prizemlje, dok se nije osvetlilo, „ali mislim da sam prokljuvio stvar.“

„Šta?“

„Nešto nije u redu s ovim gradom.“

Pam pruži stopalo preko praga, blokiravši vrata tako da ne mogu da se zatvore.

„Itane, molim vas. Ne mislite jasno.“

„Pomerite nogu.“

„Zabrinuta sam za vas. Svi smo ovde zabrinuti.“

Naslanjao se na zid. Sad se odgurnuo i pošao napred, zaustavivši se nekoliko centimetara od Pam, zureći u nju kroz deset centimetara prostora između vrata.

On spusti pogled, lupnu špic njene bele cipele špicem svoje crne cipele.

Jedan dug trenutak, ona nije popuštala, pa je Itan počeo da se pita hoće li morati fizički da je ukloni iz kabine lifta.

Konačno, ona povuče stopalo.

Dok je stajao na pločniku, Itan je pomislio da grad izgleda vrlo mirno za kasno popodne. Nije čuo nijedan motor automobila. Ništa, zapravo, osim cvrkuta ptica i vetra koji se probijao kroz krošnje visokih borova iznad bolničkog prednjeg travnjaka.

On izađe nasred ulice.

Stade tu da osmatra, sluša.

Prijalo mu je toplo sunce na licu.

Lahor je nosio prijatnu hladnoću.

On podiže pogled prema nebu - tamnoplavi kristal.

Bez oblaka.

Besprekorno.

Ovo mesto je divno, nema sumnje, ali prvi put su ti planinski zidovi koji su zgradili ovu dolinu u njemu izazvali još nešto pored strahopoštovanja. Nije mogao da objasni razlog za to, ali ispunjavali su ga strepnjom. Stravom koju nije mogao sasvim da definiše.

Osećao se... čudno.

Možda je pretrpeo povredu. Ali možda i nije.

Možda je to što je sada već pet dana bio odsečen od spoljnog sveta počelo da uzima svoj danak.

Bez ajfona, bez interneta, bez *Fejsbuka*.

Činilo mu se to nemogućim dok je razmišljao - da nema nikakvog kontakta sa svojom porodicom, s Haslerom, sa bilo kim izvan Vejvard Pajnsa.

On krenu prema šerifovoj kancelariji.

Bolje da jednostavno ode. Da se pregrupiše. Sve ponovo proceni s druge strane tih litica.

Iz udobnosti nekog normalnog grada.

Jer ovde je nešto definitivno bilo iščašeno.

„Je li šerif Poup tu?“

Belinda Moran podiže pogled sa svog pasijansa.

„Zdravo“, reče ona. „Kako mogu da vam pomognem?“

Itan ovog puta upita malo glasnije. „Je li šerif tu?“

„Ne, izašao je načas.“

„Znači, ubrzo će se vratiti?“

„Ne znam kada treba da se vrati.“

„Ali rekli ste 'načas' pa sam pomislio...“

„To se samo tako kaže, mladiću.“

„Sećate li me se? Agent Berk iz Tajne službe?“

„Da. Sada ste u košulji. Ovo mi se mnogo više dopada.“

„Da li me je neko zvao?“

Ona začkilji i nakrivi glavu. „A zbog čega bi vas zvali?“

„Zbog toga što sam rekao nekim ljudima da mogu ovde da me nađu.“

Belinda odmahnu glavom. „Niko vas nije zvao.“

„Nije me zvala Tereza, moja žena, ili agent Adam Hasler?“

„Niko vas nije zvao, gospodine Berk, i ne bi trebalo da im govorite da vas zovu ovamo.“

„Treba da se ponovo poslužim telefonom u vašoj sali za sastanke.“

Belinda se namršti. „Mislim da to nije pametno.“

„Zašto?“

Nije imala odgovor na to, i samo je nastavila da se mršti.

„Tereza, ja sam. Samo pokušavam da dođem do tebe. Ponovo sam bio u bolnici. Ne znam da li si zvala šerifovu kancelariju ili hotel, ali nisam dobio nikakve poruke. Još sam u Vejvard Pajnsu. Nisam uspeo da pronađem telefon ili novčanik, ali dosta mi je više ovog mesta. Pozajmicu patrolna kola iz šerifove kancelarije. Zvaću te večeras iz Bojzija. Nedostaješ mi, volim te.“

On se nagnu napred na stolici, dobi novi signal za poziv, pa zatvori oči i pokuša da ga prizove.

Broj je bio tu.

On ga okrenu, začu četiri zvona, a onda mu odgovori isti onaj glas od prošlog puta: „Tajna služba.“

„Ovde Itan Berk, zovem Adama Haslera.“

„Trenutno nije dostupan. Mogu li nekako da vam pomognem?“

„Je li to Marsi?“

„Da.“

„Da li se sećate našeg jučerašnjeg razgovora?“

„Znate, gospodine, svakodnevno imamo mnogo poziva i jednostavno ne mogu da upamti svaki...“

„Rekli ste mi da ćete doturiti agentu Hasleru poruku.“

„U vezi sa čim je to bilo?“

Itan zatvori oči, udahnu duboko. Ako je sada bude uvredio, samo će prekinuti razgovor. A ako bude čekao dok se ne vrati u Sijetl, moći će da je javno raščereči, uredi da je otpuste na licu mesta.

„Marsi, radilo se o mrtvom agentu Tajne službe u Vejvard Pajnsu, u Ajdahu.“

„Hmm. Pa, ako sam rekla da ću mu preneti poruku, onda sam svakako to i uradila.“

„Ali on mi se nije javio. Zar vam to ne izgleda čudno? Da je agent iz Haslerove područne kancelarije - ja - pronašao drugog agenta koji je ubijen, agenta koga sam došao ovamo da nađem, i sada je prošlo dvadeset četiri sata, a Hasler mi se nije čak ni javio na poziv?“

Kratka pauza, a onda: „Kako bih *ja* mogla da vam pomognem?“

„Evo kako: hoću da odmah razgovaram s agentom Haslerom.“

„O, žao mi je, ali trenutno nije slobodan. Kako bih...“

„Gde je on?“

„Nije slobodan.“

„Gde. Je. On.“

„Trenutno nije slobodan, ali sigurna sam da će vas pozvati čim bude mogao. Veoma je zatrpan poslom.“

„Ko ste vi, Marsi?“

Itan oseti da mu neko čupa slušalicu iz ruke.

Poup je tresnu po viljušci, a šerifove oči zasvrđlaše kroz Itana kao dva užarena ugljena.

„Ko ti je rekao da smeš da uđeš ovamo i koristiš moj telefon?“

„Niko, samo sam...“

„Tako je. Niko. Diži se.“

„Molim?“

„Rekoh: 'diži se'. Možeš da izađeš sam odavde, ili da te ja odvučem kroz predvorje.“

Itan polako ustade, okrenu se prema šerifu preko stola.

„Obraćate se saveznom agentu, gospodine.“

„Nisam ubeđen u to.“

„Šta to kog đavola znači?“

„Pojaviš se ovde bez lične karte, telefona, bilo čega...“

„Objasnio sam vam svoju situaciju. Da li ste otišli u Prvu aveniju broj 604, i videli telo agenta Evansa?“

„Jesam.“

„I?“

„Istraga je u toku.“

„Pozvali ste specijaliste za mesta zločina kako bi obradili...“

„Sve je to u toku.“

„Šta to uopšte znači?“

Poup je samo zurio u njega, dok je Itan razmišljao. *On je iznerviran, a ti nemaš nikakvu podršku u ovom gradu. Samo nađi kola i čisti se odavde. Zgazi ga kad se vratiš s konjicom. Ostaće bez značke i suočiti se sa krivičnom prijavom zbog ometanja savezne istrage.*

„Moram da vas zamolim za uslugu“, reče Itan pomirljivo.

„Šta?“

„Pozajmio bih jedno od vaših vozila.“

Šerif se nasmej a. „Zašto?“

„Pa, očigledno, nemam svoja posle nesreće.“

„Ovo nije *Hercov* rentakar.“

„Trebalo mi nekakvo prevozno sredstvo, Arnolde.“

„To jednostavno nije moguće.“

„Zar ovo nije *vaša* stanica, šerife? Vi možete da radite šta god poželite, zar ne?“

Šerif trepnu. „Nemam kola koja bih ti pozajmio.“ Poup krenu duž stola za sastanke. „Hajdemo, gospodine Berk.“

Poup stade kraj otvorenih vrata i sačeka na Itana.

Kad mu se Itan primakao, Poup ga uhvati za mišicu i privuče blizu, gnječeći mu biceps snažnom šakom.

„Možda ću uskoro imati neka pitanja za tebe“, reče šerif.

„U vezi sa čim?“

Poup se samo osmehnu. „Nemoj ni pomišljati na to da odeš iz grada.“

Dok je odlazio iz šerifove stanice, Itan se osvrnuo, video da ga Poup posmatra kroz šalone sale za sastanke.

Sunce je zašlo za planine.

Grad je bio tih.

Stigao je do sledeće ulice tako da je između njega i Poupove kancelarije ostao ceo blok, a onda seo na ivičnjak mirne ulice.

„Ovo nije u redu“, šapnu on i nastavi to da šapuće.

Osećao je slabost i glad.

Pokušao je da sve izloži sebi, sve što se dogodilo otkad je došao u Vejvard Pajns. Trudio se da sastavi snimak cele slike, pomišljajući da će, ukoliko bude u stanju da sve sagleda odjednom, možda sastaviti te bizarne susrete u problem koji bi se mogao rešiti. Ili makar u neki koji ima smisla. Ali što se više trudio, to je više osećao da razmišlja unutar oblaka.

Otkrovenje: ako nastavi da sedi tu, neće moći da promeni ama baš ništa.

Osovio se na noge, krenuo prema Glavnoj ulici.

Idi u hotel. Možda te tamo čeka poruka od Tereze ili Haslera.

Lažna nada. Znao je to. Neće biti nikakve poruke. Ničeg osim netrpeljivosti.

Ne silazim s uma.

Ne silazim s uma.

Izdeklamovao je svoje ime. Svoj broj socijalnog osiguranja. Svoju adresu u Sijetlu. Terezino devojačko prezime. Datum sinovljevog rođenja. Sve mu je delovalo stvarno. Kao delići informacija od kojih je bio sačinjen njegov identitet.

Uteha u imenima i brojevima.

Pažnju mu privuče zveckanje iz sledeće ulice.

Preko puta je bio prazan plac s nekoliko izletničkih stolova, dva roštilja i jamom za nabacivanje potkovice. Porodice su se okupile na proslavi - grupa žena je stajala i razgovarala pored dva crvena hladnjaka. Dva muškarca su okretala pljeskavice i viršle na roštilju, a dim se dizao u plavim viticama u

nepomični večernji vazduh. Itana zabole želudac od mirisa mesa koje se peklo, i on shvati da je još gladniji nego što je mislio.

Novi cilj: jesti.

On pređe ulicu prema zrikanju cvrčaka i škljocanju prskalica za travnjake u daljini.

Zapita se: jesu li stvarni?

Deca su se jurila po travi - vikala, smejala se, vriskala.

Šugice.

Zveckanje je poticalo od nabacivanja potkovića. Dve grupe muškaraca su stajale jedna spram druge u dve jame s peskom, a dim od cigara vio im se oko glava kao oreol koji je eksplodirao.

Itan samo što nije došao do praznog placa, pomislivši kako bi najbolje bilo da priđe ženama. Nastupi šarmantno.

Činilo se da su ovo pristojni ljudi koji žive u savršenom trenutku američkog sna.

Ispravio je sako dok je prelazio s pločnika na travu, gladeći nabore, sređujući okovratnik.

Pet žena. Jedna u ranim dvadesetim, tri između trideset i četrdeset, jedna srebrne kose, zašla u pedesete.

Ispijale su limunadu iz providnih plastičnih čaša i raspravljale o nekom komšijskom traču.

Niko ga još nije primetio.

Kada je prešao oko tri metra, dok se još trudio da smisli neki nenametljiv način da prekine njihov razgovor, jedna žena njegovih godina pogleda prema njemu i osmehnu mu se.

„Zdravo živo“, reče ona.

Imala je suknju do ispod kolena, crvene baletanke i kariranu bluzu. Kosa joj je bila kratka i staromodna, kao nešto iz sitkoma iz pedesetih.

„Ćaos“, reče Itan.

„Došli ste kao padobranac na našu malu proslavu?“

„Moram da priznam, miris ovoga što spremate na roštilju privukao me je ovamo.“

„Ja sam Nensi.“ Ona se odvoji od svoje grupe i pruži ruku.

Itan se rukova s njom.

„Itan.“

„Tek ste došli?“, upita ona.

„Stigao sam u grad pre samo nekoliko dana.“

„I kako vam se dopada naš mali zaselak?“

„Gradić vam je veoma lep. Pun dobrodošlice i topline.“

„Ooo. Možda vas ipak nahranimo.“

Ona se nasmeja.

„Ovde negde stanujete?“, upita Itan.

„Svi stanujemo u obližnjim ulicama. Komšiluk pokušava da se okuplja najmanje jednom nedeljno na roštiljijadi.“

„Kao na nekom Mejberijevom platnu.“

Žena jako porumene. „I šta onda tražite u Vejvard Pajnsu, Itane?“, upita ona.

„Došao sam kao turista.“

„Sigurno je to lepo. Ja ne mogu ni da se setim svog poslednjeg odmora.“

„Kad živite na nekom ovakvom mestu“, reče Itan i mahnu kako bi rukom obuhvatio planine, „zašto biste ikada i odlazili?“

„Da li ste za čašu limunade?“, upita Nensi. „Domaća je i izvrsna.“

„Svakako.“

Ona mu dodirnu mišicu. „Odmah se vraćam. Onda ću vas predstaviti svima.“

Dok je Nensi prilazila frižiderima, Itan baci pogled prema drugim ženama, u potrazi za prilikom da se uključi u razgovor.

Najstarija od njih - žena sasvim bele kose - nasmejala se nečemu, i kad mu je palo na pamet da je već negde čuo taj smeh, začuvala je rukom kosu dugačku do ramena iza ušiju.

Srce mu stade kad je ugledao mladež veličine novčića na njenom licu.

To je bilo nemoguće, ali...

Odgovarajuća visina.

Odgovarajuća građa.

Sada je govorila i njen glas mu je van svake sumnje bio poznat. Uzmakla je od grupe žena i pokazala na najmlađu s nestašnim osmehom na licu.

„Držim te za reč, Kristina“, rekla je.

Itan je gledao kako se ona okreće i prilazi najudaljenijoj jami za potkovice, gde je provukla prste kroz šaku visokog muškarca širokih ramena sa grivom talasaste, srebrne kose.

„Hajde, Harolde, propustićemo našu seriju.“

Pokušala je da ga odvuče odatle.

„Još jednom da bacimo“, pobuni se on.

Ona ga pusti, i dok je Itan stajao bez reči, Harold podiže potkovicu iz peska, nacilja pažljivo, pa je baci.

Potkovicica polete u luku iznad trave i obavi se oko metalnog kočića.

Haroldov tim zaklica. On se nekoliko puta dramatično nakloni i pusti da ga žena snežne kose odvuče od proslave.

Prijatelji doviknuše za njima pozdrave za laku noć.

„Itane, evo vaše limunade.“ Nensi mu ponudi čašu.

„Žao mi je, moram da idem.“

On se okrenu i vrati na ulicu.

Nensi mu doviknu: „Zar ne želite da ostanete i jedete?“

Kada je Itan skrenuo iza ćoška, stariji par je bio na sledećoj raskrsnici.

On ubrza korak.

Pratio ih je nekoliko ulica dok su išli polako, korakom dvoje ljudi koji nemaju nikakve brige na svetu, držeći se za ruke, dok su im se glasovi i smeh dizali među borove.

Skrenuli su u jednu ulicu i nestali.

Itan pritrča sledećoj raskrsnici.

Staromodne viktorijanske kuće pružale su se s obe strane ulice.

Nigde ih nije video.

Zvuk zatvaranja vrata odjeknu ulicom. On primeti kuću odakle se to čulo - zelenu sa belim obrubom. Veranda sa ljuljaškom. Treća s leve strane.

On pređe ulicu i pođe pločnikom, a onda stade ispred kuće.

Mali, savršeno zeleni travnjak. Veranda pod senkom starog borovog stabla. Na sandučetu, prezime koje nije prepoznao. Spustio je ruke na ogradu od dasaka. Bio je sumrak. Svetla tek što su počela da se pale u kućama oko njega. Poneki delić razgovora probio bi se kroz podignuti prozor.

Dolina je bila nema dok se hladila i dok su najviši vrhovi okolnih planina hvatali poslednje dnevno svetlo.

Uklonio je rezu s kapije, gurnuo je i otvorio.

Pošao starom kamenom stazom do verande.

Stepenice su zaškripale pod njegovom težinom.

Onda je stao pred ulaznim vratima.

Čuo je glasove s druge strane.

Korake.

Jedan deo njegovog bića nije želeo da pokuca.

Zalupao je zglavcima po staklu spoljnih vrata, a onda ustuknuo za korak.

Sačekao je ceo minut, ali niko se nije pojavio.

Drugi put je pokucao jače.

Približili su se koraci. Čuo je okretanje brave. Drvena vrata su se otvorila.

Taj plečati muškarac ga je gledao kroz staklo.

„Izvolite, šta želite?“

Itan je samo morao da je vidi izbliza, pod svetiljkom na verandi. Da se uveri kako to nije ona, kako nije počeo da gubi razum. Da se posveti mnoštvu drugih problema koje je imao u ovom gradu.

„Tražim Kejt.“

Za trenutak, muškarac je samo zurio u njega.

Konačno, on otvori staklena vrata.

„Ko ste vi?“

„Itan.“

„Ko ste vi?“

„Stari prijatelj.“

Muškarac stupi natrag u kuću, okrenu glavu i reče: „Draga, da li bi molim te došla načas do vrata?“

Ona mu odgovori nešto što Itan nije mogao da razabere, i muškarac reče: „Pojma nemam.”

Onda se pojavi - senka na kraju hodnika koji je vodio prema kuhinji. Prođe brzo kroz sjaj svetiljke na tavanici i zatapka bosonoga kroz dnevnu sobu do vrata.

Muškarac kroči unutra i ona stade na njegovo mesto.

Itan se zagleda u nju kroz staklena vrata.

On zatvori oči i ponovo ih otvori. Još je stajao na toj verandi, a ona je - nemoguće - bila iza stakla.

Ona reče: „Da?”

Te oči.

Van svake sumnje.

„Kejt?”

„Da?”

„Hjyson?”

„To mi je bilo devojčko prezime.”

„O bože moj.”

„Izvinite... da li vas ja to poznajem?”

Itan nije mogao da odvoji pogled od nje.

„Ja sam to”, reče on. „Itan. Došao sam da te nađem, Kejt.”

„Mislim da ste me zamenili s nekim drugim.”

„Prepoznao bih te bilo gde. U svakoj dobi.”

Ona pogleda preko ramena, reče: „U redu je, Čarlse. Odmah ću.”

Kejt otvori vrata, stupi na otirač pred njima. Imala je na sebi pantalone krem boje i bledoplavi top.

Burmu na prstu.

Mirisala je na Kejt.

Ali bila je stara.

„Šta se dešava?” upita Itan.

Ona ga uze za ruku i povede do ljuljaške na kraju verande.

Sedoše tamo.

Njena kuća je stajala na maloj uzvisini s pogledom na dolinu, grad. Sada su kućna svetla bila posvuda, a pojavile su se i tri zvezde.

Cvrčak, ili snimak cvrčka, zacvrčao je u nekom žbunu.

„Kejt...”

Ona spusti ruku na njegovu nogu i stisnu, pa se nagnu blizu.

„Posmatraju nas.”

„Ko?”

„Ššššš.” Ona pokaza prema tavanici, podiže malo prst, šapnu: „I slušaju.”

„Šta se to dogodilo s tobom?” upita Itan.

„Zar ti ne izgledam i dalje lepo?” Taj sarkastični, zajedljivi ton je bio karakterističan za Kejt. Nakratko je zurila u svoje krilo, a kada je ponovo

podigla pogled, oči su joj bile vlažne. „Kad stojim pred ogledalom noću i češljam se, i dalje mislim o tvojim rukama na mom telu. Ono više nije kao nekada.“

„Koliko ti je godina, Kejt?“ .

„Više ne znam. Teško je ispratiti to.“

„Došao sam u potragu za tobom pre četiri dana. Izgubili su kontakt s tobom i Evansom i poslali me ovamo da vas nađem. Evans je mrtav.“ Ta tvrdnja kao da nije izazvala bogzna kakvu reakciju u njoj. „Šta ste ti i Bil radili ovde?“

Ona samo odmahnu glavom.

„Šta se to ovde dešava, Kejt?“

„Ne znam.“

„Ali živiš ovde.“

„Da.“

„Koliko već dugo?“

„Godinama.“

„To nije moguće.“ Itan ustade, dok su mu se misli rojile u glavi.

„Nemam odgovore za tebe, Itane.“

„Trebam ti telefon, auto, pištolj ako ga imaš,“

„Ne mogu, Itane.“ Ona ustade. „Trebam da ideš.“

„Kejt...“

„Iz ovih stopa.“

On je uhvati za ruke. „To si bila ti kad sam sinoć izgubio svest na ulici.“ On se zagleda odozgo u njeno lice - sa borama od smeha, boricama oko očiju, i dalje tako lepo. „Da li znaš šta mi se dešava?“

„Prestani.“ Ona pokuša da se odmakne od njega.

„U nevolji sam“, reče on.

„Znam.“

„Reci mi šta...“

„Itane, sada dovodiš *moj* život u opasnost. I Haroldov.“

„Od koga?“

Ona se ote od njega i pođe prema vratima. Kada je stigla tamo, osvrnula se i na trenutak, dok je stajala van svetla, moglo joj je ponovo biti trideset šest godina.

„Mogao bi da budeš srećan, Itane.“

„Šta pričaš ti to?“

„Mogao bi ovde fenomenalno da živiš.“

„Kejt.“

Ona otvori vrata, kroči unutra.

„Kejt.“

„Šta je?“

„Jesam li ja to lud?“

„Ne“, reče ona. „Ni najmanje.“

Vrata se zatvoriše za njom, a onda on začu namicanje reze. Priđe vratima i zagleda se u svoj odraz u staklu, očekujući pomalo da ugleda tamo šezdesetogodišnjaka, ali bio je nepromenjen.

Više nije bio gladan.

Nije bio umoran.

Dok je silazio niz stepenice i išao kamenom stazom ka pločniku, osećao je samo stezanje u grudima, poznati osećaj koji ga je obuzimao neposredno pre misije - dok je išao prema helikopteru i gledao kako zemaljska posada utovaruje mitraljez getling kalibra pedeset i rakete vazduh-zemlja tipa helfajer.

Strah.

* * *

Itan je ugledao kola tek u sledećoj ulici - bjuik lesejber iz osamdesetih, vetrobrana prekrivenog sasušenim borovim iglicama, na gumama koje bi valjalo dopumpati.

Vrata su bila zaključana.

Itan se prikrađe verandi najbliže kuće i podiže kamenog anđela ispod prozora. Kroz tanke zavese je video unutra nekog malog dečaka, koji je sedeo za pijaninom i svirao neku divnu melodiju, a tonovi su dopirali do verande kroz prozor odignut desetak centimetara od praga.

Kraj njega je sedela neka žena i okretala stranice sa notama.

Iako visok samo petnaest centimetara, anđeo je bio od punog betona, težak gotovo petnaest kilograma.

Itan ga odvuče natrag na ulicu.

Jednostavno nije bilo načina da ovo uradi tiho.

Zamahnuo je prema prozoru iza sedišta vozača i anđeo ga je lako probio. Otključao je vrata, otvorio ih, uzverao se preko razbijenog stakla, preko sedišta, za volan. Anđeo je od udarca ostao bez glave, i Itan ju je dograbio sa zadnjeg sedišta.

Dva udarca su bila dovoljna da rascepi plastičnu oblogu ispod stuba volana i ogoli cilindar za paljenje.

Svetio u kolima je bilo slabo.

Radio je samo na opip, cimajući prstima žice za struju i starter.

U kući je klavir prestao da svira. On pogleda prema verandi i vide da tamo sada dve siluete stoje iza zavese.

Itan izvadi perorez iz sakoa, otvori najveće sečivo i iseče dve bele žice koje su kolima davale struju. Onda ukloni plastičnu oblogu s krajeva i uvi ih zajedno.

Kontrolna tabla se osvetli.

Prednja vrata kuće se otvoriše i on pronađe tamniju žicu startera.

Dečakov glas: „Vidi prozor kola.“

Itan skinu malo plastike s kraja žice startera, otkrivši bakarne niti.

Žena reče: „Sačekaj ovde, Eliote.“

Molim te, molim te, molim te.

Itan dodirnu žicu startera žicom za struju, a plava iskra zapucketa u mraku.

Motor kašljucnu.

Žena je išla prema njemu kroz dvorište.

„Hajde“, reče Itan.

On dodirnu ponovo žice i motor se okrenu.

Jednom.

Dvaput.

Tri puta.

Četvrti put, uhvati i živnu.

On dade gas, ubaci menjač u brzinu i uključi farove dok je žena prilazila desnim prednjim vratima i vikala kroz staklo.

Itan se stušiti ulicom.

Na prvoj raskrsnici skrenu levo i popusti pedalu za gas, smanjivši brzinu na razumnu - tako da ne privuče pažnju, kao neko ko je krenuo u malu večernju vožnju.

Merač je pokazivao da je rezervoar do četvrtine pun. Lampica za rezervu još nije bila upaljena. Nema problema. Bilo je dovoljno goriva da umakne iz Vejvard Pajnsa. Kad prođe prevoj, šezdesetak kilometara na jugu je varoš s jednim semaforom. Loumen, Ajdaho. Na samom drumu. Stali su tamo da natoče benzin kada su izlazili. Još je video Stalingsa kraj pumpe dok je punio rezervoar u svom crnom odelu. Itan je prišao ivici praznog drumu, zagledao se u napuštene zgrade preko puta - krčmu zakovanih prekrivenih prozora i prodavnicu mešovite robe, jedan restoran, još živ ali jedva, s mirisom masti u dimu koji je curkao kroz otvor na krovu.

Sa tog mesta je pozvao Terezu iako je domet bio slab.

Jedva se sećao njihovog razgovora. Misli su mu bile drugde.

Poslednji put kada je razgovarao sa svojom ženom.

Nadao se da joj je rekao da je voli.

Kočnice su zacvilele kada je zaustavio bjuik, dok je signal za levo skretanje i dalje kuckao. Osim šačice ljudi na pločnicima, centar je bio mrtav, a Glavna ulica prazna dokle god mu je pogled dopirao.

Itan izađe na put skrenuvši blago ulevo, pa polako ubrza prema jugu.

Prođe kraj paba, hotela, kafića.

Sedam ulica dalje, pored bolnice.

Nije bilo predgrađa.

Zgrade su jednostavno prestale.

Ubrzao je.

Bože, tako mu je prijalo što ide, što konačno odlazi, fizički je osetio kako mu se težina diže s ramena sa svakim okretajem radilice. Mogao je ovo da uradi pre dva dana.

Ovde nije bilo nikakvog traga naseljima, put se pružao pravo kroz borovu šumu toliko ogromnu da je mogla biti praiskonska.

Vazduh koji je navirao u kola bio je hladan, mirisan.

Izmaglica je lebdela među stablima, a mestimično i na drumu.

Farovi su plamteli kroz nju, vidljivost je opadala.

Upalila se lampica rezerve.

Sranje.

Put koji je vodio južno od grada bio je na strmom i vijugavom usponu sa oko kilometar do prevoja, i svakog časa će početi uspon. Utrošiće mu ono malo benzina koliko mu je preostalo. Trebalo bi da se sada vrati, krene u grad i iz nekog vozila pretoči dovoljno da bude siguran da će stići u Loumen.

Itan nagazi na kočnicu zbog dugačke, oštre krivine.

Magla je bila gusta kao čorba usred krivine, zaslepljujuće bela u dugim svetlima. Itan uspori što je više mogao, upravljajući se samo izbledelom duplom žutom linijom.

Put se ispravio, izbio iz magle, iz drveća.

U daljini: bilbord.

Još nekih dvesta metara od njega, mogao je da razabere samo četiri naslikane figure koje stoje i drže se podruku.

Široki osmesi i beli zubi.

Dečak u šortsu i prugastoj majici.

Majka i kćerka u haljinama.

Otac u odelu, sa šeširom na glavi, maše.

Štampanim slovima, ispod savršene nasmejane porodice:

DOBRO DOŠLI U VEJVARD PAJNS
GDE JE RAJ DOM

Itan ubrza kraj znaka, drumom koji se pružao kraj ograde od brvana, dok su svetla farova prelazila preko pašnjaka i stada krava.

Svetla u daljini.

Pašnjak ostade za njim.

Ubrzo, ponovo je prolazio kraj kuća.

Put se proširio, dupla puna žuta linija je nestala.

Skretao je u Prvu aveniju.

Ponovo je bio u gradu.

Itan se zaustavi kraj ivičnjaka, zagleda kroz vetrobran, pokušavajući da suzbije paniku u sebi. Postojalo je neko jednostavno objašnjenje: promašio je skretanje prema prevoju. Prošišao kraj njega u toj gustoj magli.

Okrenuo je brzo kola i stuštio se natrag drumom, tako da je vozio brzinom od sto na sat kad je stigao do pašnjaka.

Ponovo u magli među visokim borovima, tragao je za znakom, nekim tragom mesta gde je drum skretao prema prevoju, ali nije bilo ničega.

Na najoštrijem delu krivine, zaustavio se sa strane i ubacio menjač u ler.

Ostavio je motor da radi, i izašao u noć.

Prešao je na drugu stranu i pošao kraj bankine.

Posle tridesetak metara, magla je bila dovoljno gusta da potpuno sakrije kola. Čuo je i dalje zvuk motora, ali to je bilo sve tiše sa svakim korakom.

Išao je oko dvesta metara pre nego što je stao.

Izašao je s druge strane krivine, gde se put ponovo ispravljao i vraćao u grad.

Tutnjava motora kola potpuno je zamrla.

Nije bilo vetra, i šuma je stajala visoka i nema.

Izmaglica je lebdela na sve strane oko njega i kao da je bila nabijena elektricitetom, ali on je znao da je to zujanje samo neki mikroskopski zvuk u njemu, u *njegovoj* glavi, primetan jedino u potpunom odsustvu zvuka.

Nemoguće.

Put nije trebalo tu da skreće.

Trebalo je da se pruža kroz ove borove još nepun kilometar, a zatim u nizu lakat-krivina da počne da se penje uz planinu prema jugu.

Oprezno je stupio sa bankine među drveće.

Zemlja u šumi prekrivena četinama bila je kao jastuk pod njegovim nogama.

Vazduh vlažan i hladan.

To drveće... nikad nije video toliko visoke borove, a s obzirom na to da nisu imali neku naročitu konkurenciju u niskom rastinju, bilo mu je lako da se kreće između masivnih stabala - šuma sa prostorom za disanje. Mogao bi čovek za tili čas da se izgubi u njoj.

Izašao je iz izmaglice i sada, kad je podigao pogled, ugledao je ledene tačke zvezdane svetlosti kroz krošnje drveća.

Još pedesetak metara, i tu je stao. Sada bi trebalo da se vrati. Svakako su postojali i drugi putevi koji su vodili iz grada, a on je već osećao da ga obuzima dezorijentisanost. On baci pogled preko ramena, pomisli da je uočio generalno pravac kojim je došao do tog mesta, ali nije mogao da bude siguran. Sve mu je izgledalo isto.

Iz šume pred njim: vrisak.

On se sasvim umiri.

Lupanje njegovog srca i ništa drugo.

Bio je to vrisak prestravljenog ljudskog bića. Kao hijena ili neka demonka. Kojoti kad polude. Mitski poklič pobune. Visok i tanak. Krhak. Grozan. I na nekom nivou, zujeći pod površinom poput zakopanih električnih kablova,

bila je mutna spoznaja da to nije prvi put da ga je čuo.

Ponovo, vrisak.

Bliže.

Zvono za uzbunu oglasi mu se među očima, u dnu stomaka: odlazi odavde smesta. Ne razmišljaj o tome. Samo. Idi.

Onda je potrčao između drveća, zadihavši se već posle dvadeset koraka, natrag u izmaglicu i hladnoću.

Ispred njega, zemlja se uzdizala i on se uzverao na rukama i kolenima sve dok se nije isteturio natrag na drum. I pored hladnoće, preznojavao se, a so ga je pekla u vlažnim očima. Potrčao je duž duple žute linije, natrag kroz krivinu, sve dok nije u daljini ugledao dva cilindra svetla koji su prosecali izmaglicu.

Usporio je u hod, i preko zvukova svog naprezanja začuo rad motora ukradenih kola u leri.

Stigao je do njih, otvorio vrata vozača. Seo za volan, spustio nogu na kočnicu i posegnuo za menjačem, u očajničkoj želji da ode odatle.

Uhvatio je pokret krajičkom levog oka - senku u retrovizoru sa strane. Pogled mu pređe na retrovizor iznad kontrolne table i u crvenom sjaju svetala kočnica, on vide ono što je propustio - patrolna kola parkirana deset metara iza njegovog zadnjeg branika, taman toliko da budu potpuno nevidljiva u izmaglici.

Kada je ponovo pogledao kroz prozor na strani vozača, zapiljio se u cev sačmarice, samo nekoliko centimetara od njega. Unutra se vnu svetlost baterijske lampe, obasjavši unutrašnjost kola oštrim bleskom koji se odbijao od hroma i stakla.

„Mora da si potpuno sišao s uma.“

Šerif Poup.

Razdražena hrapavost njegovog glasa bila je donekle prigušena kroz staklo.

Itanu je ruka i dalje bila na menjaču, i zapitao se šta bi bilo kad bi ga gurnuo u brzinu i nagazio na gas - da li bi Poup pucao u njega? S ove udaljenosti, i sa sačmom dvanaesticom, otkinuo bi mu glavu.

„Samo polako“, reče Poup, „stavi obe šake na volan i desnom rukom ugasi motor.“

Itan reče kroz staklo: „Znaš dobro ko sam, i bolje ti je da se ne mešaš. Odlazim iz ovog grada.“

„Đavola odlaziš.“

„Ja sam agent vlade Sjedinjenih Država sa punim...“

„Ne, ti si lik bez lične karte, bez značke, koji je upravo ukrao kola i koji je možda ubio saveznog agenta.“

„Šta ti to pričaš?“

„Burazeru, neću da ti ponavljam.“

Nešto natera Itana da poslušša, šapnu mu da bi ovaj čovek mogao da bude opasan. Možda i smrtonosan.

„U redu“, reče Itan. „Daj mi samo sekund. Kola su upaljene na žice. Moram da ih razdvojim kako bih ugasio motor.“

Itan upali svetlo kabine, zavuče ruke ispod stuba volana, razmaknu žice.

Svetla zamreše.

Motor se ugasi.

Ništa osim bleštavila Poupove baterijske lampe.

„Napolje!“

Itan pronade ručicu, i otvori vrata tek kada je nabio rame u njih. Stupi napolje. Izmaglica je strujala kroz snop svetlosti iz lampe. Poup je bio ljutita senka iza lampe i sačmarice, očiju skrivenih ispod ruba njegovog stetsona.

Itan oseti miris ulja za oružje i pomisli da je Poup predan brižljivom održavanju svog arsenala.

„Sećaš se kad sam ti rekao da ne odlaziš iz grada?“ zareža Poup.

Itan bi mu odgovorio, ali snop svetla pade na zemlju, a Itan shvati delić sekunde pre udarca da je senka koja se kreće prema njegovoj glavi kundak sačmarice.

Itanovo levo oko je bilo zatvoreno od udarca - osećao je da je vruće i pulsiralo mu je. Kroz desno oko video je sobu za isleđivanje. Klaustrofobična i sterilna. Beli zidovi od peščanih blokova. Betonski pod. Go drveni sto, sa čije je druge strane sedeo Poup, bez stetsona i jakne, podvrnutih rukava zelene košulje tako da mu se vide podlaktice - debele, pegave i čvornovate od mišića.

Itan obrisa sveži trag krvi koja mu se slivala niz lice i navirala iz posekotine iznad njegove leve obrve.

On se zagleda u pod. „Mogu li dobiti peškir, moliću lepo?“

„Ne. Možeš da sediš tu, krvariš i odgovoriš mi na pitanje.“

„Kasnije, kad sve ovo bude gotovo, i kad budeš izašao iz zatvora, pozvaću te kod mene kući da vidiš svoju značku. Biće iza stakla, uramljena, i visiće iznad mog kamina.“

To izazva širok osmeh. „Misliš, a?“

„Napao si saveznog agenta. To ti je kraj karijere.“

„Reci mi ponovo, Itane, kako si tačno saznao za leš u broju šeststo četiri? I da mi nisi ponovo srao o šankerici koja iščezava.“

„O čemu ti to govoriš?“

„O istini.“

„Istina je ono što sam ti rekao.“

„Stvarno? Baš si rešio da se držiš toga? Jer ja sam bio u pabu.“ Poup zalupka prstima po stolu. „Oni uopšte nemaju šankericu u osoblju, i niko te tako nije video pre četiri noći.“

„Neko laže.“

„Zato se pitam... zbog čega si ti *stvarno* došao u Vejvard Pajns?“

„Rekao sam ti.“

„Zbog“ - navodnici u vazduhu - „istrage?“

Itan udahnu duboko, oseti kako bes čangrlja u njegovim grudima kao pesak u lobanji izbeljenoj od sunca. Glava ga je ponovo ubijala, i znao je da je to delom zahvaljujući povredi na licu koju mu je naneo Poup. Ali bilo je to istovremeno ono staro, poznato bubnjanje u potiljku koje ga je mučilo otkad se probudio kraj reke, ne znajući ko je niti gde se nalazi. A bilo je tu još nečega - zabrinjavajućeg utiska već viđenog kojim je ovo isleđivanje bilo okruženo.

„Nešto nije u redu s ovim mestom“, reče Itan, dok se emocija sakupljala nalik na crne oblake u njegovim grudima - akumuliranje četvorodnevnog bola, zbunjenosti i izolacije. „Večeras sam video svoju staru partnerku.“

„Koga?“

„Kejt Hjusun. Već sam ti pričao o njoj. Samo što je bila starija. Najmanje dvadeset godina starija nego što bi trebalo da bude. Kako je to moguće? Kaži mi.“

„Nije.“

„I kako to da ne mogu da stupim u kontakt ni sa kim napolju? Kako to da nema druma koji vodi van grada? Je li ovo nekakav eksperiment?“

„Naravno da ima druma koji vodi van grada. Imaš li predstavu o tome koliko je ludo to što govoriš?“

„Nešto nije u redu s ovim mestom.“

„Ne, nešto nije u redu s tobom. Imam ja jednu ideju.“

„Šta to?“

„Da ja tebi lepo dam list hartije. Da ti dam malo vremena da zapišeš sve što hoćeš da mi kažeš. Možda ti dam jedan sat za to.“

Itan oseti jezu od te ponude.

Poup nastavi: „Ili bi možda na moja pitanja brže odgovarao kad bih imao crnu kapuljaču na glavi? Ili da te okačim za ručne zglobove i malo seckam. Voliš li da te seku, Itane?“ Poup zavuče ruku u džep i dobaci Itanu nešto preko stola.

Itan reče: „Kod tebe je bio?“ On uze novčanik, otvori ga - ovlašćenja Tajne službe u plastičnoj futroli, ali ne njegova.

Značka je bila izdata na Vilijama V. Evansa.

„Gde je moja?“, upita Itan.

„Da. Gde. Vilijam Evans. Specijalni agent. Tajna služba. Područna kancelarija Bojzi. Opet, otkud si znao da je to on u napuštenoj kući?“

„Rekao sam ti. Poslali su me da pronađem njega i Kejt Hjusun.“

„O, da, tako je. Stalno to zaboravljam. Uzgred, zvao sam tvog agenta Haslera u Sijetl. On nikad nije čuo za tebe.“

Itan obrisa još krvi s lica i nagnu se napred na stolici.

„Ne znam šta to pokušavaš da uradiš, kakvu igru...“

„Moja teorija je da je agent Evans bio tebi na tragu i konačno te našao ovde, u Vejvard Pajnsu. Zato si ga ubio i oteo njegovog partnera, agenta Stalingsa, u nameri da pobegneš iz grada njihovim kolima. Samo što si ispao baksuz prilikom odlaska i doživeo sudar. Stalings gine, a ti prođeš s jakim udarcem u glavu. Možda te je to izbacilo iz koloseka, pa si po buđenju počeo da veruješ da si *ti* taj agent Tajne službe.“

„Ja znam ko sam.“

„Stvarno? Nije ti čudno to što niko ne može da ti pronade lična dokumenta?“

„Da, zato što se ona namerno...“

„Ma da, svi smo mi umešani u neku veliku zaveru.“ Poup se nasmeja. „Jesi li ikad pomislio kako možda niko ne može da pronade značku Itana Berka zato što ona ne postoji? Zato što *ti* ne postojiš?“

„Pa ti si lud.“

„Mislim da malo projektuješ, ortak. Ti si ubio agenta Evansa, zar ne...“

„Ne.“

„...ti bolesni manijače i psihopato. Čime si ga to nasmrt premlatio?“

„Jebi se.“

„Gde je oružje kojim si počinio ubistvo, Itane?“

„Jebi se.“

Itan je osećao kako srdžba eksplodira u njemu. Čisti zapaljivi bes.

„Vidiš“, reče Poup, „ne znam jesi li samo đavolski dobar lažov ili stvarno veruješ u tu komplikovanu laž koju si smislio.“

Itan ustade.

Zanese se na nogama.

Duboki cvet mučnine raširi mu se u dnu stomaka.

Krv mu brižnu niz lice, zakapa mu s brade u malu lokvu na betonu.

„Idem“, reče Itan, pokazavši na vrata iza šerifa. „Otvoraj to.“

Poup se i ne pomeri. Reče: „Sedi nazad pre nego što stvarno nastradaš.“ Reče to sa samopouzdanjem čoveka koji je mnogo puta uradio ono čime je pretio, i koji će to rado ponoviti.

Itan kroči oko stola i prođe kraj šerifa prema vratima.

Cimnu kvaku.

Zaključano.

„Sedi dole, pizda ti materina. Nismo ni počeli.“

„Otvoraj vrata.“

Poup se polako osovi na noge, okrenu i unese Itanu u lice. Sada je bio dovoljno blizu da mu oseti miris kafe u dahu. Vidi mrlje na zubima. Bio je deset centimetara viši i možda šesnaest-sedamnaest kilograma teži od Itana.

„Misliš da ne mogu da te *nateram* da sedneš, Itane? Da nisam sposoban za nešto takvo?“

„Ovo je nezakonito zadržavanje.“

Poup se osmehnu. „Ne razmišljaš pravilno, dečko. U ovoj sobi nema ni zakona ni vlade. Tu smo samo ti i ja. Ja sam jedini autoritet u tvom malom svetu, čije granice čine ovi zidovi. Mogao bih ovog trenutka da te ubijem ako bih to pozeleo.“

Itan pusti da mu se opuste čvorovi od napetosti u ramenima, podigavši obe ruke, otvorenih dlanova, u gestu koji bi, kako se nadao, Poup mogao da pogrešno protumači kao znak popuštanja i poraza.

On zabaci glavu, spusti bradu, reče: „Dobro, u pravu si. Treba da nastavimo da razgo...“

...i odskoči od jastučića tabana kao da su na oprugama, zabivši čeonu kost pravo u Poupov nos.

Hrskavica zakrcka i Itan oseti kako krv kulja u njegovu kosu dok je hvatao Poup za butine nalik na daske od kedrovine, podizao nogama, tako da se šerif upinjao da zahvati Itanov vrat između mišice i podlaktice, ali prekasno.

Potpeticice Poupovih čizama okliznuše se pod njim, masne od krvi koja je nakapala po podu, i Itan oseti kako se znatna težina tog čoveka podiže u vazduh.

On mu zabi rame u stomak i snažno ga tresnu o beton.

Iz Poupovih pluća izlete vazduh u eksploziji, a Itan sede, opkoračivši šerifa dok je zabacivao desnu ruku kako bi ga udario bridom dlana.

Poup izvi kukove i zari Itanovo lice u nogu drvenog stola sa dovoljno snage da mu rascepi obraz.

Itan pokuša da se uspravi usred čestica izluđujuće bolnog sjaja koje su mu blesnule pred očima, ali dok se oslanjao o noge i upinjao da ustane, on shvati da se osovio sekund prekasno.

Itan bi možda i blokirao snažan udarac pesnicom da mu je sve bilo čisto u glavi, da su mu refleksi bili kao obično, ali u ovom stanju, reagovao je upola sporije.

Snaga udarca nagna Itanovu glavu da se zanese dovoljno da on oseti pucketanje u vratnom pršljenju.

Bio je omamljen i opružen na površini tog drvenog stola, zagledan uvis kroz zdravo oko u šerifa koji je manijački zamahivao da mu zada novi udarac, sa slomljenim nosom nalik na pečurku nekakve facijalne eksplozije.

Itan podiže ruke ne bi li zaštitio lice, ali šerifova pesnica lako se probi kroz njegove šake i mlatnu Itana po nosu.

Suze Itanu pokuljaše iz očiju, usta mu se ispuniše krvlju.

„Ko si ti?“, zaurla šerif.

Itan nije mogao da odgovori sve i da je hteo, dok mu je svest klizila, a ono što je mogao da vidi od sobe za isleđivanje počelo je da se vrti, meša sa slikama jedne druge...

Ponovo je u toj sobi smeđih zidova sa zemljanim podom u golanskoj faveli, gleda kako se gola sijalica ljulja iznad njegove glave dok Ašif zuri u njega kroz kapuljaču od crne tkanine koja otkriva samo dva smeđa, zlobna oka i usta puna zuba u osmehu, previše belih i savršenih da bi bili proizvod neke tamo bliskoistočne kenjare četvrtog sveta.

Itan visi okačen ručnim zglobovima o lanac zašrafljen za tavanicu, nogu dovoljno blizu poda da olakšaju pritisak koji mu uništava cirkulaciju izdizanjem na nožne prste. Ali on može to da izdrži samo nekoliko sekundi uzastopno pre nego što mu članci popuste pod težinom. Kad mu se konačno budu polomili, on više neće moći da spreči gubitak dotoka krvi u šake.

Ašif stoji na nekoliko centimetara od Itanovog lica, nosevi im se gotovo dodiruju.

„Da probamo pitanjem na koje bez problema možeš da odgovoriš, pilote Itane Berk... iz kog si kraja Amerike?“, pita taj čovek na izvrsnom engleskom sa prizvukom britanskog naglaska.

„Iz Vašingtona.“

„Vaše prestonice?“

„Ne, države.“

„Ah. Imaš li dece?“

„Ne.“

„Ali jesi oženjen?“

„Da.“

„Kako ti se žena zove?“

Itan ne odgovara, samo se priprema za novi udarac.

Ašif se osmehnu. „Opusti se. Zasada više neće biti udaraca. Da li ti je poznata izreka 'smrt od hiljadu posekotina'?“ Ašif podiže brijač koji blesnu ispod sijalice. „Potiče od kineskog metoda pogubljenja, ukinutog hiljadu devetsto pete, po imenu lingči, a prevodi se i kao 'sporo seckanje' ili 'dugotrajna smrt'?“

Ašif pokaza prema aktovki koja leži otvorena na obližnjem stolu, obloženoj tvrdim crnim sunderom na kom leži zastrašujuća zbirka sečiva koju je Itan pokušavao da prenebregava protekla dva sata.

Poup ponovo udari Itana, i zajedno sa mirisom njegove sopstvene krvi, taj udarac prizva iz sećanja i miris stare, ukvarene krvi na podu te mučionice u Faludži...

„Sada će te odvesti u sobu, daće ti olovku i parče papira, i sat vremena. Ti znaš šta hoću“, kaže Ašif.

„Ne znam.“

Ašif udari Itana u stomak.

Poup udari Itana u lice.

„Dosadilo mi je da te bijem. Ti znaš šta želim. Zar uopšte možeš da ne znaš? Pitao sam te već dvadeset puta. Reci mi da znaš. Samo mi to reci.“

„Ko si ti?“, dreknu Poup.

„Znam“, zabrekta Itan.

„Sat vremena, i ako ne budem zadovoljan onim što napišeš, umrećeš od lingčija.“

Ašif vadi polaroid iz svoje crne dišdaše.

Itan zatvori oči, ali ih ponovo otvori kad Ašif reče: „Gledaj ovamo da ti ne odsečem očne kapke.“

To je fotografija muškarca u istoj ovoj sobi, takođe visi okačen o ručne zglobove.

Amerikanac. Verovatno vojnik, mada on to ne može sa sigurnošću da zna.

Posle tri meseca borbi, Itan još nije video sakaćenje koje bi se približilo ovome.

„Tvoj zemljak je na ovoj fotografiji živ“, kaže njegov mučitelj, i prizvuk ponosa uvlači mu se u glas.

Itan pokušava da razmakne kapke kako bi video Poup. Oseti da je na ivici gubitka svesti, i želi to kako da bi sebi olakšao trenutni bol tako i da bi blokirao savršenu sliku Ašifa i te sobe za mučenje koju je njegov um prizvao iz sećanja.

„Sledeći koji bude visio s ove tavanice videće sličan Polaroid s tobom“, kaže Ašif. „Da li razumeš? Imam tvoje ime. Isto tako imam i veb-sajt. Postaviću slike onoga što ti radim kako bi to video ceo svet. Možda ih vidi i tvoja žena. Napiši sve što hoću da znam, a što si dosad krio.“

„Ko si ti?“, upita Poup.

Itan pusti da mu ruke padnu u stranu.

„Ko si ti?“

Više nije ni pokušavao da se brani i mislio je: Jedan deo mog bića nikada nije otišao iz te sobe u Faludži koja je smrdela na užeglu krv.

Želeo je da mu Poup zada konačni udarac koji će ga milosrdno onesvestiti, ubiti stara sećanja, ubiti sadašnju agoniju.

Dve sekunde kasnije, usledio je - udarac u njegovu bradu koji je doneo sa sobom eksploziju vrelog svetla nalik na blesak blica.

Šesto poglavlje

Mašina za sudove je bila puna i stenjala je dok je prolazila kroz ciklus pranja, a Tereza je, već odavno u stanju potpune iscrpljenosti, stajala kraj sudopere i brisala poslednju posudu zajelo. Vratila ju je u ormarić, okačila krpu o vrata frižidera i upalila svetlo.

Dok je prolazila mračnom dnevnom sobom prema stepeništu, osetila je da je obuzima nešto mnogo gore od emocionalnih potresa posle ovog dugog, dugog dana.

Gutala ju je praznina.

Za nekoliko kratkih sati, izaći će sunce i u mnogo čemu biće to prvo jutro ostatka njenog života bez njega. Ovaj protekli dan sveo se na poslednje zbogom, na prikupljanje ono malo mira koji je mogla da pronađe u svetu bez Itana. Njihovi prijatelji su ga žalili, svakako će im stalno nedostajati, ali oni su mogli da krenu dalje - već su kretali dalje - i bilo je neizbežno da ga zaborave.

Nije mogla da se otrese osećaja da će od sutra ostati sama.

U svojoj žalosti.

Svojoj ljubavi.

Svom gubitku.

Bilo je nečeg tako razornog u pomisli da će morati da stane u podnožju stepenica, stavi ruku na ogradu i zadrži dah.

Kucanje je trže, ubrza joj lupanje srca.

Tereza se okrenu i zagleda u vrata, pomislivši da joj se samo učinilo da je čula taj zvuk.

Bilo je deset do pet ujutro.

Šta je uopšte neko mogao da traži...?

Ponovo kucanje. Snažnije nego prvi put.

Ona pređe bosonoga kroz predsoblje i prope se na prste da pogleda kroz špijunku.

Pod svetlom lampe na verandi ugledala je muškarca koji je tamo stajao pod kišobranom.

Bio je nizak. Potpuno ćelav. Lice mu je bilo bezizražajna senka pod nadstrešnicom s koje je kapalo. Imao je na sebi crno odelo zbog kog joj nešto zape u grudima - savezni agent sa vestima o Itanu? Zar je mogao da postoji

neki drugi razlog da joj neko pokuca na ulazna vrata u ovaj sat?

Ali kravata je bila potpuno neprikladna.

Sa plavim i žutim prugama - previše moderno i razmetljivo za jednog federalca.

Gledala je kroz špijunku kako muškarac pruža ruku i ponovo kuca.

„Gospođo Berk“, reče on. „Znam da vas ne budim. Video sam vas pre nekoliko minuta kraj sudopere u kuhinji.“

„Šta želite?“, reče ona kroz vrata.

„Moram da razgovaram sa vama.“

„O čemu?“

„O vašem mužu.“

Ona zatvori oči, pa ih ponovo otvori.

Muškarac je i dalje bio tamo, a ona je sada bila potpuno budna.

„Šta je s njim?“, upita ona.

„Bilo bi jednostavnije ako bismo lepo seli i razgovarali licem u lice.“

„Mrkli je mrak, a ja nemam pojma ko ste vi. Nema šanse da vas pustim u kuću.“

„Poželećete da čujete ono što imam da vam kažem.“

„Recite mi kroz vrata.“

„Ne mogu to da uradim.“

„Onda se vratite ujutro. Tada ću razgovarati sa vama.“

„Ako odem, gospođo Berk, više me nikada nećete videti, i verujte mi, bila bi to tragedija za vas i za Bena. Kunem vam se... nemam nameru da vam bilo kako naudim.“

„Odlazite sa mog imanja da ne bih pozvala policiju.“

Muškarac zavuče ruku pod sako i izvadi polaroid.

Kada ga je prineo špijunki, Tereza oseti kako se nešto lomi u njoj.

Na snimku je Itan ležao na operacionom stolu, nag pod kliničkim, plavim svetlom. Činilo se da mu je leva strana lica tamnomodra, i nije mogla da ustanovi je li živ ili mrtav. Pre nego što je uopšte bila svesna šta radi, ruka joj je posegnula za lancem i okrenula rezu.

Tereza otvori vrata dok je muškarac zatvarao kišobran i naslanjao ga na ciglu. Iza njega, kiša je padala i stvarala pozadinski beli šum za usnuli grad. Mercedes sprinter tamne boje bio je parkiran nekoliko kuća dalje. Nije ga ranije viđala u svojoj ulici. Upitala se je li kombi njegov.

„Dejvid Pilčer“, reče muškarac i pruži ruku.

„Šta ste mu to uradili?“ upita Tereza, ne prihvativši rukovanje. „Je li mrtav?“

„Smem li da uđem?“

Ona uzmaknu dok je Pilčer prelazio preko praga, a crne zumbane cipele na pertlanje presijavale su mu se od kišnih kapi.

„Mogu da se izujem“, reče on i pokaza na cipele.

„Pustite sad to.“

Ona ga odvede u dnevnu sobu pa sedošje jedno preko puta drugog, Tereza na kauč, Pilčer na drvenu stolicu uspravnog naslona koju mu je dovukla od trpezarijskog stola.

„Večeras ste ovde priredili prijem?“ upita on.

„U slavu života mog muža.“

„Zvuči baš lepo.“

Najednom se osećala veoma umorno, a sijalica iznad njene glave bila je gotovo nepodnošljivo sjajna za njene mrežnjače.

„Zbog čega vi imate sliku mog muža, gospodine Pilčeru?“

„To nije važno.“

„Meni jeste.“

„Šta ako bih vam rekao da vam je muž živ?“

Tereza deset sekundi nije udahnula vazduh.

Čuo se zvuk iz mašine za sudove, dobovanje kiše po krovu, lupanje njenog pulsirajućeg srca, i ništa drugo.

„Ko ste vi?“, upita ona.

„To nije važno.“

„Kako onda mogu da vam verujem...?“

On podiže ruku i crne oči mu se skupiše. „Sada je bolje da slušate.“

„Radite li vi za vladu?“

„Ne, ali opet, nije važno ko sam ja. Već ono što mogu da vam ponudim.“

„Itan je živ?“

„Da.“

Grlo joj se skupi, ali ona ostade pribrana.

„Gde je?“ Mogla je samo da šapuće.

Pilčer odmahnu glavom. „Mogao bih da sedim ovde i sve vam ispričam, ali ne biste mi poverovali.“

„Otkud znate?“

„Iz iskustva.“

„Nećete da mi kažete gde mi je muž?“

„Ne, i ako me to ponovo budete pitali, ustaću, izaći kroz ta vrata i nikad me više nećete videti, a samim tim nikada više nećete videti ni Itana.“

„Je li on povređen?“ Osećala je kako joj se sabijena masa emocija oslobađa u grudima.

„Dobro je.“

„Želite li novac? Mogu da...“

„Itan nije otet zbog otkupnine. Ovo nema nikakve veze s novcem, Tereza.“ Pilčer se pomeri napred, tako da je sada sedeo na ivici stolice i zurio u nju tim prodornim crnim očima koje su ukazivale na ogroman intelekt. „Dajem vama i vašem sinu jednokratnu ponudu.“

Pilčer iz unutrašnjeg džepa sakoa pažljivo izvadi dve staklene ampule od

po centimetar dužine, sa providnom tečnošću, pa ih stavi na stočić za kafu. Bile su zatvorene malim čepovima.

„Šta je to?“, upita Tereza.

„Ponovni sastanak.“

„Ponovni sastanak?“

„S vašim mužem.“

„Ovo je neka šala...“

„Ne, nije.“

„Ko ste vi?“

„Mogu samo da vam kažem svoje ime.“

„Pa, ono mi ništa ne znači. I očekujete od mene - šta? - da popijem to i sačekam da vidim šta će se dogoditi?“

„Možete slobodno da odbijete, Tereza.“

„Šta je u ampulama?“

„Jak sedativ kratkotrajnog dejstva.“

„I kad se probudim, čarobno ću se ponovo naći s Itanom?“

„Malo je komplikovanije od toga, ali u suštini, da.“ Pilčer okrenu glavu, pogleda prema prozorima, a onda ponovo usmeri pogled prema Terezi.

„Još malo pa će se razdaniti“, reče on. „Treba mi vaš odgovor.“

Ona skinu naočari, protrlja oči.

„Nisam u stanju da donesem ovakvu odluku.“

„Ali morate.“

Tereza se odgurnu i polako ustade.

„To bi mogao da bude otrov“, reče ona pokazavši na sto. „Zašto mislite da bih hteo da vam naudim?“

„Nemam pojma. Možda se Itan upetljao u nešto.“

„Tereza, da sam želeo da vas ubijem...“ Ona načas začuta. „Izgledate mi kao neko ko ume da čita druge. Šta vam govori vaša intuicija? Da lažem?“

Ona priđe kaminu, stade tamo i zagleda se u porodični portret koji su snimili prošle godine - Itan i Ben u belim majicama, Tereza u beloj letnjoj haljini, i svima je koža bila retuširana u *Fotošopu* do savršenstva, a crte lica bile su im oštre pod osvetljenjem u studiju. U to vreme smejali su se rezultatu koji je ispao tako otrcan i izveštačen, ali sada, dok je stajala tamo u miru praskozorja svoje dnevne sobe sa ponudom da ga ponovo vidi, fotografija njih troje izazvala joj je knedlu u grlu.

„To što radite“, reče ona, ne skidajući pogled sa svog muža, „ukoliko je lažno... surovo je da surovije ne može biti. Nudite ožalošćenoj udovici priliku da ponovo vidi muža.“

Ona pogleda u Pilčera.

„Je li ovo stvarno?“, upita ona.

„Jeste.“

„Želim da vam poverujem“, reče.

„Znam.“

„Toliko to želim.“

„Shvatam da to zahteva veru u nemoguće“, reče on.

„Došli ste večeras“, reče ona, „od svih mogućih noći. Kada sam umorna, pijana i do tačke pucanja ispunjena mislima o njemu. Pretpostavljam da to nije slučajno.“

Pilčer pruži ruku i podiže jednu ampulu.

Prinese joj je.

Posmatrala ga je.

Udahnula vazduh i ispustila ga iz pluća.

Onda ona pođe kroz dnevnu sobu prema stepeništu.

„Kuda ćete?“, upita Pilčer.

„Po sina.“

„Dakle, uradićete to? Poći ćete sa mnom?“

Ona stade u podnožju stepenica i osvrnu se prema Pilčeru preko dnevne sobe. „Ako ovo uradim“, reče ona, „hoćemo li ponovo živeti kao pre?“

Pilčer reče: „Kako to mislite 'kao pre'? Mislite na ovu kuću? Ovaj grad? Vaše prijatelje?“

Tereza klimnu glavom.

„Ako vi i Ben odlučite da pođete sa mnom, više ništa neće biti isto. Nećete više nikad videti ovu kuću. Dakle, u tom smislu, ne.“

„Ali biću s Itanom. Naša porodica će biti na okupu.“

„Da.“

Ona pođe uz stepenice da probudi sina. Možda je to bilo od iscrpljenosti, možda od emocija, ali izgledalo joj je tako nadrealno. Vazduh je bio nabijen električitetom. Jedan deo njenog bića urlao je zbog toga kolika je budala. Niko normalan nikad ne bi ni razmislio o takvom predlogu. Ali kada se popela na sprat i krenula hodnikom prema Benovoj sobi, shvatila je da nije normalna, da ne postupa na osnovu logike ili razuma. Bila je slomljena i usamljena, i mimo svega ostalog muž joj je toliko nedostajao da je čak i neizvesna mogućnost života s njim - toga da im porodica ponovo bude na okupu - mogla biti vredna odustajanja od svega ostalog.

Tereza sede na Benov krevet i prodrma mu rame.

Dečak se promeškolji.

„Bene“, reče ona. „Probudi se.“

On zevnu i protrlja oči. Pomože mu da se uspravi u sedeći položaj.

„Još je mrak“, reče on.

„Znam. Imam za tebe iznenađenje.“

„Stvarno?“

„Dole je jedan čika. Zove se gospodin Pilčer. On će nas odvesti kod tate.“

Videla je sjaj Benovog lica u blagom svetlu noćne lampice kraj njegovog kreveta.

Njene reči tresnule su ga kao nalet sunca, magla od spavanja se rastočila, a budnost iskristalisala u njegovim očima.

„Tata je živ?“, upita on.

Nije znala čak ni da li i sama veruje u to.

Kako je beše Pilčer to nazvao?

Verom u nemoguće.

„Da. Tata je živ. Hodi. Treba da te obučemo.“

Tereza i Ben sedošše naspram Pilčera.

Muškarac se osmehnu dečaku, pruži mu ruku i reče: „Ja sam Dejvid. A ti si?“

„Ben.“

Rukovali su se.

„Koliko ti je godina, Bene?“

„Sedam.“

„O, vrlo dobro. Majka ti je objasnila zbog čega sam ovde?“

„Rekla je da nas vodite mom tati.“

„Tako je.“ Pilčer uze male staklene ampule i pruži ih Terezi. „Vreme je“, reče. „Izvadite zapašče. Nemate čega da se bojite, ni vi ni on. Proći će četrdeset pet sekundi pošto progutate. Učinak će biti iznenađan, ali ne i neprijatan. Dajte Benu ampulu s manjom dozom, a onda uzmite svoju.“

Ona uhvati plutu noktima i otvori ampule.

Snažan miris neke nepoznate supstance oseti se u vazduhu.

Kada je osetila taj miris, nekako je sve postalo stvarno, trglo je iz fuge u kojoj je bila proteklih nekoliko sati.

„Čekajte“, reče ona.

„Šta nije u redu?“, upita Pilčer.

Dođavola, na šta je samo mislila? Itan bi je ubio. Da je bila samo ona posredi, možda, ali zar je mogla da dovede sina u opasnost?

„Šta nije u redu, mama?“

„Nećemo ovo da uradimo“, reče ona, zapuši ponovo ampule i spusti ih natrag na stočić za kafu.

Pilčer se zagleda preko stola. „Apsolutno ste sigurni u to?“

„Da. Ja... prosto ne mogu.“

„Razumem.“ Pilčer pokupi ampule.

Dok je ustajao, Tereza pogleda u Bena, i u dečakovim očima su svetlucale suze. „Ti se vrati u krevet.“

„Ali hoću da vidim tatu.“

„Prićaćemo kasnije o tome. Idi sad.“ Tereza se ponovo okrenu Pilčeru. „Žao mi je...“

Reč joj zastade u grlu.

Pilčer je prineo licu providnu masku iz koje je tanka cev za dovod kiseonika vijugala pod njegov sako. U drugoj ruci je držao mali kanister spreja.

Ona reče: „Ne, molim vas...”

Mlaz fine izmaglice šiknu iz prskalice.

Tereza pokušava da zadrži dah, ali već je osetila to na vrhu jezika - tečni metal sa nečim slatkim. Izmaglica joj prionu uz kožu. Ona oseti kako je njene pore upijaju. Bila joj je u ustima, mnogo hladnija od sobne temperature, kao nit od tečnog azota koja joj se spuštala niz grlo.

Ona obgrli Bena rukama i pokušava da ustane, ali nije osećala noge.

Mašina za sudove je prestala da radi, i kuća je ostala savršeno nema, izuzev kiše koja je dobovala po krovu.

Pilčer reče: „Poslužićete mnogo vrednijem cilju nego što ste uopšte mogli da slutite.”

Tereza pokušava da ga upita na šta je to mislio, ali usta kao da su joj se zaledila.

Sve boje su iščilele iz prostorije - sve se dezintegrisalo u različite nijanse sive - i ona je osetila kako joj neodoljiva težina povlači očne kapke.

Benovo malo telo je već klonulo, trup mu je pao preko njenog krila, a ona je zurila u Pilčera, koji joj se sada osmehivao kroz masku s kiseonikom i stapao se sa tamom kao i sve ostalo.

Pilčer izvadi voki-toki iz sakoa i progovori u mikrofon.

„Arnolde, Pam, sve je spremno.”

Sedmo poglavlje

„Itane, treba da se opustiš. Da li me čuješ? Prestani da se opireš.“

Itan kroz maglu prepozna glas - psihijatrov.

Borio se da otvori oči, ali taj trud je doveo samo do toga da jedva razlepi kapke pred svetlom.

Dženkins se zagleda u njega odozgo, kroz te naočari sa zlatnim okvirom, i Itan ponovo pokuša da pomeri ruke, ali one su ili bile slomljene, ili vezane.

„Ručni zglobovi su ti lisicama vezani za krevet“, reče Dženkins. „Tako je šerif naredio. Nemoj da se brineš, ali imaš tešku disocijativnu epizodu.“

Itan otvori usta, istog trena osetivši suvoću jezika i usana kao da su spržene pustinjskom vrelinom.

„Šta to znači?“, upita Itan.

„To znači da imaš prekid u sećanju, svesti, čak i u identitetu. Zabrinuti smo zbog mogućnosti da je to izazvano sudarom i da imaš ove simptome zbog krvarenja u mozgu. Spremaj se da te operišu. Da li razumeš šta ti kažem?“

„Ne pristajem“ reče Itan.

„Molim?“

„Ne pristajem na operaciju. Hoću da budem prebačen u bolnicu u Bojzi.“

„Previše je rizično. Mogao bi da umreš pre nego što stigneš tamo.“

„Hoću odmah da odem iz ovog grada.“

Dženkins iščeznu.

Zaslepljujuća svetlost zapljusnu odozgo Itanovo lice.

On začu Dženkinsov glas. „Sestro, umirite ga, molim vas.“

„Ovim?“

„Ne, onim tamo.“

„Ja nisam lud“, reče Itan.

Oseti kako ga Dženkins tapše po ruci.

„Niko to ne kaže. Samo ti se um pokvario, pa moramo da ga popravimo.“

Bolničarka Pam se nagnu u Itanov vidokrug.

Lepa, nasmešena; zbog nečega je samo njeno prisustvo izgledalo utešno, i možda je posredi bilo samo to što mu je bila poznata, ali Itan se svejedno uhvati za to.

„Zaboga, gospodine Berk, pa vi izgledate naprosto grozno. Da vidimo hoćemo li moći makar malo da vam olakšamo situaciju?“

Igla je bila golijat, najveća koju je Itan ikada video, i s njenog kraja su kapale srebrne kapi droge iz šprica.

„Šta je u tome?“, upita Itan.

„Samo nešto da vam malo umiri te rastrojene nerve.“

„Ne želim to.“

„Sad budite mirni.“

Ona lupnu po predlaktatnoj veni na unutrašnjoj strani njegove desne ruke, dok se Itan upinjao spram čeličnih lisica toliko da je osetio kako mu prsti trnu.

„Ne želim to.“

Bolničarka Pem podiže pogled, pa se nagnu toliko blizu Itanovom licu da je osetio kako se njene trepavice preklapaju s njegovim dok je treptala. Osetio je miris ruža za usne, a izbliza je video čistoću nalik na smaragd u njenim očima.

„Budi miran, gospodine Berk“, osmehnu se ona, „da ti ovo ne nabijem do kosti, pizda ti materina.“

Itan se sledi od tih reči, pa se zakoprca još jače, a lisice začangrljaše uz ogradu nosila.

„Da me pipnula nisi“, zasikta on.

„O, znači tako hoćeš da se igramo?“, upita bolničarka. „U redu.“ Osmeh joj nije jenjavao dok je drugačije uzimala špric i sad ga je držala kao nož, a onda, pre nego što je Itan shvatio šta namerava, ona mu zabi iglu sa strane u guzni mišić, sve do šprica.

Proburazi ga bol koji se zadržava i dok se bolničarka vraćala preko sobe prema psihijatru.

„Nisi mu pogodila venu?“, upita Dženkins.

„Previše se pomerio.“

„Koliko će trebati pre nego što podlegne dejstvu?“

„Najviše frtalj sata. Jesu li spremni za njega u operacionoj sali?“

„Da, odguraj ga tamo.“ Dženkins svoj poslednji komentar uputi Itanu dok je unatraške išao prema vratima: „Navratiću da te pogledam kad završe sa sečenjem i lepljenjem. Srećno, Itane. Sredićemo te mi kako valja.“

„Ne pristajem“ reče Itan s onoliko snage koliko je mogao da prikupi, ali Dženkins je već izašao iz sobe.

Kroz naduvene oči, Itan je pratio kretanje bolničarke Pam do uzglavlja njegovih nosila na točkovima. Uхватила je ogradu i ona su počela da se pomeraju, a jedan točak je škripuckao dok se ljuljao preko linoleuma.

„Zašto ne poštujuete moje želje?“, upita Itan, upinjući se da kontroliše glas, odlučivši se za blaži pristup.

Nije odgovorila, samo ga je i dalje gurala iz sobe u hodnik, prazan i tih kao

i uvek.

Itan podiže glavu, vide da se približavaju pultu za bolničarke.

Sva vrata kraj kojih su prošli bila su zatvorena, i nimalo svetla nije se probijalo ispod njih.

„Na ovom spratu nema više nikoga, je li tako?“, upita Itan.

Bolničarka je zviždukala nešto u ritmu škripavog točka.

„Zašto mi ovo radite?“, upita on, i u glasu mu se začu prizvuk očajanja koji nije bio fingiran, već je poticao pravo iz izvora strave koji se neprekidno punio, iz trena u tren, u dnu njegovog stomaka.

On se zagleda uvis u nju - bio je to čudan ugao iz tog položaja na nosilima, tako da je video donju stranu njene brade, usana, nosa, ploče na tavanici i dugačke neonske cevi ispod kojih su prolazili.

„Pam“, reče on. „Molim te. Reci mi. Reci mi šta se dešava.“

Nije htela ni da ga pogleda.

S druge strane pulta za bolničarke, pustila je nosila da se kotrljaju i sama zaustave, a onda prišla dvokrilnim vratima na kraju hodnika.

Itan pogleda znak iznad njih.

HIRURŠKO.

Jedna vrata se otvoriše i izađe muškarac u plavom bolničkom mantilu, sa gumenim rukavicama već na rukama.

Maska na licu skrivala je sve osim dva mirna, prodorna oka, koja su se gotovo savršeno slagala s bojom njegovog mantila.

On reče sestri blagim, tihim glasom: „Zbog čega je još budan?“

„Suviše se otimao. Nisam mogla da pogodim venu.“

Hirurg načas pogleda u Itana.

„U redu, nek ostane ovde dok ne bude uspavan. Šta misliš, koliko još?“

„Deset minuta.“

On kratko klimnu glavom pa krenu natrag prema operacionoj sali i snažno ramenom sebi otvori vrata, tako da mu je telo kipelo agresivnošću i besom.

„Hej!“, doviknu Itan za njim. „Hoću da razgovaram s tobom!“

Za nekoliko sekundi koliko su vrata bila otvorena, Itan je jasno video operacionu salu...

Operacioni sto nasred sobe oivičen velikim, jarkim svetlima.

Kraj njega, metalna kolica sa raznoraznim hirurškim instrumentima.

Sve naredano čisto i sjajno na sterilisanoj tkanini.

Skalpeli svih dimenzija.

Testere za kosti.

Klešta.

Instrumenti koje Itan nije prepoznao, ali su ličili na motorni alat.

Sekund pre nego što su se vrata zatvorila, Itan vide kako hirurg zastaje kod kolica i vadi bušilicu iz korica.

On pogleda u Itana i nekoliko puta pritisnu okidač, a visoko pištanje

motora ispuni operacionu salu.

Itanove grudi su se nadimale pod bolničkom spavaćicom i osećao je sve brži puls u ušima kao zvuke bas-bubnja. On baci pogled prema pultu za bolničarke i vide kako Pam nestaje iza ugla.

Na trenutak, ostao je sam u hodniku.

Nije se čulo ništa osim zveckanja skalpela i hirurških instrumenata s druge strane tih dvokrilnih vrata. Tapkanje bolničarkinih koraka koji su se udaljavali.

Bezumni pomisao - a šta ako *jeste* lud? Šta ako ga hirurg u toj operacionoj sali zaista otvori i sredi? Hoće li onda sve ovo nestati? Hoće li izgubiti ovaj identitet? Postati neki drugi čovek u svetu u kom njegova žena i sin ne postoje?

On uspe da se podigne u sedeći položaj.

U glavi mu se mutilo i vrtelo, ali moglo je to biti i od batina koje je dobio od šerifa Poupa.

Itan je zurio u svoje ručne zglobove, vezane lisicama za metalnu ogradu nosila.

On cimnu lisice, lanci se zategoše, šake mu postaše ljubičaste.

Izluđujuće bolno.

On popusti malo, pa cimnu dovoljno snažno da mu se čelične ivice lisica useku u ručne zglobove. Na levoj ruci rasekle su mu kožu, a krv je zakapala po čaršavu.

Noge su mu bile slobodne.

On prebaci desnu preko ograde, istežući i upinjući se da dosegne zid, ali nedostajalo mu je sedam-osam centimetara.

Itan leže natrag na nosila i prvi put hladno, nemilosrdno osmotri sopstvenu potpuno sjebanu situaciju - bio je drogiran, vezan lancem i samo što ga nisu ugurali u operacionu salu da mu urade ko zna šta.

Morao je da je prizna kako je, kada se prošli put probudio u bolnici i razgovarao sa doktorom Dženkinsom, prošao kroz period sumnje u samog sebe, pitajući se, strahujući da možda nije pretrpeo neku povredu koja je imala neurološki uticaj na njega.

Iščašila mu percepciju ljudi, prostora i vremena.

Jer ništa u Vejvard Pajnsu nije imalo smisla.

Ali u ovih nekoliko minuta - zbog sociopatskog ponašanja bolničarke Pam, njihovog odbijanja da se obaziru na njegove prigovore operaciji - dobio je potvrdu: sa njim je bilo sve u redu, osim što su ljudi u ovom gradu smerali da mu naude.

Već je iskusio mnogo straha, nostalgije i beznada otkad je stigao u Vejvard Pajns, ali sada je potonuo u potpuno očajanje.

Ko zna, možda ga s druge strane tih vrata čeka smrt.

Nikad više neće videti Terezu. Nikad više neće videti svog sina.

Sama mogućnost da bude tako bila je dovoljna da mu navede suze na oči, zato što ih je izneverio. Oboje ih je izneverio na toliko načina.

Njegovo fizičko odsustvo. Njegovo emocionalno odsustvo.

Dotakao je ovaj nivo užasa i kajanja samo još jednom u životu - s Ašifom u golanskoj faveli.

Lingči.

Sada je strah počeo u potpunosti da ga obuzima, otupljuje njegovu sposobnost da obrađuje informacije i prikladno reaguje.

Ili se droga možda konačno probila kroz barijeru između krvi i mozga i počela da preuzima kontrolu.

Pomisli: *Bože, nemoj sada da odlepiš. Moraš sačuvati kontrolu.*

On začu struganje vrata lifta koja su se otvarala tri metra iza njega, a zatim i tihe, brze korake.

Itan pokuša da izvije vrat i vidi ko to dolazi, ali kada je uspeo to da uradi, nosila su već bila u pokretu, i neko ga je gurao natrag prema liftu.

On se zagleda uvis u lepo, poznato lice, a izražene jagodice podstaknuše u njemu prepoznavanje. U sadašnjem stanju, trebalo mu je pet sekundi da shvati kako je to nestala šankerka iz paba.

Ona ga gurnu u kabinu lifta, pomučivši se da smesti nosila unutra.

Pritisnu jedno dugme.

Lice joj je bilo usukano i bledo, a na sebi je imala tamno-plavu kabanicu sa koje je voda kapala po podu.

„Ajde, ajde.“ Nепrestano je zabadala prst u osvetljeno PO.

„Poznajem te“, reče Itan, ali i dalje nije mogao da se seti njenog imena.

„Beverli.“ Ona se osmehnu, ali taj osmeh je bio veoma nervozan. „Nikad nisam dobila onu veliku napojnicu koju si mi obećao. Zaboga, užasno izgledaš.“

Vrata počеше da se zatvaraju - još jedno dugo struganje i stenjanje gore od škripe noktiju po školskoj tabli.

„Šta se dešava sa mnom?“, upita on kada su čekrci počeli da spuštaju kabinu.

„Pokušavaju da ti slome um.“

„Zašto?“

Ona zadiže kabanicu i izvuče ključ lisica iz zadnjeg džepa farmerki.

Prsti su joj drhtali.

Tek je iz trećeg pokušaja ugurala ključ u bravu.

„Zašto?“, upita Itan ponovo.

„Prićaćemo kad budeš bezbedan.“

Lisica se otvori.

Itan se uspravi u sedeći položaj, dograbi ključ iz njene ruke i počе da otključava drugu.

Lift se spuštao sporo kao puž između četvrtog i trećeg sprata.

„Ako stane i neko uđe, borićemo se. Razumeš?“, upita ona.

Itan klimnu glavom.

„Šta god da se desi, ne smeš da im dozvoliš da te vrata u tu operacionu salu.“

Druge lisice se otvoriše i Itan siđe s nosila.

Osećao se relativno stabilno na nogama, i nije bilo nikakvog traga dejstva droge.

„Hoćeš li moći da trčiš?“

„Upravo su me drogirali. Neću moći da pređem veliku udaljenost.“

„Sranje.“

Oglasi se zvono iznad vrata lifta.

Treći sprat.

Nastavio je da silazi.

„Kada?“, upita Beverli.

„Pre pet minuta. Ali injekcija je bila muskularna, a ne intravenozna.“

„Koja je to bila droga?“

„Ne znam, ali čuo sam da su rekli kako ću biti obeznanjen za deset minuta. Pa... sad je to već pre nekih osam ili devet.“

Kabina stiže do prizemlja i nastavi da silazi.

Beverli reče: „Kad se vrata otvore, idemo levo, skroz do kraja hodnika. Tamo su vrata prema ulici.“

Lift zadrhta i stade.

U jednom dugom trenutku, vrata se nisu pomerala.

Itan prebaci težinu na jastučice tabana, spreman da izjuri u hodnik ako ih tamo neko bude čekao, dok mu je adrenalin plavio sistem naelektrisanom spremnošću koju je uvek osećao pred misiju dok su se rotori okretali.

Vrata se otvoriše nekoliko centimetara, ukočiše se na deset sekundi, a onda polako uz škripu otvoriše do kraja.

„Čekaj“, šapnu Beverli. Ona stade preko praga i virnu napolje. „Čisto.“

Itan krenu za njom u dug, prazan hodnik.

Linoleum u šari šahovske table pružao se najmanje četrdeset pet metara do nekih vrata na kraju, i sve je bilo besprekorno čisto i tiho je sijalo pod oštrim neonskim svetlom.

Vrata se zalupiše u daljini i oni se ukopaše u mestu.

Začuše se koraci, mada je bilo nemoguće utvrditi koliko ljudi dolazi.

„Idu niz stepenište“, šapnu Beverli. „Ajde.“

Ona se okrenu i potrča u suprotnom smeru, s Itanom za petama, pokušavajući da priguši šljapkanje bosih tabana po linoleumu i stenjući od prodorne agonije usled, koliko je mogao da pretpostavi, nagnječenih rebara.

Stigli su do praznog pulta za bolničarke kad su se vrata iza njih na suprotnom kraju vrata bučno otvorila.

Beverli ubrza, skrenu i sjuri se jednim bočnim hodnikom, dok se Itan

upinjao da je stigne, usudevši se da se brzo osvrne u trku, ali prerano je stigao iza ugla da bi išta video.

Ovo krilo je bilo prazno i upola kraće.

Na polovini puta, Beverli stade i otvori jedna vrata s leve strane.

Pokuša da uvuče Itana unutra, ali on odmahnu glavom, nagnu se prema njoj i umesto toga šapnu Beverli u uho.

Ona klimnu glavom i pohita u sobu, zatvorivši vrata za sobom.

Itan priđe vratima s druge strane hodnika.

Kvaka se okrenu. On šmugnu unutra.

Prostorija je bila prazna, obavijena tamom, i uz ono malo svetla koje je prodiralo iz hodnika činilo mu se da izgleda isto kao soba u kojoj su ga držali na četvrtom spratu.

On zatvori vrata što je tiše mogao i uđe u kupatilo.

Zapipa po mraku dok nije prstom pronašao prekidač.

Upali svetlo.

Sa stalka pored tuša visio je peškir za ruke. Zgrabio ga je, obavio oko šake i okrenuo se prema ogledalu.

Zabacio ruku.

Imaš trideset sekundi, možda manje.

Ali potresao ga je sopstveni odraz.

O bože. Znao je da je bilo loše, ali Poup ga je bezdušno premlatio - gornja usna mu je bila dvostruko uvećana, nos ogroman i modar kao trula jagoda, posekotina na desnom obrazu zatvorena s najmanje dvadeset kopči, a njegove oči...

Bilo je pravo čudo što je uopšte mogao da vidi nešto. Bile su crne i ljubičaste, obavijene naduvenom kožom kao da je u gotovo fatalnom stadijumu alergijske reakcije.

Nije imao vremena da se bavi time.

On udari u donji desni ugao ogledala i zadrža pesnicu obavijenu peškirom uz staklo, tako da nije sve ispalo odjednom.

Zadao je savršen udarac - minimalno oštećenje, velike krhotine. Brzo pokupi komade slobodnom rukom, položi ih na umivaonik i odabra najveću.

Onda odvi desnu šaku, ugasi svetla i pipajući nađe put natrag u spavaću sobu.

Video je samo liniju svetla ispod vrata tanku kao brijač.

Primakavši se napred, on pribi uvo uz njih.

Zvuk je bio slab, ali on je čuo otvaranje i zatvaranje vrata u daljini.

Proveravali su svaku sobu, a lupa vratima zvučala je dovoljno daleko da pomisli kako su verovatno i dalje u glavnom hodniku.

Nadao se da ne greši u tome.

Zapitao se jesu li vrata lifta i dalje otvorena. Ako su videli kabinu tu dole, nesumnjivo su pomislili da je on pobegao u podrum. Trebalo je da on i

Beverli pošalju lift natrag na četvrti, ali taj previd sada nikako nije mogao da se ispravi.

Napipao je kvaku i zgrabio je.

Dok ju je polako okretao, pokušavao je da umiri disanje, kako bi vratio otkucaje srca u opseg zbog kog se nije osećao kao da će se onesvestiti.

Kada je reza izašla iz svog otvora, Itan krajnje blago povuče.

Vrata se zanjihaje unutra pet centimetara, a šarke ostaše milostivo tihe.

Dugački trougao svetla padao je na šahovsku tablu linoleuma pod njegovim bosim nogama.

Zvuci zalupljenih vrata bili su glasniji.

On pruži krhotinu ogledala između otvorenih vrata i do vratka, pomerajući je sve dalje i dalje, milimetar po milimetar, dok nije video odraz hodnika iza sebe.

Prazno.

Još jedna vrata se zatvoriše.

Od vrata do vrata, između lupnjave, čuli su se gumeni đonovi na podu i ništa više. Jedna neonka u blizini nije bila ispravna, treperila je i na smenu bacala svetlost u hodnik i ostavljala ga u senkama.

Senka se pojavila pre ljudske prilike - slabo zatamnjenje na podu u blizini pulta za bolničarke - a onda bolničarka Pam stupi u vidokrug.

Ona stade na raskrsnici četiri hodnika i ostade apsolutno nepomična, držeći u desnoj ruci nešto što Itan nije mogao da prepozna sa te udaljenosti, premda se na jednom kraju predmeta video treperav odsjaj svetla.

Prođe trideset sekundi, a onda se ona okrenu i pođe Itanovim hodnikom, koračajući pažljivo, odlučno, kratkim, kontrolisanim koracima i s osmehom koji je izgledao preširok za njeno lice.

Posle nekoliko koraka, ona stade, skupi kolena i kleknu da pogleda nešto na linoleumu. Slobodnom rukom obrisa pod i podiže prst, a Itana prože ubod teskobe kad je shvatio šta je to, i kako je bolničarka znala kojim hodnikom da krene.

Voda sa Beverline kišne kabanice.

A to će je dovesti pravo do vrata preko puta hodnika. Do Beverli.

Bolničarka Pam ustade.

Ona polako krenu, zagledajući linoleum dok je prelazila preko pločica.

Itan vide da je predmet u njenoj ruci špric s iglom.

„Gospodine Berk?“

Nije očekivao da ona progovori, a zvuk njenog vedrog, zlobnog glasa odjeknuo je praznim hodnicima bolnice i zario mu iver leda u kičmu na krstima.

„Znam da si tu. Znam da me čuješ.“

Previše se približila i Itan se uplaši da će svakog trenu ugledati ogledalo u njegovoj ruci.

Itan uvuče krhotinu stakla natrag u sobu i pusti da se vrata zatvore još pažljivije i preciznije.

„Pošto si mi ti novi omiljeni pacijent“, nastavi bolničarka, „predložit ću ti nešto posebno.“

Itan primeti nešto u podnožju svoje lobanje - toplinu koja je počela da mu se spušta niz kičmu, kroz kosti ruku i nogu, dok su mu se vrele tačke širile do vrhova prstiju na rukama i nogama.

Osećao je to i iza očiju.

Droga je počela da deluje.

„Budi dobar, pa izađi odmah, a ja ću ti dati poklon.“

Nije joj čuo korake, ali glas joj je bio sve glasniji dok je zalazila dublje u hodnik.

„Poklon je, gospodine Berk, anestezija za tvoju operaciju. Nadam se da shvataš da će, ukoliko te već nije omamila, droga koju sam ti dala pre deset minuta svakog trena da te ostavi bez svesti. A ako budem morala da provedem sat vremena tragajući za tobom po svakoj sobi, ima da se jako, jako naljutim. A tebi je bolje da ne vidiš kako izgleda kad se jako, jako naljutim, jer znaš šta se onda desi? Kad te konačno nađemo, nećemo te odmah odvesti na hirurgiju. Pustićemo da prođe dejstvo droge koja ti je sad u sistemu. Probudićeš se na operacionom stolu. Bez vezova, bez lisica, ali nećeš moći ni da se pomeriš. To je zato što ću ti dati čudovišnu dozu suksametonijuma, droge za paralizu. Jesi li se ikad pitao kako izgleda kad te operišu? E pa, gospodine Berk, imaćeš sopstvenu privatnu predstavu.“

Po tome kako joj se čuo glas, Itan je znao da ona sada stoji nasred hodnika, manje od metar od njega s druge strane vrata.

„Jedini pokret za koji ćeš biti sposoban biće treptanje očima. Nećeš moći ni da vrištiš dok osećaš kako te seku, testerišu i buše. Dok osećaš naše prste u sebi. Operacija će trajati satima, a ti ćeš biti živ, budan, i potpuno svestan u svakoj neizdrživo bolnoj sekundi. Kao u horor romanima.“

Itan stavi šaku na kvaku, dok se nalet droge sada dizao, obavijao mu mozak, da ga preplavi sve do vrhova ušiju. Zapitao se koliko će još ovoga moći da trpi pre nego što mu noge otkazu.

Okreni je polako, Itane. Okreni je strašno, strašno polako.

Stegnuvši kvaku, on sačeka da bolničarka Pam ponovo progovori, i kada je ona to konačno uradila, on počne da je okreće.

„Znam da mi čuješ glas, gospodine Berk. Stojim baš ispred sobe u kojoj se kriješ. Jesi li u tuš-kabini? Pod krevetom? Možda stojiš iza vrata u nadi da ću slepo proći kraj njih?“

Ona se nasmeja.

Reza izađe iz ležišta.

Bio je sasvim ubeđen da ona stoji leđima okrenuta njemu, licem prema Beverlinoj sobi, ali šta ako nije tako?

„Imaš deset sekundi da izađeš, a onda će moja velikodušna ponuda za anesteziju isteći. Deset...”

On malo povuče vrata.

„Devet...”

Sedam centimetara.

„Osam...”

Petnaest centimetara.

Ponovo je video hodnik i najpre je ugledao rasutu tamnocrvenu kosu na leđima bolničarke Pam.

Stajala je tačno ispred njega.

„Sedam...”

Okrenuta prema Beverlinim vratima.

„Šest...”

Iglu je držala kao nož u desnoj ruci.

„Pet...”

On nastavi da vuče vrata, tako da nemo klize po šarkama.

„Četiri...”

Zaustavi ih pre nego što su udarila u zid, i stade na prag.

„Tri...”

Pogledao je u vrata kako bi bio siguran da ona ne bacaju senku, ali sve i da su bacala, ta treperava neonka bi to zamaskirala.

„Dva i jedan, a sad sam ljuta. Veoma, veoma ljuta.“ Bolničarka podiže nešto iz džepa, reče: „U podrumu sam, u zapadnom krilu, prilično sam sigurna da je tu. Sačekaću dok ne dođete.”

Iz voki-tokija zakrča statički šum, i odgovori neki muški glas: „Prijem, dolazimo.”

Droga je sada snažno delovala na Itana, kolena su mu klecala, a vid je počeo da mu se gubi u naletima zamućenosti i udvojenih slika.

Vrlo brzo će ovde doći još ljudi.

Moraće to sada da uradi.

Govorio je sebi *ajde, ajde, ajde*, ali nije bio siguran hoće li imati dovoljno snage ili prisebnosti.

On uzmaknu nekoliko koraka u sobu kako bi uzeo zalet, udahnu dugo i duboko, i dade se u trk.

Sedam koraka prevaljenih za dve sekunde.

Sudari se u punom trku s bolničarkinim leđima, počistivši je preko hodnika i zabivši licem u betonski zid.

Bio je to težak, razoran udarac koji ju je potpuno iznenadio, pa je njega iznenadila brzina i preciznost njene reakcije, dok je zamahivala desnom rukom i zabadala mu iglu u bok.

Dubok, prodoran, zaslepljujući bol.

On se zatetura unazad, zanevši se, nestabilan na nogama.

Bolničarka se okrenu na peti, dok joj je krv sada lila niz desnu stranu lica tamo gde je ono udarilo u beton, zamahnu iglom, i nasrnu na njega.

Mogao je da se odbrani da je išta video, ali vid mu je slabio, iscrtavao mu slike u vidokrugu kao da je na tripu od ekstazija.

Ona nasrnu dok je on pokušavao da joj blokira udarac, ali je pogrešno procenio daljinu, pa mu igla probode levo rame.

Bol od njenog pokreta kojim je iglu trgla natrag umalo ga nije oborio na kolena.

Bolničarka ga zahvati savršeno plasiranim prednjim šutom u solarni pleksus i čista snaga iza tog udarca odbaci ga unazad na zid i izbi mu vazduh iz pluća. On nikada u životu nije udario ženu, ali dok se Pam približavala kako bi ga ponovo napala, nije mogao da se otrese misli kako bi osetio silno zadovoljstvo kad bi dohvatio kaju laktom po vilici.

Oči mu se prikovaše za iglu u njenoj ruci i on pomisli: *Dosta više s tim, molim te, bože.*

Podiže ruke da zaštiti lice, ali bile su teške kao kamenje.

Spore i tromе.

Bolničarka reče: „Kladim se da bi sad više voleo da si izašao kad sam te lepo zamolila, a?“

On zamahnu prilično sporo širokim krošeom koji je lako izbegla, uzvrativši mu munjevito brzim direktom koji mu iznova polomi nos.

„Hoćeš opet iglu?“, upita ona, i on bi jurnuo na nju, pokušao da je obori na pod, prikuje pod svojom težinom, ali zbog te blizine, s obzirom na iglu i čula koja su mu se gubila, to mu nije izgledalo mnogo pametno.

Pam se nasmeja, reče: „Vidim da se gubiš. Znaš, ovo je u stvari prilično zabavno.“

Itan pokuša da sklizne uza zid, pomerajući noge da bi ostao van domašaja, ali ona je sledila njegove kretnje i ostala ispred njega spremna za novi udarac.

„Da se malo poigramo“, reče ona. „Ja te ubodem iglom, a ti probaš da me sprečiš.“

Ona nasrnu, ali nije bilo bola.

Samo finta - igrala se s njim.

„A sad sledeći, gospodine Berk, ima da bude...“

Nešto je mlatnu sa strane po glavi s teškim *tras*.

Pam pade na pod i ostade nepomična, dok je Beverli stajala iznad nje, a mahnito svetlo joj je treperilo na licu. Još je držala za noge metalnu stolicu kojom je pokosila Pam, i izgledala prilično preneraženo onim što je uradila.

„Dolazi još ljudi“, reče Itan.

„Možeš li da hodaš?“

„Videćemo.“

Beverli baci stolicu u stranu i priđe Itanu dok je ona čangrljala po linoleumu.

„Drži se za mene ako te izda ravnoteža.“

„Več me je izdala.“

On se oklembesi o Beverlinu ruku i ona poče da ga vuče natrag hodnikom. Kada su stigli do pulta za bolničarke, Itan je s mukom pomerao noge.

Osvrnu se dok su zalazili za ćošak, vide kako se bolničarka Pam upinje da ustane.

„Brže“, reče Beverli.

Glavni hodnik je još bio prazan, i sada su potrčali.

Itan se dvaput sapleo, ali Beverli ga je oba puta uhvatila, zadržala ga na nogama.

Kapci su mu bili sve teži, sedativ se spuštao na njega kao toplo, vlažno ćebe, i hteo je samo da nađe neku mirnu nišu gde bi mogao da se sklupča i ovo prespava.

„Još si sa mnom?“, upita Beverli.

„Visim o koncu.“

Vrata na kraju hodnika uzdizala su se petnaest metara ispred njih.

Beverli ubrza korak. „Hodi“, reče ona, „čujem da silaze niz stepenište.“

I Itan je to čuo - pomešane glasove i brojne korake iza vrata kraj kojih su prošli i koja su vodila prema stepeništu.

Na kraju hodnika, Beverli cimnu vrata, otvori ih i povuče Itana preko praga u skućeno okno stepeništa sa šest stepenica koje su vodile prema drugim vratima na vrhu, iznad kojih je sijao crveni znak IZLAZ.

Beverli zastade kad su prošli kroz njih i pusti da se tiho zatvore.

Itan je čuo kako se hodnik s druge strane puni glasovima, i činilo se da se bat koraka udaljava od njih, ali nije mogao da bude siguran u to.

„Jesu li nas videli?“, upita on.

„Ne znam.“

Itanu je bila potrebna sva preostala pribranost kako bi se popeo uz te poslednje stepenice do izlaza gde su izleteli kroz vrata i oteturali se napolje u mrak, pa je Itan osetio vlažan pločnik pod nogama i rominjanje hladne kiše po ramenima, gde je već počela da se probija kroz tkaninu njegove spavaćice tanku kao flispapir.

Jedva je stajao, a Beverli ga je već vukla prema pločniku.

„Kuda ćemo?“, upita Itan.

„Na jedino mesto gde znam da ne mogu da te nađu.“

On krenu za njom mračnom ulicom.

Nije bilo kola, samo tu i tamo poneka ulična lampa i kućno svetlo, i sve je bilo mutno i skriveno kišom.

Išli su pločnikom mirne ulice, i posle druge raskrsnice, Itan stade i pokuša da sedne u travu, ali Beverli mu nije dozvolila da se preda.

„Još ne“, reče ona.

„Ne mogu dalje. Jedva osećam noge.“

„Još samo jednu ulicu, u redu? Možeš ti to. Moraš, ako misliš da preživiš. Obećavam ti, za pet minuta ćeš moći da legneš i pregrmiš ovo.“

Itan se uspravi i zatetura dalje, prateći Beverli do sledeće raskrsnice, iza koje više nije bilo kuća i uličnih lampi.

Ušli su u groblje puno oronulih nadgrobnih ploča raštrkanih među patuljastim hrastovima i borovima. Nije održavano već vrlo dugo, i trava i korov su se dizali Itanu do pojasa.

„Kuda me vodiš?“ Zaplitaо je jezikom, reči su mu bile teške i nezgrapno su mu ispadale iz usta.

„Pravo napred.“

Provlačili su se između nadgrobnih ploča i spomenika, a većina je toliko bila erodirana da Itan nije mogao da razabere šta na njima piše.

Bilo mu je hladno, spavaćica mu je bila potpuno natopljena, noge blatnjave.

„Evo ga.“ Beverli pokaza na mali kameni mauzolej koji je stajao usred šumarka jasike. Itan nekako prevali poslednjih pet-šest metara, a onda se sruši na ulazu između dve kamene žardinjere koje su se raspale u krš.

Beverli je tek posle trećeg udarca ramenom na silu otvorila gvozdena vrata, čije su šarke zastrugale dovoljno glasno da probude mrtve.

„Moraš unutra“, reče ona. „Hajde, samo što nismo tu. Još metar.“

Itan otvori oči i uspuza uz stepenice kroz uski prolaz, dalje od kiše. Beverli povuče vrata za njima, zatvori ih, i načas u kripti zavlada potpuni mrak.

Škljocnu baterijska lampa, a snop svetla skliznu po enterijeru i obasja boje na vitražu prozora u zadnjem zidu.

Slika - zraci sunca koji se probijaju kroz oblake i obasjavaju jedno jedino, procvetalo drvo.

Itan klonu na ledeni kamen dok je Beverli otkopčavala platnenu torbu koja je bila odložena u ćošak.

Ona izvuče cebe, razmota ga i raširi preko Itana.

„Imam za tebe i nešto odeće“, reče ona, „ali možeš se obući kad se budeš probudio.“

On silovito uzdrhta, opirući se dubokoj struji nesvesti, pošto je morao da pita neke stvari, morao je da zna. Nije hteo da rizikuje da Beverli ne bude tu kad se on ponovo probudi.

„Šta je Vejvard Pajns?“, upita on.

Beverli sede kraj njega, reče: „Kad se probudiš, ja ću...“

„Ne, reci mi to sad. Protekla dva dana video sam nemoguće stvari. Stvari koje su me naterale da posumnjam u svoje duševno zdravlje.“

„Nisi lud. Samo hoće da te nateraju da tako misliš.“

„Zašto?“

„To ne znam.“

Zapitao se može li da joj veruje i pomislio da bi, kad se sve ima u vidu,

verovatno bilo pametno da suzbije skepsu u sebi.

„Spasila si mi život“, reče on, „i hvala ti za to. Ali moram da pitam... zašto, Beverli? Zašto si mi ti jedini prijatelj u Vejvard Pajnsu?“

Ona se osmehnu. „Zato što oboje želimo isto.“

„A to je?“

„Da odemo odavde.“

„Ne postoji put iz ovog grada, je li tako?“

„Ne.“

„Dovezao sam se ovamo pre nekoliko dana. Kako je to uopšte moguće?“

„Itane, pusti samo da te droga omami, i kad se budeš probudio, reći ću ti sve što znam i kako mislim da možemo otići. Zatvori oči.“

Nije želeo, ali nije mogao to da spreči.

„Nisam lud“, reče on.

„To znam.“

Njegova drhtavica je sve više jenjavala, a telesna toplina počela je da formira džep toplote pod čebetom.

„Kaži mi jedno“, reče on. „Kako si se ti obrela u Vejvard Pajnsu?“

„Bila sam predstavnik IBM-a. Došla sam ovde po pozivu da opremim kompjutersku laboratoriju lokalne škole našim računarima Tandi 1000. Ali dok sam ulazila u grad, doživela sam sudar. Niotkuda se pojavio kamion i zabio u moja kola.“ Njen glas je bio sve tiši, sve dalji, sve teži za praćenje. „Kazali su mi da sam pretrpela povredu glave i gubitak pamćenja, zbog čega je moje prvo sećanje na ovaj grad upravo sećanje na to kako sam se jednog popodneva probudila kraj reke.“

Itan je hteo da joj kaže kako se isto to desilo i njemu, ali nije mogao da otvori usta kako bi progovorio, dok je droga nadirala kroz njegov sistem kao plimni talas, davila ga. Ostaće bez svesti za manje od minuta.

„Kada?“, zastruga on.

Nije ga čula, morala je da se nagne bliže, prisloni uho uz njegova usta, a njemu je bila neophodna sva preostala snaga da bi izgovorio pitanje.

„Kad... si... ti... došla... ovamo?“ šapnu on, držeći se sada za njene reči kao za pojas za spasavanje koji će moći da ga zadrži na površini, zadrži ga u budnom stanju, ali ipak je tonuo i preostale su mu samo sekunde svesti.

Ona reče: „Nikad neću zaboraviti dan kad sam stigla zato što je to, u neku ruku, kao dan kad sam umrla. Otad više ništa nije isto. Bilo je divno jesenje jutro. Nebo duboko plavo. Jasike su žutele. Bilo je to trećeg oktobra hiljadu devetsto osamdeset pete. U stvari, sledeće nedelje će biti tačno godišnjica. Biće puna godina otkad sam u Vejvard Pajnsu.“

Osmo poglavlje

Nije se usuđivala da otvori vrata, i umesto toga, gledala je kroz jedno slomljeno okno na vitražnom prozoru. Nije pogledom pronašla ništa kroz ponoćni pljusak, i nije čula ništa sem njegovog zvuka po korovu, drveću i krovu mauzoleja.

Itan je bio obeznanjen, pod dejstvom droge, i ona mu je u izvesnom smislu zavidela.

Dok je spavala, dolazili su joj snovi.

O njenom pređašnjem životu.

O muškarcu za kog bi se najverovatnije udala.

O njenom domu s njim u Bojziju.

O svim onim planovima koje su zajedno kovali.

O deci koju se nadala da jednog dana donese na svet - ponekad im je čak sanjala lica.

Buđenje joj je donosilo Vejvard Pajns.

Taj divni pakao.

Kada je došla prvi put, okolne litice su je ispunile strahopoštovanjem i čuđenjem. Sada ih je mrzela zbog onog što su bile, zbog onog što su postale - zatvorske rešetke oko tog ljupkog gradića iz kog niko nije mogao da ode, a oni malobrojni koji su to pokušali...

Još je sanjala košmare o tim noćima.

Zvuk istovremene zvonjave pet stotina telefona.

Vrištanje.

Ne večeras... to se neće dogoditi večeras.

Beverli skinu kabanicu i priđe mu, sklupčanom ispod ćebeta kraj zida. Kada se njegovo disanje konačno usporilo u duboke udisaje i izdisaje, otpuzala je do platnene torbe i izvukla nož iz njenog spoljnog džepa.

Bio je to nož na sklapanje, zarđao i tup, ali jedino je njega uspela da nađe.

Povukla je ćebe u stranu, zadigla Itanovu bolničku spavaćicu i prešla rukom po njegovoj nozi sve dok nije naišla na izbočinu sa zadnje strane njegove butine.

Zadržala je tamo ruku malo duže nego što je trebalo, i mrzela je sebe zbog toga, ali bože, toliko je vremena prošlo otkad je dodirnula nekog muškarca, ili

otkad je neki muškarac dodirnuo nju.

Pomislila je da Itanu to kaže unapred, ali njegova onesposobljenost je to sprečila, i možda je tako i bilo najbolje. Svejedno, imao je sreće. Ona nije imala luksuz anestezije kad je to radila sama sebi.

Beverli stavi lampu na kameni pod tako da mu obasja zadnju stranu leve butine.

Bila je sva u ožiljcima.

Izbočina se nije videla, mogla se samo opipati - i to jedva - ukoliko čovek zna gde tačno da dodirne.

Otvorila je sečivo koje je pre dva sata sterilisala vatom i alkoholom, a želudac joj se podigao na pomisao o tome šta se sprema da uradi, pa se pomolila da ga bol ne prene iz omamljenosti.

Deveto poglavlje

Itan je sanjao da je vezan i da mu nešto jede nogu, grize ga na sitno, probno, da bi ga s vremena na vreme ujelo dovoljno dugo da jekne u snu.

Naglo se probudio.

Zastenjao.

Mrak svuda okolo, a njegova leva noga, visoko pozadi na butini, gorela je od bola koji je i te kako dobro poznao - nego ga je sekao.

U jednom strašnom trenutku, ponovo je bio u onoj sobi za mučenje s Ašifom, koji je imao crnu kapuljaču, ponovo je visio o ručnim zglobovima s tavanice, dok su mu gležnjevi bili lancima vezani za pod, tako da mu je telo bilo istegnuto i onemogućavalo ga je da se otima, pa nije mogao ni da se pomeri, koliko god bol bio grozan.

Ramena su mu drmale nečije ruke.

Glas neke žene ponavljao je njegovo ime.

„Itane, dobro si. Gotovo je.“

„Molim te, prestani, o bože, molim te, prestani.“

„Siguran si. Izvadila sam.“

Primetio je mrlju svetla, zatreptao nekoliko puta dok se slika nije izoštrila.

Na podu je sijala baterijska lampa.

U indirektnom svetlu, ugledao je kamene zidove, dve kripte, vitražni prozor, i onda mu se sve stuštilo natrag u glavu.

„Znaš li gde si?“, upita Beverli.

Noga ga je bolela toliko da mu se činilo da će povratiti.

„Moja noga... nešto nije u redu...“

„Znam. Morala sam da ti izvadim nožem nešto iz nje.“

U glavi mu se bistrilo, bolnica, šerif, njegov pokušaj da napusti grad, sve mu se to vratilo, a sećanja su pokušala da mu se poredaju u niz koji bi imao smisla. Pomislio je da je video i Kejt, ali nije bio siguran u to. Taj deo mu je isuviše ličio na san, ili na košmar.

S novopronađenom oštrinom, bol u nozi onemogućavao ga je da se usredsredi na bilo šta drugo.

„O čemu ti to pričaš?“, upita on.

Beverli podiže bateriju i obasja svoju desnu šaku, tamo gde je između palca i kažiprsta držala nešto nalik na mikročip, sa mrljama krvi koje su se još sušile na poluprovodniku.

„Šta je to?“, upita on.

„Tako te prate i pronalaze.“

„To mi je bilo u nozi?“

„Usađeno je svima u nogu.“

„Daj mi to.“

„Zašto?“

„Da bih ga izgazio u paramparčad.“

„Ne, ne, ne. Ne treba to da radiš. Onda će znati da si ga izvadio.“ Ona mu ga pruži. „Samo ga baci na groblju kad budemo polazili.“

„Zar nas ovde neće naći?“

„Već sam se ovde krila sa čipom. Ovi debeli kameni zidovi ometaju signal. Ali ne smemo ostati dugo. Mogu da prate čip do kruga od sto metara od mesta gde se signal izgubio.“

Itan se s mukom uspravi u sedeći položaj. Ukloni ćebe i otkri lokvicu krvi koja se presijavala na kamenu pod svetlom lampe. Još je crvenih potočića curilo iz useka na zadnjoj strani njegove butine. Upitao se koliko je dugo morala da kopa. Osetio je vrtoglavicu, a koža mu je bila bolna i lepljiva od temperature.

„Imaš u torbi nešto čime bih mogao da zatvorim ovu ranu?“, upita on.

Ona odmahnu glavom. „Samo izolir-traku.“

„Daj mi je. Bolje išta nego ništa.“

Beverli privuče platnenu torbu i zavuče ruku u nju.

Itan reče: „Jesam li ja to sanjao da si mi rekla kako si došla ovamo hiljadu devetsto, osamdeset pete, ili se to zaista dogodilo?“

„Dogodilo se.“ Ona izvadi kotur trake. „Šta da radim?“, upita. „Nisam prošla medicinsku obuku.“

„Samo mi je nekoliko puta obavila oko noge.“

Ona odvoji parče trake, pa počne pažljivo da je obmotava oko Itanove butine.

„Je li to prejako?“

„Ne, dobro je. Moraš da mi zaustaviš krvarenje.“

Ona mu obavila nogu pet puta, a onda otkinu traku i poravna je.

„Kazaću ti nešto“, reče Itan. „Nešto u šta nećeš poverovati.“

„Probaj.“

„Došao sam ovamo pre pet dana...“

„To si mi već rekao.“

„Datum je bio dvadeset četvrti septembar dve hiljade dvanaeste.“

Na trenutak je samo zurila u njega.

„Jesi li ikad čula za ajfon?“ upita Itan.

Ona odmahnu glavom...

„Internet? Fejsbuk? Tviter?“

...i nastavi da odmahuje.

Itan reče: „Tvoj predsednik je...“

„Ronald Regan.“

„Dve hiljade osme, Amerika je izabrala svog prvog predsednika crnca, Baraka Obamu. Nisi nikad čula za katastrofu Čelindžera?“

On primeti da je lampa počela da joj drhti u ruci. „Ne.“

„Za pad Berlinskog zida?“

„Ne, ništa od toga.“

„Dva zalivska rata? Jedanaesti septembar?“

„Zar se ti to poigravaš s mojom pameću?“ Oči joj se skupiše - trećinom u besu, dve trećine u strahu. „O bože. Pa ti si sa njima, zar ne?“

„Naravno da nisam. Koliko ti je godina?“

„Trideset četiri.“

„A rođendan ti je...“

„Prvi novembar.“

„Koje godine?“

„Hiljadu devetsto pedesete.“

„Beverli, trebalo bi da ti je šezdeset godina.“

„Ne razumem šta to znači“, reče ona.

„Baš kao ni ja.“

„Ljudi ovde... ne razgovaraju jedni s drugima ni o čemu izvan Vejvard Pajnsa“, reče ona. „To je jedno od pravila.“

„Šta pričaš ti to?“

„Oni to zovu 'život u trenutku'. Nije dozvoljen razgovor o politici. Ni razgovor o predašnjem životu. Nema razgovora o pop kulturi - filmovima, knjigama, muzici. Ili makar o onome što se ne može naći ovde, u gradu. Ne znam jesi li primetio, ali ovde gotovo i nema brendova. Čak je i novac čudan. Tek sam nedavno shvatila da su sve novčanice iz pedesetih i šezdesetih. Ništa kasnije od toga. A nema ni kalendara, niti novina. Znam koliko sam ovde samo zato što sam vodila dnevnik.“

„Zašto je tako?“

„Ne znam, ali je kazna za svaku omašku surova.“

Itanu je noga pulsirala stegnuta izolir-trakom, ali se makar krvarenje usporilo. Ostaviće tako zasada, ali ubrzo će morati da popusti.

Beverli reče: „Ako ustanovim da si ti s njima...“

„Nisam ja s njima, ko god pa bili oni.“

Suze su joj navirale u oči. Zatreptala je da ih odagna i obrisala svetlucave tragove s obraza.

Itan se nasloni leđima na zid.

Jeza i bolovi bili su sve gori.

Još je čuo dobovanje kiše iznad njih, a iza vitražnog prozora još je bila noć. Beverli podiže čebe s poda i ogrnu njime Itanova ramena.

„Goriš“, reče ona.

„Pitao sam te šta je ovo mesto, ali ti mi to nisi zaista odgovorila.“

„Zato što ne znam.“

„Znaš više nego ja.“

„Što više znaš, sve čudnije biva. Znaš sve manje.“

„Provela si ovde godinu dana. Kako si preživela?“

Ona se nasmeja - tužna i rezignirana. „Radeći isto što i svi ostali... pristajući na laž.“

„Kakvu laž?“

„Da je sve u redu. Da svi živimo u savršenom malom gradu.“

„Gde je raj dom.“

„Šta?“

„Gde je raj dom. To sam video na obodu grada sinoć, kad sam pokušao da se odvežem odavde.“

„Kad sam se prvi put probudila ovde, toliko sam bila dezorijentisana i toliko me je sve bolelo od sudara, da sam poverovala kad su mi rekli da živim tu. Pošto sam ceo dan tamarala po maglu, pronašao me je šerif Poup. Odveo me je do *Birgartena*, paba u kom si me prvi put video. Rekao mi je da sam tamo šankERICA, iako nikad u životu nisam radila za šankom. Potom me je odveo u malu viktorijansku kuću koju nikada pre nisam videla, rekao mi da tu stanujem.“

„I ti si mu prosto poverovala?“

„Nisam imala sećanja koja bih tome suprotstavila, Itane. U to vreme sam znala samo kako se zovem.“

„Ali sećanja su se vratila.“

„Da. I znala sam da nešto gadno nije u redu. Nisam mogla da stupim u kontakt sa spoljnim svetom. Znala sam da ovo nije moj život. Ali bilo je nečeg, šta znam - zlokobnog - u vezi s Poupom. Na nekom instinktivnom nivou, shvatila sam da mi je pametnije da ga ništa ne pitam.“

Nisam imala kola, pa sam krenula u duge šetnje prema ivici grada. Ali desilo se nešto čudno. Kad god sam prišla mestu gde se put vraćao natrag, šta misliš, ko se pojavio? Sinulo mi je da Poup zapravo nije šerif. On je tamničar. Za sve koji ovde žive. Shvatila sam da me sigurno nekako prati, pa sam dva meseca bila mirna, išla na posao, išla kući, stekla nove prijatelje...“

„I oni su takođe pristajali na sve ovo?“

„Ne znam. Na prvi pogled, ni trepnuli nisu. Nikad ničim nisu odali da stvari nisu normalne. Posle izvesnog vremena, shvatila sam da se svi tako ponašaju sigurno iz straha, ali od čega, to nisam znala. I svakako nisam pitala.“

Itan se priseti proslave u komšiluku na koju je natrapao - bože, zar je to bilo sinoć? - i toga kako mu je normalno izgledala. Savršeno obično. Pomislio je na sve te staromodne viktorijanske kuće u Vejvard Pajnsu i na sve porodice koje su živele u njima. Koliko je samo stanovnika - zatvorenika - tokom dana glumilo snažno, nehajno držanje, da bi potom ležali budni noću, u nesanici, užurbanih misli, prestravljeni i u pokušaju da shvate zbog čega su zaključani u ovom pitoresknom zatvoru? Pretpostavljao je, dosta njih. Ali ljudska bića su, ako ništa drugo, prilagodljiva. Sigurno ih je podjednako mnogo uverilo sebe, uverilo svoju decu, da su stvari upravo takve kakve bi trebalo da budu. Kao što su oduvek bile. Koliko ih je živelo iz dana u dan, u trenutku, odagnavajući svaku pomisao ili sećanje na život koji su upoznali ranije? Bilo je lakše prihvatiti ono što se nije moglo promeniti nego rizikovati sve i tragati za nepoznatim. Za onim tamo negde. Robijaši osuđeni na duge vremenske kazne često su vršili samoubistvo, ili nova krivična dela kad bi se suočili s izgledima za život van zatvorskih zidova. Zar je ovde bilo toliko drugačije?

Beverli nastavi: „Jedne noći u kafani, dva-tri meseca po mom dolasku, jedan lik mi je tutnuo cedulju. Tamo je pisalo: 'zadnja strana leve butine'. Te večeri pod tušem, opipala sam to prvi put - malu izbočinu, nešto ispod kože - iako nisam znala šta bi trebalo da radim s tim. Sledeće večeri, ponovo je došao u kafanu. Naškrabao novu poruku, ovog puta na tiketu - 'iskopaj to, sačuvaj, tako te prate'.

Prva tri puta sam ucvikala. Četvrti put sam stisla petlju i uradila to. Po danu, uvek sam držala čip sa sobom. Držala se kao i svi ostali. A čudno je to što su postojali trenuci kada je sve izgledalo gotovo normalno. Bila bih u nečijoj kući na večeri, ili na nekoj komšijskoj proslavi, i učinilo bi mi se kao da je oduvek bilo tako, a moj je raniji život bio samo san. Počela sam da shvatam kako su ljudi mogli da počnu da prihvataju život u Vejvard Pajnsu.

Noću, po završetku moje smene u pabu, odlazila sam kući, ostavljala čip u krevetu gde je trebalo da budem, i izlazila napolje. Svake noći na drugu stranu. I stalno sam nailazila na ćorsokak. Na severu, istoku i zapadu bili su visoki zidovi litica, uz koje sam mogla da se popnem tridesetak metara, ali ispusti su na kraju bili sve tanji i uvek bih ostala bez rukohvata ili došla do mesta odakle više nisam imala hrabrosti da se penjem. Naišla sam na dosta kostura u podnožju tih litica - na stare, slomljene kosti. Ljudske. Bili su to ljudi koji su pokušali da pobegnu i pali.

Kad sam izašla četvrti put, krenula sam na jug glavnim drumom, onim kojim sam i došla u Vejvard Pajns. Otkrila sam isto što i ti - on se samo vraćao u grad, sam sebi u beskrajnom krugu. Ali nastavila sam na jug u šumu. Sigurno sam prešla nekih sedamsto-osamsto metara pre nego što sam naišla na ogradu."

„Na ogradu?"

Pulsiranje u Itanovoj nozi postalo je nepodnošljivo, gore od bola u Beverlinom urezu. Olabavio je izolir-traku.

„Bila je visoka šest metara i pružala se kroz šumu na sve strane dokle god mi je pogled dopirao. Na vrhu je bila bodljikava žica, a ograda je brujala kao da je pod naponom. Isti znak je bio okačen na ogradu na svakih petnaest metara. Pisalo je: 'Vrati se u Vejvard Pajns. Iza ove tačke te čeka smrt.'”

Itan ponovo zavi nogu.

Pulsiranje je minulo, i još je osećao bol, ali on kao da je otupeo.

„Jesi li pronašla prolaz?”

„Ne. Bližila se zora, i mislila sam da mi je bolje da se vratim u grad. Ali kad sam se okrenula da pođem, ispred mene je stajao neki čovek. Premrla sam od straha, a onda sam shvatila ko je on.”

„Onaj koji ti je rekao za čip?”

„Tako je. Rekao je da me je pratio. Svake noći kada sam izlazila.”

„Ko je to bio?” upita Itan, i nije mogao da bude siguran pri slabom svetlu, ali učinilo mu se da je preko Beverlinog lica prešla senka.

„Bil.”

Osećaj nalik na jezu, kao slaba struja, prože Itanovo telo.

„Kako se Bil prezivao?”, upita on.

„Evans.”

„Pobogu.”

„Šta je bilo?”

„Evans je bio mrtvac u kući. Onaj prema kom si me uputila.”

„Tako je. Htela sam da shvatiš koliko je ovo mesto opasno.”

„Poruka primljena. Evans je bio jedan od agenata Tajne službe koje sam došao da pronađem u Vejvard Pajnsu.”

„Nisam znala da je Bil bio u Tajnoj službi. Nije hteo da mi kaže ništa o onome što smo nazivali 'pređašnjim životom'.”

„Kako je umro?”

Beverli podiže s poda baterijsku lampu čija je sijalica počela da gubi sjaj.

Ona je isključi.

Potpuni mrak.

Šapat kiše i ništa drugo.

„Desilo se to one noći kada smo pokušali da pobegnemo. I dalje ne razumem tačno kako su saznali, pošto smo ostavili mikročipove u svojim krevetima kao i toliko puta ranije. Bil i ja smo se sastali na ranije dogovorenom mestu s namirnicama i opremom... ali nismo imali nikakve šanse.”

Itan je čuo kako joj se glas lomi od tuge.

„Morali smo da se razdvojimo”, reče ona. „Ja sam uspela da se vratim kući, ali njega su uhvatili. Rastrgli.”

„Ko ga je rastrgnuo?”

„Svi.“

„Ko to svi?“

„Ceo grad, Itane. Čula sam... čula sam ga iz svoje kuće kako urla, ali ništa nisam mogla da uradim. Konačno sam shvatila šta to sve ostale zadržava ovde.“

Činilo se da dugo, dugo ni ona ni on nisu progovarali.

Najzad, Itan reče: „Ja nisam stigao do ograde, ali jesam zabasao u šumu iz krivine druma na južnom kraju grada. To je bilo koliko sinoć. Zakleo bih se da sam čuo nešto.“

„Šta to?“

„Krik. Ili plač. Možda nešto između. A čudan je bio osećaj da sam to već ranije čuo. U snu. Ili u nekom drugom životu. To me je ispunilo užasom toliko praiskonskim, kao zavijanje vuka. Nešto duboko usađeno. Mogao sam da reagujem samo tako što sam pobegao. A sad kad mi kažeš to o ogradi pod naponom, pitam se čemu to zapravo služi? Da nas zadrži unutra? Ili da nešto zadrži napolju?“

Isprva, Itan je mislio da zvuk dopire iz unutrašnjosti njegove glave - da je to neko naknadno dejstvo droge koju mu je dala bolničarka Pam, ili traume od Poupovog premlaćivanja, i svega što je potom iskusio.

Ali buka je brzo narastala.

Nešto je zvonilo.

Ne.

Mnogo toga je zvonilo.

Stotine i stotine zvona.

„Šta je to?“, upita Itan, pokušavši da se osovi na noge.

Beverli je već bila kraj vrata i upinjala se da ih otvori, uz struganje šarki, a onda nalet hladnijeg vazduha ulete u kriptu i zvuk najednom postade glasan.

Itan shvati šta je to.

Zvuk pet stotina telefona s brojčanicima koji zvone istovremeno i pune dolinu jakom, jezivom zvonjavom.

„O bože“, reče Beverli.

„Šta se dešava?“

„Ovako je počelo one noći kad je umro Bil.“

„Ne razumem.“

„Svaki telefon u svakoj kući u Vejvard Pajnsu sada zvoni. Ljudima govore da te pronađu i ubiju.“

Itan se pripremi za to da ga ta informacija zgromi, ali bio je tek nejasno svestan toga da bi trebalo da se usere od straha, kao da je to nešto što zna a ne oseća, dok mu se um već udaljava, klizi u to otupelo stanje suštog preživljavanja zaliveno adrenalinom koje je okusio ono nekoliko puta u životu kada je imao tu nesreću da pogleda smrti u oči. Nije tu bilo mesta za suvišne, straćene misli ili osećanja. Sva snaga bila je usmerena i kanalisana

tako da pojača jedino što ga je održavalo u životu - čulna opažanja.

„Izbaciću čip i sakriti se ovde“, reče on. „Sačekaću da sve prođe.“

„U Vejvard Pajnsu živi malo više od petsto ljudi, i svi će te oni tražiti. Mislim da će na kraju neko da upadne kroz ova vrata, a kad se to desi, bolje bi ti bilo da nisi tu.“

Itan zgrabi baterijsku lampu iz njene ruke, uključi je i othrama do platnene torbe.

„Šta ima ovde?“, upita on, kleknuvši kraj torbe.

„Odeća za tebe. Cipele. Morala sam da nagađam koji broj nosiš.“

„Oružje?“

„Žao mi je. Nisam ništa mogla da nađem.“

Itan poče da izvlači stvari - crnu majicu sa dugim rukavima, crne farmerke, crne cipele, dvadesetak bočica s vodom...

„Ugasi svetlo!“, prožišta Beverli na njega.

Itan ga isključi.

„Moraš odmah da ideš“, reče ona. „Dolaze.“

„Evo, samo da se obučem...“

„Več su na groblju. Vidim svetla njihovih lampi.“

Itan ostavi sve razbacano po podu i otetura se do gvozdenih vrata. Napolju u mraku, on primeti četiri svetle tačke koje su krivudale između nadgrobnih ploča.

Činilo se da su udaljeni stotinak metara, premda je procena udaljenosti u ovakvim vremenskim prilikama bila krajnje nesigurna.

Telefoni su utihnuli.

Beverli šapnu Itanu u uvo: „Moraš da nađeš reku na jugozapadnom kraju grada. To je put kojim smo Bil i ja smerali da odemo. Samo taj pravac nisam podrobno istražila. Bil je malo zašao na tu stranu i rekao je da obećava.“

„Gde ćemo se naći?“

„Idi samo do reke i kreni uzvodno. Pronaći ću te.“

Beverli navuče kapuljaču kabanice na glavu, izađe iz mauzoleja i odjuri u noć, dok je Itan slušao kako se bat njenih koraka utišava da bi se ubrzo izgubio u pljuštanju kiše.

Zastao je na pragu, naizmenično usmeravajući pažnju na svetla koja su mu se približavala i mrkli mrak grobnice, pitajući se ima li na raspolaganju dva minuta za oblačenje i prikupljanje zaliha, ili mora prosto samo da krene.

Snopovi svetla su se približavali, i sva četiri su se kretali generalno prema mauzoleju, donoseći sa sobom glasove.

Odluči se, dođavola.

Gubio je dragocene sekunde.

Ako te uhvate dok si u grobnici, mrtav si. Nema puta za uzmak, a oni bi mogli ovde da stignu pre nego što se obučeš.

On pobeže.

Samo sa bolničkom spavaćicom na sebi, bez cipela, gazeći bosim nogama kroz travu i gacajući kroz hladno blato.

Kiša ga je šibala.

Bolelo ga je.

Tresao se od jeze.

Leva tetiva mu je vrištala pri svakom opružanju.

Sve je to odstranio - strah, bol, hladnoću - i zaždio kroz borove, izbegavajući nadgrobne ploče.

Četiri tačke svetla iza njega kao da nisu primetile njegov odlazak, pošto su se i dalje približavale ukrštanju s mauzolejom.

Gotovo u potpunom mraku, osećao je strahovitu dezorijentisanost. Pojma nije imao ide li na sever ili jug, prema gradu ili dalje od njega, ali nastavio je da trči sve dok nije stigao do kamenog zida koji je činio oronulu granicu groblja.

Popevši se, opkoračio ga je, sačekavši trenutak da dođe do daha, i pogledao tamo odakle je došao.

Još svetala.

Najmanje pet-šest novih, pored prvobitna četiri, a još ih se pojavljivalo iz sekunda u sekund iza njih, prava armija svitaca koji su se pomaljali u mraku, i svi se kretali prema njemu poskakujući, te se uplašio da ljudi koji ih drže sada trče.

Itan ispusti mikročip na kameni zid.

Onda prebaci noge i skoči s druge strane, trgavši se od jakog bola u levoj tetivi. Ali zanemario je bol i pošao po polju pokošene trave.

S druge strane, oprema igrališta se sijala i on je video kišu koja je pljuštala kroz osvetljenje nadnesene ulične lampe.

Iza toga, u šumarku tamnih borova - još baterijskih lampi, još glasova.

Neko viknu na groblju, i mada nije mogao da utvrdi je li to bilo upućeno njemu, ubrzao je korak.

Dok je prilazio ljuljaškama i toboganu, shvatio je gde se nalazi, a žubor tekuće vode koji je nadjačao pljuštanje kiše i lupanje njegovog srca to je potvrdio.

Iako nije video u mraku, levo od njega bila je travnata rečna obala na kojoj je pre pet dana prvi put došao svesti u Vejvard Pajnsu.

I reka.

Umalo nije promenio smer kretanja kako bi krenuo tamo, ali na mestu gde je mislio da se nalazi obala, trepnu svetlo.

Itan projuri kraj tobogana, probi se ramenom kroz živicu od mokrog žbunja koje zamalo nije iščupalo tanku bolničku spavaćicu s njega, i zatetura se na ulicu.

Spavaćica je visila u dronjcima oko njegovog vrata kao iscepani plašt.

On je strgnu sa sebe, u očajničkoj potrebi za kiseonikom - ni čitav minut

dubokog udisanja ne bi bio dovoljan - ali nije imao vremena da stane i napuni pluća.

Svetla sa groblja, reke i borova na severnom kraju parka spojila su se na otvorenom polju u sjajni roj koji se sada kretao prema njemu kao jedno biće, praćen glasovima pijanim od vrtoglavog ushićenja potere.

Nov nalet adrenalina ispuni Itanovu krv.

Njegovi blatnjavi tabani zadobovaše po mokrom pločniku dok je u sprintu jurio sredinom ulice i dok mu je kiša pljuštala po licu.

On shvati da mu se cilj promenio.

Morao je da zaboravi na reku, i da pronade neko skrovište u kom bi sačekao da ovo ludilo prođe. Nije znao koliko ga ljudi progoni, koliko ga je njih već videlo, ali ako nastavi nag da trči gradom, brzo će nastradati.

Neki duboki glas viknu: „Eno!“

Itan baci pogled iza sebe, vide da su tri senke izjurile iz jedne velike viktorijanske kuće i da se muškarac na čelu sjurio niz stepenice, pa kroz dvorište, i preskočio belu ogradu od dasaka veoma graciozno, dok su se njegovi pratioci zadržali kod kapije, petljajući oko reze.

Preponaš se dočeka na pločniku usred koraka i ubrza, odeven sav u crno, zatutnjavši ulicom. Nosio je mačetu čije se vlažno sečivo presijavalo kad god bi ga okrzlo svetlo lampe na njegovom čelu, teško je trčao, teško je disao, a glas u Itanovoj glavi reče ravno, sa mrtvim mirom senatora koji oteže rad Kongresa tako što na sednici čita imena iz telefonskog imenika u tri ujutro: *Taj čovek je pedeset metara iza tebe, naoružan je i stići će te.*

Šta misliš da uradiš u vezi s tim?

Deseto poglavlje

Najvišem prozoru kuće moglo se pristupiti samo kroz tavan.

U obliku suze, s nadstrešnicom koja je štitila staklo od kiše.

Kasno je, mrak je i u svakoj drugoj noći tiho dobovanje kiše po limenom krovu iznad njene glave bilo bi umirujući zvuk.

Zvuk za uspavlivanje.

Zvuk za snove.

Njen telefon nije zazvonio kao što je zazvonio ostalima, i za to je bila zahvalna.

Molila se da ne očekuju od nje da učestvuje u tome, i ta potvrda joj je mala uteha usred ovog košmara.

Sa svog mesta na drugom spratu, ona vidi svetla baterijskih lampi u čitavoj dolini kao svetla velikog grada koji oživljava. Na stotine njih. Ona najudaljenija bila su tek blistave tačkice u pljusk. Druge su bile dovoljno blizu da vidi pojedinačne kupe svetla kroz izmaglicu koja je počela da se sakuplja u uličicama i udubljenjima.

Kad se on pojavi u vidokrugu, srce joj stade.

Nag.

Bled.

Trči kao duh posred ulice dok ga progone tri muškarca u crnom sa mačetama.

Znala je da se ovo sprema, mislila je da se pripremila koliko je to moguće za nešto nalik tome, ali sad kad ga vidi od krvi i mesa - njegov strah, paniku, očajanje - mora da se ujede za usnu kako ne bi vrisnula na njega.

Gledam njegovo pogubljenje.

Itan prolazi van vidokruga, kreće se prema zgradama duž Glavne ulice, i nju to pogađa kao sačma iz dvocevke u grudi - videla ga je poslednji put, pošto neće otići u kuću u Prvoj aveniji kako bi videla ono što je ostalo od njega, kako ne bi videla šta su uradili njenom mužu, ocu njenog sina.

Još ljudi nadire ulicom u masi, i svi jure prema Glavnoj.

I pored sumornog vremena, atmosfera je karnevalska, a ona vidi sve više i više kostima, među kojima su mnogi nesumnjivo pripremljeni unapred.

Iako niko nikad ne govori o festivalu, ona zna da postoje ljudi koji čeznu

za tim da telefon zazvoni.

Za šansom da pomahnitaju u sitne sate.

Da puste krv.

Ona i Ben su se prošli put pridružili rulji - kao da su uopšte imali izbora - i mada nisu uspjeli da dođu do samog srca mase koja je nasmrt premlatila Bila Evansa, bili su na njenom obodu.

Čuli su njegove krike i molbe usred smeha i manijačkog začikavanja gomile.

Potom, čitav je grad praznovao na Glavnoj ulici do zore - tekao je alkohol, eksplodirao je vatromet, bilo je plesa, pevanja, gozbe - i mada je morala da bude zgađena nad svim tim, neporecivo jedinstvo bruhalo je gomilom kao da je sam vazduh bio elektrifikovan.

Svi su se grlili.

U opštem oduševljenju.

Noć za čovečanstvo u svem njegovom zlu, radosti i ludilu.

Proslava u paklu.

Za pet godina koliko je provela u Vejvard Pajnsu, bila su samo četiri festivala.

S ovim večeras, pet.

Tereza briše lice i okreće se od prozora.

Prolazi nemo kroz prazan tavan, pazeći da joj koraci ostanu tihi na krckavom drvetu. Ako probudi Bena i on vidi da je festival u toku, poželeće da ode napolje i učestvuje u njemu.

Silazi niz lestvice na povlačenje, sklapa ih i diže vrata tavana natrag u tavanicu.

Kako je samo čudno stajati na spratu ove utihnule kuće i razmišljati o onome što se dešava napolju.

Ide hodnikom i staje na otvorenim vratima Bendžaminove sobe.

On spava.

Dvanaest mu je godina i iz dana u dan sve više liči na oca.

Dok ga gleda, ona se pita hoće li Itan, kad ga konačno uhvate, jeknuti.

Hoće li ga ona čuti?

I ako ga čuje, hoće li moći to da podnese?

Ponekad stvari izgledaju tako normalno, kao *da su oduvek ovakve*, ali onda naiđu trenuci kada pokopana tenzija pitanja koja ona više ne dopušta sebi da postavlja zapreti da je razbije kao stari kristal.

Uskoro će se začuti muzika na Glavnoj ulici i, po svemu sudeći, probudiće njenog sina.

Ben će želeti da zna šta se dešava, a ona neće moći da ga slaže.

Bez ulepšavanja.

Previše je pametan za to.

I ona ga previše poštuje.

Šta će mu reći?

I ono teže pitanje...

Za nedelju dana, kad se bude probudila usred noći, sama u mračnoj spavaćoj sobi, bez mogućnosti da ikada ponovo vidi svog muža...

Šta će reći sebi?

Jedanaesto poglavlje

Itan projuri kroz sledeću raskrnicu, i kad god bi se osvrnuo, nova svetla bi se pojavila, ali glavna briga mu je bio najbliži progonitelj - preponaš. Taj je odmakao svojim sporijim pajtašima i Itan pomisli da mu izgleda poznato - ćelava glava, ogromne naočari sa srebrnim okvirom - a kada mu se muškarac primakao na desetak metara, Itan shvati ko je to: ona pizda od apotekara koji nije hteo da mu pre dva dana da aspirin.

Glavna ulica se nazirala kod sledeće raskrsnice, a uznemirujući zvuk je bubrio u prizemnim kućama i dvospratnicama - uzavrelo ćeretanje gomile koja se okuplja.

Ni u kom slučaju ne sme utrčati nag u Glavnu ulicu.

Ali pri trenutnoj brzini i bez promene pravca, za dvadeset sekundi će učiniti upravo to.

Jedna ulica razdvajala je Itana i Glavnu, i to čak nije ni bila ulica - običan sokak koji je sekao iza reda zgrada.

Pomisao na to da će, ukoliko skrene za ugao i naiđe na bilo koga, ama baš bilo koga, sa njim biti svršeno, dala mu je poslednju dozu adrenalina podstaknutog besom.

Iseckan mačetom razjarenog apotekara.

Baš lep kraj.

Na ulicu je izlazila prizemna garaža, i on pomisli da će ugao zgrade, kad on zamakne za njega, zakloniti apotekaru vidik na oko dve sekunde.

Ako ga u sokaku ne čeka gomila, moglo bi to da bude dovoljno.

Itan je jurio posred ulice, ali sada je kucnuo čas za njegov nov potez.

On skrenu desno, presekovši preko kolovoza klizavog od kiše.

Ne smem da padnem.

Pređe preko travnjaka, pa preko pločnika, onda opet preko trave, i dok se primicao ulazu u sokak, pade mu na pamet kako zapravo nema pojma šta će da uradi.

Nema vremena za planiranje. Samo reaguj.

Po blizini bata muškarčevih nogu, procenio je da apotekar zaostaje nekih šest koraka za njim.

Itan ulete u sokak.

Sa betona na zemlju.

Mračnije.

Izmaglica prožeta zadahom vlažnog đubreta.

Ne ugleda nikoga u neposrednoj blizini, ako se ne računaju dve baterijske lampe koje su vijugale ovamo stotinak metara dalje.

Itan ukopa stopala postrance i u paraleli, kao da se naglo zaustavlja na skijama, zaustavivši kretanje unapred toliko naglo da je osetio kako se gravitacija upinje da ga premetne naglavačke.

On se ispravi i suknu natrag odakle je i došao, ubrzavši pravo prema uglu zgrade.

Budi tu. Budi tu. Budi tu.

Sudar je bio strahovit, Itanovo čelo tresnulo je pravo u donju polovinu apotekareve vilice u sudaru koji lomi kosti, toliko snažnom da je Itan na pola sekunde bio u nesvesti na nogama.

On se trže, dok mu je krv oblivala lice.

Apotekar je sedeo ošamućen i pljuvao zube na ulicu.

Posle udarca koji izaziva potres mozga, Itanu su bile potrebne dve sekunde da shvati kako je dugačak metalni predmet na pločniku apotekareva mačeta.

Podigao ju je dok je muškarac gledao u njega, a užas zbog spoznaje o tome šta će se dogoditi dovukao ga je natrag svesti efikasnije nego cela kofa mirišljave soli.

Itan stegnu prstima udubljenja na rukohvatu mačete koji je bio umotan u izolir-traku kako bi se bolje držao po kiši.

Muškarac podiže ruke u slabom pokušaju da odbije ono što se odbiti ne može.

Itan isfintira udarac i ritnu muškarca u lice petom zaoravši kroz ruševine smrvljenog nosa i zabi mu potiljak u pločnik uz krckanje slomljene lobanje.

Muškarac zastenja i ostade na tlu, ali njegova dva drugara su se približavala - biće tu za deset sekundi - a iza njih, tek ulicu dalje, armija baterijskih lampi kretala se kao krdo stoke ulicom, dok je zvuk brojnih koraka po vlažnom kolovozu bio sve glasniji i glasniji.

Itan pobeže natrag u sokak, s olakšanjem zbog toga što je video da su ona dva svetla koja je prošli put video nestala.

On potrča, primoran da na što bolji način iskoristi ovu priliku da bude nevidljiv.

Posle dvadeset koraka, on se primaknu jednom kontejneru i nastavi bez oklevanja.

Sagnu se oko njega, baci na tle, otpuza iza i uglavi se: između metala i zida od cigala uz koji je kontejner bio prislonjen.

Nije čuo ništa od tutnjave svog srca i psećeg dahtanja, dok su mu znoj i krv kuljali niz lice u oči, ukočen, sa mišićima koji su buktali od žara mlečne

kiseline kao da je upravo naleteo na zid posle maratona.

Koraci projuriše s druge strane kontejnera i zvuk njihovog udaljavanja, sve slabiji i slabiji, bio je kao muzika.

Itanu je obraz bio na tlu, a zemlja i komadići stakla i šljunka zabijali su mu se u lice.

Kiša mu je dobovala po leđima i sakupljala se oko njega u lokvama koje su drhturile od svake nove kapi.

Mogao bi da leži tu cele noći i dobar deo dana.

Diži dupe. Ne smeš dozvoliti da se ukočiš.

Itan spusti dlanove na mokar šljunak i s mukom se podiže na ruke i kolena.

Izađe unatraške iz prostora između kontejnera i zgrade i načas čučnu kraj đubreta, osluškujući.

Udaljeni glasovi.

Udaljeni koraci.

Metež na Glavnoj.

Ali ništa nije zvučalo opasno blizu.

On ustade, pogleda natrag prema ulazu u sokak i vide kako svetina promiče trkom, zaputivši se prema onome što se događalo na Glavnoj.

Držeći se blizu zida od cigala, Itan pođe suprotnim smerom, u magleni mrak sokaka.

Deset metara dalje, naišao je na prekid u ciglama - na drvena vrata. ‘

On pogleda natrag prema kontejneru i ulici iza njega.

Sada je neko dolazio - snop svetla je šarao sokakom tamo-amo, zajedno sa krckanjem šljunka pod koracima.

Itan otvori vrata, i svetlost iznutra obasja deo uličice, razudivši se u izmaglici.

On pohita u jarko osvetljeno okno stepeništa, zatvori vrata za sobom i okrenu se da namakne rezu.

Cilindar brave je bio izbušen kao rupa i ispunjen čvrstim metalom.

Nije se nikako moglo zaključati.

Itan potrča uskim stepeništem, osetivši novo bolno probadanje sa zadnje strane leve noge usled napora od penjanja.

Kada je stigao do odmorišta na spratu, vrata iz uličice naglo se otvoriše.

Itan baci pogled natrag niz stepenice prema krupnom muškarcu koji je stajao u mokroj žutoj kabanici, sa lampom u jednoj ruci i kasapskim nožem koji je - pretpostavio je Itan - uzeo iz kućnog escajga u drugoj.

Oči su mu ostale skrivene pod senkom kapuljače, ali vilica mu je bila stegnuta, a šake, naročito ona kojom je držao nož, bile su mirne kao kamen i nisu odavale nikakav trag nervoze.

Itan pohita preko odmorišta uz sledeće stepenište kad okno ispuniše odjeci bata cizama.

Na sledećem odmorištu, Itan upade kroz vrata.

Hodnik je bio tih, prazan, slabo osvetljen.

Zidne lampe koje su podsećale na fenjere stajale su u razmacima od po šest metara.

Na svakim vratima je u središtu stajao broj od mesinga.

Stambena zgrada?

Itan začu korake koji su zalupali uz okno.

Krenu hodnikom, hvatajući se za svaku kvaku kraj koje bi prošao.

Zaključano.

Zaključano.

Zaključano.

Zaključano.

Znao je da će svakog trena vrata stepeništa naglo da se otvore.

Zaključano.

Zaključano.

Sedma kvaka koju je probao, na vratima sa brojem devetnaest, okrenu se.

On čvršće stegnu mačetu za slučaj da neko čeka s druge strane, pa nožnim prstima čušnu vrata i otvori ih.

Mali, mračan stan.

Naizgled prazan.

On šmugnu unutra i zatvori vrata u istom trenutku kad su se vrata stepeništa bučno otvorila.

Itan podiže ruku, namaknu lanac.

Ostavši kod ulaza, oslušnu dok su se vrata u hodniku zatvarala.

Koraci su znatno usporili.

Lupkanje po drvenom podu.

Više nije bilo žurbe.

Više nije bilo mahnite lupnjave.

Itan je gotovo mogao da zamisli kako se muškarac u žutoj kabanici metodično kreće hodnikom. On je svakako znao da se Itan zavukao u neki stan, ali nije mogao da zna u koji.

Koraci su se primakli...

A sada je i ovaj bio zaključan...

...i stali s druge strane, dovoljno blizu da je Itan, kada je spustio pogled, video da je svetlost koja je prodirala odozdo podeljena na dva mesta.

Dođavola, kako je taj muškarac znao gde tačno da se zaustavi?

Sranje.

Blatnjavi tragovi stopala.

Senka jedne noge nestade, a drveni pod u hodniku zaškripa od pritiska na drvo.

Itan se zatetura unazad, šmugnu oko desnog ugla u čajnu kuhinju.

Zvuk cepanja drveta.

Pucanje lanca.

Svetio iz hodnika pokulja u mračni stan.

Žuta Kabanica je nogom razvalio vrata.

Stojeći leđima uz frižider koji je zujao, Itan je video siluetu muškarčeve senke koja je zevala preko tepiha u stan.

Senka se izduži kad muškarac stupi preko praga i krenu polako kratkim hodnikom koji je vodio u dnevnu sobu.

Oko metar od kuhinje, on stade.

Itan je čuo kako ovome voda sa kabanice kaplje na tepih, naglašeno muškarčevo disanje dok je Itan pokušavao da suzbije svoje.

Tiho škljocanje, a onda snop svetla obasja dnevnu sobu i krenu polako preko zida gde su police za knjige stajale kraj dva velika prozora, trenutno sa navučenim zavesama.

Kroz njih, Itan je čuo kako buka na Glavnoj sve više raste.

Svetlost pade na kožni trosed i stočić za kafu, gde je stajala šolja na podmetaču, iz koje su se dizala izuvijana isparenja koja su punila stan snenom sladunjavošću čaja od kamilice.

Svetlost krenu preko uramljene fotografije - šumarak jasike u punim jesenjim bojama, snegom prekrivene planine pozadi, oktobarsko nebo koje je gorelo plavetnilom iznad svega toga - pa pređe u kuhinju, preko šporeta, ormarića, aparata za kafu, blesnuvši na sudoperi od nerđajućeg čelika na putu prema Itanu.

On se sagnu, zapuzi preko linoleuma i čučnu u senci između radnog pulta i sudopere.

Muškarac pođe napred, dok je Itan gledao kako zrak svetla pada na frižider gde je on stajao pre samo pet sekundi.

Koraci krenuše dalje.

U vratima mikrotalasne pećnice iznad šporeta, Itan osmotri odraz muškarca u žutoj kabanici koji je sada stajao u dnevnoj sobi i zurio prema vratima u severnom zidu koja su se otvarala prema spavaćoj sobi.

Itan se polako i s mukom osovi na noge, a buka gomile prikri pucketanje njegovih kolena. Stade suočen sa leđima Žute Kabanice dok je muškarac odlučno i oprezno prilazio spavaćoj sobi.

Itan se išunja oko radnog pulta, a zatim i iz kuhinje.

Zaustavi se kod stočića za kafu.

Žuta Kabanica stade na pragu spavaće sobe, tri i po metra od njega, obasjavši sobu baterijskom lampom.

Itan čvršće stegnu rukohvat mačete umotan u izolir-traku, pa prede palcem preko ostrice dugačkog sečiva.

Moglo je da bude i oštrije. Mnogo oštrije. Moraće snažno da zamahne.

Kreni. Nasrni na njega. Sada, dok je na tvojoj strani element iznenađenja.

Oklevao je.

Itan je prouzrokovao mnogo patnji i smrti, ali sirova intimnost nasilja bila je razblažena posle kokpita „črnog jastreba“. Slanije raketa helfajer vođenih laserom prema meti udaljenoj tri kilometra nije bilo isto što i ubijanje civila mačetom u ovako skućenom prostoru.

Prvo je bilo još malo pa video-igra. A drugo...

Muškarac se okrenu na peti kod vrata i suoči se s Itanom.

Oba muškarca zadisaše brže.

„Zašto ovo radiš?“, upita Itan.

Bez odgovora.

Sada više nije video ništa od muškarčevog lica.

Samo njegov profil, senku noža u desnoj ruci, i čizme zapljusnute svetlom baterijske lampe uperene u pod.

Itan je otvorio usta da ponovi pitanje, kad se svetlo podiže uvis i blesnu mu pravo u lice, u oči.

Nešto začangrlja po podu.

Vrati se tama.

Itan nije video ništa zbog preopterećenja mrežnjače, i stajao je slep u sivom mraku bez obličja ili pojedinosti.

Koraci su se primicali, drveni pod prekriven tepihom ugibao se pod svakim korakom, a muškarčeve farmerke su šuštale tarući se nogavicama dok je ovaj nasrtao.

Itan se zatetura unazad, dok mu se vid vraćao.

Načas ugleda Žutu Kabanicu na metar od sebe, sa kasapskim nožem zadignutim unazad i spremnim za udarac.

Itan zamahnu - snažnim, munjevitim zasekom.

Sečivo ne naiđe ni na kakav otpor, a silina zamaha ga natera da se okrene na peti i izgubi ravnotežu, dok je Itan pomišljao: *Promašio sam, mrtav sam.*

Muškarac prođe kraj njega, posrnuvši nespretno preko sobe, sve dok se konačno ne zaustavi kod pulta u kuhinji.

Itan povrati ravnotežu i, stisnuvši čvršće mačetu tako da bude siguran da je dobro drži, primeti da sa kraja sečiva kaplje krv.

Itan ponovo pogleda prema kuhinji.

Muškarac je ispustio nož i stajao sučelice Itanu, naslonjen na pult, držeći se obema rukama za levu stranu vrata, odakle se čulo šištanje kao vazduh pod pritiskom koji izbija iz probušene gume.

Itan krenu unazad prema vratima spavaće sobe, čučnu, podiže baterijsku lampu sa tepiha.

Obasja svetlom muškarca u žutoj kabanici.

Bilo je neverovatno mnogo krvi.

Podsećala je na crvenu paučinu na žutoj plastici kabanice, i širila se kao ubrzani snimak virusa koji se umnožava, otičući u desetak zasebnih potočića koji su se sakupljali u lokvi na podu. Krv je izvirala iz posekotine dugačke

petnaest centimetara preko mesta gde se muškarcu rame spajalo sa vratom, šikljala je s jednog kraja kao fina izmaglica i kuljala s drugog u svetlocrvenim arterijskim pulsevima, dok je luk svakog štrcanja bio sve manji kako je usporavao rad muškarčevog srca.

Lice mu je bilo belo kao papir, i zurio je u Itana bez ikakvog izraza na licu, kao da je izgubljen u nekom hipnotičkom sanjarenju.

On konačno skliznu s pulta i sruši se preko barske stolice na pod.

U ormaru spavaće sobe, Itan je našao farmerke, majicu dugih rukava i crni duks sa kapuljačom. Majica i farmerke su mu bile premale, ali to mu nije mnogo smetalo. Patike koje je pronašao bile su sasvim druga stvar. Mogao je da nabije stopala u njih i zapertla ih, ali hodanje u njima bilo je bolno i za tili čas bi mu napravilo žuljeve.

Mrtvačeve čizme, premda mnogo veće, više su obećavale.

Itan ih skinu sa njega i nastavi da dodaje slojeve čarapa sve dok mu stopala nisu bila udobno smeštena unutra.

Prijalo mu je što ponovo ima odeću na sebi, a još više mu je prijalo što nije na kiši, već u ovom toplom stanu. Osetio je snažno iskušenje da provede tu još pola sata i previje rane, ali morao je da nastavi dalje. Ako se neka velika grupa zaputi da pretraži ovaj sprat, on nigde neće moći da beži.

Itan dogradi baterijsku lampu, mačetu, pa priđe sudoperi.

Provede čitav minut s ustima ispod slavine, polulud od žeđi, a opet trudeći se da ne pretera s vodom.

Otvori frižider.

Čudno.

Bilo je tu staklenih boca s mlekom. Svežeg povrća. Kartona s jajima. Mesa umotanog u masnu hartiju.

Ali ništa u dugotrajnom pakovanju.

Uze kesu sa šargarepom i malu veknu hleba, pa ih nabi u džepove farmerki.

Buka zaustavi Itana na putu prema vratima - sa Glavne ulice su dopirali glasovi i povici.

Pohita natrag kroz stan do jednog velikog prozora i pomeri zavesu taman toliko da može da proviri napolje.

Šest metara ispod njega: urnebes.

Zgrade i fasade prodavnica sijale su i tamnele pod beskrajnom smenom svetlosti vatre i senki, a izvor svega toga bila je džinovska lomača koja je besnela nasred ulice uprkos kiši, naložena mladica borova i dugim trakama materijala iščupanog sa spoljnih strana kuća. Dva muškarca su nosila drvenu klupu prema plamenu, i Itan je posmatrao kako je bacaju na lomaču, na veliku radost pokisle svetine koja je napunila blok, tako da se

koncentracija tela pojačavala sa blizinom vatri.

Ljudi ispod njega nisu ni najmanje ličili na stanovnike na koje je nailazio pre ovog trenutka.

Većina je na sebi imala ekstravagantne kostime.

Lažni, drečavi nakit visio je sa ručnih zglobova i vratova žena. Ogrlice od perli, biserje i tijare. Lica su im svetlucala od veštačkog sjaja i bila jako našminkana, oči oivičene maškarom, i sve su bile razgolićene uprkos hladnoći i kiši, kao rulja razuzdanih prostitutki.

Muškarci su izgledali podjednako apsurdno.

Jedan je na sebi imao sportsku jaknu, ali ne i pantalone.

Drugi, tamne čakšire i crvene tregere, bez košulje, sa kapom Deda Mraza povrh glave. Pokazivao je palicom za bezbol prema nebu, a oružje mu je bilo snežnobelo, sa grotesknim crtežima čudovišta koja je Itan jedva video sa te visine.

Pažnju mu privuče ogromna prilika koja je stajala na žardinjeri od cigala, tako da su joj glava i ramena štrcali iznad gomile. Čudovišni muškarac bio je odeven u krzno surog medveda - i dalje sa mesinganom zvezdom - a na glavi mu je bilo nešto od metala sa jelenskim rogovima, lice mu je bilo išarano drečavim ratnim bojama, dok mu je s jednog ramena visila sačmarica, a s drugog mač u koricama.

Poup.

Muškarac je osmatrao masu kao da mu pripada, a u tečnim jezerima njegovih očiju odsjaj vatre video se kao dve zvezde.

Trebalo je samo da pogleda preko puta i u bogatom svetlu vatre ne bi nikako propustio da vidi kako Itan viri iz stana na drugom spratu.

Itan je znao da treba da pođe, ali nije mogao da se natera da se okrene.

Deo gomile izvan Itanovog vidokruga oglasi se povicima koji privukoše Poupovu pažnju, i širok osmeh se razvuče preko šerifovog lica.

Iz unutrašnjeg džepa kaputa od medveđe kože, Poup izvuče providnu bocu sa nekom smeđom tečnošću, podiže je prema nebu i reče nešto što potpali rulju da kliče i zamahuje pesnicama kroz vazduh.

Dok je Poup otpijao dug gutljaj iz boce, gomila poče da se razmiče, formirajući hodnik nasred Glavne ulice, dok su se svi upinjali da vide.

Tri prilike se pojaviše i primakoše lomači kroz gomilu.

Spoljne dve - muškarci u tamnoj odeći sa mačetama u futrolama okačenim o rame - držale su osobu u sredini za ruke.

Beverli.

Itan oseti kako se nešto odvaja u njemu, istopljeno jezgro besa koji je metastazirao u dnu njegovog stomaka.

Video je da ona nema dovoljno snage da stoji, noge su joj se klizale po pločniku dok su je tamničari vukli za sobom. Jedno oko joj je bilo zatvoreno od divljačkog udarca, a deo njenog lica koji je mogao da vidi bio je obliven

krvlju.

Ali bila je svesna.

Svesna i prestravljena, pogleda prikovanog za vlažni pločnik pod nogama kao da je pokušavala da odstrani sve ostalo.

Dva muškarca je dovukoše na tri metra od lomače, a onda gurnuše napred, pustivši je.

Poup viknu nešto kad se Beverli sruši na tle.

Ljudi u njenoj neposrednoj blizini ustuknuše, stvorivši krug praznog prostora oko nje, prečnika šest metara.

Itan je kroz prozor čuo kako Beverli jeca.

Zvučala je kao ranjena životinja - u njenom visokom cviljenju bilo je nečeg očajničkog.

Ljudi su se posvuda laktali kroz masu i pokušavali da dođu do ruba kruga, a prsten tela oko nje bio je sve gušći i gušći.

Poup strpa bocu natrag u kaput i dohvati sačmaricu.

Repetira je i uperi u nebo.

Prasak odjeknu između zgrada, zatresavši staklo u prozorskom ramu.

Svetina utihnu.

Niko se ne pomeri.

Itan je ponovo čuo kišu.

Beverli se s mukom osovi na noge i obrisala potočić krvi koji joj je tekao posred lica. Čak i sa svog prozora na spratu, Itan je sasvim jasno video koliko drhti od sveprožimajućeg straha koji satire čoveka svesnog užasnog iskustva koje ga čeka.

Beverli je stajala klateći se na kiši, ne oslanjajući se na levu nogu.

Okrenula se polako, hramljući, zagledajući lica oko sebe, i premda Itan nije čuo njene reči, ton njenog glasa bio je sasvim jasan.

Preklinjanje.

Očajanje.

Kiša, suze i krv lili su joj niz lice.

Prođe čitav minut.

Neko se progura kroz masu ljudi i stupi u krug.

Prolomi se klicanje.

Divlji aplauz.

Bio je to muškarac bez košulje sa crvenim tregerima i kapom Deda Mraza.

Isprva se zadržao na ivici kao da se priprema - bokser u svom uglu, tek koji tren pre zvona.

Neko mu dodade bocu.

On je nagnu, otpi dugo i nemarno.

Onda dograbi svoju ofarbanu palicu i zatetura se u krug.

Prema Beverli.

Poče da kruži oko nje.

Ona ustuknu, primakavši se bliže ivici rulje.

Neko je snažno gurnu natrag u sredinu kruga, a ona po inerciji polete pravo prema muškarcu s palicom.

Itan nije to očekivao.

Nije ni Beverli.

Desilo se brzo, kao da se muškarac rešio na to u poslednjoj mogućoj sekundi.

Jedan jedini, gladak pokret.

Podigao je palicu i zamahnuo.

Zvuk udarca javorovog drveta u lobanju natera Itana da instinktivno zatvori oči i okrene se.

Gomila zaurla.

Kad ih je ponovo otvorio, Beverli je bila na tlu i upinjala se da puzi.

Itan oseti kako žuč preti da mu se digne u grlo.

Muškarac sa kapom Deda Mraza ispusti palicu na pločnik i ode šepureći se u masu.

Palica se zakotrlja po ulici prema Beverli.

Ona posegnu za njom, i prsti su joj bili samo nekoliko centimetara od nje.

Neka žena u crnom bikiniju, crnim visokim potpeticama, sa crnom krunom i crnim anđeoskim krilima stupi ukруг.

Ona se razmetljivo okrenu prema njima.

Gomila zaklica.

Žena odšeta do mesta gde je Beverli ležala i upinjala se da dohvati palicu.

Čučnu, uputi Beverli vedar osmeh pun belih zuba i podiže oružje, dograbivši ga obema rukama iznad glave poput ratne sekire neke demonske kraljice.

Ne, ne, ne, ne...

Mlatnu Beverli palicom posred leđa.

Radosni krici ispuniše ulicu dok se Beverli koprcala na tlu.

Šta bi samo dao da lebdi u „crnom jastrebu“ šezdeset metara iznad Glavne ulice i kontroliše getling GAU-19, da sipa 2000 metaka u minutu po masi i raspolučuje ove govnae.

Itan se okrenu od prozora, podiže stočić obema rukama i tresnu njime po zidu, rascepivši drvo, zatresavši staklo.

Od tog napora samo se još više razjario.

Žudeo je za nasiljem, ijedan glasić u njemu predlagao je da smesta siđe u gomilu sa mačetom i počne da kosi. Da, na kraju bi ga savladali, ali boga mu, ništa više u životu nije želeo od toga da zađe u masu i seče oko sebe, da sam napravi pokolj.

Ali onda ćeš umreti.

Nikada više nećeš videti svoju porodicu.

Nikada nećeš saznati o čemu se ovde uopšte radi.

Itan se vrati prozoru.

Beverli je nepomično ležala na ulici, a jezero krvi širilo se oko njene glave. Krug se više nije bio pravilan i ljudi su joj prilazili.

A onda, odjednom, rulja se baci na nju.

Izdaće je ako bude otišao, ali nije mogao da podnese da stoji tamo i gleda, a nije mogao da uradi ama baš ništa da to spreči - petsto ljudi protiv jednoga.

Ništa ne možeš da uradiš za nju. Gotova je. Idi sad dok još možeš.

Dok je Itan jurio natrag prema vratima, čuo je kako Beverli ječi, a zvuk njenog bola, njene krajnje beznadežnosti, naterao mu je suze na oči.

Smiri se.

Možda te neko čeka pred ovim vratima.

Moraš biti na oprezu.

Itan stupi u hodnik.

Prazan.

On zatvori vrata stana.

Metež na Glavnoj ulici pretvori se u nejasno mrmljanje.

Obrisa oči i krenu natrag tamo odakle je došao, hodnikom, kroz vrata i u okno stepeništa.

Na odmorištu drugog sprata je zastao osluškujući, zagledan kroz ogradu.

Nije bilo nikakvog zvuka.

Nije bilo nikakvog pokreta.

Bilo je jezivo mirno.

On siđe.

U prizemlju odškrinu vrata taman toliko da može da se provuče.

Iver svetla pade u sokak.

Itan stupi u lokvu i zatvori vrata.

Kiša je padala jače nego pre.

Trideset sekundi se nije pomerao i čekao je da mu se oči naviknu na mrak.

Onda, navukavši kapuljaču na glavu, pođe sredinom uličice prema jugu.

U daljini, kiša je pljuštala kroz kružno svetlo ulične lampe, ali mimo toga, mrak između zgrada bio je toliko potpun da Itan nije video sopstvena stopala pod sobom.

U rulji se prolomi dotad najglasniji urlik.

On pomisli na Beverli, primoran da spreči sebe da zamišlja ono što joj se dešava, stežući mačetu jače, škrgućući kutnjacima.

Koraci ispred njega nagnaše Itana da naglo stane.

Stajao je deset metara od mesta gde se uličica ukrštala sa sledećom ulicom, ubeđen u to da je nevidljiv u senkama.

Neki muškarac u tamnoj kabanici pojavi se u vidokrugu, na putu prema zapadu sa Glavne.

On stade pod uličnom lampom i zagleda se u sokak.

Držao je sekiricu i baterijsku lampu.

Itan je čuo kako mu kiša dobuje po jakni.
Muškarac pređe ulicu i uđe u sokak.
Uključi baterijsku lampu i uperi je u Itana.

„Ko je tamo?“

Itan vide sopstveni dah koji se maglio od hladnoće.

„Ja sam“, reče Itan i pođe prema njemu. „Jesi li ga video?“

„Ko to ja?“

Svetio je još bilo upereno Itanu u lice, i on se nadao da taj muškarac vidi kako se on osmehuje, da poima ludilo koje mu se primiče.

Muškarčeve oči se raširiše kad se Itan približio dovoljno da mu vidi modrice, krvave tragove i kopče na izranjavljenom licu, ali njegova reakcija - zamahivanje sekiricom zbog udarca - usledila je pola sekunde prekasno.

Itan zamahnu sečivom paralelno sa tлом držeći ga jednom rukom, sa dovoljno snage da ga poprečno raspori.

Muškarcu noge klecnuše, kolena mu padoše na tle, a Itan ga dokrajči sa tri razorna udarca.

On potrča, ispunjen uzbuđenjem zbog ubistva kao da se nafiksao spidom.

Itan izjuri iz uličice i stušti se preko Sedme.

Desno - pet-šest svetlih tačkica dve ulice dalje kretalo se prema centru grada.

Levo - pedeset ili više ljudi kuljalo je oko ugla iz Glavne, i baterijske lampe su treptale i palile se kada su se susreli s mrakom bočne ulice.

Itan ubrza, ulete u sledeću uličicu, bez svetla pred njim, ali kroz sopstveno brektanje čuo je mnoštvo koraka koji su se slili za njihovim.

Osvrnuo se načas - zid svetla grmeo je uličicom.

Ljudi su vikali.

Pravo napred, brzo se primicala Osma ulica.

Morao je da promeni kurs, već je proračunavao mogućnosti, ali nije mogao da se odluči dok ne vidi šta se nalazi napred.

Itan suknu na Osmu.

Levo - nikoga.

Desno - jedno svetlo dve ulice dalje.

Itan zavi desno, u punom trku pod uglom preko ulice.

Preskoči ivičnjak i dočeka se na pločniku s druge strane, umalo se ne saplevši o izdignuti betonski rub, ali nekako uspe da ostane na nogama.

Posle šest metara dođe do sledeće ulice zapadno od Glavne i osvrnu se dve sekunde pre nego što je skrenuo, vide kako grupa svetiljki izbija iz sokaka.

Ako je imao sreće, nisu ga videli.

Suknu iza ugla.

Predivna tama.

Ostade na pločniku, zabasavši pod mrkli mrak senki borova.

I sledeća ulica je bila prazna, a brz pogled preko ramena bio mu je dovoljan da vidi samo šačicu svetla za sobom, i dalje sa dobrih dvadeset sekundi zaostatka, ako bi morao da procenjuje.

Itan prođe još jednu ulicu na zapad, pa se stušti prema jugu.

Ulica se završila.

Došao je do ivice grada.

On stade nasred ulice, presamićen i sa rukama na kolenima, gutajući vazduh.

Ljudi su dolazili, kako iza njega, tako sada i sa zapada.

Pretpostavio je da bi mogao da otrči dve ulice uzbrdo natrag prema Glavnoj, ali to mu nije izgledalo pametno.

Kreni. Gubiš prednost koju imaš.

Pravo napred, jedna viktorijanska palata stajala je leđima uz okolnu šumu.

Da.

Noge su mu gorele dok je išao dalje, prelazio ulicu, trčao kraj kuće.

Tri koraka pre nego što je stigao do borova, neki dečji glas viknu: „Ide u šumu!“

Itan se osvrnu.

Dvadeset ili trideset ljudi zađe iza ugla palate s upaljenim baterijskim lampama i potrča prema njemu kao jedno, a Itan se na trenutak upita zbog čega mu njihove proporcije izgledaju čudno.

Noge prekratke, glave prevelike, svetla preblizu zemlji.

Deca.

To je zato što su svi oni deca.

On pohita među drveće, gutajući vazduh pun gorko-slatkog mirisa vlažne borovine.

Vidljivost u gradu je bila izuzetno mala, ali u šumi, nije mogao da vidi ništa.

Morao je da uključi baterijsku lampu, da se upravlja između stabala pomoću njenog nestalnog snopa svetla, preko trulih debala, mladica i niskog granja koje ga je šibalo po licu.

Deca su ušla u šumu njemu za petama, i njihovi koraci gnječili su vlažno lišće, lomili opalo granje. Imao je nejasnu predstavu o tome gde bi mogla da se nalazi reka, i pomišljao je da je ne može promašiti ako nastavi desno, ali već se osećao dezorijentisano i smisao za smer mu se rasplitao kao loše vezan čvor.

Neka devojčica vrisnu: „Vidim ga!“

Itan pogleda iza sebe, samo brzo okrenu glavu, ali nije mogao da izabere gori trenutak za to - zašao je u masu opalog granja i stopala su mu se zaplela u gomili izvijenih grana i korenja. Tresnu na tle, a lampa i mačeta mu izleteše iz ruku.

Koraci svuda oko njega.

Primicali su mu se sa svih strana.

Itan se upinjao da se podigne, ali neka puzavica mu je zarobila desni gležanj i trebalo mu je pet sekundi da se otrgne i oslobodi.

Lampa se ugasila kada je pala, tako da nije video ni nju, ni mačetu, ni bilo šta drugo. Prešao je rukama preko tla, tražeći ih očajnički, ali hvatao se samo za korenje i vreže.

Uskobeljao se na noge, probijajući se slepo kroz opalo lišće i granje dok su se svetla i glasovi primicali.

Bez lampe je bio onesposobljen.

Sveden na to da trči raširenih ruku - što mu je bila jedina odbrana od toga da naleti na drvo.

Zraci svetla su se mahnito ukrštali pred njim tako da je na trenutak uspevao da vidi teren - borovu šumu beznadežno zakrčenu niskim rastinjem, odavno već podobnim za vatru pročišćenja.

Dečji smeh - bezbrižan, opijen, manijački - odzvanjao je šumom.

Košmarna verzija neke igre iz njegovog detinjstva.

Itan se istetura na nešto nalik na polje ili proplanak - premda nije mogao da vidi ama baš ništa, kiša ga je zapljusnula mnogo jače, kao da ga više ne štiti šumski kišobran.

Pravo napred, učini mu se da čuje hućanje reke, ali onda se to izgubi pod zvukom teškog disanja koje mu se primicalo s leđa.

Nešto ga udari u leđa - nije to bio naročito jak udarac, ali dovoljan da mu poremeti ravnotežu za sledeći.

I sledeći...

I sledeći...

I sledeći...

I sledeći, a onda Itan pade na tle, licem u blato, i sve preplavi dečji smeh, naleti tela sa svih strana, iz svih uglova - površni udarci koji nisu imali nikakve šanse da ga povrede, peckanje plitkih posekotina, povremeni i mnogo ozbiljniji udarac tupim predmetom po glavi, a sve je to, sa svakim proteklim sekundom, bilo sve učestalije, kao da ga napada jato pirana.

Nešto ga ubode u bok.

On jeknu.

Rugali su mu se.

Nov ubod - strahovit bol.

Lice mu se zajapuri od besa, i on istrgnu levu ruku iz nečijeg zahvata, zatim i desnu.

Osloni se dlanovima o zemlju.

Odgurnu se uvis.

Nešto tvrdo - kamen ili drvo - mlatnu ga po potiljku dovoljno snažno da mu uzdrma plombe.

Ruke ga izdaše.

Licem pravo u blato.

Ponovo smeh.

Neko reče: „Udrite ga u glavu!“

Ali on se ponovo odgurnu, zaurlavši ovog puta, i to mora da je iznenadilo decu, pošto su u deliću sekunde udarci prestali.

To mu je bilo sasvim dovoljno.

Itan stade na noge i primora sebe da ustane, zamahnu prema prvom licu koje je ugledao - visokom dečaku od dvanaest ili trinaest godina - i momentalno ga onesvesti.

„Nazad“, zašišta besno.

Prvi put je tu bilo dovoljno svetla da vidi sa čime zaista ima posla - dvadesetak dečaka i devojčica uzrasta od sedam do petnaest godina opkolilo ga je, i većina je držala u rukama baterijske lampe i raznorazno priručno oružje - štapove, kamenje, kuhinjske noževe, a jedno je imalo držalju od metle slomljenu na kraju tako da je ostao samo iskrzani drveni šiljak.

Iz gledali su kao da su se maskirali za Noć veštica - bili su to zbrda-zdola prikoprpljeni kostimi sastavljeni od garderobe njihovih roditelja.

Itan je gotovo bio zahvalan za to što je ostao bez mačete, inače bi raskomadao male govornare na licu mesta.

Levo od Itana je bio prolaz - slaba karika u krugu gde je mogao da projuri preko dva deteta čija visina nije dosegala iznad njegovog struka.

Ali šta onda?

Pojurili bi ga, jurili bi ga do smrti u ovoj šumi kao ranjenog jelena.

Okrenuvši se polako, on pogleda u oči najopasnijeg pripadnika tog buljuka, plavokosog tinejdžera koji je u ruci držao istegnutu čarapu u kojoj je ležala neka zlokobna kugla - možda lopta za bejzbol ili globus od punog stakla. Na njemu je bilo odelo koje je sigurno pripadalo njegovom ocu - nekoliko brojeva preveliko, tako da su mu rukavi visili do vrhova prstiju.

Itan zaurla i priđe dečaku zamahnuvši rukom, i udario bi ga, ali klinac pođe unatraske, saplete se, pade i onda pobeže u šumu čim je ponovo skočio na noge, derući se iz sveg glasa da su ga našli.

Mnoga prisutna deca dadoše se u trk za svojim vođom, kad su videla da je podvio rep i pobegao.

Itan jurnu prema onima koji to nisu uradili, sam sebi pomalo nalik na losa koji pokušava da razveje oko sebe grabljive kojote, ali je na kraju oterao sve osim jednoga od njih, i deca su vrištala dok su iščezavala među borovima kao da im je đavo za petama.

Dečak koji je ostao tu gledao je u Itana kroz kišu.

Moguće je da je bio najmlađi od svih - uzrasta sedam, najviše osam godina.

Bio je odeven kao kauboj - sa crveno-belim šeširom na glavi, čizmama, kravatom od uzice i vestern-košuljom na zakopčavanje.

Držao je baterijsku lampu i kamen i stajao je tamo bez ikakvog izraza na licu.

„Zar me se ne plašiš?“, upita Itan.

Dečak odmahnu glavom, i voda mu zakapa sa oboda šešira. On podiže pogled prema Itanu, i kada mu je zrak iz baterijske lampe obasjao pege na licu, Itan vide da ga je mališan slagao. Plašio se, donja usna mu se nekontrolisano tresla. Bio je to najhrabriji izraz za koji je dečak bio sposoban, i Itan je morao da mu se divi, pitajući se šta ga je nagnalo da ostane tu i ne pobjegne.

„Trebate da prestanete da bežite, gospodine Berk.“

„Otkud znaš kako se zovem?“

„Mogli biste ovde lepo da živite, a vi to i ne vidite.“

„Kakvo je ovo mesto?“

„Običan grad“, reče dečak.

Odjeknuše glasovi odraslih i nova eskadrila baterijskih lampi zatrepta među borovima kao nova sazvežđa.

„Odakle si?“, upita Itan.

Dečak nakrivi glavu, zbunjen tim pitanjem.

„Kako to mislite?“

„Gde si živio pre Vejvard Pajnsa?“

„Oduvek živim ovde.“

„Nikad nisi odlazio iz ovog grada?“, upita Itan.

„Ne možete otići“, reče dečak.

„Zašto?“

„Prosto ne možete.“

„Ne prihvatom to.“

„Zato ćete i umreti.“ Dečak najednom vrisnu: „Ovde je! Požurite!“

Svetla se izdvojiše ispod borova i pojaviše na proplanku.

Itan pobeže, upavši u šumu s druge strane, ne trudeći se čak ni da zaštiti lice ili baci pogled natrag prema progoniocima, mlatarajući kroz mrak, izgubivši svaki osećaj za smer, upinjući se da zadrži pribranost pred naletom apsolutne panike koja je pretila da ga obori na kolena, natera ga da se sklopča u fetusni položaj i konačno izgubi razum.

Zbog straha.

Zbog bola.

Zbog toga što ništa od svega ovoga nema ni najmanje smisla.

Nije se zaustavio zbog huka reke, već zbog njenog mirisa.

Vazduh je iznenada postao sladak.

Teren se obrušio i on se šuljao niz blatnjavu obalu pravo u ledenu, nabujalu vodu, i reka je pokuljala u njegove čizme kao tečni čelik.

I pored ledenog šoka, odbio je da okleva, samo je nastavio da gaca u nju, dalje od obale, sve dublje i dublje u struju.

Voda mu je došla do pojasa i Itan je zabrektao kad ga je prožela hladnoćom do srži, a struja je bila jaka i očajnički se upinjala da ga odvuče nizvodno.

Kretao se sporim, pažljivim koracima, a kamenje na dnu se pomeralo pod njegovom težinom i polako tumbalo niz struju.

Posle svakog koraka, zastajkivao je i naginjao se spram siline vode.

Negde na polovini puta digla mu se do grudi.

Struja ga je pokupila tako da je izgubio oslonac.

Ponela je Itana nizvodno.

U gotovo mrklom mraku, nije imao pojma kakvo stenje sve štrči iz kanala, i znao je samo da bi udarac u neki kamen mogao da ga ubije.

Borio se protiv struje snažnim, odlučnim zamasima.

Ruke su mu sasvim normalno funkcionisale, ali u tim čizmama otežalim od vode nije mogao snažno niti efikasno da se odbacuje nogama.

Njihova težina ga je više vukla ispod površine nego što ga je terala napred.

Posle mahnitog minuta, dok su mu mišići bili na rubu pobune, on oseti da je donovima čizama okrznuo dno.

Stade, nagnu se spram struje, a dubina vode mu ponovo spade do struka.

Još desetak koraka i spala je do kolena, a onda je istrčao do kraja i sručio se na obalu.

Prevrnuo se na bok, bez daha, iscrpljen, u drhtavici.

Zagledao se natrag preko kanala.

Svuda su se pojavljivali novi zraci svetla.

Čuo je viku ljudi, pomislio da možda dozivaju njegovo ime, ali s ove udaljenosti, silovito hućanje zapenjene vode predupredilo je svaku šansu da ih jasno čuje.

Itan je hteo da se pomeri, znao je da mora, ali nije sebe mogao da natera da se uskobelja natrag na noge. Samo mu je trebao još jedan minut kako bi ležao tamo i disao.

Sad je na drugoj strani bilo više svetiljki nego što je mogao da prebroji, a njihova najgušća koncentracija bila je trideset metara uzvodno, tamo gde je on ušao u reku, ali sve više i više ljudi kretalo je prema severu i jugu od njegove tačke ulaska, šarajući svetlom po reci na desetak mesta.

Okrenuo se i pridigao na kolena.

Ruke su mu se tresle od hladnoće kao da ima cerebralnu paralizu.

On počeo da puzi, grabeći prstima kroz mokar pesak.

Taj jedan minut nepomičnog ležanja bio je dovoljan da mu se zglobovi ukoče.

Kada je došao do sledećeg velikog kamena, uhvatio se i povukao na noge.

U čizmama mu je šljapkala voda.

S druge strane reke bilo je sigurno stotinu ljudi, i sa svakom sekundom

nova svetla su se pojavljivala na obali. Većina lampi dobacivala je do sredine, ali nekoliko ih je bilo dovoljno jako da osvetli Itanovu stranu, i njihovi kompaktni snopovi svetla bili su jasno vidljivi tamo gde je kroz njih padala kiša.

Itan se iskobelja dalje od vode, u nadi da će se dovoljno udaljiti od svetiljki, ali tri metra dalje dođe do strmog kamenog zida.

On krenu kraj njega dok su glasovi nekoliko stotina ljudi nadjačavali huk zapenjene vode.

Svetio obasja liticu tri metra pred njim.

Itan se sagnu iza jednog kamena i proviri dok je svetlo prelazilo preko litice iza njega.

Bujica svetla pokulja s obale u reku. Sa mesta na kom je Itan čučao, video je kako nekoliko ljudi gaca do kolena u reci, ali niko nije pokušavao da prepliva na drugu stranu.

On krenu oko kamena, kada preko reke zatrešta glas pojačan megafonom.

„Itane, vrati nam se i sve ćemo ti oprostiti.“

Prepoznao bi to u svakom trenutku - duboku, grlenu tutnjavu glasa šerifa Poupa, koja se odbijala od litica i vraćala u borovu šumu iza gomile.

„Ne znaš šta radiš.“

U stvari, tačno znam šta radim.

Pošto svetla više nisu padala na kamenje u njegovoj blizini, Itan se s mukom ponovo osovi na noge i posrnu prema jugu duž litice. ,

„Ako se vratiš, nećemo ti ništa.“

Kako da ne. Evo me, sad ću.

„Dajem ti svoju reč.“

Itan požele da i sam ima megafon.

Drugi glasovi su ga dozivali preko reke.

„Itane, molim te!“

„Ne shvataš šta radiš!“

„Vrati se!“

Poup je takođe nastavio da ga doziva, ali Itan krenu dalje u mrkli mrak i kišu.

Što se više udaljavao od svetine, to je manje mogao da vidi.

Itan je sada hramao sporim koracima i vukao noge, a jedini orijentir bio mu je zvuk reke s leve strane.

Pozadi - sve slabiji glasovi, sve manje tačke svetlosti.

Telo mu je utrošilo i poslednje količine adrenalina koje je imao na raspolaganju i osećao je kako mu se bliži prvoklasni krah.

Potpuno gašenje sistema.

Ali nije smeo da stane. Još ne.

Poriv da se sklopča na pesku kraj reke i zaspi bio je gotovo neodoljiv, ali oni ljudi bi mogli da odluče da pređu preko.

Imali su svetla, oružje i brojčanu premoć.

On nije imao ništa.

Rizik je bio prevelik.

I tako, s ono malo goriva koliko mu je preostalo u rezervi, on nastavi dalje.

Dvanaesto poglavlje

Itan nikako nije mogao da zna koliko je dugo hodao po mraku.

Sat.

Možda dva.

Možda manje.

Išao je toliko sporo da nije prešao više od kilometar i po. Ako ništa drugo, u to je bio siguran. Svakih nekoliko minuta primoravao je sebe da stane i pogleda nizvodno, u potrazi za nailazećim svetlima, osluškajući korake koji krčkaju po kamenju.

Ali kad god se osvrnuo, uvek je sve bilo isto - mrkli mrak - i ako ga je neko zaista pratio, hućanje reke je efikasno pokrivalo sve druge zvuke.

* * *

Kiša je usporila i počela da rominja, prska s vremena na vreme, da bi onda potpuno prestala.

Itan je još tumarao, kretao se isključivo pomoću čula dodira, hvatajući se za nevidljivo kamenje, a koraci su mu bili krajnje usitnjeni, tako da Itana inercija nije bacila na tle kad su mu se noge neumitno sudarile s preprekom.

A onda je mogao da vidi.

U jednom trenutku, tama.

U sledećem - natečen, gotovo pun mesec, čije je svetlo zasijalo kroz procep u oblacima, tako da su površine svakog vlažnog kamena zasijale kao da su lakirane.

Itan sede na pljosnati kamen, osetivši drhtavicu u nogama na izmaku snage.

Reka je tu bila gotovo upola uža, ali struja je bila brža i hujala je između stenja uz furiozno prštanje zapenjene vode.

Veliki borovi - visoki dvadeset - dvadeset pet metara - nadosili su se s druge strane iznad obale.

On najednom shvati koliko je žedan.

Pade na kolena, otpuza do ivice reke i zabi lice u baricu.

Voda je imala izvanredno čist i sladak ukus, ali bila je ledeno hladna.

Između gutljaja, bacao je pogled nizvodno.

Ako se izuzme uzavrela voda, ništa se nije pomeralo ni na jednoj obali.

Itan je želeo da spava i mogao je da legne tu, na stenje, i zaspi za sekund, ali znao je da bi to bilo prava ludost.

Moram naći neko sklonište pre nego što ostanem bez mesečine.

Pre nego što izgubim sposobnost hodanja.

Oblaci su već počeli da se navlače na mesec.

Naterao se da ustane.

Prelazak reke ovde, naročito u tako oslabljenom stanju, za njega bi bio fatalan. Moraće da potraži zaklon s ove strane reke, a to će zaista biti teško. Na drugoj strani, stara borova šuma se pružala čitav kilometar uz planinu, zagnjurenjena u uskovitlane oblake. Bio je siguran da bi u takvoj šumi uspeo da pronađe neko mesto gde bi se zavukao i prenoćio, pa makar ga ne pokrivalo ništa osim isprepletenog opalog granja. Ako staviš dovoljno granja preko sebe, zaštititiće te od kiše, možda čak i zadržati dovoljno telesne temperature da stvori oazu topline.

Ali ništa od svega toga.

Na Itanovoj strani reke, obala se strmo uzdizala desetak metara do podnožja iste one litice od crvenog stenja kojom je bio okružen Vejvard Pajns.

A iznad toga - izbočina za izbočinom uspinjala se u mrak.

Nije bio u stanju da se penje.

Itan se otetura dalje.

Voda mu je bučkala u stomaku.

Osećao je da su mu stopala natečena i da mu pulsiraju u čizmama. Znao je da je trebalo da stane i isprazni vodu iz njih pre sat vremena, ali zabrinuo se da će, ako samo sedne, ostati bez snage da ih ponovo zapertla i nastavi dalje.

S ove strane je put bio sve teži, sa vrlo malo ravnog tla, i svuda je bilo kamenje i strmi uspon.

Ušao je u šumarak visokih borova.

Kameno tle je ustupilo mesto mekoj, vlažnoj zemlji prekrivenoj tepihom mrtvih borovih iglica, i Itan je pomislio: *U najgorem slučaju, prespavaću ovde.* Nije to bilo idealno - nalazilo se previše blizu reke, nije imao granje kojim bi se pokrio, a svako ko ga bude tražio jednostavno će morati da ga nađe. Ali makar će imati nekakvu zaštitu pod baldahinom tih drevnih borova.

Obazreo se poslednji put oko sebe, zaključivši da će, ukoliko ne primeti ništa zanimljivo, ovde provesti noć.

Itan baci pogled uz strminu koja je vodila do podnožja litice.

Pomisli da je tamo ugledao crnu mrlju.

Nije mislio, nije se raspravljao sam sa sobom, samo se popeo.

Uskobeljao se na sve četiri između borova i onda izašao u polje od razbijenog stenja.

Sve strmije i strmije.

Ponovo je dahtao, znoj mu je lio niz lice i oči su ga pekle od njega.

Blizu litice, kamenje je postalo labavije i sitnije, a noge su mu se klizale sa svakim korakom, kao da se peo uz peščanu dinu.

Stigao je do litice.

Mrak je ponovo bio svuda okolo, i tek delić meseca video se među oblacima, a vazduh je bio sve teži od mirisa kiše koja se vraćala.

Eto je tu - ta crna mrlja koju je primetio s reke, udubljenje u litici. Pružalo se natrag metar i po ili dva, a unutrašnjost je bila glatka i suva, zaštićena od padavina.

Itan se uzvera na izbočinu i otpuza unutra.

Zadnji zid je činila prirodna kosina i on se naslonio na njega, a sve tamniji svet bio je uokviren zidovima te male niše. Odatle nije video reku. I njen zvuk je veoma utihnuo u nešto nalik na glasan šapat.

Dok se mesečina gubila, borova šuma s druge strane reke postepeno je čilela, da bi na kraju Itan još jednom ostao u apsolutnom mraku.

Počela je kiša.

On se uspravi u sedeći položaj i drhtavim prstima pokuša da razveže pertle čizama čoveka koga je ubio u stanu. Trebalo mu je nekoliko minuta da konačno razveže čvor i skine čizme. Izbacio je najmanje po pola litra vode iz obe, a onda sljuštio slojeve čarapa, iscedio ih i ostavio na kamenu da se suše.

Odeća mu je bila skroz mokra.

Skinuo je duks, majicu, farmerke, čak i gačice. Proveo je deset minuta nag u niši, cedeći vodu iz odeće sve dok nije ostala samo vlažna.

Obavio je duks oko grudi, majicu dugih rukava oko nogu, a farmerke presavio u jastuk. Ležeći leđima uz zadnji zid pećine, okrenuo se na bok i zatvorio oči.

Nikada mu u životu nije bilo toliko hladno.

Isprva se plašio da će ga to onemogućiti da zaspi, jer mu se telo treslo toliko jako u neuspešnom pokušaju da se zagreje, da je morao da ščepa duks za rukave kako ovaj ne bi spao sa njega.

Ali koliko god da mu je bilo hladno, još je više bio iscrpljen.

Posle pet minuta, san je odneo prevagu.

Trinaesto poglavlje

Itanov desni gležanj je okovan i vezan lancem za kariku u podu.

On sedi za rasklimatanim stolom na kom su tri predmeta...

Prazan list papira formata A4.

Crna kemijska olovka.

I peščani sat čija crna zrnca peska u kaskadi padaju iz jednog dela u drugi.

Ašif je objasnio Itanu da će se vratiti kad pesak istekne, i ako tada ne bude zadovoljan onim što je Itan napisao na papiru, ovaj će umreti od lingčija.

Ali Itan zna da sve i da ima konkretna saznanja za one sa najvišim ovlašćenjima o nastupajućoj ofanzivi, sve i da napiše datume, lokacije, mete, detalje očekivanog kopnenog udara i podrške iz vazduha, to neće biti dovoljno.

Ništa nikad neće biti dovoljno, zato što će, šta god da napiše, umreti, i to na užasan način.

Sve što zna o Ašifu jesu njegov glas i te smeđe, zle oči u kojima on sluti žudnju, ali ne za saznanjem informacija, već za nanošenjem bola.

Maska isleđivanja je samo predigra.

Ono od čega se Ašifu digne i ovlaži.

On je sadista. Verovatno iz Al Kaide.

Itan nekako nije dozvolio sebi da prihvati tu spoznaju do kraja dok je visio okačen o ručne zglobove, ali dok je sedeo tu sam za stolom u tišini, ona ga je preplavila punom snagom.

Šta god da napiše, za nešto manje od jednog sata, život će mu se znatno pogoršati.

U sobi je samo jedan prozor, ali preko njega su zakovane daske.

Kroz tanke procepe između drvenih panela, probijaju se blistave niti iračkog sunca.

Vrućina je takva da prži, a znoj navire iz svih pora.

Hiperrealnost tog trenutka postaje nepodnošljiva, a Itan je bespomoćan pred navalom na čula.

- Lavež nekog psa napolju.

- Daleki smeh dece.

- Kilometrima daleko, jezivo škljocanje puščane vatre nalik na zrikavce.

- Zujanje muve kod njegovog levog uva.

- Miris masgufa ² koji se peče u blizini.

- Negde duboko u utrobi ove baze, muški urlik.

Niko ne zna da sam ovde. Ili makar niko ko bi mogao da mi pomogne.

Misli mu se vraćaju Terezi - trudna je, kod kuće - ali navala emocija i nostalgije takva je da ne može da je istrpi imajući u vidu ono što ga čeka. Iskušenje da ponovi uglavi njihov poslednji razgovor - digitalni poziv u centru za odmor i rekreaciju - moćno je, ali slomilo bi ga.

Ne mogu da se upuštam u to. Još ne. Možda u poslednjim trenucima.

Itan podiže olovku.

Tek toliko da se nečim zanimam. Ne mogu da sedim ovde i mozgam o onome što me čeka.

Jer to je ono što on hoće.

O tome se ovde i radi.

Istrgnut iz snova o ratu.

Pun minut nije imao pojma gde se nalazi, dok je istovremeno drhtao i goreo od temperature.

Itan sede, posegnuvši u okolni mrak, i dok je prstima dodirivao kamene zidove niše, ažurirao se njegov unutrašnji navigacioni uređaj i užas u koji mu se život pretvorio pohrlio je natrag.

Zbacio je odeću sa sebe u snu, i ona je sada ležala razbacana na steni kraj njega, hladna i vlažna. Raširio ju je kako bi imala više izgleda da se osuši, a onda se pomerio napred tako da se nasadio na izbočinu niše.

Kiša je prestala.

Sa noćnog neba je lila svetlost zvezda.

On se nikada ni najmanje nije zanimao za astronomiju, ali je shvatio da traga za poznatim sazveždima i pita da li zvezde koje vidi sijaju sa svojih uobičajenih mesta.

Je li ovo noćno nebo koje sam oduvek viđao?

Petnaest metara ispod njega, pevala je reka.

Zagledao se niz padinu prema vodi, i kad ju je ugledao, krv mu se zaledila u žilama.

Itanova prva pomisao bila je da strugne natrag u udubljenje, ali borio se protiv toga, u strahu da će svaki iznenadan pokret samo privući pažnju.

Majku mu jebem, pratili su me.

Ipak su prešli preko reke.

Bili su dole, među onim džinovskim borovima kraj reke, toliko dobro skriveni u senci da nije mogao da im proceni broj.

Brzinom lenjivca, centimetar po centimetar, Itan se povuče u udubljenje i spusti tako da mu grudi budu priljubljene uz ledenu stenu, pa je sada samo virio preko ruba niše.

Iščekzli su u senci i na trenutak, ako se izuzme reka, svet je ostao apsolutno nepomičan, i Itan je počeo da se pita je li uopšte išta i video. Ako se ima u vidu šta je sve preživio u proteklih pet dana, puke halucinacije bile bi dobrodošao povratak razumu.

Trideset sekundi kasnije, izašli su iz senke borova na smrvljeni kamen u podnožju padine.

Staje to, dođavola?

Bio je tamo samo jedan, i premda veličine čoveka, nije se kretao kao čovek - prelazio je preko kamenja na sve četiri, ćosav i bled pod zvezdama.

Metalni ukus - uzgredni proizvod straha - obloži Itanova usta kad mu na pamet pade kako su mu proporcije potpuno pogrešne, i ruke izgledaju gotovo dvostruko duže nego što bi trebalo.

Stvorenje podiže glavu, i čak i sa te udaljenosti Itan je bio u stanju da vidi da mu je preveliki nos uperen u nebo.

Njuši.

Itan se uskoprci i zavuču što je mogao dalje od otvora niše, gde je obgrlio noge, drhteći i upinjući se da čuje zvuk prilaska koraka po labavom kamenju.

Ali čuo je samo kako prede reka, a kada se sledeći put odvažio da pogleda napolje, ono što je video - ili pomislio da vidi - nestalo je.

U nekoliko preostalih sati tame, san mu je izmicao.

Bilo mu je previše hladno.

Previše ga je bolelo.

Previše je bio prestravljen svime što je iskusio da bi se prepustio snovima.

Ležao je na steni, preplavljen jednom željom. Jednom potrebom.

Tereza.

Kod kuće bi se često probudio usred noći i osetio da je njena ruka prebačena preko njega, njeno telo pripijeno uz njegovo. Čak i u najtežim noćima. U noćima kad se vraćao kasno. U noćima kada su se svađali. U noćima njegove izdaje. Ona je oduvek davala mnogo, mnogo više nego on. Volela je brzinom svetlosti. Bez oklevanja. Bez kajanja. Bez uslovljavanja. Bez uzdržavanja. Dok je on gomilao svoje žetone i zadržavao deo svog bića pred njom, ona se prepuštala do kraja. Svaki put.

Postoje trenuci kad zaista shvatiš ljude koje voliš, vidiš ih bez tereta projekcija i zajedničke prošlosti. Kad ih sagledaš na taj novi način, kao neznanac, i ponovo uhvatiš onaj trenutak kada si ih zavoleo. Pre suza i napuklina u oklopu. U vreme kad je još postojala mogućnost savršenstva.

Nikada nije video jasniju sliku svoje žene, nikad je nije voleo više - čak ni na početku - nego u tom trenutku, na tom hladnom i mračnom mestu, dok je zamišljao kako ga ona grli.

Gledao je kako zvezde tamne i sunce izdiše vatru u nebo, a kada se ono konačno diglo iznad grebena s druge strane reke, kupao se u zracima raskošne toplote koja je kuljala u njegovu nišu i pržila zaleđeni kamen.

Pri novom svetlu, konačno je sagledao povrede koje je pretrpeo dok je bežao iz Vejvard Pajnsa.

Modrice, istačkane crno-žutim hematomima, prekrivale su mu ruke i noge.

Levo rame i desni bok bili su mu prošarani ranama od uboda igle bolničarke Pam.

Odvio je izolir-traku s leve noge i otkrio mesto na zadnjoj strani butine odakle je Beverli iskopala mikročip. Pritisak obmotane trake efikasno je zaustavio krvarenje, ali koža oko posekotine bila je upaljena. Trebaće mu antibiotici i dobro ušivanje kako bi sprečio infekciju.

Prešao je rukama preko lica, pomislivši kako ono uopšte ne izgleda kao da pripada njemu. Koža je bila naduvena, mestimično rascepljena, a nos, slomljen dvaput u poslednja dvadeset četiri sata, bio je mučno osetljiv na dodir. Obrazi su mu bili namreškani plitkim posekotinama od granja koje ga je šibalo po licu dok je jurio kroz šumu, a pozadi mu je na glavi izbila čvoruga, zahvaljujući nekom od one dece s kamenjem.

Međutim, ništa se nije moglo meriti sa zaslepljujućim tištanjem nožnih mišića, koje je koristio preko njihove granice prenaprezanja.

Upitao se ima li uopšte snage da hoda.

Sredinom prepodneva, kad mu je odeća bila dovoljno suva, Itan se obukao, vezao pertle na još vlažnim čizmama, i spustio se preko izbočine niše, do podnožja litice.

Dok se spuštao do reke, brutalno je okusio šta ga čeka do kraja dana, i kada je stigao do obale, mišići su mu urlali.

Nije imao izbora do da se odmori; zatvorio je oči i pustio da mu sunce lije po licu kao topla voda. Na ovoj visini, bilo je predivno koncentrisano.

Osećao se miris sasušenih borovih iglica koje su se pekle na suncu.

Slatka hladna voda.

Vedar zvuk reke koja je hučala kroz kanjon.

Čangrljanje kamenja koje se pomeralo pod strujom.

Prodorno nebesko plavetnilo.

To što je ponovo bio na toplom, u divljini, uprkos svemu, obraćalo se nečemu duboko ukopanom u jami njegove duše.

Sinoć je bio previše umoran da bi uradio išta osim da leži nepomičan na kamenu.

Sada mu se vratila glad.

Izvukao je iz džepova šargarepe i zgnječenu veknu hleba.

* * *

Ponovo na nogama, tragao je sve dok u obližnjem šumarku nije pronašao borovu granu i slomio je s jedne strane kako bi je koristio kao štap za hodanje. Proveo je nekoliko minuta protežući se, pokušavajući da odagna strahovit bol iz mišića, ali bila je to unapred izgubljena bitka.

Konačno je krenuo kanjonom korakom koji je mogao da održava, ali posle deset minuta, trauma od jučerašnjih napora primorala ga je da uspori.

Jedan kilometar mu je izgledao kao tri.

Sa svakim korakom sve se više oslanjao na štap, držao se za njega kao za pojas za spasavanje, kao da mu je to bila jedina zdrava noga.

Početak popodneva, priroda kanjona počela je da se menja, reka se sužavala sve dok se nije pretvorila u potok, borovi su se proređivali, bilo ih je sve manje i manje i međusobno su bili sve udaljeniji, a oni na koje je nailazio bili su kržljavi i izuvijani, patuljaste žrtve žestokih zima.

Morao je često da se zaustavlja, i sada se više odmarao nego što je hodao, neprestano je ostajao bez daha, a pluća su mu gorela od manjka kiseonika što se više peo.

Pred suton, ležao je ničice na steni prekrivenoj lišajem kraj onoga što je preostalo od reke - široke dva metra, brze struje koja je brbotala preko dna punog živopisnog kamenja.

Prošlo je četiri ili pet sati otkad je izašao iz niše, a sunce je već klizilo iza zida kanjona s druge strane rečice.

Kada je nestalo, temperatura se sunovratila.

Ležao je tamo i gledao kako se boja gubi iz neba, sklupčan pred nastupajućom jezom, kada je shvatio mračnu istinu da neće moći da ponovo ustane.

Okrenuvši se na bok, navukao je kapuljaču preko lica.

Zatvorio oči.

Bilo mu je hladno, ali odeća mu je bila suva, i on je pokušavao da nekako ustroji roj misli i suprotstavljenih osećanja, a iscrpljenost ga je gurala prema ivici delirijuma, kad je najednom osetio da mu sunce bije po kapuljači.

Otvorio je oči, ustao.

Još je bio na steni kraj rečice, ali sada je bilo jutro i sunce je upravo provirilo iznad zida kanjona, njemu iza leđa.

Prespavao sam celu noć.

Odvukao se do rečice i pio, a voda je bila toliko hladna da ga je od nje

zabolela glava.

Pojeo je šargarepu i nekoliko zalogaja hleba, a onda se s mukom osovio na noge i pomokrio. Osećao se iznenađujuće bolje, i bol u njegovim nogama nije više bio toliko sveobuhvatan. Gotovo se dao istrpeti.

On dograbi štap.

Zidovi kanjona su se sve više zbijali, a rečica se pretvorila u potočić pre nego što je potpuno nestala u izvoru iz kog je isticala.

U odsustvu tekuće vode, tišina je bila gromoglasna.

Nije bilo ničeg osim zveckanja kamenja pod njegovim čizmama.

Usamljenog kreštanja ptice koja je preletela iznad njega.

Njegovog brektanja.

Zidovi s obe strane bili su sve strmiji, i više nije bilo drveća, pa čak ni žbunja.

Tu su bili samo razbijeno kamenje, lišaj i nebo.

Do podneva, Itan je ostavio štap i sada je morao da se kreće na sve četiri po najstrmijem terenu na koji je naišao. Dok se pokušavao da obiđe oko zavoja kanjona, neki nov zvuk se primakao iznad stalne buke pomeranja kamenja. On se nasloni na stenu veliku poput omanjih kola, u pokušaju da se usredsredi na tu buku pored sopstvenog isprekidanog disanja.

Eto ga.

Veštačko.

Neprekidno.

Zujanje, tiho, s malo decibela.

Radoznanost ga potera napred i Itan se brzo uzvera sve dok ne obiđe iza ugla, a zujanje je bilo sve naglašenije sa svakim njegovim korakom, dok mu je iščekivanje dosegalo vrhunac.

Kada je konačno to ugledao, proželo ga je oštro ushićenje.

Kanjon je nastavio da se strmo uspinje još dva-tri kilometra, zidovi litica imali su na vrhu nazubljene šiljke i reckavo grebenje, nemilosrdni i surovi u pejzažu koji je izgledao gotovo kao sa druge planete.

Petnaest metara uz kosinu, Itan se zagleda pravo u izvor zujanja - ogradu visoku šest metara sa namotajima bodljikave žice na vrhu, koja je prekrivala dvadeset metara široki kanjon na njegovom najužem mestu. Znak na ogradi je upozoravao...

VISOKI NAPON SMRTONOSNI RIZIK

VRATI SE U VEJVARD PAJNS POSLE OVE TAČKE ČEŠ UMRETI

Itan stade na metar i po od barikade i podrobno je osmotri - ograda je bila izrađena od četvrtastih žičanih panela, a svaki kvadrat je imao stranicu dužine oko deset centimetara. Izbliza je zujanje bilo još zlokobnije, tako da je ograda vibrirala i odavala utisak da se s njom ne treba zajebavati.

Itan uhvati zadah truleži u blizini, i trebao mu je samo trenutak da primeti odakle je ovaj potekao. Neki krupni glodar - verovatno hrčak - pogrešio je kad je pokušao da se provuče kroz jedan od kvadrata uz tle. Izgledao je kao da je između žica bio osam sati pržen mikrotalasima. Bio je ugljenisan i crn. Neka sirota ptica, koja je očigledno mislila da je naišla na besplatan obrok do kog će doći bez po muke, pogrešila je u proceni, pokušala da se posluži ostacima stvorenja, i doživela istu sudbinu.

Itan baci pogled na zidove kanjona.

Bili su strmi, ali mesta oslonca za ruke, naročito s desne strane, izgledala su prihvatljivo za nekoga ko je istovremeno motivisan i ima hrabrosti da se malo izloži.

Itan priđe zidu i poče da se penje.

Nije to bio najbolji kamen, i neki rukohvati su mu pod rukama delovali trulo, ali bilo ih je mnogo, i bili su dovoljno blizu jedni drugima, tako da nije morao da oslanja težinu o njih duže od nekoliko sekundi.

Ubrzo, bio je sedam i po metara iznad tla, i osećao bestežinsko peckanje u stomaku dok je elektrifikovana bodljikava žica zujala samo metar ispod donova njegovih čizama.

Prešao je preko izbočine na čvrstu stenu i obazrivo koračao dok je stupao na zabranjenu stranu ograde. Visina ga je uzdrmala, ali još više, stvarnost onoga što je upravo uradio - ovaj nedozvoljeni prelazak granice.

Dosadna slutnja mu je šaputala negde pozadi u glavi da se upravo samovoljno izložio strašnoj opasnosti.

Itan je bezbedno stigao do dna kanjona i nastavio dalje, a zujanje naelektrisane ograde bilo je sve tiše dok se njegov sistem uključivao u pojačano i zabrinjavajuće stanje opreza. Isto mu se događalo i u Iraku - pojačani nivo čulnih opažanja kao da ga je uvek obuzimao pri polasku u misije koje bi na kraju otišle dođavola. Dlanovi bi počeli da mu se znoje, puls bi mu ubrzao, čulo sluha, mirisa, ukusa, sve je to radilo punom parom. On to nikome nikada nije rekao, ali kada je izgubio „crnog jastreba“ u Faludži, znao je da raketa stiže pet sekundi pre njene eksplozije.

Tu gore, iza ograde, predeo je bio samotna, stenje ispucalo i razvaljeno udarima groma.

Prazno nebo.

Odsustvo oblaka samo je naglašavalo njegov osećaj apsolutne samoće.

Posle vremena koje je proveo u Vejvard Pajnsu, izgledalo mu je nadrealno što je ponovo ovako sam, tako daleko od drugih ljudi. Ali negde u mislima počela je da ga izjeda nova briga. Činilo se da se kanjon penje još trista metara do visokog grebena vetrom šibanog. Ako ga ne izda snaga, možda će stići tamo do sutona. Provešće još jednu dugu, hladnu noć u pokušaju da spava na razbijenom kamenju. Ali šta onda? Ubrzo će ostati bez hrane, i premda mu je želudac još bio naduven od vode koju je popio poslednji put pre nego što je rečica nestala, naponi kojima izlaže svoje telo za tili čas će ga ponovo isprazniti.

Ali još više od bliske pretnje gladi i žeđi, on se plašio onoga što je čekalo iza tog udaljenog grebena na vrhu klisure.

Kilometri i kilometri divljine, ako je morao da nagađa, i premda je još pamtio obuku za opstanak iz vojničkih dana, kad je to posredi, bio je premlaćen i pakleno umoran. Izgledi da izađe iz ovih planina i vrati se u civilizaciju izgledali su mu krajnje zastrašujući.

A opet, kakav je izbor imao?

Da se vrati u Vejvard Pajns?

Radije bi umro od hladnoće ovde, sam, nego što bi ikada tamo nogom kročio.

Itan prođe kroz deo kanjona zakrčen masivnim stenama, pažljivo skačući s jedne na drugu. Čuo je ponovo da ispod njega teče voda, ali rečica je bila nevidljiva, nepristupačna, skrivena dole u crnom prostoru ispod nagomilanog stenja.

Visoko na zidu kanjona levo od njega, nešto je bacalo oštre odbleske sunčeve svetlosti.

Itan stade i obavi šakama oči, pa začilji prema zaslepljujućim treptajima. S mesta na kom je stajao u dnu kanjona, video je samo četvrtastu metalnu površinu visoko na zidu, razmera previše savršenih, previše tačnih da ne bi bila veštačka tvorevina.

On nastavi da skači sa stene na stenu, sada brže, snažnije, neprestano pogledajući usput uvis prema zidu, ali i dalje mu je izmicala priroda te reflektivne površine.

Pravo pred njim, kanjon je izgledao normalnije, a stenje se smanjivalo, pa mu je bilo lakše da se kreće po takvom terenu.

Razmišljao je o tome da li bi mogao da se uzvere do tog parčeta metala kad mu je misli razvejalo pucketanje obrušenog kamena.

U jednom zastrašujućem trenutku, Itan zamisli kako se na njega survava odron, hiljadu tona kamenja koje pljušti sa zida da ga smrska i ubije.

Ali taj zvuk je dopro iza njega, a ne odozgo, i Itan se okrenuo, bacio pogled tamo odakle je došao, pomislivši kako je to samo stena preko koje je prešao i

pomerio je pre nekoliko minuta, pa se sada konačno prevalila za njim.

Opet, bilo je nečeg jezivog u tome što je čuo neki drugi zvuk mimo sopstvenog teškog disanja ili kretanja kamenja u neposrednoj blizini. Toliko se navikao na muk ove puste klisure.

Imao je nesmetan vidik duboko u kanjon, i oči su mu se najpre prikovale za naelektrisanu ogradu pola kilometra iza njega, ali potom i na kretnju mnogo bliže, na stotinak metara od njega. Isprva je pomislio da je to sigurno jedan od onih hrčaka, ali veralo se to bez napora, mačje okretno, i gotovo prebrzo s kamena na kamen, i dok je čkiljio kako bi bolje video, Itan shvati da stvorenje uopšte nije prekriveno krznom. Izgledalo je kao albino, prekriveno bledom mlečnom kožom.

Itan nagoniski ustuknu shvativši koliko je grdno potcenio njegovu veličinu. Nije se kretalo po malom kamenju. Prolazilo je tim poljem džinovskih stena iz kog je Itan upravo izašao, što je značilo da je zapravo bliže veličini ljudskog bića i da se kreće zastrašujuće brzo, jedva zastajkujući između skokova.

Itan se saplete o kamen i skoči natrag na noge, zadisavši ubrzano.

Stvorenje je bilo dovoljno blizu da ga čuje kako diše - dahće - dok su mu kandže kuckale po kamenu kad god bi se dočekalo na novoj steni, i sa svakim skokom bilo je sve bliže Itanu, sada samo pedeset metara od njega. Itanu u želucu proključa mučna vrelina.

Ovo je video preksinoć iz te niše iznad reke.

Ovo je sanjao.

Ali šta je to, dodavola?

Kako uopšte može da postoji?

On krenu kanjonom najbrže što je smeo, obazirući se sa svakim drugim korakom.

Stvorenje skoči s poslednjih velikih stena, dočeka se graciozno kao balerina, pa sad potrča na sve četiri, nisko uz tle kao divlji vepar, a njegovo brektanje bilo je sve glasnije dok je prevaljivalo udaljenost između njih tako zabrinjavajućom brzinom da je Itan odmah zaključio kako nema nikakve svrhe da pokuša da mu umakne.

On stade i okrenu se kako bi se suočio s onim što je nailazilo, rastrzan između pokušaja da shvati šta se dešava i jednostavno pripremi da preživi.

Sada je bilo udaljeno dvadeset metara, i što je bliže prilazilo, Itanu se sve manje dopadalo ono što je video.

Imalo je kratak trup.

Duge noge i još duže ruke, načičkane crnim kandžama.

Pedeset pet, možda šezdeset kilograma.

Mišićavo.

Žilavo.

I iznad svega, humanoidno, sa kožom koja je na suncu bila providna kao u

tek rođenog miša - prošarana mrežom plavih vena i ljubičastih arterija, a čak mu se na kraju i srce naziralo kao ružičasto pulsiranje odmah desno od središta trupa.

Na deset metara, Itan se pripremi, stvorenje obori malu glavu za juriš, zareža dok su mu krvave bale visile s krajeva usta bez usana, a mlečne oči bile neumoljivo prikovane za metu.

Itan mu načas oseti zadah dve sekunde pre sudara - trulo, raspadnuto meso začinjeno ukvarenom krvlju.

Stvorenje zaurla - pokličem neobično ljudskim - pri odskoku, dok je Itan pokušavao da mu se izmakne u poslednjem mogućem trenutku, ali ono je to i očekivalo, pa je zabacilo jednu ruku dužu od metra i obavilo Itana oko struka, probivši mu lako kandžama debelu tkaninu duksa i ubovši ga u bok.

Vreli blesak bola, a onda inercija stvorenja otrgnu Itana s nogu, zabi ga u kamenje sa dovoljno snage da mu izbije vazduh iz pluća.

Itan zasopta za kiseonikom dok ga je biće napadalo.

Žestoko kao pitbul.

Brzo kao munja.

Brutalno jako.

Mahnito je zasecalo dok je Itan podizao ruke u pokušaju da zaštiti lice od kandži sa pet noktiju oštrih kao u ptice grabljivice, tako da su mu lako kidale odeću, kožu.

Uspelo je, za samo nekoliko sekundi, da opkorači Itana, a kandže na nogama zarilo mu je u listove kao eksere, prikovavši ga za zemlju.

U svoj toj jarosti, Itan mu načas ugleda lice.

Velike nozdrve kao krateri.

Sitne, mutne oči.

Glava ćosava, koža rastegnuta toliko jako i tanko preko lobanje da je video mesta gde mu se kosti spajaju kao komadi slagalice.

Desni sa duplim redovima sitnih, oštrih psećih zuba.

Činilo mu se da se bori već satima s tim stvorom - vreme je sve više usporavalo, proticalo brzinom puža - premda su u stvarnosti prošle samo sekunde, a Itanova borbena obuka upinjala se da proradi, um je počeo da mu se izdiže iznad straha i zbunjenosti i bori se da uguši ludačku paniku koja ga je obuzela. Što je situacija opasnija i haotičnija, to jasnije morate da mislite ne biste li procenili kako da preživite, a on do sada nije uspevaao u tome. Dozvolio je da mu ovaj sukob iscrpi gotovo svu snagu, i ako ne bude uspeo da uspostavi kontrolu nad strahom, u narednih šezdeset sekundi, neće biti sposoban - ni mentalno ni fizički - da makar pokuša da uzvrati na napad.

Stvorenje mu zadade udarac najsnažniji do sada - nepodnošljivo bolno zaseče po Itanovom stomaku, probivši tkaninu, kožu, mali sloj sala preko Itanovih dobro izvajanih trbušnjaka, da bi konačno zagrebalo po površini samih mišića.

Kad je zabilo glavu u Itanov stomak, on oseti kako zubi kidaju kroz duks, i Itan užasno shvati šta to čudovište zapravo pokušava da uradi - hoće da ga raspori tim svojim urođenim noževima i pogosti se njime na licu mesta, tu u kanjonu, dok Itan to gleda i krvari.

Itan mlatnu stvorenje pesnicom sa strane po glavi - bio je to udarac nespretn ali jak.

Stvorenje pogleda odozdo, s Itanovog stomaka, i oglasi se ljutitim zvukom, između urlika i kreštanja.

Onda podiže desnu kandžu i zamahnu prema Itanovom vratu.

Blokirao je taj udarac levom rukom dok je pipao desnom po tlu, očajnički tragajući za oružjem.

U očima stvorenja je sada bio sasvim jasan sjaj čistog besa.

Ono se odgurnu od Itanovog stomaka i suknu groznim licem prema njegovom vratu, ogolivši zube.

Zaklade me zubima.

Napipao je neki kamen i pokušao da ga dobro uhvati prstima.

Zamahnuo je snažno, kao što nikada ničim nije zamahnuo u životu; kamen je bio težak, velik kao teg za papir, i kad se njegov tupi kraj s krckanjem zario stvorenju sa strane u glavu, ono se zanese, zenice crne kao ugljen se raširiše u tim mlečnim očima, a vilica mu se opusti u nekakvoj omamljenoj zapanjenosti.

Itan nije oklevao.

On suknu rukom pravo uvis i zabi kamen u usta puna iskrzanih smeđih zuba, koji se polomiše kad stvorenje uzmaknu, a Itan to proprati novim udarcem, razornim treskom po raširenom nosu.

Stvor se sruši na zemlju, tamnocrvena krv mu pokulja iz nosa i usta, dok je urlao u besu i neverici, zamahujući slabašno kandžama, bez dovoljno snage ili brzine da čak i zapara kožu.

Itan uzjaha to biće, stegnu mu jednom rukom dušnik, sa kamenom stegnutim u drugoj.

Sedam udaraca koji su mleli lobanju, i stvorenje konačno prestade da se pomera.

Itan baci krvav kamen od sebe i sruči se na bok, udišući dugo i duboko, lica poprskanog krvlju i ponekom krhotinom kosti.

Natera se da sedne i zadigne majicu.

Pobogu.

To je izgledalo kao da je učestvovao u tuči noževima, krvario je na brojnim mestima na trupu - bile su to duge, ružne posekotine od onih kandži. Ona preko stomaka najteže ga je povredila - u trbuh mu je bio urezan kanjon dužine petnaest centimetara. Centimetar-dva dublje, i taj zasek bi ga potpuno rasporio.

On spusti pogled na ono što je preostalo od stvorenja, šta god ono bilo.

Nije znao ni kako da pokuša da shvati u šta gleda.

Nije mogao da smisli ruke da ne drhte, toliko je adrenalina još kolalo njegovim sistemom.

On ustade.

Kanjon je ponovo bio tih.

Baci pogled prema najbližem zidu, gde je taj tajanstveni metalni predmet još sijao na suncu. Nikako nije mogao da bude siguran, ali sa tog mesta činilo mu se da bi morao da se popne dvadeset pet ili trideset metara, i premda nije mogao sasvim jasno da shvati razlog za to, osećao je snažan poriv da se što pre skloni sa dna kanjona.

Itan obrisa rukavima duksa sukrvicu s lica i uskobelja se i odmače od zida da ga bolje osmotri. Bio mu je dovoljan trenutak da sagleda sve moguće puteve po litici, da bi se konačno odlučio za onaj koji bi ga doveo gore preko niza sve manjih izbočina, do podnožja široke pukotine koja se pružala uvis sve do predmeta njegovog interesovanja.

On priđe zidu.

U sjaju zaostalom posle borbe, osećao je da mu je telo apsolutno naelektrisano.

Bilo bi dobro iskoristiti tu energiju za penjanje.

Posegnuvši za prvom širokom izbočinom, Itan pronađe pristojan oslonac na kamenu i povuče se gore.

Istezanje mišića njegovog stomaka bilo je izuzetno bolno, pogotovo zbog toga što su oni neizostavno učestvovali u gotovo svakom njegovom pokretu.

Ali on se opirao bolu.

Popevši se oko šest metara uza zid, Itan pronađe mesto na izbočini gde je mogao lako da stoji, pa se nasloni na stenu.

Prošle su godine otkad se peo bilo gde, i njegova neefikasnost ogledala se u pukom fizičkom naporu koji mu je bio potreban za tih prvih šest metara. Peo se pomoću ruku, umesto da se osloni na snagu nogu, i već se preznojio, pa mu je slana tečnost curila u svaki ubod, razderotinu i posekotinu.

On oprezno poče da vuče noge po izbočini i pripi dlanove uz kamen. Bio je u senci, zaklonjen od sunca, i stena je bila hladna kao led. Sa zemlje, taj sledeći deo je izgledao prilično jednostavno - s puno dobrih oslonaca za noge i kvrgavim kamenjem zgodnim za penjanje. Ali sada, dok je stajao šest metara iznad tla kanjona i zurio uvis u gotovo vertikalni uspon, rukohvati mu nisu izgledali naročito primamljivo, a udaljenost do sledeće izbočine - gde bi mogao da pronađe minut toliko potrebnog odmora - bila je najmanje deset metara.

Itan zatvori oči i udahnu dvaput duboko u naporu da svede puls na osnovni ritam.

Možeš ovo da uradiš. Moraš ovo da uradiš.

Trideset centimetara iznad glave, on dograbi najmanji rukohvat do tada,

pa stupi na blagu kosinu gde je bilo taman dovoljno peska da mu se čizme tamo zadrže nekoliko sekundi.

Itanov strah se znatno pojačao dok se verao iznad druge izbočine i pokušavao da ne obraća pažnju na taj tihi glas pozadi u glavi, uglavljen kao trn, koji mu je šaputao da iz teritorije nesvesti i slomljene noge ili leđa sada zalazi na visinu sa koje bi pad usled greške značio sigurnu smrt.

Rukohvati i oslonci za noge bili su sve manji, a držanje za njih sve rizičnije.

Kada je krenuo, oklevao je između svakog pokreta, isprobavao i ponovo isprobavao svaki rukohvat, ali više ne. Noge su već počele da mu se tu i tamo zatežu - u najavi grčeva. Ako ga spopadne grč tu, na zidu, to će sasvim sigurno biti kraj.

I tako se peo što je brže mogao, držeći se za svaki pristojni rukohvat na koji bi naišao, u pokušaju da pronade utehu u sve većoj udaljenosti od tla kanjona, uveravajući sebe da bi, ukoliko padne, bolje bilo da odmah umre, pošto bi slomljena noga ili kičma u ovoj goljoj divljini podrazumevale samo sporu i bolnu smrt.

A opet, što se više peo, užas ga je sve više obuzimao i Itan se opirao porivu da pogleda dole, ali nije mogao da odoli morbidnoj opčinjenosti sopstvenom udaljenošću od zemlje.

Desnom rukom konačno napipa treću izbočinu.

Naprezao se da se povuče uvis, ukopavši levo koleno u ivicu.

U trenutku kada je shvatio da nema za šta da se uhvati levom rukom, već je bilo prekasno za povratak.

U beskrajnoj sekundi, Itan je visio u vazduhu, s jednim kolenom na izbočini, dok ga je centar teže polako vukao od zida prema strašnoj praznini ispod njega.

On se baci napred u potpunom očajanju, zagrebavši obema rukama po kamenu, i levom jedva uspe da pronade neravninu u nivou grudi.

Za trenutak nije znao da li ima dovoljan oslonac da bi preokrenuo tok gravitacije i povukao se natrag na izbočinu, odravši vrhove prstiju, zglavaka pobeelih od naprezanja.

Prestao je da se kreće unazad, pa se povukao napred vrhovima prstiju sve dok čelom nije okrznuo zid.

Bila mu je neophodna sva preostala snaga da prebaci gore desnu nogu i nagna se da ustane.

Ova izbočina je bila upola široka u odnosu na prethodnu i stopala su mu virila preko ivice.

Nije mogao da sedne tu niti da se zadrži malo duže.

Pukotina u zidu koja se uspinjala do kraja razdaljine do tog parčeta metala otvarala se neposredno iznad njega. Izgledala je dovoljno široko da se Itan uglavi u nju ukoliko uspe da do nje stigne, ali još nije imao snage za pokušaj

da se povuče uvis.

Umalo nije poginuo, a telo mu se još treslo, od glave do pete.

Urlik ga otrgnu iz straha.

On se zagleda petnaest metara niže, u tle kanjona, zbunjen.

Smrskao je lobanju tog stvorenja u paramparčad.

Kako, kog đavola...

Čekaj.

Nije se pomeralo, a nije više ni imalo usta iz kojih bi takav zvuk mogao da dopre.

Kada je sledeći urlik - ovog puta malo tiši - odjeknuo kanjonom odbijajući se tamo-amo između zidova, Itan pogleda natrag prema ogradi pod naponom.

O bože.

Njih pet se kretalo kanjonom u rasporedu koji je gotovo podsećao na vojnički odred, i pelo se uz to polje velikih stena brzim, elegantnim skokovima.

Itan se pribli leđima uza zid, pokušavši da pronade što stabilniji oslonac.

Predvodnik čopora je jurio sa stenovitog polja punom brzinom, kao pas, i kada je stigao do stvorenja koje je Itan ubio, naglo se zaustavio i spustio glavu do tla, njušeći razbijenu glavu svog pajtaša.

Dok su se ostali približavali, podigao je lice prema nebu i oglasio se dugim, slomljenim stenjanjem koje je podsećalo na zavijanje vuka.

Ostala četiri stvorenja pristigoše i deset sekundi kasnije, svi su zavijali kao ožalošćeni hor, a Itana je prožimala jeza dok je stajao nepomično na izbočini i slušao, znoj mu se hladio na koži, a preostale kapi krvi tog bića sušile su mu se na licu kao male kraste.

Pokušao je da shvati šta to vidi i čuje, ali nikakvog objašnjenja nije bilo.

Sve je to potpuno prevazilazilo njegovo iskustvo, a moguće i samu njegovu maštu.

Kad se zavijanje završilo, pripadnici grupe su se okrenuli jedni drugima i zapodenuli razgovor na najčudnijem jeziku koji je Itan ikada čuo.

Kao neke grozne ptice - kreštali su brzo, oštro, cvrkutavo.

Itan se čvršće uhvati za kamen, boreći se protiv talasa vrtoglavice, dok se svet izmicao ispod njega.

Svih pet stvorenja sada je njušilo tle u blizini onog mrtvog - podignutih zadnjica, lica zabijenih između kamenja.

Itan pokuša da se ne uspaniči kad mu je to svanulo, ah dok je stajao iznad čudovišta, shvatio je nešto - kada odu, on nikako neće moći da siđe. Neće moći da siđe čak ni s ove izbočine. Zagrizao je prevelik zalogaj, i odatle je mogao samo uvis.

Jedno stvorenje najednom se oglasi visokim, prodornim krikom.

Ostali pohitaše do njega, okupiše se i mahnito zapištaše, a onda se onaj

najveći od svih - sigurno dvostruko krupniji od onog koji je napao Itana - izdvoji od ostalih, ne dižući nos sa tla.

Tek kad je stigao do podnožja litice, Itan konačno shvati.

Moj trag.

Stvorenje nabi nos u stenu, a onda se uspravi na noge.

Polako se udalji...

...i pogleda uvis, pravo u Itana.

Prate moj trag.

Kanjon utihnu.

Pet pari mlečnih očiju zagledalo je Itana gore na izbočini.

Čuo je da mu srce lupa u grudima kao kada neko pokušava da se probije iz sobe s obloženim zidovima.

Jedna jedina misao mu je prolazila glavom u beskrajnoj petlji...

Mogu li da se penju?

Kao da hoće da mu odgovori, onaj krupni koji mu je pronašao trag uspravio se na zadnje noge i skočio sa tla metar i po bez zaleta.

Zalepio se za zid kao da je prekriven čičak-trakom, žarivši krajeve kandži u sitne pukotine u kamenu koje Itan nikad ne bi mogao da koristi.

Zagledao se u Itana uz liticu, a drugi počеше da skaču na zid.

Itan pogleda prema raspuklini iznad svoje glave, potraži i pronade pogodan rukohvat tik izvan domašaja.

Skoči i dohvati dlanom nekoliko oštih, tamnih kristala, začuvši kuckanje kandži koje su se uspinjale prema njemu.

On se uskobelja uza zid, dohvati drugom rukom ravnu površinu u pukotini, pa se povuče do kraja u otvor žleba.

Bilo je tesno, manje od metra širine, ali on je upro čizmama u zidove i tako dobio taman dovoljno pritiska da se odigne od dna.

Zagledao se dole.

Onaj krupni je već došao do druge izbočine i peo se brzo, neustrašivo, bez ikakve naznake zamora.

Ostali su bili tik iza njega.

Itan obrati pažnju na ono što se nalazilo gore - žleb okružen sa tri strane. Nije tu bilo mnogo rukohvata, ali pretpostavio je da će moći da se popne kao uz dimnjak.

On počе da se penje, dok mu je stenovito okruženje pružalo dobrodošao premda lažan osećaj sigurnosti.

Na svakih pola metra, pogledao bi između nogu, i vidik mu je sada zaklanjalo kamenje oko njega, ali još je video stvorenje na čelu, koje se kretalo bez ikakvog napora između druge i treće izbočine uz deo zida na kom se Itan mučio.

Šest metara uvis uz napuklinu, dvadeset metara iznad dna kanjona, sa plamenom u butinama.

Nije mogao da razabere koliko još ima da se penje kako bi dosegao taj komad metala koji ga je i uvalio u ovo sranje. S druge strane, da je ostao dole u kanjonu kad su se ona stvorenja pojavila, sada bi ga proždimala. Zato možda, kad bolje razmisli, treperavi metal koji ga je naveo da se kurči tim penjanjem zapravo mu je produžio život, ako mu ga već nije i spasao.

Čudovište stiže do treće izbočine i bez trenutka oklevanja da bi se odmorilo ili razmotrilo svoj sledeći potez, skoči s uske kamene police.

Jedna jedina kandža na kraju njegove leve ruke dohvati kvadratni milimetar površine tik unutar otvora napukline, i ispoljivši sirovu snagu, ono se povuče uvis jednom rukom i uglavi u žleb.

Itan pogleda čudovište u oči kad je počelo da se penje hvatajući se za rukohvate i oslonce toliko male da ih Itan nije ni uzeo u razmatranje, prevaljujući rastojanje dvostruko brže nego što je to Itan mogao.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da nastavi da se penje.

S mukom se pope još metar i po.

Tri.

Čudovište je bilo udaljeno sedam i po metara od njega i dovoljno blizu da Itan vidi ružičasto nadimanje njegovog masivnog srca, skrivenog iza kože kao iza debelog, mat stakla.

Još tri metra i učini mu se da pukotina vodi do ravnog, vertikalnog, zastrašujućeg zida.

Rukohvati pri vrhu su izgledali zgodno, a Itan shvati da će ga stvorenje stići pre nego što uspe da se iskobelja, ukoliko nastavi da se penje kao kroz dimnjak.

On poče da se penje rukom preko ruke, ubrzavši uz poslednja tri metra.

Neposredno pre vrha, jedan rukohvat se odvali i on umalo ne izgubi ravnotežu.

Zadrža se pre nego što je pao.

Oseti strujanje vetra kroz otvor žleba.

Ugledao je načas nešto što je pravo iznad njega hvatalo sunčevu svetlost.

On se ukoči.

Pogleda dole.

Umalo nije upropastio priliku da se spase.

Sa čudovištem četiri i po metra dalje, dok su ovo još dva pratila uz pukotinu, Itan posegnu naniže, gde mu je labavi rukohvat koji ga zamalo nije ubio stajao na rubu domašaja.

On iščupa kamen iz njegovog ležišta, podiže ga iznad glave.

Ispunio mu je šaku, još veći nego što je mislio - nepun kilogram granita prošaranog kvarcom.

On se uglavi između stena, nacilja i hitnu ga.

Kamen pogodi stvorenje pravo posred lica, baš kad je posezalo za novim rukohvatom.

Ono ne uspe da se uhvati.

Obruši se niz žleb.

Kandže zastrugaše po stenju.

Brzina mu je bila prevelika da bi se zadržalo.

Udari o stvorenje ispod njega dovoljno brzo da ga odbije od stene, pa zajedno tresnuše u treće, da bi zatim sva tri zaurala u dve duge sekunde, izletela sa dna žleba, odskočila od treće izbočine i ubrzala dole prema stenju, gde su se zabila u tle, zapetljanih i neprirodno iskrivljenih udova, smrskanih lobanja.

Itan se izvuče iz napukline začiljivši očima pred blistavim bleskom koji mu je sada bio samo oko pola metra iznad glave.

Bio je najmanje trideset metara iznad tla kanjona, i sve mu je bućkalo u stomaku. S te nove osmatračnice, video je sada da se naspramni zid uzdiže još sto pedeset ili dvesta metara do oštrog grebena koji je, sam po sebi, izgledao neprohodno.

Ako je s njegovim zidom ista stvar, mogao bi prosto odmah da skoči odatle, pošto nije više imao snage da se popne ni još trideset, a kamoli još sto pedeset metara.

Preostala dva stvorenja na zidu škljocala su čeljustima za njim u očajanju. Umesto da slede ostala uz žleb, uzverala su se okolo, svako sa po jedne strane - sporije, ali još su bila živa i sada desetak metara ispod Itana.

On posegnu uvis i dohvati izbočinu ispod sjajnog metala, podiže oba lakta na najširi kameni ispust koji je video do tada, pa se povuče uvis, suočivši se sa čeličnim ventilacionim otvorom koji je štrčao nekoliko centimetara iz stene. Bio je četvrtast, promera otprilike pola metra, i tik iza njega videle su se elise ventilatora koje su se okretale u smeru suprotnom od kazaljke na satu.

Kandže zaškljocaše ispod njega po kamenu.

Itan dograbi ventil sa strane, povuče.

Nije se ni pomerio - bio je zavaren za cev.

On se uspravi na izbočini i pređe rukama preko površine zida dok ne naiđe na ono što je tražio - veliki klin od granita težak gotovo deset kilograma, koji samo što nije pao.

On ga podiže i mlatnu odozgo po vrhu ventila tamo gde je ovaj bio spojen sa cevi.

Legura se raspade, a gornja leva ivica ventila se otkači.

Stvorenja su sada bila tri metra ispod njega, toliko blizu da je osetio smrad raspadanja njihovog poslednjeg plena koji se dizao sa njih kao neka divljačka kolonjska voda.

On ponovo podiže kamen i snažno njime tresnu po desnom uglu.

Ventil se otkinu i začangrlja niz liticu, odskoči od stene i umalo pri padu ne dokači jedno od stvorenja.

Sada su između Itana i mraka ventilacionog okna stajale samo elise ventilatora za ubacivanje vazduha koje su se okretale pred njim.

On zabi kamen među njih i zaustavi njihove obrtaje.

Tri snažna udarca potpuno odvališe ventilator od postolja, pa Itan gurnu ruku unutra, dograbi ga za elise i hitnu preko ivice.

Uze kamen, podiže ga visoko i hitnu na najbliže stvorenje koje je kandžama posezalo za izbočinom.

Ono pade s krikom.

Njegov pajtaš ga isprati pogledom sve dok nije tresnulo o tle, a onda ponovo pogleda uvis u Itana.

Itan se osmehnu, reče: „Ti si sledeći.“

Stvorenje ga je zagledalo, nagnute glave kao da može da ga razume, ili to makar želi. Držalo se za stenu tik ispod izbočine, nadohvat ruke, i Itan je čekao da se ono pokrene, ali ostalo je nepomično.

Itan se okrenu na peti, pretraživši zid litice u domašaju ne bi li pronašao još jedan labavi kamen, ali ne pronađe ništa.

Kad se okrenuo natrag, čudovište je i dalje bilo pripijeno uza zid.

Pripremalo se.

Itan se zapita da li da nastavi da se penje dok ne naiđe na novi zgodan kamen.

To ne bi bilo pametno. Morao bi da se spuštaš do ove izbočine.

Itan čučnu, raspertla levu čizmu. Izu je, a onda ponovi to i sa desnom.

Uze je u ruku - nije bila ni blizu teška kao kamen, ali možda bi mogla da bude dovoljna. Ščepavši je za potpeticu, on dramatično zabaci ruku dok je zurio dole u mlečne oči čudovišta.

„Znaš šta sledi, zar ne?“

Itan izvede fintu kao da će baciti čizmu.

Nije se trglo niti odvojilo od stene kao što se nadao, samo se jače pripilo uza zid.

Sledeći put nije lažirao bacanje, ali preterao je sa snagom zamaha, pa je čizma projezdila preko glave stvorenja i pala bez ikakvih prepreka u kanjon.

On podiže drugu čizmu, nacilja, baci.

Direktan pogodak u lice.

Čizma odskoči i stumba se dok je stvorenje, još pripijeno za zid, gledalo uvis u Itana i šištalo.

Oličjenje ubilačkih namera.

„Šta misliš, koliko ćeš još moći da se držiš?“, upita Itan. „Sigurno si se već umorio.“ On posegnu dole, tobože kako bi mu pružio ruku. „Da ti pomognem do gore. Samo treba da mi veruješ.“ Biće ga je gledalo na zastrašujući način - tamo je definitivno bilo inteligencije, što je bilo još strašnije, pošto on nije mogao da zna koliko ta inteligencija duboko seže.

Itan sede na stenu.

„Biću ja ovde“, reče on. „Sve dok ne padneš.“

Posmatrao je kako stvorenju kuca srce.

Posmatrao ga je kako trepće.

„Jebem ti mater, ala si ružan.“ Itan se zakikotao. „Izvini, nisam mogao da odolim. To je iz jednog filma. ³ Ozbiljno, koji si mi ti to andrak?“

Nekako prođe petnaest minuta.

Sada je bilo već kasno popodne.

Sunce je počelo da zalazi, i dno kanjona je već bilo u mraku.

Bilo je hladno tu, gore, na steni.

Nekoliko oblaka se vuklo na nebu, ali bili su beznačajni i sve to kristalno plavetnilo progutalo ih je kao nevažne naknadne misli.

Kandže na levoj ruci stvorenja počele su da drhte, zveckajući po mikroskopskom rukohvatu, a nešto u očima stvorenja se promenilo. Još je tamo bilo mnogo besa, ali sada je tu bio i dodatni element - strah?

Glava mu se okrenu, da osmotri kamenje u domašaju.

Itan je već to obavio i došao do istog zaključka.

„Da, druškane, to ti je to. Ova izbočina. Moja izbočina. Ona ti je jedina mogućnost.“

Drhtaj mu prože desnu nogu, i Itan je otvorio usta da predloži stvorenju da se prosto pusti, kad ono skoči sa svojih oslonaca, uzdiže se metar u vazduh i istovremeno zamahnu kandžom u širokom, ravnom luku.

Iskidao bi mu lice, ali on se sagnuo - kandže su ga zagrebale po temenu - i tada se Itan osovi na obe noge, spreman da šutne biće s litice.

Ali nije morao to da radi.

Nije imalo nikakvu šansu da dohvati izbočinu u svom oslabljenom stanju - samo je pokušalo poslednji put da povede i Itana sa sobom.

Pad ga očigledno nimalo nije iznenadio, pošto se nije oglasilo nikakvim zvukom, niti je mlataralo rukama ili nogama.

Samo je zurilo odozdo u Itana dok se survavalo prema tamnom tlu kanjona, tela nepomičnog kao u skoku u vodu sa skakaonice.

Potpuno rezignirano, možda i pomireno sa sudbinom.

Četrnaesto poglavlje

Juče nije izlazila iz svoje sobe.

Nije čak ni ustala iz kreveta.

. Pripremila se za njegovu smrt.

Znala je da se ona primiče.

Ali dok je gledala kako se sunce rađa nad svetom, svejedno umalo nije presvisnula. Nekako, svetlost je to učinila stvarnim. Ljudi napolju, u jutarnjoj šetnji. Čak i ćeretanje svraka kod hranilice za ptice u bočnom dvorištu. To što su se stvari nastavljale svojim tokom zgromilo je njeno već slomljeno srce. Zupčanici sveta su se okretali dok je ona živela sa njegovim odsustvom kao sa crnim tumorom u grudima, u jadu toliko moćnom da je jedva nagonila sebe da diše.

Danas se odvažila da izađe, i sada je klonulo sedela na mekoj travi u svom zadnjem dvorištu, na osunčanom delu. Zurila je satima u okolne planine, posmatrala kako se svetlost kreće preko njih, i trudila se da ni na šta ne misli.

Iz sanjarenja je prenu bat koraka.

Ona se osvrnu.

Prema njoj je išao Pilčer.

Za vreme koje je provela u Vejvard Pajnsu, videla ga je u gradu mnogo puta, ali nikada nisu razgovarali - na to je bila upozorena od samog početka. Nisu ni reč razmenili posle one kišne noći u Sijetlu pre pet godina, kad se pojavio na njenom kućnom pragu sa krajnje neverovatnim predlogom.

Pilčer sede kraj nje na travu.

Skinu naočari, spusti ih na nogu, reče: „Kažu mi u zadruzi da se nisi pojavila na žetvi.“

„Dva dana nisam izlazila iz kuće.“

„A šta bi time trebalo da postigneš?“, upita on.

„Ne znam. Ali ne mogu da podnesem da ljudi gledaju u mene. Naravno, ne smemo da pričamo o njemu, ali videla bih sažaljenje u njihovim očima. Ili bi me ignorisali, što je još gore. Ponašali se kao da se ništa nije dogodilo. Kao da nikada nije ni postojao. Nisam rekla sinu da mu je otac mrtav. Ne znam ni kako bih to uopšte uradila.“

Još malo pa će više.

Na nebu nije bilo oblaka.

Red mladica jasike koji je razdvajao njeno zadnje dvorište od komšijskog preko noći je poprimio boju zlata, a lišće u obliku novčića šumelo je na lahoru. Čula je zveckanje drvenih zvončića na zadnjem tremu kraj vrata. Plašila se da će je upravo ovakvi trenuci - vizuelno savršenstvo naglašeno stvarnošću koju ona nikada neće moći da spozna - jednog dana oterati u ludilo.

„Dobro si se ovde snašla“, reče Pilčer. „Uopšte nisam želeo da dođe do poteškoća s Itanom. Nadam se da mi veruješ kad ti to kažem.“

Ona pogleda u Pilčera, zagleda se pravo u njegove crne oči. „Ne znam šta da verujem“, reče ona.

„Sin ti je unutra?“

„Da, zašto?“

„Hoću da odeš u kuću i dovedeš ga. Ispred u parkirana kola.“

„Kuda nas to vodiš?“

On odmahnu glavom.

„Hoćeš li nauditi Bendžaminu?“

Pilčer se s mukom osovi na noge.

Zagleda se odozgo u nju.

„Da sam hteo da ti naudim, Tereza, odveo bih tebe i tvog sina usred noći, i niko više nikada ne bi čuo za vas. Ali ti to već znaš. Idi sad po njega. Čekam te ispred kuće za dva minuta.“

Petnaesto poglavlje

Itan je zurio u cev za vazduh.

Biće mu tesno, možda i nemoguće u duksu.

On ga povuče za rukave, skinu i baci preko izbočine, a gole mišice mu se naježiše. Zaključio je da će najveći napor podneti njegova stopala, pa je odlučio da skine i čarape kako se ne bi klizao.

On zavuče glavu kroz otvor.

Isprva ramena nisu mogla da mu stanu, ali posle minuta migoljenja, konačno je uspeo da se dopola uvuče, ispruživši ruke napred, upirući nogama kako bi se odgurnuo do kraja, sa ledenim tankim metalom pod nožnim prstima.

Kada se potpuno zavukao u dovod vazduha, preplavi ga talas panike. Učini mu se da ne može da diše, tako stisnut između dva zida, i sinu mu da sada više ne može natrag. Ili makar ne tako da ne iščaši oba ramena zgloba.

Mogao je da se kreće samo slabim otiskivanjem nožnim prstima, a oni nisu mogli da rade u rikverc.

Pomicao se napred milimetar po milimetar, bukvalno, klizeći po površini cevi.

Još je krvario.

Mišići su mu se bunili posle penjanja, a nervi bili na ivici pucanja.

U daljini - ništa osim apsolutnog mraka, i tunel je odzvanjao odjekom njegovog provlačenja.

Osim kada bi se zaustavio.

Tad bi se spustila savršena tišina, isprekidana samo nasumičnim udarcima od kojih mu se srce trzalo - bilo je to širenje i skupljanje metala koji je reagovao na fluktuacije u temperaturi.

Posle pet minuta, Itan pokuša da se osvrne ka otvoru, pošto je nešto u njemu čeznulo da poslednji put ugleda svetlo - tu najmanju moguću utehu - ali nije mogao da iskrene vrat dovoljno da bi ga i video.

Puzao je, puzao i puzao.

Sa svih strana je bio okružen potpunom tamom.

U nekom trenutku, možda posle trideset minuta, možda posle pet sati, možda čitav dan kasnije... morao je da stane. Nožni prsti su mu se grčili od naprezanja.

Klonuo je uz metal.

Uzdrhta.

Bezumno žedan.

Izluđujuće gladan i nesposoban da dohvati hranu u džepu.

Čuo je kako mu se srce nadima u grudima uz metal i ništa više.

Zaspao je.

Ili izgubio svest.

Ili nakratko umro.

Kada se ponovo probudio, silovito se zabacakao uza zidove cevi, bez ikakve predstave o tome gde je, pa čak ni koje je vreme, očiju otvorenih u mrklom mraku.

U jednom zastrašujućem trenutku pomislio je da je živ sahranjen, a zvuk sopstvenog ubrzanog disanja zvučao je kao da mu neko urla u uvo.

Puzao je, kako se činilo, danima.

Oči su mu prizivale čudne svetlosne slike koje su mu se javljale sve češće što je duže boravio u mraku.

Živi naleti boja.

Zamišljene aurore.

Jezivo zračenje u crnilu.

I što je duže puzao u toj skućenoj tami, to ga je agresivnije izjedala jedna misao - da ništa od svega toga nije stvarno.

Ni Vejvard Pajns, ni kanjon, ni ta stvorenja, pa čak ni on sam.

I gde je onda ovo? Gde se nalazim?

U dugačkom, mračnom tunelu. Ali šta misliš, kuda si krenuo?

Ne znam.

Ko si ti?

Itan Berk.

Ne, ko si ti?

Benov otac. Terezin muž. Živim u delu Sijetla koji se zove Kraljica Ana. Bio sam pilot helikoptera „crni jastreb“ u Drugom zalivskom ratu. Posle toga, agent Tajne službe. Pre sedam dana, došao sam u Vejvard Pajns...

To su samo činjenice. One ništa ne govore o tvom identitetu, tvoj oj prirodi.

Volim svoju ženu, ali bio sam joj neveran.

To je dobro.

Volim svog sina, ali retko sam bio tu. Samo daleka zvezda na njegovom nebu.

Još bolje.

Imam dobre namere, ali...

Ali šta?

Ali uvek omanem. Povredim one koje volim.

Zašto?

Ne znam.

Da li gubiš razum?

Ponekad pomislim da sam i dalje u onoj sobi za mučenje, da nikada odatle nisam ni otišao.

Da li gubiš razum?

To ti reci meni.

Ne mogu.

Zašto?

Zato što sam ja ti.

* * *

Isprva je pomislio da je to samo još jedan fantomski lajtšou, ali nije bilo nasumičnih pupoljaka boja. Nije bilo optičkog vatrometa.

Samo sitna mrlja plavetnila negde daleko napred, slaba kao zvezda na umoru.

Kada je zatvorio oči, nestala je.

Kad ih je ponovo otvorio, vratila se, kao jedini ostatak razuma preostao u njegovom klaustrofobičnom svetu. Bila je to samo svetla tačka, ali on je mogao da je natera da nestane i ponovo se pojavi, i čak je taj mali privid kontrole bio nešto čega je mogao da se dohvati.

Sidro. Pribežište.

Itan pomisli: *Molim te. Budi stvarno.*

Mutna plava zvezda je narastala, a sa njenim širenjem čulo se i tiho zujanje.

Itan stade da se odmori, i tihe vibracije sada su se kretale kroz cev, kroz njega.

Posle sati provedenih u mraku, ta nova senzacija bila je utešna koliko i majčini otkucaji srca.

Malo kasnije, plava zvezda je promenila oblik u sićušni kvadrat.

Rastao je sve dok nije zagospodario Itanovim vidokrugom, uz iščekivanje koje mu je vrilo u stomaku.

Potom je bio tri metra ispred njega.

Metar i po.

A onda je pružao ruke iz otvora cevi, uz pucketanje ramena, a nova

sloboda pokreta bila je slatka koliko i gutljaj vode koji je zamišljao.

Dok je visio iz otvora cevi, zurio je u drugu, dvostruko širu, ukrštenu sa drugim oknima.

Blago plavo svetlo ispunilo je glavno okno za vazduh - a dopiralo je iz sijalice negde daleko dole.

Na dnu on ugleda ventilator za ubacivanje vazduha.

Do tih elisa je vodio pad od najmanje trideset metara.

Kao da je zurio u bunar.

U razmacima od po tri metra, još cevi se ulivalo u glavnu, a neke od njih su bile znatno veće.

Itan pogleda uvis. Tavanica je bila pola metra iznad njegove glave.

Sranje.

Znao je šta mu je sledeći potez, i to mu se ni najmanje nije dopadalo.

Itan je izašao u okno za vazduh primenivši istu tehniku koju je koristio da bi se uzverao uz žleb - pomoću pritiska tako što je nogama upirao u naspramne zidove.

Golim tabanima je uspevao da pronalazi pristojan oslonac na metalu, i uprkos neumitnom padu na elise u pokretu koji je čekao i najmanju grešku, bio je gotovo ushićen zbog toga što se oslobodio tog tesnog okna.

* * *

Silazio je bolno sporo, korak po korak, održavajući pritisak na zidovima rukama dok je spuštao noge, a onda vraćao pritisak na jastučice tabana.

Desetak metara niže, odmorio se kod otvora u prvo široko vodoravno okno na koje je naišao, sedeći na ivici zagledan dole u zavitlane elise dok je jeo poslednje ostatke šargarepe i hleba.

Bio je toliko usredsređen na preživljavanje da mu je tek sada palo na pamet da se zapita čemu li služi sva ta infrastruktura.

Umesto da nastavi dole, on se obazre natrag u okno i vide da je mrak ispresecan panelima svetla postavljenim u pravilnim razmacima. Protezali su se koliko god mu je pogled sezao.

Itan se okrenu na ruke i kolena, pa zapuza po metalu pet-šest metara, sve dok ne stiže do prvog.

Stade na ivici, dok ga je prožimao nalet strahom ispunjenog uzbuđenja.

Nije to bio panel svetla.

Bio je to ventilacioni otvor.

Zurio je kroz njega, u pod od pločica sa šarom šahovske table.

Vazduh koji je duvao kroz ventilacione cevi poprimio je divnu toplinu, kao okeanski lahor usred jula.

Čekao je, dugo.

Posmatrao.

Ništa se nije dešavalo.

Čuo se zvuk vazduha u pokretu, njegovog disanja, skupljanja i širenja metala, i ništa više.

Itan uhvati rešetku ventilacionog otvora.

Odignu je lako, bez šrafova, bez eksera, bez vara koji bi je držao pričvršćenu.

Stavivši rešetku sa strane, on se uhvati za ivicu i pokuša da prikupi hrabrost i spusti se kroz otvor.

Šesnaesto poglavlje

Itan se spustio iz cevi i dodirnuo bosim tabanima crno-bele pločice. Stajao je nasred dugačkog, praznog hodnika. Čuo je brujanje neonki i tihi šum vazduha koji se kretao kroz cevovode iznad njega, ali ništa osim toga.

Noge su mu tiho zašljapkale po pločicama kada je krenuo.

Na svakih šest metara nalazila su se vrata sa brojevima, a ona odmah desno pred njim bila su jedva odškrinuta i malo svetla se tuda slivalo na pod.

On im priđe - bio je to broj 37 - i spusti ruku na kvaku.

Oslušnu.

Nije bilo glasova. Nije bilo pokreta. Nije bilo ničega što bi ga odvratilo odatle.

Gurnu vrata, otvori ih još nekoliko centimetara i pogleda unutra.

Kraj suprotnog zida stajao je krevet na metalnom ramu, savršeno namešten. Radni sto ukrašen uramljenim fotografijama, s nekoliko lala u vazi. Oči su mu prešle preko police za knjige koja se pružala od poda do tavanice, preko Matisove reprodukcije, štafelaja. Pored vrata, frotirski ogrtač visio je sa kuke na zidu, a ispod njega je bio par ružičastih papuča u obliku zeka.

On nastavi tihim hodnikom.

Nijedna vrata nisu bila zaključana, a svaka koja se odvažio da otvori otkrila su sličan minimalistički stambeni prostor, ukrašen malobrojnim živopisnim ličnim detaljima.

Posle impresivne udaljenosti, hodnik se završavao stepeništem, i Itan je stao na vrhu i zagledao se dole, prebrojavši četiri stepeništa do dna.

Na pločici na zidu pisalo je *4. nivo*.

On se prikrađe dole, do sledećeg odmorišta, koje ga dovede u sledeći hodnik, istovetan kao onaj iznad njega.

Hodnikom odjeknu glasan, iznenadan grohot.

To natera Itana natrag na stepenište i nagna ga da pomisli na bekstvo. Već je pomišljao da bi mogao da se vrati na 4. nivo, iskoristi stolicu iz jednog od onih stanova da se uzvere natrag u cevovod za vazduh. Ali smeh je zamro, i pošto je Itan sačekao pun minut, hodnik je ostao prazan.

Zatapkao je desetak metara dalje i konačno stao ispred dvokrilnih vrata na kojima su bili mali prozori.

Grupa od tri muškarca i dve žene zauzimala je jedan od desetak stolova skromne kafeterije, a od mirisa vrele kafe Itanu su zakrčala creva.

Jedna žena reče: „Kleju, znaš da to nije istina“, uperivši viljušku na koju je bio naboden grumen nečega nalik na krompir-pire.

Itan krenu dalje hodnikom.

Prođe kraj perionice.

Sobe za odmor.

Biblioteke.

Prazne gimnastičke sale.

Muških i ženskih svlačionica.

Teretane u kojoj su dve žene trčale jedna kraj druge na trakama dok je jedan muškarac dizao tegove.

Itan dođe do stepeništa na drugom kraju i siđe do odmorišta koje se otvaralo u hodnik 2. nivoa.

Stade kod prvih vrata na koja je naišao i virnu kroz okrugli prozor.

U sredini su bila nosila na točkovima, okružena svetlima, kolica sa hirurškim instrumentima, monitori za rad srca, stalci za infuziju, aparati za kauterizaciju i sukciju, sto za fluoroskopiju, i sve je to bilo besprekorno čisto i blistalo je na slabom svetlu.

Sledeća troja vrata bila su bez prozora, i na njima su bile samo pločice s imenima: *Laboratorija A, Laboratorija B, Laboratorija C.*

Niže, pri kraju hodnika, jedan prozor je svetleo, i Itan mu se primaknu.

S druge strane stakla - lupkanje i mrmljanje blagih, tihih glasova.

On proviri kroz prozor.

Soba je bila gotovo sasvim u mraku, a sjaj je poticao od brojnih monitora - bilo ih je dvadeset pet, u pet redova po pet komada, okačenih na zid iznad velike konzole koja je izgledala dovoljno ozbiljno da se lansira raketa.

Tri metra od mesta na kom je stajao Itan, neki muškarac je sedeo i zurio u njih, a prsti su mu se kretali brzinom svetlosti po tastaturi dok su se slike na ekranima neprestano menjale. Imao je na glavi slušalice s mikrofonom, a Itan je jedva čuo glas iznutra, premda nije mogao da razabere reči.

Na jednom ekranu, Itan se zagleda u slike koje su se smenjivale...

Fasada neke viktorijanske kuće.

Trem neke druge kuće.

Uličica.

Spavaća soba.

Prazna kada.

Kupatilo u kojem je neka žena stajala pred ogledalom i češljala se.

Muškarac koji je sedeo za kuhinjskim stolom i jeo žitne pahuljice iz činije.

Dete na klozetskoj šolji, sa knjigom u rukama.

Pogled na Glavnu ulicu u Vejvard Pajnsu.

Igralište u parku.

Groblje.

Reka.

Unutrašnjost kafića.

Predvorje bolnice.

Šerif Poup sa nogama podignutim na sto, razgovara preko telefona.

Itanov vidokrug je bio ograničen kroz taj prozor, ali mogao je da razabere levu ivicu još jednog niza monitora i čuje kuckanje drugih ljudi.

Erupcija vrelog besa buknu kao supernova negde duboko u njemu.

On spusti ruku na kvaku, poče da je okreće. Ništa ne bi voleo više od toga da se prikrade tom muškarcu koji posmatra ljude i njihov privatni život, i slomi mu vrat.

Ali zaustavio se.

Još ne.

Itan uzmaknu od centra za nadzor i pođe stepeništem kako bi izašao u donji hodnik - *1. nivo*.

Iako mu je bilo teško da zaključni sa sigurnošću sa te udaljenosti, na suprotnom kraju činilo se da se otvara stepenište u drugi odeljak kompleksa.

Itan požuri.

Na svaka tri metra prolazio je kraj vrata bez kvake, gde se očigledno moglo ući samo pomoću ključ-kartice.

Stade kraj trećih vrata sleva.

Pogleda kroz prozorčić u mrak - bila je to samo obična prazna soba.

Isto je uradio i kod desetih vrata, zastavši i obavivši šake oko očiju kako bi razabrao više pojedinosti u senkama.

Lice jednog od onih stvorenja iz kanjona tresnu o staklo s druge strane, iskeženih zuba, šišteći.

Itan se zatetura unazad do naspramnog zida, i organizam mu zabruja od straha dok je stvorenje kreštalo iza stakla - dovoljno debelog da priguši gotovo sav zvuk.

Začuse se koraci na stepeništu sa kog je upravo ušao.

Itan požuri hodnikom, što je brže mogao, dok su neonke hujale kraj njega u reci veštačkog svetla.

Osvrnuo se kad je došao do stepeništa, ugledao dve prilike u crnom koje su se kretale na suprotnom kraju hodnika, stotinak metara iza njega. Jedan od njih pokaza i viknu nešto, i oni pohitaše za njim.

Itan brzo prođe kroz okno stepeništa.

Dvokrilna automatska staklena vrata klizila su i zatvarala se pravo ispred njega.

On se okrenu postrance i jedva uspe da se provuče dok su se zatvarala za njim.

Ostao je zatečen veličinom sledeće prostorije, i luđačke razmere tog mesta naterale su ga da se ukopa u mestu.

Više nije stajao na pločicama, već na hladnoj steni na ivici pećine u koju je moglo da se smesti deset skladišta - deset hektara najmanje, ako bi morao da nagađa, a tavanica je od poda na pojedinim mestima bila udaljena i dvadeset metara. U celom svom životu video je samo jedan prostor impresivniji od ovoga - *Boingovu* fabriku u Everetu, u državi Vašington.

Džinovske svetlosne kugle visile su sa stenovite tavanice, i svaka je osvetljavala po sto kvadratnih metara poda.

Bilo ih je na stotine.

Staklena vrata počеше da se otvaraju iza njega i on začu korake tih ljudi u crnom - već su prevalili pola hodnika.

Itan utrča u pećinu i zaždi prolazom između polica natovarenim drvnom građom svih mogućih dimenzija. Police su bile visoke dvanaest metara i po metar duboke s obe strane, a pružale su se dužinom terena za fudbal, i Itan pretpostavi da na njima ima dovoljno dasaka da se čitav Vejvard Pajns izgradi pet puta.

Brojni glasovi počеше da odjekuju pećinom.

Itan baci pogled preko ramena, vide kako neko juri prema njemu s udaljenosti od stotinak metara.

On izbi iz uskog kanjona među policama.

Pravo napred, pod je bio prekriven stotinama cilindričnih rezervoara visokih deset metara i isto toliko širokih, a u svaki od njih mogle su da stanu stotine kubika, i na svakom su stajale oznake u ogromnim štampanim slovima visokim koliko i Itan.

Pirinač.

Brašno.

Šećer.

Žito.

Jodirana so.

Kukuruz.

Vitamin C.

Soja.

Mleko u prahu.

Slad.

Ječam.

Kvasac.

Itan utrča u lavirint kontejnera. Čuo je bat koraka - veoma blizu - ali usled silne prostorne interferencije, nije nikako mogao da odredi odakle.

On stade i nasloni se na jedan rezervoar, dišući u rukav kod prevoja lakta, trudeći se da priguši sopstveno glasno brektanje.

Muškarac u crnoj uniformi protrča kraj njega, sa voki-tokijem u jednoj i nečim nalik na električnu palicu za stoku u drugoj ruci.

Itan sačeka deset sekundi, a onda promeni pravac, provlačeći se između

kontejnera još stotinak metara sve dok ne izbi na parking pun kola.

Vozila su pokrivala raspon od početka osamdesetih, preko sadašnjih modela, do onih kakve nikada ranije nije video - zaobljenog, kompaktnog dizajna koji je pre ličio na kola radikalnog koncepta nego na nešto čemu je mesto na javnim ulicama.

Svako vozilo, bez razlike, imalo je blistave hromirane delove i besprekornu farbu pod okačenim svetlosnim kuglama, i svako je izgledalo novo i sjajno kao da je pre trideset sekundi sišlo s montažne trake.

Grupa ljudi dotrča u vidokrug s druge strane parkinga.

Itan se sagnu uz dva crvena džipa čiroki, ne znajući da li su ga primetili, ali bio je prilično siguran da je primetio kod njih automatsko oružje.

Zapuzao je duž nekoliko vozila, a onda se polako pridigao kraj levih prednjih vrata sve dok se nije zagledao kroz vetrobran modela impale s početka osamdesetih.

Bili su bliže nego što je mislio, samo deset metara od njega, i svi su bili naoružani mašinkama. Dvojica su obasjavala baterijskom lampom svako vozilo kraj kog su prolazila, dok je treći puzao iza njih na rukama i kolenima i osvetljavao prostor ispod svakih kola.

Itan krenu u suprotnom smeru, ne potrudivši se da puzi; samo je potrčao pogrbljen po neravnom kamenu, pazeći da ne izdiže glavu kako ga ne bi videli kroz stakla.

Pri kraju parkinga zatetura se kraj kraun viktorije sa zatamnjenim staklima na zadnjim vratima. Stade i s apsolutnom preciznošću povuče ručicu, pa bez ikakvog zvuka otvori vrata.

Svetio kabine blesnu i Itan se uskobelja unutra, trže vrata i zatvori ih za sobom tek malčice prejako.

Čak i u kolima, čuo je kako lupnjava vratima odjekuje pećinom.

Čučevići u senkama iza vozačevog sedišta, Itan baci pogled preko naslona za glavu, kroz vetrobran.

Sada su sva tri muškarca stajala, i svaki se polako okretao u pokušaju da ustanovi odakle se to začula lupnjava vratima.

Konačno se podeliše, i dvojica pođoše dalje od Itana, ali jedan krenu pravo prema njegovim kolima.

Dok je stražar prilazio, Itan se spustio iza sedišta i sklupčao tako da bude što sitniji.

Koraci su se približili.

Zavukao je glavu između kolena.

Ništa nije video.

Tada se koraci začuše tik kraj njegove glave, tek nekoliko centimetara s druge strane vrata.

Nisu se udaljili odatle.

Zaustavili su se.

Poriv da podigne glavu i vidi šta se dešava bio je u njemu toliko jak da ga umalo nije savladao.

Upitao se da li muškarac zagleda unutrašnjost kraun viktorije.

Upitao se koliko svetlosti može da se probije kroz zatamnjena zadnja stakla.

Ako ne bude mogao da valjano vidi unutrašnjost, hoće li jednostavno otvoriti vrata?

Koraci krenuše dalje, ali Itan se ne pomeri - sačeka još pet minuta, kada više nije mogao da ih čuje.

Konačno, sede i pogleda kroz vetrobran.

Muškarci su nestali.

Nikoga više nije video.

Itan polako otvori vrata i ispuza na stenu. Uz naprezanje i osluškivanje, čuo je glasove, ali sada su oni bili mnogo dalje, u nekom sasvim drugom delu pećine.

Posle tridesetak metara puzanja, Itan stiže do ivice parkinga.

Pravo ispred njega bio je zid pećine i otvor tunela dovoljno širokog da tuda uporedo prođu dva automobila.

Itan se osovi na noge i ode do tunela.

Bio je prazan, dobro osvetljen, i pružao se od mesta na kom je stajao pravo, spuštajući se deset ili dvanaest procenata, prekriven savršeno očuvanim asfaltom.

Neki znak je bio pričvršćen za stenu iznad lučnog otvora - bela slova na zelenom polju, nalik na znake američkog sistema međudržavnih auto-puteva.

Ali tamo je bilo navedeno samo jedno odredište...

VEJVARD PAJNS 6

Itan se obazre, pomislivši da bi možda mogao da pozajmi jedan od starijih modela koji su se mnogo lakše mogli upaliti pomoću žica.

Nešto mu privuče pogled - hladna plava svetlost koja je dopirala kroz staklena vrata u steni pedesetak metara odatle.

Zvuk koraka i glasova ponovo se začu u dometu, i dalje dosta daleko, iza kola. Itanu se učini da je video odsjaj svetla baterijske lampe najednom rezervoaru, ali nije mogao da bude sasvim siguran u to.

Držao se blizu zida pećine.

Zid se blago krivio dok je on trčao kraj njega prema staklenim vratima.

Na metar i po od njih, on stade.

Dok su vrata klizila u stranu, pročitao je jednu jedinu reč ispisanu šablonom na staklu:

SUSPENZIJA

Itan stupi unutra.

Vrata se odmah zatvoriše za njim.

Tu je bilo mnogo hladnije, tek nekoliko stepeni iznad tačke smrzavanja, i dah mu se maglio od hladnoće. Svetlost je bila ledenoplava, kao sunce koje se probija kroz morski led, a vazduh zamućen bledim gasom koji lebdeo tri metra iznad tla, dovoljno gust da sasvim zamaskira tavanicu kao oblak. A opet, ova prostorija je mirisala besprekorno, isprano, kao noć posle snežne oluje - bez zadaha, čisto.

Zvuk šištanja gasa i tihog pištanja remetio je tišinu.

U prostoriji koja je bila velika otprilike kao samoposluga, stajali su redovi i redovi mašina boje grafita - stotine i stotine njih - a svaka je bila dimenzija aparata za automatsku prodaju pića, i iz svake je s krova, kao iz zadimljenog odžaka, izbijala bela struja gasa.

Itan krenu prvim prolazom i stade ispred jedne mašine.

Staklena ploča širine pet centimetara pružala se sredinom, i iza nje se ništa nije videlo.

Levo od stakla, tastatura je bila uokvirena grupom merača i displeja, i svi su bili na nuli.

Desno od stakla, on pročitao ime na pločici:

DŽENET KETRIN PALMER
TOPEKA, KS
DATUM SUSPENZIJE: 3. 2. 82.
STANOVNIK: 11 GODINA, 5 MESECI, 9 DANA

Itan je čuo da su vrata kliznula u stranu i okrenuo se da vidi ko je to ušao, ali talasi gasa su mu zaklanjali vidik. Pošao je prolazom, dublje u maglu, pogledajući pločice s imenima na svim mašinama kraj kojih je išao, a datumi suspenzije postepeno su se kretali kroz osamdesete.

Kod jedne sasvim stade, dok su se glasovi mešali sa zvukom isticanja gasa i pištanjem.

Iza centralnog staklenog okna činilo se da je unutrašnjost mašine puna crnog peska. On vide da odatle jedva proviruje beli prst, nepomičan, vrha oslonjenog o staklo ispod mrlje od otiska jagodice.

Merači su pokazivali nešto nalik na ravnu liniju srca i očitavali temperaturu od 21,1111°C.

Pločica s imenom:

BRAJAN LEJNI RODŽERS
MISULA, MT
DATUM SUSPENZIJE: 5. 5. 84.
POKUŠAJI INTEGRACIJE: 2

Sledeća mašina je stajala prazna, ali Itan prepozna ime i upita se je li to bila ona:

BEVERLI LIN ŠORT
BOJZI, ID
DATUM SUSPENZIJE: 3. 10. 85.
POKUŠAJI INTEGRACIJE: 3
LIKVIDIRANA

Neko se sada brzo kretao prema njemu. On se odvoji od Beverline jedinice, potpuno zaprepašćen, pa potrča prema kraju prolaza i skrenu u sledeći.

Dođavola, šta ovo sve znači?

Sada je u prostoriji bilo najmanje pet-šest ljudi, svi su jurili za njim, ali on nije mario.

Morao je samo da vidi još jednu jedinicu.

Morao je da je vidi.

I u četvrtom redu, negde nasred prolaza, dok su mu se glasovi približavali, on stade.

Zabulji se u praznu mašinu.

U njegovu praznu mašinu.

DŽON ITAN BERK
SIJETL, VA
DATUM SUSPENZIJE: 24. 9. 12.
POKUŠAJI INTEGRACIJE: 3
LIKVIDACIJA U TOKU

To što je pročitao svoje ime nimalo nije celu situaciju učinilo stvarnijom. Stajao je tamo, ne znajući šta da uradi s informacijom koja je stajala pred njim.

Pokušavao je da skrpi njeno značenje.

Prvi put posle gotovo čitave večnosti, ni najmanje više nije mario za bekstvo.

„Itane!”

Poznavao je taj glas, iako mu je bio potreban trenutak da ga poveže sa sećanjem.

S licem kojem je pripadao.

„Itane, moramo da razgovaramo!”

Da, moramo.

Bio je to Dženkins. Psihijatar.

Itan krenu odatle.

Osećao se kao da se već danima raspliće, ali sada je bio pri kraju niti i

pitao se šta će se tačno dogoditi kada je ponestane.

„Itane, molim te!“

Više nije ni gledao u imena, niti zagledao koja je mašina zauzeta, a koja prazna.

Bilo je važno samo jedno, jedna strašna sumnja koja ga je živog izjedala.

„Ne želimo da te povredimo! Da ga niko nije ni pipnuo!“

Mogao je jedva da natera noge da koračaju prema poslednjoj mašini u poslednjem redu, u najdaljem uglu prostorije.

Neki ljudi su ga sada sledili.

Slutio je njihovo prisustvo blizu sebe, u magli.

Više nije imao šanse da umakne, ali opet, zarje to uopšte i bilo važno?

Stigao je do poslednje mašine i spustio ruku na staklo da se osloni.

Okruženo crnim peskom, lice nekog muškarca bilo je pribijeno uz taj uski prozor na prednjoj strani.

Oči su bile otvorene.

Netremice.

Nije bilo daha da iznutra zamagli staklo.

Itan pročitava ime sa pločice i godinu suspenzije - 2032. Okrenu se kada se doktor Dženkins pojavi iz magle, sitan, nenametljiv muškarac okružen petoricom onih ljudi u crnom, u nečemu nalik na opremu za suzbijanje demonstracija.

Dženkins reče: „Molim te, ne teraj nas da te povredimo.“

Itan brzo baci pogled uz poslednji prolaz - još dve prilike su vrebale u magli.

Bio je sateran u ćošak.

On reče: „Šta je ovo?“

„Shvatam tvoju želju da znaš.“

„Ma nije valjda.“

Psihijatar ga načas osmotri. „Itane, grozno izgledaš.“

„Šta znači ovo, da sam bio zaleđen?“

„Bio si u stanju hemijske suspenzije.“

„Šta to uopšte znači?“

„Da strašno pojednostavim stvar, koristimo sulfid vodonika kako bismo izazvali hipotermiju. Kada temperatura tela dosegne nivo okruženja, spakujemo te u vulkanski pesak i pojačamo gas sumpora do koncentracije koja ubija sve aerobne bakterije. Onda napadnemo one anaerobne. U suštini, sve što podržava starenje ćelija. To te dovede u vrlo efikasno stanje suspendovane animacije.“

„Hoćeš da kažeš kako sam, makar neko vreme, bio mrtav?“

„Ne. Kad si mrtav... po definiciji... to se ne može poništiti. Radije na to gledamo kao na isključivanje koje nam omogućava da te ponovo uključimo. Pokrenemo ti sistem iznova. Imaj na umu da ti iznosim krajnje uprošćene

smernice za vrlo delikatan i složen proces. Proces za čije su usavršavanje bile potrebne decenije.“

Dženkins krenu napred oprezno, kao da se primiče pobesneloj životinji. Njegove siledžije su ostale blizu, i prilazile su centimetar po centimetar, ali on im mahnu da se zaustave, pa stade na pola metra od Itana i pruži ruku sve dok mu ne dotaknu rame.

„Razumem da ovo nije lako svariti. Veoma mi je jasna ta činjenica. Itane, ti nisi lud.“

„To znam. Oduvek sam to znao. O čemu se onda ovde radi? Šta sve ovo znači?“

„Da li bi voleo da ti pokažem?“

„A šta ti misliš?“

„U redu, Itane. U redu. Ali moram da te upozorim... Tražiću zauzvrat nešto od tebe.“

„Šta?“

Dženkins mu ne odgovori. Umesto toga, samo se osmehnu i prisloni nešto Itanu uz bok.

Itan začu škljocanje, shvati šta sledi pola sekunde pre nego što ga je pogodilo - kao da je skočio u ledeno jezero, svaki mišić mu se istovremeno istegao, kolena su mu se ukočila, a na mestu kontakta osetio je opekotinu kao da se prislonio uz visoku peć.

Onda se našao na zemlji, celo telo mu je vibriralo, a Dženkins mu zabi koleno u krsta.

Ubod igle koja mu je sa strane skliznula u vrat probi se kroz sav učinak elektromuskularnih poremećaja i Dženkins je sigurno pogodio venu, pošto se bol od elektrošoka iz tehzera gotovo smesta istopio.

Bol od svega se istopio.

Nalet euforije je nadirao brzo i snažno, a Itan se upinjao da vidi kroz njega, da zadrži uz sebe strah od onog što se dešavalo.

Ali droga je bila previše divna.

Previše teška.

Odvukla ga je ispod površine u bezbolno blaženstvo.

Sedamnaesto poglavlje

Prošle su jedva dve sekunde otkad je poslednje zrno peska ispalo iz gornjeg dela peščanika do otključavanja i otvaranja vrata.

Ašif stoji na vratima i osmehuje se.

Itan ga tada prvi put vidi bez kapuljače, i pada mu na pamet kako ovaj uopšte ne izgleda kao čovek sposoban da Itanu uradi sve ono što je obećao.

Lice mu je glatko izbrijano i na njemu se jedva vide naznake kratkih malja brade.

Kosa mu je crna, srednje dužine, zalizana.

„Koji ti je roditelj bio belac?“ pita Itan.

„Majka mi je bila Britanka.“ Ašif uđe u sobu. Kod stola stane i zagleda se odozgo u list papira. Pokaže na njega. „Verujem da nije beo i sa druge strane.“ On ga okrete, pogleda načas i odmahnu glavom, podigavši pogled prema Itanovim očima. „Trebalo je da napišeš nešto čime bih bio zadovoljan. Zar nisi razumeo moja uputstva?“

„Tvoj engleski je sasvim dobar. Razumeo sam.“

„Onda možda ne veruješ da ću uraditi ono što sam rekao.“

„Ne, verujem ti.“

„Onda, šta? Zašto nisi nešto napisao?“

„Ali jesam

„Nevidljivim mastilom?“

Sada se Itan osmehnu. Mora da učini sve što je u njegovoj moći kako bi ugušio drhtavicu koja neprestano preti da mu obuzme šake.

Podignu levu.

„Napisao sam ovo“, kaže okrenuvši tetovažu koju je vrhom kemijske olovke urezao u dlan - tamnoplavu i aljkavu, tako da mu je šaka još mestimično krvarila. Ali ako se uzmu u obzir vremensko ograničenje i okolnosti, nije mogao bolje od toga. On reče: „Znam da ću uskoro da urlam. Od strašnog bola. I kad god se zapitaš šta mislim, premda možda i neću biti u stanju da govorim, možeš samo da mi pogledaš u dlan i primiš k srcu te dve reči. To ti je američka izreka. Pretpostavljam da shvataš njeno puno značenje

„Nemaš ni najmanju predstavu o tome“, šapnu Ašif, i Itan prvi put primeti neuzdržanu emociju u njegovim očima. Uprkos strahu, nagna sebe na to da

upamti zadovoljstvo zbog toga što je razbio hladno držanje čudovišta, znajući da bi to mogao biti njegov jedini trenutak pobjede u ovom brutalnom razgovoru.

„Ustvari, imam“, reče Itan. „Mučićeš me, slomiti, i na kraju ćeš me ubiti. Tačno znam šta sledi. Imam samo jedan zahtev.“

To izazva pritajen osmeh.

„Šta?“

„Prestani da mi pričaš o torne kakav si jebač, govнару jedan. Izvadi ga i pokaži mi.“

I Ašif mu pokazuje, ceo dan.

Nekoliko sati kasnije, Itan naglo dođe svesti.

Ašif spusti bočicu mirišljave soli natrag na sto pored noževa. „Dobro došao natrag. Jesi li video na šta ličiš? pita ga on.“

Itan je izgubio svaku predstavu o tome koliko je već dugo u toj sobi smeđih zidova bez prozora koja zaudara na smrt i užeglu krv.

„Pogledaj svoju nogu.“ Ašifovo lice je orošeno kapima znoja. „Kažem, pogledaj svoju nogu.“

Kad Itan to odbije, Ašif posegne krvavim prstima u zemljanu posudu i izvadi šaku soli.

Hitne je na Itanovu nogu.

Vrištanje kroz lopticu u ustima.

Agonija.

Nesvestica.

„Da li shvataš koliko te sada potpuno posedujem, Itane? I kako ću te uvek posedovati? Čuješ li me?“

Živa istina.

Itan se preselio u drugi svet, u pokušaju da sledi liniju misli koja vodi do njegove žene, do toga da ona rađa njihovo prvo dete, a on je u bolnici sa njom, ali bol ga odvlači natrag u sadašnjost.

** * **

„Mogu sve da okončam,“ prede mu Ašif u uvo. „A mogu i da te zadržim danima u životu. Šta god poželim. Znam da boli. Znam da osećaš bol veći od svega što si mislio da je čovek sposoban da iskusi. Ali pomisli da sam tek počeo da ti radim na jednoj nozi. A u ovome sam jako dobar. Neću dozvoliti da iskrvariš i umreš. Umrećeš tek kada to mene bude zadovoljilo

Među njima postoji neporeciva intima.

Ašif seče.

Itan urla.

Isprva, Itan nije gledao, ali sada ne može da odvoji pogled. Ašif ga tera da na silu pije vode i trpa mu mlak pasulj u usta, govoreći mu sve vreme krajnje nehajnim tonom, kao da je on običan berberin, a Itan je svratio da se podšiša.

Kasnije, Ašif sedi u ćošku, pije vodu i posmatra Itana, zagleda svojih ruku delo sa mešavinom razveseljenosti i ponosa.

Briše čelo i ustaje na noge, dok sa poruba njegove dišdaše kaplje Itanova krv.

„Sutra odmah ujutro, kastriraću te, kauterizovati ranu let-lampom, a onda poraditi na trupu. Razmisli o tome šta bi za doručak.“

Gasi svetlo dok izlazi iz sobe.

** * **

Itan cele noći visi u mraku.

Čeka.

Ponekad čuje da se koraci zaustavljaju pred vratima, ali ona se nikada ne otvore.

Bolje ogroman, ali on uspeva jasno da razmišlja o svojoj ženi i detetu koje nikada neće upoznati.

Šapuće Terezi iz ovog laguma i pita se može li ona da ga čuje.

Stenje i ječi.

Pokušava sa se pomiri sa mišlju da će mu kraj biti ovakav.

Čak i godinama kasnije, upravo će ga progoniti taj trenutak - dok je visio sam u mraku i imao samo bol, misli i čekanje na sutra.

Uvek će čekati na Ašifov povratak.

Uvek će se pitati kako će izgledati njegov sin ili kćerka.

Kako će se zvati.

Uvek će se pitati kako će se Tereza snaći bez njega.

Ona će mu čak reći četiri meseca kasnije, kada budu sedeli za stolom i doručkovali u njihovoj kuhinji u Sijetlu, uz padanje kiše: „Izgleda mi kao da mi se nikada nisi vratio, Itane.“

A on će reći: „Znam“, dok plač njihovog sina dopire preko monitora za bebu, pomislivši: Ašif nije uzeo samo fizičke delove mog bića.

A kad se vrata konačno otvore, unutra pokuljaju zraci svetla oštri kao brijač, povrativši Itana svesti, vrativši ga bolu.

Kad mu se oči naviknu na nalet dnevnog svetla, on ne ugleda Ašifovu siluetu, već glomazan profil specijalca u punoj opremi, koji drži u ruci M-4 sa optičkim nišanom, iz čije se cevi viju pramenovi dima.

On obasja Itana svetlom i kaže s jakim naglaskom iz zapadnog Teksasa: „Pobogu.“

Tereza misli da su mu rane na nozi od pada helikoptera.

Specijalac je narednik, preživa se Bruks, i nosi Itana na leđima uz usko stepenište, iz podrumskog laguma u kuhinju gde se komadi mesa prže na ražnju.

Prekinuti doručak.

Tri Arapina leže mrtva u hodniku, a pet pripadnika tima specijalaca zauzelo je skučenu kuhinju, i jedan od njih kleči kraj Ašifa, zavija mu krpom ranu na nozi iznad kolena, koja krvari od rane iz puške.

Bruks spusti Itana na stolicu i zareža na svog sanitetliju: „Sklanjaj se od njega!“ Zapilji se odozgo u Ašifa. „Ko je isekao ovog vojnika?“

Ašif odgovori na pitanje nekim arapskim rečima. „Pojma nemam šta je upravo rekao.“

„On je taj“, kaže Itan. „On mi je ovo uradio.“

Na trenutak, u kuhinji nema ničeg osim smrada sprženog mesa i baruta posle pucnjave.

„Imamo dva minuta fore“, kaže Bruks Itanu. „Ovo je jedini peder koji je preostao, a niko u ovoj sobi neće ni da zucne o onome što hoćeš da uradiš.“

Vojnik koji stoji kraj šporeta i drži snajperku kaže: „Vala baš.“

„Možeš li da me pridigneš?“, upita Itan.

Bruks povuče Itana sa stolice, a Itan zastenja primičući se Ašifu po kuhinjskom podu.

Pošto stadoše iznad njega, specijalac izvuče svoj sig iz futrole.

Itan mu ga uze iz ruke, proverio je li napunjen.

Mesecima kasnije, pašče mu na pamet kako, da je to bio neki film, on to ne bi uradio. Ne bi se spustio na nivo tog monstruma. Ali ružna istina je to da Itanu čak ni napamet nije palo da tako ne postupi. I mada će neprestano sanjati pad helikoptera i sve ono što mu je Ašif radio, ovaj trenutak ga nikada neće proganjati. Samo će žaliti zbog toga što nije moglo duže da potraje.

Itan je nag, stoji samo zahvaljujući tome što ga Bruks pridržava, noge mu liče na nešto čemu je mesto u kasapnici.

Govori Ašifu da ga pogleda.

U daljini čuje prepoznatljivo vup-vup nailazećeg „crnog jastreba“.

Mimo toga, na ulici je tiho kao na misi.

Mučitelj i mučeni gledaju jedan drugog u oči jedan dug sekund.

Ašif kaže: „Još si moj, znaš.“

Dok se osmehuje, Itan mu puca u lice.

Kada sledeći put dođe svesti, naslonjen je na prozor „crnog jastreba“ i zuri sto metara niže u ulice Faludže, dok mu morfijum klizi kroz sistem, a Bruks mu urla u uvo da je bezbedan, da ide kući, i da je pre dva dana njegova žena rodila zdravo muško dete.

Osamnaesto poglavlje

Itan otvori oči.

Glava mu je bila naslonjena na prozor i zurio je u planinski teren koji je prolazio pod njim brzinom od dvesta trideset kilometara na sat. Leteo je, ako bi baš morao da nagađa, na visini od kilometar i po iznad tla. Šest meseci je leteo u vazdušnoj službi hitne pomoći po povratku iz Iraka pre nego što je podneo zahtev za zaposlenje u Tajnoj službi, i ne samo što je prepoznao glas Lajkamingovih turbina iznad glave već i dimenzije rama BK117. On je upravljao ovim modelom u službi „Let za život“.

Podigavši glavu sa stakla, pomerio se kako bi se počeo nositi, ali je shvatio da su mu ruke lisicama vezane na leđima.

Putnička kabina je bila standardno uređena - četiri sedišta podeljena u dva sučelice okrenuta reda, i tovarni prostor u zadnjem delu trupa, skriven iza zavese.

Dženkins i šerif Poup su sedeli preko puta, i Itan sa zadovoljstvom primeti da je policajcu nos još u zavojima.

Bolničarka Pam - koja je klasičnu bolničku uniformu zamenila crnim vrečastim pantalonama, crnom majicom dugih rukava, maskirnom bluzom i heklerom - sedela je kraj njega, a trag šavova u obliku polumeseca krivudao je od obrijanog dela njene glave, preko slepoočnice i posred obraza. Za to je bila odgovorna Beverli, i Itan primeti treptaj gneva u sebi kada se setio šta su uradili toj sirotoj ženi.

Dženkinsov glas zapucketa kroz slušalice. „Kako se osećaš, Itane?“

Iako se osećao omamljeno od lekova, u glavi je već počelo da mu se bistri.

Ali nije odgovorio.

Samo je zurio.

„Izvinjavam se zbog onog jučerašnjeg šoka, ali nismo smeli da rizikujemo. Pokazalo se da si više nego sposoban da se snalaziš, pa nisam želeo da rizikujem da još neko izgubi život. Ni ti, ni moji ljudi.“

„Da još neko ne izgubi život, a? To je ono što te sada brine?“

„Isto tako smo bili toliko slobodni da te rehidriramo, malo te nahranimo, damo ti novu odeću. Saniramo ti povrede. Moram da kažem... mnogo bolje izgledaš.“

Itan baci pogled kroz prozor - beskrajne šume borova proticale su kroz doline i preko brda koja su se povremeno izdizala iznad krošanja u strme stenovite vrhove.

„Kuda me to vodite?“, upita Itan.

„Hoću da održim datu reč.“

„Datu kome?“

„Tebi. Pokazujem ti o čemu se ovde radi.“

„Ne razu...“

„Razumećeš. Rodžere, koliko još?“

Pilot se oglasi u slušalicama: „Slećemo za petnaest minuta.“

Bio je to zaprepašćujuće pust predeo.

Dokle god je Itanu pogled sezao, nije bilo ni puteva, ni kuća.

Samo pošumljena brda i poneki vodeni tok primećen kroz granje - reke i potoci.

Ubrzo je borova šuma ostala za njima i Itan je shvatio po promeni visine zvuka dvostrukih turbina da je pilot započeo sa spuštanjem.

Leteli su preko mrkih obronaka koji su izgledali suvo, da bi ih posle petnaestak kilometara zamenila ogromna listopadna šuma.

Na šezdeset metara iznad tla, helikopter je skrenuo i nekoliko minuta kružio iznad istog predela dok je Poup zagledao teren kroz dvogled.

On konačno progovori u svoj mikrofon: „Izgleda da je sve u redu.“

Spustili su se na veliku čistinu okruženu visokim hrastovima prekrivenim punim bojama jeseni, i elise su njihale travu u dugačkim talasima koji su se od helikoptera širili u koncentričnim krugovima.

Itan se zagleda preko poljane dok su se motori gasili.

Dženkins reče: „Da li bi pošao sa mnom malo u šetnju, Itane?“

Pam pruži ruku, otkopča mu pojas na krilu i vezove oko ramena.

„I lisice?“, upita ona.

Dženkins pogleda u Itana. „Ponašaćeš se pristojno?“

„Naravno.“

Itan se nagnu napred kako bi Pam mogla da dođe do ključaonice.

Narukvice se naglo otvoriše.

On protegnu ruke i poče da masira ručne zglobove.

Dženkins pogleda u Poupu, raširi šaku, reče: „Poneo si nešto za mene kao što sam tražio?“

Šerif mu tutnu u ruku revolver od nerđajućeg čelika koji je izgledao dovoljno masivno da prima u burence metke za magnum kalibra .357.

Dženkins je izgledao sumnjičavo.

„Već sam video kako gađaš“, reče Poup. „Ništa ti neće faliti. Bilo gde blizu srca, ili još bolje u glavu, i miran si.“

Poup posegnu iza svog sedišta i izvuče kalašnjikov opremljen dobošem sa sto metaka. Itan je gledao kako prebacuje režim iz zakločenog stanja na kratke rafale od po tri metka.

Dženkins skinu slušalice sa glave. Onda pomeri u stranu zavesu između putničke kabine i kokpita, pa reče pilotu: „Bićemo na četvrtom kanalu, i javićemo ako budemo morali brzo da krenemo.“

„Držaču prst na dugmetu za start motora.“

„Ti nam se preko radija javi na prvi znak nevolje.“

„Razumem.“

„Arni ti je ostavio pušku?“

„Dve, zapravo.“

„Nećemo dugo.“

Dženkins otvori vrata kabine i izađe.

Posle Poupa i Pam, izađe i Itan, stupivši na skije helikoptera, a potom i u meku travu visoku do pojasa. On sustiže Dženkinsa, pa njih četvoro pođoše brzo poljanom, Poup napred s automatskom puškom, Pam na začelju.

Dan je već poodmakao - bilo je kristalno jasno, zlatno popodne.

Svi su izgledali nervozno i na oprezu, kao da su u patroli.

Itan reče: „Otkad sam došao u Vejvard Pajns, samo me zajebavate. Šta ćemo ovde, u ovoj posranoj divljini? Hoću da mi to odmah kažeš.“

Uđoše u šumu, probijajući se kroz izdžikljalo nisko rastinje.

Zvuk ptica bio je sada glasniji.

„Ali, Itane, ovo nije divljina.“

Itan načas ugleda kroz drveće nešto jedva primetno, a onda shvati da isprva to nije ni video zbog silne vegetacije. Ubrza korak, probijajući se sada rukama kroz žbunje i mladice koje su džikljale iz šumskog tla, sa Dženkinsom za petama.

Kada je Itan stigao u samo podnožje te stvari, stao je i podigao pogled.

Na trenutak, nije tačno shvatao u šta to zuri. Sasvim nisko, grede su bile obavijene uvelim i živim puzavicama do visine od oko metar, a smeđa i zelena boja kamuflirale su oblik strukture pa se ova tako neprimetno stopila sa bojama šume da se gubila ukoliko čovek pogleda iskosa.

Na većoj visini, probijala se boja čeličnih greda - rđa toliko duboka da je bila gotovo crvena. Vekovi oksidacije. Tri stabla hrasta izrasla su kroz samo srce građevine, izvijajući se i okrećući uvis, tako da su neke njihove grane čak i pridržavale grede. Preostao je samo ram donjih šest spratova - korodirani skelet neke zgrade. Nekoliko greda pri vrhu bilo je presavijano i izuvijano poput lokni riđe kose, ali najveći broj čeličnih elemenata odavno je pao u središte da bi ih progutalo šumsko tle.

Zvuk ptica koji je dopirao iz ruševina bio je strahovit. Poput nekog ptičjeg nebodera. Gde god je Itanu pogled pao, bila su gnezda.

„Sećaš se kad si mi rekao da hoćeš da te prebacimo u bolnicu u Bojzi?“, upita Dženkins.

„Da.“

„Pa, evo nas u Bojziju. U samom centru grada.“

„Šta pričaš ti to?“

„Ovo u šta sada gledaš jeste zgrada Banke Sjedinjenih Država. Najviši neboder u Ajdahu. Tamo se nalazi područna kancelarija Tajne službe u Bojziju, zar ne? Na sedamnaestom spratu?“

„Ti si sišao s uma.“

„Znam da ti ovo izgleda kao zemljište u šumi, ali mi zapravo stojimo nasred Kaptolskog bulevara. Državni Kapitol je samo pola kilometra dalje kroz to drveće, mada bi morao da kopaš kako bi pronašao bilo kakav njegov trag.“

„Šta je ovo? Nekakav trik?“

„Rekao sam ti već.“

Itan zgrabi Dženkinsa za kragnu i privuče ga sebi. „Počni suvislo da pričaš.“

„Bio si u stanju suspendovane animacije. Video si mašine...“

„Koliko dugo?“

„Itane...“

„Koliko. Dugo.“

Dženkins malo sačeka, a Itan shvati da nešto u njemu gotovo i ne želi da čuje odgovor.

„Hiljadu osamsto četrnaest godina...“

Itan pusti Dženkinsovu košulju.

„...pet meseci...“

Zatetura se unazad.

„...i jedanaest dana.“

Pogleda u ruševinu.

Pogleda u nebo.

„Ne bi trebalo sada da stojiš“, reče Dženkins. „Sedimo.“ Dok se Itan spuštao u paprat, Dženkins baci pogled na Poupa i Pam. „Vas dvoje, dajte nam koji minut nasamo, važi? Ali ne idite daleko.“

Oni se udaljiše.

Dženkins sede spram Itana.

„Misli ti jurcaju“, reče on. „Probaj da nakratko ne razmišljaš i samo me saslušaj.“

Nedavno je ovde padala kiša - Itan je osećao vlagu zemlje kroz smeđe pantalone uniforme koju su mu odenuli.

„Da te pitam nešto“, reče Dženkins. „Kad pomisliš na najveći proboj i

otkriće u istoriji, šta ti prvo padne na pamet?"

Itan slegnu ramenima.

„Hajde, udovolji mi.“

„Putovanje kroz svemir, teorija relativnosti, ne znam...“

„Ne. Najveće otkriće u istoriji čovečanstva bilo je saznanje o tome kako će čovek izumreti.“

„Kao vrsta?“

„Baš tako. Hiljadu devetsto sedamdeset prve, mladi genetičar po imenu Dejvid Pilčer došao je do zaprepašćujućeg otkrića. Imaj na umu da je to bilo pre otkrića spajanja RNK, pre polimorfizma DNK. On je shvatio da se ljudski genom, koji u suštini predstavlja naše kompletne nasledne informacije i programira rast ćelija, menja, da se kvvari.“

„Zbog čega?“

„Zbog čega?“ Dženkins se nasmeja. „Zbog svega. Zbog onog što smo već uradili sa zemljom, i zbog svega što ćemo uraditi u nastupajućim vekovima. Zbog izumiranja sisara. Krčenja šuma. Gubitka polarnog morskog leda. Ozona. Povećanih nivoa ugljen-dioksida u atmosferi. Kiselih kiša. Mrtvih okeanskih zona. Prekomernog izlova ribe. Vađenja nafte iz mora. Ratova. Proizvodnje milijardi automobila na benzin. Nuklearnih katastrofa - Fukušime, ostrva Tri Milje, Černobilja. Više od dve hiljade namernih detonacija nuklearnih bombi u ime testiranja oružja. Zbog bacanja toksičnog otpada. *Ekson-Valdesa*. Naftnog izlivanja BP-a u Zalivu. Zbog svih otrova koje smo svakodnevno stavljali u hranu i vodu.“

Posle industrijske revolucije, ophodili smo se prema svom svetu kao da smo rok zvezde u hotelskoj sobi. Ali mi nismo rok zvezde. U šemi sila evolucije, mi smo slaba, krhka vrsta. Naš genom je podložen kvarenju, i toliko smo zlostavljali ovu planetu da smo na kraju iskvarili to dragoceno ustrojstvo *dnk* koje nas čini ljudskim.

Ali taj čovek, Pilčer - on je shvatio šta nam se sprema. Možda ne u pojedinostima, ali svakako u opštim crtama. Video je da u sledećim generacijama, usled suštinskih promena sredine u kojoj živimo, promena koje ćemo morati da trpimo, postoji potencijal za tahitelnu anagenezu. Da to kažem rečima koje možeš da razumeš - za brzu, makro-evolutivnu promenu. O čemu to govorim? O tome da za trideset generacija od ljudi postanemo nešto *drugo*. Ili da se izrazim biblijski, Pilčer je smatrao da nailazi potop, pa je odlučio da sagradi barku kao Noje. Razumeš li me?“

„Ni najmanje.“

„Pilčer je mislio da bi, ukoliko sačuva određen broj čistih ljudskih bića pre nego što kvarenje genoma dostigne kritičnu masu, ona mogla, praktično, da prežive evolutivne promene koje će dovesti do uništenja ljudske civilizacije i naše vrste. Ali da bi to postigao, bila mu je potrebna robustna tehnologija za suspendovanu animaciju.“

Osnovao je laboratoriju i svoje milijarde usmerio na istraživanje i razvoj. Došao je do rešenja hiljadu devetsto sedamdeset devete i počeo da radi na proizvodnji hiljadu mašina za suspenziju. U međuvremenu, Pilčer je tragao za nekim malim gradom u koji će smestiti taj tovar, i kada je slučajno naišao na Vejvard Pajns, shvatio je da je to mesto savršeno. Zabačeno. Na terenu koji se može braniti. Okruženo onim visokim planinama. Mesto do kojeg je teško doći. Mesto sa kojeg je teško otići. Kupio je sve stambene i poslovne nekretnine i počeo sa izgradnjom kompleksa bunkera duboko u okolnim planinama. Bio je to ogroman projekat. Trebalo mu je dvadeset dve godine da ga dovrši."

„Kako su zalihe čuvane sve ovo vreme?“, upita Itan. „Drvo i hrana ne bi mogli da potraju skoro dve hiljade godina.“

„Sve do reanimacije ekipe, pećina sa skladištem, spavaonice i centar za nadzor - bukvalno svaki kvadratni centimetar tog kompleksa - postojali su u vakuumu. On nije bio savršen, i izgubili smo nešto materijala, ali preostalo ga je dovoljno da bi se ponovo izgradila struktura Vejvard Pajnsa, koji su vreme i atmosferske prilike potpuno izbrisali. Ali pećinski sistem koji smo koristili sadržao je minimalnu količinu vlage u vazduhu, i pošto smo bili u stanju da pobijemo devedeset devet zarez devet posto svih bakterija, ispostavilo se da je on bio gotovo jednako efikasan kao i sama suspenzija.“

„Dakle, grad je potpuno samostalan?“

„Da, funkcioniše kao amiško selo ili neka predindustrijska zajednica. A kao što si video, imamo ogromne zalihe građe koju pakujemo i odvozimo u grad.“

„Video sam krave. Zar ste napravili suspenzione komore i za stoku?“

„Ne, samo smo embrione stavili u stanje zastoja. Potom smo koristili veštačke materice.“

„Takve stvari nisu postojale dve hiljade dvanaeste.“

„Ali jesu dve hiljade tridesete.“

„I gde je Pilčer sada?“

Dženkins se široko osmehnu.

Itan reče: „Ti?“

„Tvoje kolege, Kejt Hjuson i Bil Evans - kada su nestali u Vejvard Pajnsu, pokušavali su mene da nađu. Neki moji poslovi zapali su za oko Tajnoj službi. Zbog toga sediš sada tu gde si.“

„Oteo si savezne agente? Zatvorio ih?“

„Da.“

„I mnoge druge.“

„Ako se izuzme moja brižljivo odabrana i krajnje ekstravagantno nagrađena ekipa, nisam smatrao da ću imati mnogo dobrovoljaca za ovakav poduhvat.“

„Pa si otimao ljude koji su dolazili u Vejvard Pajns.“

„Neki su došli u grad, pa sam ih uzeo tamo. Druge sam potražio.“

„Koliko njih?“

„Za pedeset godina, regrutovano ih je šeststo pedeset.“

„Pa ti si jedan običan psihopata.“

Pilčer kao da je razmislio o toj optužbi, i njegove hladne, tamne oči bile su napregnute i zamišljene. Itan je tada prvi put zaista pogledao u njegovo lice i shvatio da obrijana glava i negovana koža prikrivaju Pilčerovu starost. Sigurno mu je bilo šezdeset i nešto godina. Možda i više. Itan je sve do tog trenutka otpisivao njegov savršeno precizan i kontrolisan govor kao trik, varku jednog psihijatra, ali sada je zaista spoznao šta je to - očigledan dokaz ogromnog intelekta. Pomislio je da sedi tu, pod krošnjama hrastova, sa najoštroumnijim čovekom koga je ikad upoznao. Bilo je u tome nečeg istovremeno uzbudljivog i zastrašujućeg.

Pilčer konačno reče: „Ja ne gledam baš tako na to.“

„Ne? A kako onda?“

„Pre kao... da sam spasilac naše vrste.“

„Oteo si ljude od njihovih porodica.“

„Još ti nije sasvim jasno, jelda?“

„Šta to?“

„Šta je Vejvard Pajns. Itane... to je poslednji grad na zemlji. Živa vremenska kapsula za naš način života. Za američki san. Stanovnici, ekipa, ja, ti... mi smo sve što je ostalo od *Homo sapiensa*“

„I kako to tačno znaš?“

„Nekoliko godina sam slao malobrojne timove u izviđanje. Oni koji su se vratili izvestili su o najnegostoljubivijim uslovima koji se mogu zamisliti. Bez zaštite i infrastrukture mesta kao što je Vejvard Pajns, niko ne bi preživeo. Otkad je moja ekipa izašla iz suspenzije pre četrnaest godina, imamo radio-signal koji emituje poziv u pomoć na svim poznatim frekvencijama za slučajevne opasnosti. Odlučio sam čak i da emitujem koordinate Pajnsa za malo verovatan slučaj da tamo negde još ima ljudskih bića. Niko nam se nije pojavio na kućnom pragu. Niko nikada nije uspostavio kontakt s nama. Rekao sam da je ovo Bojzi, ali nije. Ne postoji Bojzi, ne postoji Ajdaho, niti Amerika. Imena više ne znače ama baš ništa.“

„I kako se sve to završilo?“

„Nikad to nećemo saznati, je li tako? Ja sam zaspao ubrzo posle tebe, kako bih još mogao da poživim dvadeset pet godina u Vejvard Pajnsu posle suspenzije. A posle dve hiljade trideset druge, svi smo spavali u planini. Ali ako bih morao da nagađam? Oko dve hiljade tristote pretpostavljam da su se pojavile velike anomalije. A pošto je raznovrsnost sirovi materijal evolucije, dve hiljade petstote smo se mogli klasifikovati kao potpuno drugačija vrsta. Svaka generacija je bila sve bliža i bliža nečemu što bi moglo da lepo napreduje na ovom otrovnom svetu. Nečemu sve manje i manje ljudskom.“

Možeš da zamisliš socijalne i ekonomske posledice. Postepeno rušenje čitave civilizacije sagrađene za čovečanstvo. Verovatno je bilo genocida. Možda je kraj nastupio posle četrdeset groznih godina. Možda je trebalo hiljadu. Možda je opšti nuklearni rat zbrisao milijarde za samo mesec dana. Siguran sam da su mnogi smatrali da je to smak sveta. Ali to nikada nećemo saznati. Znamo samo šta je sada tamo napolju."

„A šta bi to bilo?“

„Aberacije. Mi ih nazivamo 'abijima'. Ona stvorenja providne kože koja te umalo nisu ubila u kanjonu. Otkad sam izašao iz suspenzije, samo sam triput leteo helikopterom, uključujući i današnji let. To je veoma rizično. Stigli smo najdalje do Sijetla. Ili do mesta gde je Sijetl nekada bio. Morali smo da donesemo gorivo. Jedva smo uspeli da se vratimo. Na osnovu onog što sam video, samo na ovom kontinentu postoji sigurno na stotine miliona tih bića. Naravno, oni su grabljivci, i ako im je populacija onoliko zdrava koliko ja pretpostavljam, to ukazuje na razvijenu populaciju jelena ili nekih drugih preživara. Moguće je čak i da neki potomci bizona ponovo u ogromnom broju tumaraju po ravninama.

Pošto ne smemo da napustimo dolinu kako bismo sproveli istraživanje, imamo samo mali uzorak na osnovu kog bismo procenili koje su vrste poslednjih dve hiljade godina provele neokrznute. Izgleda da su ptice prošle bez ikakvih posledica. Neki insekti. Ali opet, shvatićeš i da nešto nedostaje. Na primer, nema cvrčaka. Nema svitaca. A za četrnaest godina, nisam video niti jednu jedinu pčelu."

„A šta su ti abiji?“

„Lako je pomisliti da su to mutanti ili aberacije, ali naše ime za njih je zapravo pogrešno. Priroda ne sagledava stvari kroz prizmu dobrog ili lošeg. Ona nagrađuje efikasnost. U tome je prelepa jednostavnost evolucije. Ona poredi ustrojstvo s okruženjem. Dok smo upropaštavali svoj svet, na silu smo izazvali sopstveni preobražaj u vrstu koja je nasledila *Homo sapiens* i prilagodila se, kroz prirodnu selekciju, za preživljavanje uništenja ljudske civilizacije. Poredaj naše sekvence dnk jednu kraj druge, i tamo se razlikuje samo sedam miliona slova - što je oko pola procenta."

„Pobogu.“

„Sa logičkog stanovišta, abiji su izuzetno problematični. Daleko su inteligentniji od velikih primata, i eksponencijalno agresivniji. Tokom godina, zarobili smo nekoliko. Proučavali ih. Pokušali da uspostavimo komunikaciju, ali sve je to pretrpelo neuspeh. Njihova brzina i snaga se više daju porediti s prosečnim neandertalcem. Sa dvadeset pet kila težine, smrtonosni su, a neki narastu i do devedeset. Imao si sreće što si preživeo."

„Zato si podigao ograde oko Vejvard Pajnsa.“

„Pravo je otrežnjenje kad shvatiš da više nismo na vrhu lanca ishrane. Povremeno se poneki abi provuče unutra, ali imamo na obodu grada senzore

za kretanje i cela dolina je pod nadzorom snajperista, dan i noć.“

„Zašto onda prosto nisi...“

„Smaknuo *tebe*?“ Dženkins se osmehnu. „Isprva, hteo sam da to urade ljudi. Pošto si došao do kanjona, znali smo da je u okolini čopor abija. Bio si nenaoružan. Zašto traćiti municiju?“

„Ali stanovnici... ne znaju ništa o svemu ovome?“

„Ne.“

„Šta oni misle?“

„Probudili su se ovde posle nesreće baš kao i ti - iznova povređeni, naravno, na prikladnim mestima. Kroz naš program integracije, shvatili su da im nema odlaska. A mi imamo pravila i posledice kako bismo na minimum sveli komplikacije koje se pojave kada neko iz hiljadu devetsto osamdeset četvrte živi u komšiluku s nekim iz dve hiljade petnaeste. Da bi stanovnici uspešno napredovali, da bi se reprodukovali, ne smeju znati da su samo oni preostali. Moraju da žive kao da je ostatak sveta i dalje tamo napolju.“

„Ali nije tako. I čemu onda laži? Kad ih probudiš iz suspenzije, zašto im jednostavno ne kažeš: 'Čestitam! Ti si jedan od poslednjih preživelih!'"

„Upravo to smo uradili s prvom grupom. Samo što smo dovršili ponovno podizanje grada, pa smo sve doveli u crkvu i rekli: 'Gledajte, evo kako stoje stvari.' Sve im ispričali.“

„I?“

„Za dve godine, trideset pet procenata ih je izvršilo samoubistvo. Još dvadeset procenata je otišlo iz grada i izginulo. Niko se nije venčao. Niko nije zatrudneo. Izgubio sam devedeset troje, Itane. Ne mogu - ne - *čovečanstvo* ne može da podnese gubitke takvih razmera. Sada kad je naša vrsta toliko ugrožena, svedena na poslednjih osamsto jedanaest duša. Ne tvrdim da je naš metod savršen, ali posle svih ovih godina, i posle pokušaja sa gotovo svim drugim varijantama, pokazao se kao najefikasniji sistem za uvećanje populacije sa kojim smo počeli.“

„Ali oni se uvek pitaju, zar ne? Pitaju se čega ima napolju? Pitaju se gde se zaista nalaze?“

„Neki, da, ali mi smo prilagodljiva vrsta. Kroz uslovljavanje, kao dobra ljudska bića, većina prihvati svoje okruženje, sve dok ono nije sasvim lišeno nade.“

„Ne verujem da prihvataju da je svet i dalje napolju, kad im ne dozvoljavaš da ga vide.“

„Veruješ li u Boga, Itane?“

„Ne.“

„Mnogi su verovali. Usvojili moralne kodekse ponašanja. Stvorili religije. Ubijali u ime bogova koje nikada nisu ni videli ni čuli. Veruješ li u univerzum?“

„Naravski.“

„O, znači, bio si u svemiru. Video si iz prve ruke te daleke galaksije?“

„Shvatam na šta misliš.“

„Vejvard Pajns je samo smanjeni svet. Mali grad koji nikad ne možeš da napustiš. Tu i dalje važe strah i vera u nepoznato, samo u manjim razmerama. Granice sveta iz kog si došao činili su svemir i Bog. U Pajnsu, granice su litice koje štite grad, i tajanstveno biće u planinama, to jest ja.“

„Ti zapravo nisi psihijatar.“

„Nisam to formalno izučavao, ali u gradu glumim takvu ulogu. Ustanovio sam da je to od pomoći da steknem poverenje stanovnika. Da ostanem u toku s raspoloženjem u gradu. Hrabrim ljude dok se bore, dok sumnjaju.“

„Naterao si te ljude da ubiju Beverli.“

„Da.“

„I agenta Evansa.“

„Primorao me je na to.“

„I naterao bi te ljude da ubiju i mene.“

„Ali ti si pobegao. Pokazao si se još sposobnijim nego što sam isprva mislio.“

„Stvorio si kulturu nasilja.“

„To nije ništa novo. Gledaj, kad nasilje postane standard, ljudi se tom standardu prilagode. Nije to nimalo drugačije od gladijatorskih igara, bacanja hrišćana lavovima ili linčovanja na starom divljem zapadu. Atmosfera unutrašnjeg održavanja reda nije loša stvar.“

„Ali ti ljudi nisu zaista slobodni.“

„Sloboda je konstrukt tipičan za dvadeseti vek. Zar sediš tu i govoriš mi kako je individualna sloboda važnija od opstanka naše vrste?“

„Mogli bi sami da donesu odluku. U tome bi makar bilo nekog dostojanstva. Zar nije to ono što nas čini ljudskim?“

„Nije na njima da donesu takvu odluku.“

„O, nego na tebi?“

„Dostojanstvo je divan koncept, ali šta ako pogrešno izaberu? Kao ona prva grupa. Ako ne preostane vrsta koja bi mogla da dalje stremi tom idealu, u čemu je onda svrha?“

„Zašto nisi ubio mene?“

Pilčer se osmehnu, kao da mu je drago što je Itan konačno pomenuo tu temu. On nakrivi glavu. „Čuješ li to?“

„Šta?“

„Tišinu.“

Ptice su utihnule.

Pilčer se odgurnu nogama i s mukom ustade.

Ustade i Itan.

U šumi je najednom zavladao muk.

Pilčer izvuče pištolj iz opasača.

Otvori voki-toki, prinese ga ustima.

„Poupe, javi se.“

„Jesje.“

„Gde si?“

„Dvesta metara severno. Je li sve u redu?“

„Imam utisak da je vreme da bežimo odavde.“

„Primljeno. Stižemo. Gotovo, odjavljujem se.“

Pilčer pode prema proplanku.

U daljini iza njih, Itan je čuo halabuku lomljave granja i krckanja uvelog lišća dok su Poup i Pam hitali prema njima.

„Velika je stvar, Itane, to što sam te doveo dvesta kilometara daleko, da vidiš ruševine Bozija. Nadam se da ceniš taj gest. Imali smo dosta problematičnih stanovnika tokom godina, ali nikoga kao ti. Šta misliš da najviše cenim?“

„Pojma nemam.“

Itan ugleda proplanak kroz hrastove.

Crveno lišće je lenjo padalo odozgo sa granja. „Kontrolu. Postoji u Pajnsu pokret otpora čiji se članovi ponašaju tobože poslušno. Ali u potaji, žele da preuzmu vlast. Nazovi to... ustanicima. Buntovnicima. Oni hoće da se oslobode, da smaknu zavesu, promene način na koji se stvari rade. Shvataš da bi to podrazumevalo kraj Pajnsa. Kraj za sve nas.“

Izašli su iz šume, a helikopter je bio udaljen stotinak metara, i njegova bronzana boja blistala je na suncu kasnog popodneva.

Jednim delom svog bića, Itan pomisli: *Kako savršen jesenji dan.*

„Šta hoćeš od mene?“, upita Itan.

„Hoću da mi pomogneš. Skup tvojih veština se veoma retko pronalazi.“

„Zbog čega imam osećaj da hoćeš da kažeš kako nemam nikakvog izbora?“

„Naravno da imaš.“

Lahor je milovao Itanovo lice, a trava na proplanku savijala se prema tlu.

Stigli su do helikoptera i Pilčer povuče vrata, pa pusti Itana da se prvi popne.

Kada su seli jedan spram drugog, Pilčer reče: „Od prvog trenutka kad si se probudio u Pajnsu, želeo si samo da odeš. Dajem ti tu mogućnost, uz dodatni bonus. Upravo sada. Pogledaj iza sebe.“

Itan baci pogled preko sedišta prema tovarnom prostoru, gurnu zavesu u stranu.

Oči mu se ovlažiše.

Bilo je to tu sve vreme - brutalni delić saznanja koje sebi nije hteo da dopusti i prizna. Ako je bilo istina to što je Pilčer govorio, on onda nikada više neće videti svoju porodicu. Od njih su sada preostale samo drevne kosti.

A sada si bili tu - Tereza i Ben u nesvesti, vezani za dvojica nosila sa crnom

platnenom torbom između.

Njegov sin više nije izgledao kao dečak.

„Kad sam te smestio u suspenziju, Itane, proverio sam tvoju prošlost. Pomislio da zaista imaš potencijala. Onda sam otišao tvojoj porodici.”

Itan obrisa oči. „Koliko su dugo u Pajnsu?”

„Pet godina.”

„Mom sinu je...”

„Sada mu je dvanaest godina. Oboje su se dobro integrisali. Mislio sam da je bolje da budu stabilni i smireni pre nego što pokušam da dovedem i tebe.”

Itan se nije trudio da prikrije bes u glasu, i reči su mu se čule kao režanje. „Zašto si ovako dugo čekao?”

„Nisam. Itane, ovo je naš treći pokušaj s tobom.”

„Kako je to moguće?”

„Jedan od efekata suspenzije je retrogradna amnezija. Kad god se reanimiraš, um ti se resetuje na stanje neposredno pre prve suspenzije. U tvom slučaju - u trenutak sudara. Premda pretpostavljam da neka sećanja ostaju. Možda se pojavljuju u snovima.”

„Već sam pokušavao da pobegnem?”

„Prvi put si stigao preko reke i abiji te umalo nisu ubili. Umešali smo se, spasli te. Drugi put smo se postarali da pronadeš svoju porodicu, pomislivši da bi to moglo da pomogne. Ali ti si pokušao da pobegneš sa njima. Umalo niste svi izginuli.”

„Znači, ovog puta si hteo da me nateráš da siđem s uma?”

„Mislili smo da bismo možda imali šanse ako bismo izazvali psihozu. Ubrizgali ti moćne antipsihotike.”

„Moje glavobolje.”

„Pokušali smo čak da protiv tebe okrenemo i torturu kojoj si bio izložen.”

„Šta pričaš ti to?”

„Imam tvoj dosije iz vojske. Tvoj izveštaj o onome što ti se dogodilo u Faludži. Pokušali smo da to iskoristimo za vreme Poupovog isleđivanja.”

„Pa ti si... bolestan.”

„Nikad nisam očekivao da ćeš zaista prodreti u bunker. Nameravali smo da te prepustimo abijima. Ali kad sam te video kako stojiš u Suspenziji, nešto mi je palo na pamet. Ti si tvrdoglav. Borac do samog kraja. Ti nikada ne bi prihvatio stvarnost Vejvard Pajnsa. Shvatio sam da treba da prestanem da se borim protiv tebe. Da bi umesto problema mogao zapravo da mi budeš od koristi.”

„Zašto mi jednostavno nisi sve ovo ispričao?”

„Zato što nisam znao šta bi ti uradio s tim saznanjem, Itane. Da li bi se ubio? Pobegao? Probao da se snadeš sam? Ali sada shvatam da si ti jedan od onih retkih.”

„Kako to misliš?”

„Ljudi u gradu, najveći broj njih, ne mogu da se nose s istinom o onome što se nalazi napolju. Ali ti... ti ne podnosiš laž. Ne podnosiš da nešto ne znaš. Prvi si stanovnik kome sam ispričao sve ovo. Naravno, tvoja porodica je bila zgromljena što je morala da gleda u kakvim si poteškoćama.“

Itan se okrenu i zapilji u Pilčera. „Zašto si ih doveo ovamo?“

„Dajem ti da biraš, Itane. Oni ne znaju ništa o svetu izvan Pajnsa. Ali ti znaš. Reci samo reč, i ja ću te ostaviti ovde, na ovom proplanku, zajedno s tvojima. Tu je torba s pakovanjima hrane i zalihama, ima čak i ponešto od oružja. Ti si čovek koji želi da je po njegovom, i ja to poštujem. Ako ti je to najvažnije, eto ti. Možeš da vladaš ovde napolju u paklu, ili da služiš u raj, tamo u Pajnsu. Biraj sam. Ali ako se vratiš u Pajns, ako želiš tu bezbednost i podršku za svoju porodicu, za sebe, onda će to biti pod mojim uslovima. A moji uslovi, Itane, podrazumevaju i teške kazne. Ako me izneveriš, ako me izdaš, nateraću te da gledaš dok ti sina...“

Iznenadna buka prekinu Pilčerove reči. Isprva, Itan pomisli da je neko uključio pneumatski čekić tamo negde u šumu, ah onda ga strah pogodi pravo među oči.

Bilo je to *tat-tat-tat* iz kalašnjikova.

Pamin glas eksplodira preko radija: „Palite helikopter! Dolaze!“

Pilčer pogleda u kokpit. „Vodi nas odavde“, reče.

„Radim na tome, šefe.“

Itan začu kako se pale turbine BK117, i gromoglasni prasak iz Pamine sačmarice. Pomeri se do prozora, zagledavši se natrag prema šumi, dok se pucnjava čula sve glasnije.

U helikopteru je već bilo preglasno za razgovor, pa on namaknu slušalice i pokaza Pilčeru da uradi isto kao on.

„Šta hoćeš da uradim?“, upita Itan.

„Pomozi mi da upravljam Pajnsom. Iznutra. Biće to đavolski težak posao, ali ti si kao stvoren za njega.“

„Zar to ne radi Poup?“

Itan primeti kretnje pod drvećem kada su turbine zanjistale, dok je kabina vibrirala od sve bržeg obrtanja elisa.

Poup i Pam izbiše unatraške iz šume na proplanak.

Tri abija iskočiše ispod stabala i Poup preseče dvojicu dugim rafalom automatske paljbe, dok je Pam trećem sasula dva metka kroz grudi.

Itan se nagnu na drugu stranu kabine i pogleda kroz prozor.

„Pilčeru.“

„Šta je?“

„Daj mi svoj pištolj.“

„Zašto?“

Itan kucnu po staklu i pokaza na čopor abija koji je izbijao s druge strane livade - bilo ih je najmanje četiri, i svi su jurili prema Pam i Poupu u brzom,

niskom sprintu na sve četiri.

„Itane, jesi li sa mnom?“

„Izginuće tamo.“

„Jesi li sa mnom?“

Itan klimnu glavom.

Pilčer mu strpa pištolj kalibra .357 u ruku.

Itan strgnu slušalice s glave i viknu u kokpit: „Koliko još?“

„Pola minuta!“

Itan otvori vrata i skoči u travu.

Buka i vetar rotora urlali su mu u ušima.

Poup i Pam su bili pedesetak metara udaljeni i još su uzimali prema helikopteru dok su suzbijali juriš koncentrisanom vatrom.

Ubili su ih već desetak - bleđa tela bila su razbacana po travi - a još ih je nadiralo.

Više nego što je Itan mogao da prebroji.

On potrča u suprotnom smeru.

Dvadeset metara od letelice, on stade i ukopa noge raširivši ih tako da budu poravnate s njegovim ramenima.

Zagleda se u revolver koji mu je bio u ruci - ruger sa cilindrom za šest metaka.

On ga podiže.

Nacilja niz cev.

Pet ih je jurišalo punom brzinom.

On zape udarač palcem dok su mahniti rafali iz automatske puške i vatra iz sačmarice grmeli nadjačavši turbine.

Abiji su bili udaljeni desetak metara, i Itan pomisli: *Ne bi bilo loše da se smisliš više ipripucaš. Bez dvostrukog okidanja. Trebaju ti smrtonosni pogoci svakim metkom.*

On poravna nišan s onim u sredini, i dok je ovaj bio u skoku, opali i raznese mu teme u fontani sukvice.

Makar su u pištolju bili meci sa šupljim vrhom.

Ostala četvorica nastaviše da jure, ne obazrevši se.

Šest metara.

On obori dvojicu s leve strane - po jednim hicem kroz lice.

Četvrtog pogodi u grlo.

Poslednji abi sada je bio tri metra od njega.

Dovoljno blizu da ga nanjuši.

Itan opali kad je ovaj skočio, metak abiju samo okrznu nogu, a Itan nacilja bolje dok je stvorenje padalo na njega.

Zategnu udarač, povuče oroz kad ga monstrum udari, iskeženih zuba, i krik mu se tako izbliza začu jače od turbina.

Metak mu je prošao kroz zube i otkinuo potiljak u mlazu kosti i mozga,

kada je abi tresnuo u Itana.

Nije se ni pomerio.

Omamljen.

Glava mu je bila udarena toliko snažno da su blesci svetla eksplodirali gde god je pogledao, a i sluh mu je bio zbrljan - prigušen i usporen tako da je mogao da razabere pojedine delove zvuka ugrađene u simfoniju haosa oko njega.

Grmljavina sačmarice.

Kalašnjikov.

Obrtanje rotora.

Urlici abija.

Govorio je sebi: *Ustaj, ustaj, ustaj.*

Itan smaknu mrtvu težinu abija sa grudi i sede. Pokuša da pogleda preko livade, ali vid mu je i dalje bio zamućen. Trepnu snažno nekoliko puta i zavrte glavom, dok se svet polako kristalisao kao da neko okreće točkiće za žižu na dvogledu.

Bože blagi.

Na čistini ih je bilo sigurno već pedeset.

Više desetina ih je još jurilo ispod drveća iz sekunde u sekund.

Svi su se kretali prema helikopteru koji je stajao nasred poljane.

Itan se s mukom osovi na noge, posrnuvši ulevo usled učinka udarca, kada mu je centar ravnoteže bio zbrisan.

Zatetura se prema helikopteru.

Pam je već bila unutra.

Poup je stajao oko metar od skije i pokušavao da zadrži abije. Sada je prineo pušku u zgib ramena i pucao precizno, i Itan pomisli kako je sigurno spao na poslednje metke u magazinu.

Itan ga potapša po ramenu dok je stupao na skiju, zaurla mu u uvo: „Idemo!”

Pilčer otvori vrata i Itan se uskobelja u kabinu.

On veza pojas i baci pogled kroz prozor.

Armija abija je preplavila poljanu.

Na stotine njih.

Deset sekundi daleko od helikoptera, primicali su se kao horda pasa.

Dok je on stavljao slušalice na glavu, Pilčer povuče vrata kabine, zatvori ih i zaključa, pa reče: „Rodžere, idemo.”

„A šta ćemo sa šerifom?”

„Poup ne ide s nama.”

Itan vide kroz prozor da je Arnold bacio svoj kalašnjikov i pokušao da otvori vrata, pomučivši se oko kvake koja nije mogla da se pomeri.

Poup se zabulji kroz staklo u Pilčera, blesak zbunjenosti sevnu mu u očima, da bi odmah zatim usledilo prepoznavanje.

A onda strah.

Poup zaurla nešto što nije nikako moglo da se čuje.

„Zašto?” reče Itan.

Pilčer nije skidao oči s Poup. „On želi da vlada.”

Poup zalupa pesnicama po prozoru, umazavši krvlju staklo.

„Rodžere, ne bih da te požurujem, ali svi ćemo izginuti ako nas ne odvežeš odavde.”

Itan oseti kako se skije iskreću i odižu u vazduh.

Reče: „Ne možeš tek tako da ga ostaviš.”

Itan je gledao dok se helikopter dizao sa tla, kako šerif obavlja levu ruku oko skije i upinje se da ostane okačen o nju.

„Gotovo je s tim”, reče Pilčer, „a ti si moj novi šerif. Dobro nam došao.”

Rulja abija sjatila se oko Poup, i sada su skakali, mahali kandžama, ali on je uspeo pristojno da se uhvati za skiju, tako da su mu noge visile tik izvan domašaja.

Pilčer reče: „Rodžere, spusti nas, molim te, oko pola metra.”

Helikopter se nespretno spusti - Itan shvati da pilot godinama već nije leteo - vrativši Poup u domašaj ludila na tlu.

Kad je prvi abi dograbio Poup za nogu, rep helikoptera se nakrivio prema zemlji pod težinom.

Drugi mu se okači o drugu nogu, i u jednoj užasnoj sekundi Itan pomisli da će odvući helikopter na tle.

Rodžer naglo nadoda gas i pope se na visinu od nekih šest metara iznad poljane.

Itan je zurio odozgo u Poupove bezumne oči.

On se sada držao za skiju samo jednom rukom, a zglavci su mu pobeleli od naprezanja, dok su mu tri abija bila oklembesena o noge.

On pogleda Itana u oči.

Zaurla nešto preplavljeno rikom turbina.

Poup se pusti, pade posle pola sekunde, a onda nestade u gladnom metežu.

Itan skrenu pogled.

Pilčer je zurio u njega.

Zurio je kroz njega.

Helikopter oštro skrenu i zaurla na sever, prema planinama.

Bio je to miran let, a Itan je na smenu buljio kroz svoj prozor i bacaog pogled kroz zavesu na svoju usnulu porodicu.

Kada ih je treći put pogledao, Pilčer mu reče: „Biće s njima sve u redu, Itane. Probudiće se večeras, bezbedni u toplom krevetu. To je ono što je važno, zar ne? Ovde napolju, svi biste svakako izginuli.”

Suton je bio sve bliži.

Itan je bio mrtav umoran, ali kad god bi zatvorio oči, misli bi mu potekle na stotinu različitih strana, zaslepljujućom brzinom.

Zato je pokušao samo da posmatra svet koji je prolazio kraj njega.

Gledao je na zapad.

Sunce je nestalo, a posle njegovog prolaska, planinski venci videli su se ocrtani na večernjem nebu kao izobličena oštrica testere.

Nije se videlo ništa osim borove šume trista metara niže.

Nigde nije bilo ni trunke svetla nečega što bi bilo ljudska tvorevina.

Leteli su kroz zjapeću tamu.

Pošto su svetla u kabini bila prigušena, a sjaj ploče s instrumentima u kokpitu skriven iza zavese, Itan je isto tako mogao da pluta crnim morem.

Ili kroz svemir.

Iza njega je bila njegova porodica, i u toj činjenici je bilo nečeg utešnog, ali dok se naslanjao na ledeno staklo, nije mogao da izbegne ubod žalca straha.

I očajanja.

Bili su sami.

Tako sami.

To ga je pogodilo do same srži.

Ovih proteklih nekoliko dana borio se da ponovo dođe do svog života izvan Vejvard Pajnsa, ali njega nije bilo.

Nestao je pre gotovo dve hiljade godina.

Njegovi prijatelji.

Njegov dom.

Njegov posao.

Gotovo sve što ga je definisalo.

Kako je čovek trebalo da se pomiri s nečim takvim?

Kako je mogao da nastavi dalje suočen s takvim saznanjem?

Šta te tera da ustaneš iz kreveta i poželiš da udišeš i izdišeš vazduh?

Porodica. To dvoje što spavaju iza tebe.

Itan otvori oči.

Isprva nije sasvim poverovao u ono što je video.

U daljini pod njim izvor svetla sijao je usred posvemašnje tame.

Bio je to Pajns.

Svetla iz kuća i sa tremova.

Ulične lampe i farovi kola.

Sve se to stapalo u blag noćni sjaj grada.

Civilizacije.

Sada su se spuštali, i on je znao da dole, u toj dolini, stoji viktorijanska kuća u kojoj žive njegova žena i sin.

U kojoj bi mogao da živi i on.

Tamo je bio topao krevet u koji bi mogao da se zavuče.

I kuhinja što miriše na hranu koju su skuvali.

Trem gde bi moglo da se sedi u dugim letnjim večerima.

Dvorište u kom bi mogao da se dobacuje loptom sa svojim sinom.

Možda je tamo čak i limeni krov, a on najviše na svetu voli zvuk dobovanja kiše po limu. Pogotovo kasno noću, u postelji, sa ženom u naručju i sinom koji spava odmah niz hodnik.

Svetla Vejvard Pajnsa sijala su na liticama koje su ga zaklanjale, i prvi put mu se učinilo da su ti strmi planinski zidovi primamljivi.

Utvrđenja pred svim užasima koji se kriju iza njih.

Sklonište za poslednji grad na zemlji.

Da li bi se tamo ikad *osećao* kao kod kuće?

I da li bi, ako bi se tako osećao, to bilo u redu?

Mislite da čovek može da uništi planetu? To je veoma opojna taština. Zemlja je u svom trajanju svašta preživela. I svakako će preživeti i nas. Za Zemlju... milion godina nije ništa. Ova planeta živi i diše u mnogo većim razmerama. Ne možemo da zamislimo njene spore i moćne ritmove, a nismo ni toliko ponizni da bismo to pokušali. Ovde stanujemo tek u treptaju oka. Ako nas sutra ne bude, Zemlji nećemo nedostajati.

MAJKL KRAJTON

Epilog

Sedi u tišini svoje kancelarije, sa čizmama podignutim na sto, zagleda mesinganu zvezdu u ruci i prelazi prstima preko slova vp usađenih u sredini, slova od nekog crnog kamena - možda opsidijana. Na sebi ima tamnosmeđe platnene pantalone i lovačkizelenu košulju s dugačkim rukavima, baš kao njegov prethodnik. Tkanina deluje kao da je nova i preterano uštirkana.

Za sutra ima zakazan dugačak informativni sastanak sa Pilčerom i njegovim timom, ali ovaj dan je prošao bez značajnijih događaja.

I bio je čudan.

Osam sati je sedeo u tišini svoje kancelarije, izgubljen u mislima, a telefon ga je samo jednom prenuo - to ga je recepcionerka Belinda u podne pitala želi li da mu donese nešto za ručak.

Posmatra kazaljku za sat i minutnu kazaljku koja kucka do broja dvanaest.

Pet je sati.

Sklonivši čizme sa stola, ustaje i stavlja stetson na glavu, a mesinganu zvezdu u džep. Možda će sutra konačno naterati sebe da je prikači na grudi.

A možda i neće.

Poput prvog dana na bilo kom novom poslu, ovaj je trajao predugo, i bilo mu je drago što mu je video kraj.

Pogleda u tri stara ormara s oružjem - požudan je to, kratak pogled - pa izađe iz kancelarije i zaputi se hodnikom prema prijemnom pultu.

Belindin sto je prekriven kartama.

„Idem ja“, kaže Itan.

Sedokosa žena spusti keca pik i podignu pogled sa toplim osmehom koji apsolutno ničim ne ukazuje na to ko je ona zaista. „Kako vam je prošao prvi dan?“

„Sasvim lepo.“

„Laka vam noć, šerife. Vidimo se ujutro.“

Veče je sveže, vedro.

Sunce je već skliznulo za planinske zidove, i spušta se oštra hladnoća koja bi mogla da najavi prvi mraz za ovu godinu.

Itan ide ulicom kroz miran kraj.

Jedan starac na stolici za ljuljanje na tremu dovikne mu: „Dobro veče, šerife!”

Itan ga pozdravi povukavši malo obod šešira.

Ovaj diže šolju iz koje se puši.

Podiže je kao da mu nazdravlja.

Negde u blizini, neka žena viče: „Metju! Vreme je za večeru!”

„Ma daj, mama! Još samo pet minuta!”

„Ne, smesta!”

Njihovi glasovi odjekuju i gube se u dolini.

U sledećoj ulici prolazi kraj bloka koji se ceo sastoji od zajedničkog vrta, gde nekoliko desetina ljudi vredno radi i puni korpe voćem i povrćem.

Lahor mu donosi miris prezrelih jabuka.

Gde god da Itan pogleda, svetla se pale u kućama, a vazduh je ispunjen mirisom večera koje se pripremaju.

Kroz odškrinute prozore čuje zveket posuđa, nejasan razgovor, otvaranje i zatvaranje rerni.

Svi kraj kojih prolazi osmehuju se i pozdravljaju ga.

Kao slika Normana Rokvela koja je oživela.

Prelazi preko Glavne i krenu Šestom ulicom kroz nekoliko raskrsnica da bi konačno stigao do adrese koju mu je dao Pilčer.

To je viktorijanska dvospratnica, žuta kao kanarinac sa belim obrubom, a najistaknutiji deo joj je prozor u obliku suze usred nagiba limenog krova.

Kroz veliki prozor u prizemlju on vidi ženu koja stoji kraj sudopere i sipa iz lonca prokuvanu testeninu u cediljku, dok joj se oblaci pare dižu u lice.

Dok je posmatra, oseća napeto lupanje u grudima.

To je njegova žena.

Kamenom stazom kroz dvorište, pa uz tri stepenika od cigala, a onda staje na trem.

Pokuca na vrata s mrežicom.

Trenutak kasnije, svetlo zatreperi i pali se.

Ona otvara vrata i plače dok zuri u njega kroz mrežicu, a koraci se bučno spuštaju niz stepenice.

Itanov sin joj priđe s leđa, spusti majci ruke na ramena. „Ćao, tata.”

To nije glas malog dečaka.

„Zaboga, viši si od majke.”

Između njih je i dalje mrežica, i kroz nju Tereza izgleda gotovo isto, premda nikada ranije nije puštala da joj plava kosa toliko izraste.

„Čujem da su te postavili za šerifa“, kaže Ben.

„Tako je.“ Prođe dug, osećanjima nabijen trenutak. „Tereza.”

Ona obema rukama briše oči.

„Izvanredno miriše“, kaže Itan.

„Spremam špagete.“

„Obožavam tvoje špagete.“

„Znam.“ Glas joj se lomi.

„Rekli su ti da dolazim?“

Ona klimnu glavom. „Zaista si tu, Itane?“

„Jesam.“

„Ovog puta za stalno?“

„Nikad vas više neću napustiti.“

„Toliko dugo smo čekali.“ Mora neprestano da briše lice. „Bene, molim te, idi i promešaj sos.“

Dečak pohita u kuhinju.

„Je li u redu da uđem?“, upita Itan.

„Izgubili smo te u Sijetlu. Onda smo te izgubili ovde. Ne mogu to da podnesem. On to ne može da podnese.“

„Tereza, pogledaj me.“ Ona ga pogleda. „Nikad vas više neću napustiti.“

Brine se da će ga ona pitati šta se dogodilo. Zbog čega nije mrtav. To je pitanje od kog je strepeo i za koje se pripremao ceo dan.

Ali ona ga to ne pita.

Umesto toga, otvara vrata.

Strahovao je da će joj videti odbojnost na licu, strahovao je od toga više nego od bilo čega, ali pod sjajem svetiljke na tremu, tu nema ogorčenosti. Malo slomljenosti. Začetaka bora oko njenih usta, kojih ranije tamo nije bilo. I oko tih svetlozelenih očiju koje su ga oborile pre toliko godina. Mnogo suza. Ali isto tako i ljubavi.

Uglavnom ljubavi.

Ona ga uvuče preko praga u njihov dom.

Vrata sa mrežicom se zalupiše.

U kući dečak plače.

Muškarac ne uspeva da zadrži suze.

Troje ljudi u žestokom zagrljaju kojem se ne nazire kraj.

A napolju, u istom onom trenutku kad se upale ulične lampe, negde u živicama začuje se zvuk koji narasta duž trema, ponavljaajući se u savršenim razmacima, neprekidan kao metronom.

To je cvrčanje cvrčaka.

Pogovor

BLEJK KRAUČ

Osmog aprila 1990. na mreži ABC emitovana je pilot epizoda čuvene televizijske serije Marka Frosta i Dejvida Linča *Tvin Piks* i na trenutak misterija o tome *Ko je ubio Loru Palmer?* obuzela je celu Ameriku. Tada mi je bilo dvanaest godina, i nikad neću zaboraviti osećaj koji me je obuzeo dok sam gledao tu hirovitu seriju o jezivom gradu sa neverovatno dobrom kafom i fantastično dobrom pitom od trešanja, gde ništa nije kao što izgleda.

Tvin Piks je na kraju otkazan, briljantni režiser i glumci otišli su da rade neke druge stvari, ali neporeciva magija prisutna u tim ranim epizodama još me progoni i posle dve decenije. Serije kao *Northern Exposure*, *Drvene ograde*, *Dosije iks* i *Izgubljeni* povremeno su se upuštale u tu divnu jezovitost koja je definisala *Tvin Piks*, ali uglavnom, makar za ovog ljubitelja, ništa nije moglo da mu se ni približi.

Kažu da sva umetnost - bile to knjige, muzika ili vizuelne umetnosti - jeste reakcija na drugu umetnost, i ja smatram da je to tačno. Koliko god bio dobar *Tvin Piks*, sama priroda serije, a pogotovo to kako se naglo i prerano završila, ostavila me je krajnje nezadovoljnog. Neposredno pošto je serija otkazana, srce mi je bilo toliko slomljeno da sam čak pokušao da napišem njenu mitsku treću sezonu, ne za nekog drugog već za samog sebe, tek toliko da bih mogao da nastavim s tim iskustvom.

Taj napor nije urodio plodom, kao ni mnogi drugi pokušaji dok sam sazrevao, kao čovek i kao pisac, da ponovo uhvatim osećaj koji sam kao dvanaestogodišnjak iskusio još 1990. Obrada: Băĵăñdö:wñ.lô.ăd.Org.

Pajns je vrhunac mojih pokušaja, koji sada pokrivaju dvadeset godina, da stvorim nešto što će me naterati da osetim ono što sam osetio kad sam gledao *Tvin Piks*. Ni na koji način ne mislim da sugerišem da je *Pajns* jednako dobar kao Linčovo remek-delo, niti čak da je on nešto što bi moglo *vas* da vrati osećaju te serije. Serija je bila toliko potpuno samosvojna da je svaki pokušaj rekonstrukcije njene aure sam po sebi osuđen na propast. Ali osećam potrebu da vam kažem koliko je *Pajns* nadahnut Linčovom tvorevinom, malim gradom u nekoj zabiti - lepim spolja, ali sa mrklim mrakom u svom

podzemlju.

Pajnsa nikada ne bi bilo, a ja možda nikada ne bih ni postao pisac, da mi roditelji nisu dozvolili da ostajem budan do kasno četvrtkom uveče, tog proleća 1990, kako bih gledao seriju kakvu nikada više nećemo ponovo videti.

Zato hvala mami i tati. Hvala gospodinu Linču i gospodinu Frostu. I naravno, jedinstvenom agentu Dejlu Kuperu.

Pajns nije *Tvin Piks*, nije mu ni prineti, ali bez njega ga ne bi ni bilo.

Nadam se da ste uživali u *mojoj* seriji.

Blejk Krauč

Durango,

Kolorado Jul 2012.

Izjave zahvalnosti

Moj agent Dejvid Hejl Šmit i svi u firmi *Tomas i Merser* dali su 110% od sebe kako bi doprineli da se ova knjiga pojavi. Zaista je povlastica poznavati ih i raditi sa tako strahovito talentovanom grupom ljudi koji nam način čitanja menjaju nabolje.

Od srca se zahvaljujem Endiju Bartletu, Žaku Ben-Zekriju, Roriju Konelu, Viki Grifit, Miji Lipman, Polu Dajamond, Ejmi Bejts, Džefu Belu, Dafni Duram, Džonu Fajnu, Aleksu Karu, Filipu Patriku, Alanu Turkusu, Sari Gelman, Džodi Voršo, i konačno poklič za moju raju iz KDP-a - Brajana Mičela, Brajana Karvera i jedinstvenog Nadera Kabanija.

Imam tu neverovatnu sreću da u prijatelje ubrajam neke fantastične pisce i izuzetno pronicljive čitaoce. Ti su mi ljudi davali neverovatne komentare na rane verzije *Pajnsa* i doprineli da knjiga izgleda bolje na svaki zamislivi način.

Zato mnogo hvala mom saradniku u pisanju Džou Konratu, Mariji Konrat, mom bratu Džordanu Krauču, mom sjajnom ilustratoru za korice Džeroenu Ten Bergeu, En Vos Piterson, Suzen Tirpak, Seleni Kit i Markušu Sakiju. Posebno se zahvaljujem Beriju Ajzleru za izuzetno vično čitanje.

Konačno, zagrljaji i poljupci mojoj dragoj porodici - Rebeki, Ejdanu i Ansli. Hvala što ste podelili sa mnom ovu knjigu koju sam umirao od želje da napišem. Volim vas.

O autoru

BLEJK KRAUČ je na prvom mestu po prodaji knjiga za Kindl sa naslovima PAJNS, BEG, USKOMEŠANO, PUSTA MESTA, i RAZUZDANOST, koji je ušao u izbor zapaženih nezavisnih izdanja. Njegova kratka proza pojavljivala se u časopisima *Ellery Queen's Mystery Magazine*, *Alfred Hitchcock's Mystery Magazine*, *Thriller 2*, *Shivers VI*, i drugim antologijama. Godine 2009. napisao je „Serijal“ zajedno sa Dž. A. Konratom, koji je skinut sa interneta više od 500.000 puta i bio 4 nedelje na vrhu bestseler liste Kindla. Za tu priču, PUSTA MESTA, RAZUZDANOST i BEG pod opciju su stavljena filmska prava. Blejk živi u Koloradu. Adresa njegovog veb-sajta glasi www.blakecrouch.com.

1 Eng.: *Combined DNA Index System*-, sistem indeksiranja DNK u FBI-ju. (Prim. prev.)

2 Iračko nacionalno jelo od ribe. (Prim. prev.)

3 Čuvena rečenica koju Arnold Švarceneger izgovara vanzemaljcu koji ga lovi u filmu *Predator* iz 1987. godine. (Prim. prev.)